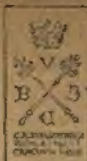

kat. komp

12518

II

I.

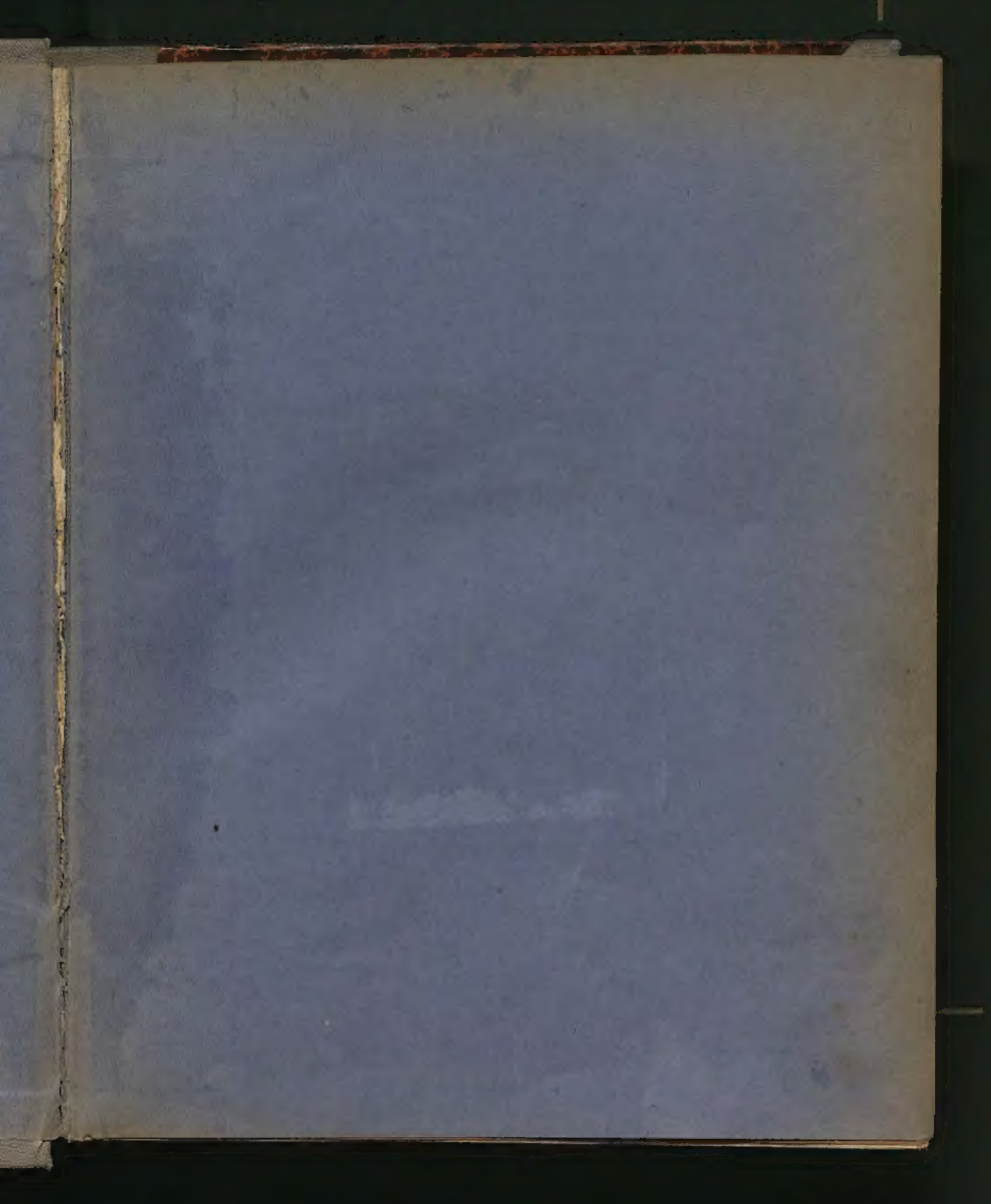

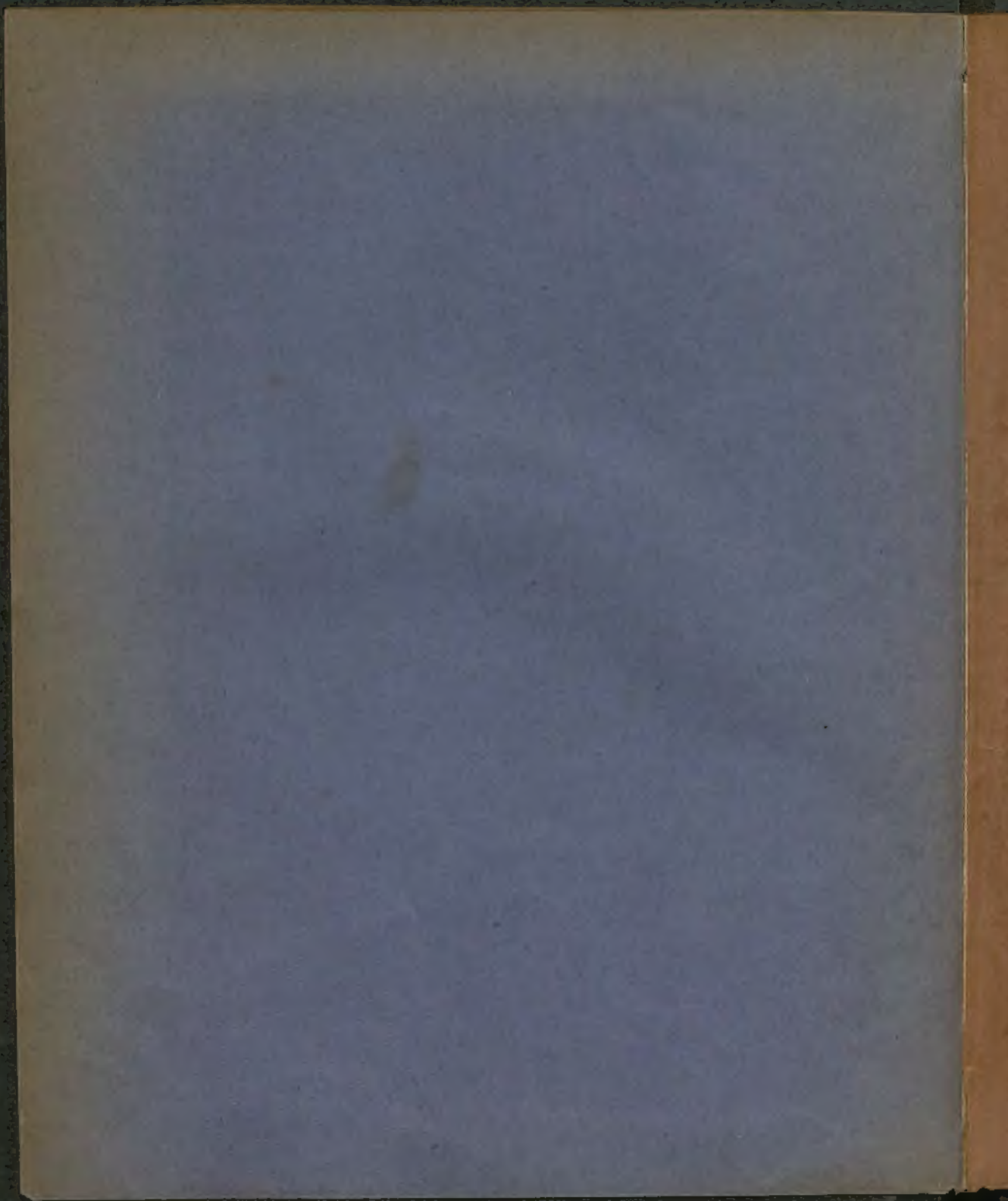
volny.

Prano pols. = 9,978.

French R)

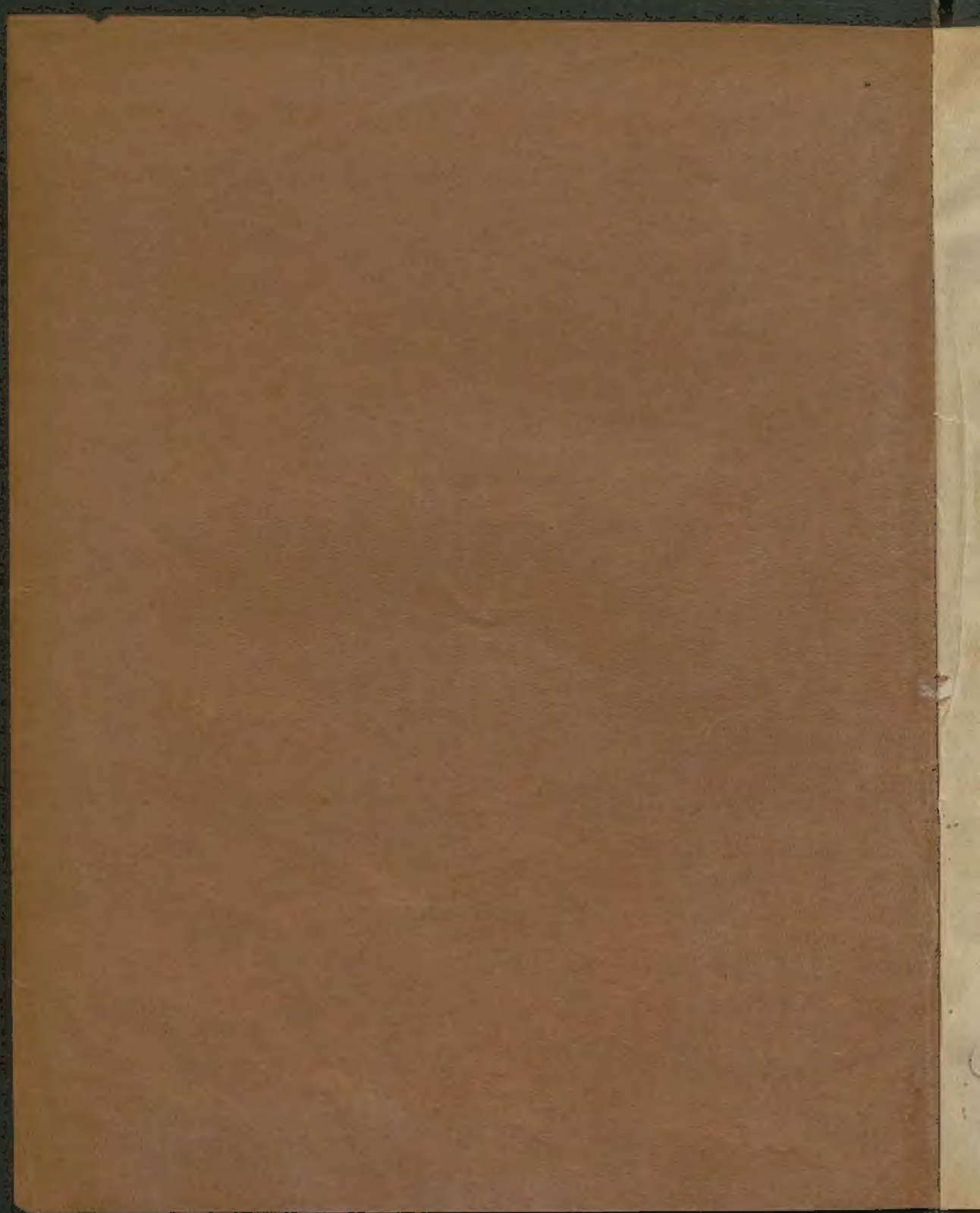
1897. III. 27.

80 centes

2.4/97

at zyda

Prano pols.

i.

Drugie wydanie
skryptów procesu cywilnego z r. 1887/8

uskutecznił staraniem
Biblioteki Buchaczów pram.

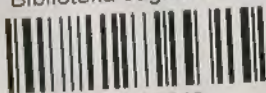
Kraków 1895.

Prace 1903
I. tom.
Of. 1895.

12518 II

Biblioteka Jagiellońska

1003013543

684 / 169

Rozdział XV.

O sądownim ratowaniu proces

Sądowe ratowanie procesu następuje:

- 1) przez odrzucenie skargi,
- 2) przez ratowanie sprawy.

I. Odrzucenie skargi

Sąd odrzuca skargę:

- 1) bez udrożenia postępowania, jeżeli tej. nie pływca na jednym z istotnych wymogów

- 2) jeżeli w toku postępowania okaże się, niedolność procesowa strony samodzielną, wnikającą (§: 58), albo niewłaściwość, zgodną z nią (§: 48 k. j. w.).

II. Zakończenie sprawy

Sprawa zakończona, bywa:

- 1) prawomocnym przez wyrok sądowy

- 2) nadzwyczajnie zaś:

a) przez połączenie (złączenie) się obu stron w jedną osobę

b) przez sądowe przerwienie się sprawy w, czynione przez powoda (tj. wystąpienie od skargi) §: 8.

c) przez sądową umowę

O tych trzech przypadkach była mowa już

poprzednio, przyczem nadmieniamy, że prawo austriackie nie zna nadawienia procesowego (inaczej prawo prymskie). Proces jednak oddziałuje na nadawienie prawa cywilnego (obacz § 1497 k.o. i art. 80 n.w.). —

Obecnie wrócić się należy do omówienia wyroków jako najwyższych środków sądowego patowania sprawy. Orzeczenie sądowe wydane według właściwej, prawem oznaczonej formy, którem na podstawie instytucowanych lub spisanych art. porównywanym bywa sporny stosunek prawny stron, nazywa się wyrokiem stanowiącym, różniącym się od wyroku proceduralnego, którym dopuszcza się jedynie dowód ze świadków lub rzeczów.

I. Forma i treść wyroku §§ 325. 326

Wyrok obejmuje:

a). wstęp.

b). właściwe orzeczenie.

c). zakończenie.

ad A.). Wynotki wyroki bez wyjątku, czy są,
stanowce, czy predestanowce, czy rozstrzygają
sprawę główną, czy uboczną, mają, jako nagłó,
wskazywać: Wyrok. Wstęp pamięć wyrocy.
„W Imieniu Jego Cesarskiej Mości” (art. 1.
ustawy pasadniczej państwa r. d. 21 grudnia
1867 r. N. 144) poczem następuje:

- 1.) nazwa orzekającego sądu z dodatkami,
czyli sprawę, rozstrzyga, jako sąd osobisty,
wzrostowy, kausalny, upadkowy lub też, jako
do tego delegowany. Jeśli sąd był dele-
gowany do osądzenia sprawy, podaje się
natenczas także odnośne rozporządzenie są-
du wyższego z wymienieniem sądu postępio-
wego (P. n. z. 15. I. 1825 N. 2065)
- 2) Imiona i nazwiska stron z wykreśleniem,
niem, która z nich jest powodem, a która
pozwany, tudzież nazwiska postępców
prawnych i adwokatów stron (§: 325 P. n.
z 27. Wyśnienia 1792 N. 54) Jeśli wchodzi,

spólnicy sporn, wszyscy z nich wymienieni
 być muszą, tak, jak ich skarga podaje (P.n.
 z 10^W Kresnia 1847 S: 6977). Jeżeli strona,
 jest spółką handlową, firma jest nazwą, stro-
 ny §: 325.

- 3.) Przedmiot sporn tj. żądanie powoda §: 325.
- 4.) Dzień podanej skargi i dzień namkniętego
 postępowania sądowego, lub też dzień inwetu,
 łacy aktów.
- 5.) Wyrok prawny podać winien, czy strona powo-
 dowa, czy pozwana dopuściła się złośliwości
 i w jakimże wywodzie. Wyrok polegający na wy-
 rzeknięciu, sądownim, bezwarunkowem uznaniu por-
 wanego pod tą okoliczność §: 329 l. c.
- 6.) Wstęp wyroku kończy się wyrazem „orzeka”.

---

ad 13). Pod względem orzeczenia poróżnić
 należy wyroki stanowcze i przedstanowcze.
 Trzecie wyroków przedstanowczych przedaliśmy
 mówiąc o dowodzie ze świadków. Trzecie wyroku

stanowczego zamiaru zasądzenie lub zwolnienie porwanego, zaszereżenie podmiotów wyroków na zasądzające i zwalniające, tudzież na mieszane, jeżeli wyrok przychyła się po części do żądania powoda, a po części zapada na korzyść porwanego.

Wyrok zasądzający zawiera albo:

1.) li tylko uznanie istnienia albo nieistnienia pewnego stosunku prawnego np. uznanie ojcostwa, albo

2.) oprócz tego i zasądzenie porwanego na świadczenie, odpowiadające swemu stosunkowi prawnemu tj. nakaz, aby coś uczynił, nieosił, zaniechał [wyroki zasądzające w znaczeniu ścisłym].

Wyroki pod l. 1.) zapadają przy uznaniu pewnego stanu lub stosunku prawnego; wyroki zaś pod l. 2.) wskutek skarg o prawosłowność lub recesowe albo o ochronę prawa spadkowego. —

Wzwołanie pozwanego obejmuje orzeczenie, że nie uznano żądania powoda za uzasadnione, że zatem pozwany nie jest obowiązany uznać prawa pury powoda dochodzonego, względnie wypełnić żądane świadczenie. Jeżeli więc pozwanego zwalnia stanowczo od skargi (absolutio ab actione)

Motawa nie orzeka jakiej formy używać należy przy wyrokach zwalniających: czy „pozwany nie jest obowiązany” etc. czy też „oddala się powoda z jego żądaniem” etc. —

Wzrost C. N. T. z 13. VII. 1860 ma być używana pierwsza forma, jeśli powódowi na podstawie faktycznych okoliczności skargi iad. nie nie stoi prawo; w przeciwnym razie iad. w zastosowanie druga forma. —

Od stanowczego wzwołania pozwanego różni się tytułowe wzwołanie tzw. absolutio ab instantia. —

Zachodzi ono z powodu karant. odwożeń, 2
nych, wskutek czego powód tytułowo
2 art.

tj. z nastawieniem pouownego wniesienia skar,,
gi oddalonym bywa. Wytykanie wad praw,,
tych w toku postępowania nie jest przedmio,,
tem wyroku i następuje w odrębnej резолюци
[Ф. н. н. 12. I. 1798 № 398].

Wyrok podać ma przedmiot rozstrzeżenia i za,,
danie skarga, objęte tak jasno, aby z niego
dokładnie powziąć można wiadomość, jakie
prawo wyrokiem przyznawaniem lub odmówieniem
nostało. Препис ten typy się, także przyzna,,
nia odsetek. §: 325.

Każdy wyrok zawiera: орречение о козатах
спору. Jeśli pozwanego wzmano na obo,,
wiananego wykonać pewną pracę, wyzna,,
żonym być winien termin, w ciągu któ,,
rego wykuność ta ma być wykonana, §: 400.
Jeśli się wzwała na niedobrowolne розта,,
жение матионков od stotu i toia, wyrok
poda, czyli i który z матионгов stat się
winnym розтажения. To samo porumie

się o rozwodzie, रुपѣтун. (Г. н. з 23 сирпня
1819 № 1595).

Jeśli wyrok namacra stronie wykonanie
przysięgi, wówczas winien także prawować
dokładnie i tóroń, potę przysięgi i ożna,
czyć cras wykonania teje, jak niemniej
i skadliwe skutki, jakie z niewykonan.
niem dla strony wyniknąćby mogły §: 32b.

Wyrok namacrajacy przysięgę, wżnawie,
nie może podać ani roty, ani skutków
położonych z wykonaniem lub niewyko.
naniem teje.

ad 6) Zakończenie wyroku. zawiera:

- 1) urzędowy podpis sądu
- 2) miejsce i dzień napadłego wyroku
- 3) opiewstowanie iadres stron

§: 211 i 212 Г. Г.

II Rodzaje wyroków.

Wyroki się dzielą:

1) z uwagi na przedmiot: na przedsta-
nowce i stanowce.

2) ze względu na instancję, od której
pochodzi wyrok na wyroki: I, II i III
instancji

3) ze względu na skuteczność: na wy-
roki zwyczajne i prawomocne. Od
pierwszych strony odwołanie się
do sądnego wyższego, nigdy zaś od dru-
gich.

Wyrok staje się prawomocnym:

a) jeżeli ustawa wzbrania odwoływać się
od niego do sądu wyższego (§: 329 a) np.
wyroki przedstanowce. -

b) jeśli wyrok sądnego niższego zostaje
potwierdzony przez sądnego wyższego,

albo jeśli wyrok zapadł w III Instancji.

c) jeśli prawo odwoływania się do sądu wyższego zgasto.

a). wskutek zaniechania zakończenia apelacji lub rewizji w właściwym terminie,

b). przez zwrócenie się strony prawa odwoływania się.

4). Ze względu na orzeczenie narzeczunkowe i berwarunkowe. Wyrok narzeczunkowy przyznaj. lub odmawia poszukiwanego prawa, według tego, czy strona wykona przysięgę jej narzucając lub nie. Takimi wyrokami są wyroki narzucające przysięgę i wystąpieniem przysięgi wyjawienia.

b) wyroki zanędrające i zwalniające.

III Wymaganie formy wyroku przy orzeczeniach sądowych §: 324.

Orzeczenia sądowe bywają wydawane albo w formie wyroku albo w formie rozkazu (dekretu).

Ustawa nie posiada ogólnego prawienia, wskaza-
 nującego, kiedy sprawa rozstrzygnięta być
 winna wyrokiem a kiedy rozkazy. Zmaga-
 jemy jednak, że według §: 324 każdy spór rozstrzy-
 gnięty być winien wyrokiem, twierząc, że każdy
 spór przysposobiona wygniesienie poprzednie-
 pism procesowych przychodzący do dwóch
 wniosków:

- 1) Załatwienie sprawy przez rozkazy,
 ma miejsce we wszystkich przypad-
 kach, gdzie albo nie zachodzi spór,
 a zatem, gdy ^{nie} wniesiono pisma pro-
 cesowego, albo gdy wzajemne zachodki
 zgodzenie się stron, albo gdy sprawa
 jest jednostronna, tj. tykająca się wy-
 łacznie strony wniozącej prośbę.
  - 2). Wszelkie pisma lub ustnych rozpraw
 procesowych zapadać winien wyrok.
- Wziętą od tych zasad:
- za 1. a) We wszystkich sprawach

mużenijskich tyragcych się kontrowersji od
stotni i łona, jeśli strony zgadzają się co
do przedmiotu głównego, nie zaś co do
ubocznych rozstrzygnięć winien być wyda-
ny wyrok rozstrzygający sprawę głów-
ną razem z rozstrzygnięciami ubocznymi (P.
w. z 23 sierpnia 1895 № 1595)

- b) jeśli pozwany nie miał obrony a po-
wód żądał spisania aktów, sprawa wy-
rokem (zaocznym) rozstrzygnięta być
musi §: 29, 329.

ad 2) W tym względzie liczne zachowania,
wyjątki.

Rezolucja, rozstrzygane bywają:

- a) sprawa o usunięcie niestawności
za usprawiedliwienie §: 29.
b) sprawa o dozwoleńie przywrócenia
do stanu pierwotnego z powodu zanie-
chanego terminu prekluzyjnego §: 494
c) sprawa o dozwoleńie dowodu dla niecz.

nij pamięci porem świadków lub świad.
ców §: 253, 260.

- d) sprawa o wykonanie, że przysięga nie
wykonana uwarowana być ma za wyk.
ronia §. n. z 26. IV. 1822
- e) Wszelkie sprawy powstające w toż samy pro-
cesu lub egzekucyi etc. etc.

IV Zmianomienie stron o wyrok §: 327.

Wyroki winny być umieszczone na
piśmie i docierają się albo samymi
stronami albo ich pełnomocnikami. Z tego
powodu sporządza się wyrok w 2 egzempl.
placach, choćby z jedną lub drugą stro-
ny mieli udział spółnicy sporu (§: 509.
§. n. z 5 marca 1847 N: 1042), lub choć
by wyrok był pojedynczym. -

V. Pobniki orzeczenia

§ 328 ust. sąd. i § 144 i 197 Inst. sąd.
 Jeżeli orzeczenie sądu I Instancji ma
 być w formie wyroku wydawanego, powody
 sążenia nie mogą być połączone z sa-
 mym wyrokiem. W tym przypadku
 układają się powody oddzielnie; tak sa-
 mo pobniki orzeczenia sądu II lub III
 Instancji (§ 197 R. m. z 27 listop. 55 4. 203).
 W innych przypadkach, w których orze-
 czenie nie ma być wydane w formie
 wyroku, dowolnem jest połączyć pobniki
 z samem orzeczeniem, jeśli sąd to uzna-
 je za wskazane (§ 328 ust. sąd. § 144.
 197 Inst. sąd. R. m. z 27. XI. 1855 N. 203)
 Trybunał Najwyższy i Trybunał II In-
 stancji obowiązane są w każdym przy-
 padku dołączyć powody sążenia
 do swych wyroków bez różnicy, czy
 wyrok niższej Instancji został zatwier-

arony, lub zmieniony.

W postępowaniu sumarycznem a obec-
nie według §: 23 now. z 1874 także w pi-
sowném i ustnym postępowaniu należy
powody wyroków dorzucić z urzędu równo-
cześnie z wyrokiem stronie proces przegryw-
jącej, albo jeśli w przedmiocie głównym
żadna ze stron całkiem nie wygrała,
obydwoim stronom. —

Uwaga. Wysocki Trybunał pań-
stwa zawierają nazwiska wszystkich
członków Trybunału, którzy w zawyrokowa-
niam brali udział. W postępowaniu w spra-
wach drob. rachodzą, względem wyroków
niektóre wyjątki, które podane zostaną,
we właściwym miejscu. —

Rozdział XVI

Środkach prawnych.

§: 1 Środkach prawnych w ogólności
 Przez środki prawne (Rechtsmittel)
 w znaczeniu najposagłęjszym rozumimy
 wszelką czynność sądową, służącą stronie
 do dochodzenia lub ochrony jej prawa. —
 W tym znaczeniu i skarga i obrona są
 środkami prawnymi. Środki prawne, za
 pomocą których wykonywamy prawo
 żądania przeciwko sędziemu lub jego
 czynnościom sędziowskim, zniemy środ-
 kami prawnymi w znaczeniu ściślejszym.
 We właściwym zaś znaczeniu rozumimy
 przez środki prawne tylko te czynności
 strony, za pomocą których strona wy-
 konywa prawo żądania w tym celu,

aby uzyskać zmianę lub uchYLENIE roz-
strzygniętego orzeczenia sądownego. Celem
tym odróżniają się te środki prawne od
innych czynności stron, którymi sporaw-
skie wykonywa się prawo narzalenia, ale
w innym celu np. zaskarżenie sądnego.
Środki prawne w znaczeniu właściwym
dzieli się

1) na zwykrajne i nadzwyczajne.

Pierwsze mają, na celu zapobieżenie nad-
miernym prawom, które sądnego spowodo-
wał swoim postanowieniem.

Nadzwyczajnymi środkami są te,
które zmierzają do zniwieszenia postanowienia
sądnego z inną przyczyną, niż z powodu
pokuszenia wyrażonego przez są-
dnego.

Do środków zwyczajnych należą:

- a) Apelacja
- b) Rewirya

c) Zarządzenie nieważności

a) Rekurs

Do nadwyszczańszych należy tylko: przywrócenie do stanu pierwszego (*restitutio in integrum*)

2). na *devolucyjnie* i *niedevolucyjnie* według tego, czy sąd wyższy rozpoznaje i pozostawia *missione* zarządzenie lub ten sąd I inst. tj. ten sąd, którego orzeczenie zostało kasowane. Do pierwszych należy, środki zwol. exajne, do drugich *restitutja*. —

3). na *wstrzymujące* i *niewstrzymujące* z uwagi czy *wstrzymują* tymczasowo wykonanie *kasowanego* orzeczenia lub ten nie *wstrzymują*. Jeśli sędzia swe postanowienie *odwleka* stronie, choćby nawet tylko jedną, nie wolno mu tegoż zmienić, choćby się przekonał o *nieistotności* swego orzeczenia.

Według tej zasady następujące zachodzą wyjątki:

1) W sprawach *spornych* może być *wnie*,

sione przedstawienie (remonstratio) przeciw postanowieniu sądu, skoro ono nie dotyka praw drugiej strony i jeśli ta nie była o tem uwiadomiana, np. sędzia zwraca powodowi skargę, dla wad formalnych, powód zaś uniema, że zwrócenie skargi jest niestwierne. Wtedy sędzia wskutek przedstawienia powoda umieniwszy mógł swe postanowienie. —

2) W przypadkach, w których stronie dia, stojącej zbywa na jednolitości samodzielnego dochodzenia praw swych; bo wtedy sędzia może wstawić swe postanowienie (§: 58 i 59 u.s.z.g.)

3) Sędzia może sprostować p. urząd pomysł. kę, rachunkową, kartą, w wyroku lub pismo, licy, jeśli pomysłka widocznie pochodzi w rachubie matematycznej. —

4). Jeśli pomysłka kartą w pisaniu o okazyje się, że omyłka ta nie wynika z niepatrywania się sędziego. —

5). W postępowaniu w sprawach drobiarzo-
wych może sędzia swe uchwały i posta-
nowienia, które nie mogą być rekursem
poinicjowane zmianie wskutek przedstawienia
stron, a nawet to z urzędu czynić wyższy
uchwałę w §: 29 ust. 2. wspomnianą, mogą,
której stronie uprawdliwiającej nieistnienie,
nietwo natomiast obowiązek do powrócenia
przeciwnikowi wszelkich kosztów, na jakie
nawarziła go przez swe niestawienie.

W przypadkach pod 3 i 4 odbierają się
stronom wyroki lub resolucje celem wyda-
nia poprawionych okarów.

Z wyjątkiem podanych 5^{ciu} przypadków
zmiana lub uchylenie orzeczenia sądowego
nastąpić może tylko przez sędziego wy-
szego wskutek wyżej wymienionych środków
prawnych i wyrażonych.

§: 2. W sprawach prawnych szwajcarskich
 Proces nadać ma prawu materialnemu sta-
 rącemu stronie nową, cechę, za której należy
 pomoc państwa w celu wykonywania tego
 prawa tj. prawo materialne ma się stać
 prawem przez sędziego uznaniem czyli tzw.
 prawem formalnym. Tak, jak prawo wogóle
 powstaje wskutek wspólnego działania, posta-
 nowienia, prawa i pewnego faktu, również
 tak samo powstaje i prawo formalne. -

Faktami tworzącymi prawo formalne, są:
 proces cywilny i orzeczenie sądowe. Jeżeli
 tym faktom podstawy prawnej brakuje,
 albo jeśli brakuje istotnych, prawem prze-
 pisanych warunków, to prawo materialne
 nie może przybrać cechy prawa formal-
 nego, również, jak prawo materialne po-
 staćby nie mogło, skoro fakt, z którego
 prawo wyprowadzić mamy nie odpo-
 wiada, wskazanym prawem przepisany.

Ponieważ prawo formalne powstaje przez
wspólne ariatanie postanowień prawa, pro-
cesu cywilnego i orzeczenia sądownego, przeto
sądria oboczyć może w dwójakim sposobie:

1). jeżeli sprawę, mylnie osądza, bądź że po-
stanowienie prawa mylnie stosuje do
stosunku prawnego w procesie wyganego,
bądź, że kasadę sądycką, tego stosunku
mylnie pojmuje, albo:

2). jeżeli wyrozwowi jego pływ na takich
warunkach, od których pavisła możnó,
by wydane przez sądiego orzeczenie mogło
stanowić prawo między stronami spór
miedzygymi, a potem brak warunków
istotnych powstania stosunku proceswe-
go, albo nadwerezienie istotnej kasady
procesu cywilnego.

W przypadku pod 1). wyrok jest niepra-
wiedliwy (sententia iniusta), nadwerezająca
cy prawo materialne, a w przypadku pod

4 ang.

2). wyrok nieważny (sententia nulla).
Przeciwko 1^{mu} stawi się środek apelacji i pr.
wizji, przeciwko 2^{mu} zaś paralenie
nieważności.

Resurs jest wymierzony przeciwko wy.
stosom resolucyom bądź niesprawnym,
bądź nieważnym. --

Spodki prawne wyrażają przypuszczenia:

- 1). że wydane orzeczenie sądowe, jako wy.
rok, resolucyę (decret)
- 2). że orzeczenie to jest dla strony uciążliwe
- 3). że postanowienie sądowe nie stało się
żadne prawomocne.
- 4). że środek prawny nie jest wysłuchany
przez ustawę.

IV apelacji

Apelacja jestto postawienie wyroku są.
dniego I instancji polegające na tem, że
sędzia myśli sprawę osądzić, że więc jego

orzeczenie jest niesprawiedliwe, bo niespodziewane, albo prawu obowiązującemu, albo faktom, niej zasadzie prawa (artom), albo wreszcie obywateli, a potężone p. prośbą do sądu II instancji, by sąd ten zmienić wyrok, na korzyść strony do niego się odwołującej. Sędzia I instancji nazywa się wówczas „index a quo”, a sędzia II instancji, „index ad quem” (appellatur). Działający nazywa się „apelującym” jego przeciwnik „apelowanym”

A Rozpraszalność apelacji (§:329).
 Prawidłowo można apelację złożyć od każdego wyroku bez różnicy, czy strona chce się być pokrzywdzona, przez wyrok we wszystkich jego częściach, czy tylko w jednym jego punkcie, choćby tylko nawet z powodu orzeczenia o kosztach sądowych, tudzież bez różnicy, czy wyrok orzucił, czy naocznie zapadł, czy jest uciążliwym wreszcie,

czy głównej czy ubocznej (§: 329).

Każda strona apelować może. Apelacja jest też dopuszczoną od wyroku I instancji, który jest równobieżnym z wyrokiem Sądu polubownego (§: 363).

Przeciwie apelacja nie jest dozwolona:

- 1) od wyroku zapadłego w sprawie ubocznej (incidentalnej), wcale nie ubliżającego przedmiotowi głównemu (§: 329 a). np. jeśli wyrokiem nakazano sądowe przechowanie dokumentów oryginalnych przez przeciwnika przy przeglądaniu oryginałów na wadliwe urzeczy (§: 194).
- 2) Od wyroku opierającego się na uznaniu sądowym (§: 329 c). W tym przy. padku mówi ustawa o uznaniu sądowym wyroku i brzmieniu, nie zaś o przyjęciu, jak to ma miejsce przy kasacji, bo §: 329 wyraźnie dozwala apelacji od wyroku kasacyjnego.

- 3). Od wyroków przedstanowczego, dopuszcza-
jącego dowód ze świadków lub znawców,
nie ma miejsca odrębna apelacja (§: 1700).
  - 4). Od orzeczeń sądów polubownych, gdyż i po-
wodn tychże wniesiona, być może jedynie
skarga do sądu I inst. (§: 363).
  - 5). Od wyrozków karawych w postępowaniu
w sprawach drobiargowych nie ma miej-
sca apelacja, lecz jedynie kasacyjne
nieważności (§: 78 ust. k.d. 27. IV. 1873. № 66).
  - 6). Wyroki Trybunału państwa nie ulega-
ją żadnemu wnoszeniu (ust. kasac.
państwa z dn. 21 grudnia 1867. № 143).
  - 7). Wyroki Tryb. administracyjnego rów-
nież nie ulegają żadnemu wnoszeniu.
- Dalzy przypadek niedozwolonej apelacji
wymieniony w §: 329 pod lit. b. nie ma
już znaczenia praktycznego, bo orzecz-
nia z poradn obelg słownych wchodzą
w zakres władz karowych (§: 1339 k.e. i 499 k.k.).

B. Treść i forma apelacji.

Procedur prawny apelacji obejmuje:

- 1.) konieczne wyrażenie oświadczenie, że apelujący czyni się pokrzywdzonemu wyrokiem I. instancji i że z tego powodu żąda, da od niego apelację, niemniej
- 2.) możliwe wyłączenie przyczyn paskalenia. Wywód tych przyczyn nie jest jednak konieczny. Z uwagi na to czynimy różnicę między zgłoszeniem apelacji (ob. 1.) i wywodem uciążliwości apelacyjnych (ob. 2.).

Prawny procedur apelacji obejmuje obie te czynności.

Zgłoszenie apelacji (*insinuatō appellatio*, *nis*, *Die Objectionsanmeldung*) jest oświadczenie strony, że musi się być pokrzywdzonemu wyrokiem I. instancji, o więc żąda apelację.

Wywód uciążliwości (*gravamini appel*,

lacionis (Uzyskallacionobspisnawden) pole-
ga na skregótowym przedstawienu prap-
cy, dla których apelujacy usala się
na pokrzywdzonego. Oba te akty mogą
być potacone w jednem i timsamém pi-
mie, albo mogą być osobna wysiedione.

W postępowaniu istnem mogą być oba
akty podane do protokółu. Z tych obu
aktów jest zgłoszenie apelacyi zawsze istot-
nem. Z tego powodu sędzia II instanc-
cyi obowiązany jest zająć się rozstrzy-
gnięciem sprawy, choćby nawet wyro-
du nieciażliwości nie przedstosimo.

Obie strony mogą apelować, al-
bo jedna z nich. —

Jestto rzecz konieczna, aby strona wyrażnie
oświadczyła, że paktada apelacyi od wyro-
ku, gdyż inne okynności wskazujące, że
strona nie jest zadowolona z wyroku, zastę-
pic nie mogą zgłoszenia apelacyi. Jeśli

wyrok obejmuje więcej części (części), apelujący ma wyrazić jasno, w jakim mieniu się być pokrzywdzonym, gdyż części, których mu podaje wyrok nie są niezłaskiwe, przechodzą w rzecz osadzoną. Złożeniu apelacji ogólnikowe uwaria się, tak, jakoby strona apelowała od wszystkich części wyroku, które na jej niekorzyść wypadły. Jeśli jest więcej porwanych or jeden lub kilka z nich wnoszą apelację - uwaria się, także po apelujących nie tylko tych, którzy się w I Instancji bronili, ale i tych, którzy się nie bronili, których jednakże według postanowień prawnych porczytność należy za przystępujących do tych, którzy się bronili (w I instancji), wychodząc z przypuszczenia, że apelacja dotyczy się przedmiotu, w którym wspólnie są interesowani, a więc gdy apelacja nie ogranicza się do osoby

apelującego. To samo pokazuje się o rewizji (Dekret nadw. z 5. III. 1847 N° 1042). — Apelacja lub rewizja obejmuje zatem wprawdzie przypadek i rentę, współników sporu, o ile między nimi a apelującym istnieje jedność stosunku prawnego, a właściwie zażalenie o zreczenie trybu się tego stosunku. Zgodzenie apelacji powiera więc wymienione oświadczenie przy postępowaniu paskarionego wyroku. Wypód uciążliwości powiera krótki pogląd na sprawę, aż do wydania wyroku, następnie uciążliwości razem z poradzeniem ich, wreszcie sądownie w jaki sposób wyrok ma być pnieiony. Nowości nie mogą być przytaczane w wywodzie uciążliwości. (§: 333). Zgodzenie apelacji i wypód uciążliwości wnoszą się do sądnego I instancyi, który wydał wyrok paskariony. —

5 ark.

C. Termin do wniesienia apelacji. (§§: 329 i 332).

W procesie pisemnym mają być ogłoszone apelacji i wywód uciążliwości wniesione w ciągu dni 14, licząc od dnia po wreczeniu wyroku. Termin ten dla obu aktów jeden i ten sam, nie dopuszcza ani przerwy ani protokół. Jeżeli ostatni dzień terminu przypada na niedzielę, lub święto powszechne termin kończy się z następnym dniem pośrodkim.

(§§: 332. 334. 522. w. s. Audytor §: 5. b. noweli).

W postępowaniu ustnie należy się w ciągu podanego terminu zgłosić apelację, a to ustnie lub na piśmie. Jeżeli apelację zgłoszono ustnie, sąd przysięga obie strony wyznaczając dzień do audyencji, wyprawy, góhni części wyroku, które są kaselowane, nie, zamieszcza w protokole uciążliwości i oświadczeń drugiej strony (§: 337). Wolno jed,

nak stronom na piśmie podać p^ogłosze-
nie apelacji i wywód ciężkliwości. Zgło-
szenie apelacji winno być wniesione w^ost,
tym terminie w następujących przypad-
kach.

1). W ciągu dni 8.

a. w procesie sumarycznym

b. w procesie nakazowym

c. w sprawach wynikających z Kon-
traktów o najem i dzierżawę, a wy-
jątkiem przypadków wymienionych
w §: 15 ces. postan. z 16. XI. 1858 N° 213.

2). W ciągu dni 3.

a. w procesie wekslowym

b. w sprawach wynikłych z kontraktu
o najem lub dzierżawę, w przypadkach
wymienionych w §: 15 ces. postan. z 16. XI. 1858.

c. w sprawach handlowych toczących
się przed sądem handlowym lub
sądem kolegiackim do sporowania

jurysdykcji handlowej powołanym (§ 583).
 W przypadku pod 2. ad b.) wywód
 uciążliwości potrącony być ma po
 zgłoszeniu apelacji. W sprawach han-
 dlowych toczących się przed sądem
 handlowym wniesć należy wywód uciąż-
 liwości również w ciągu dni 3. (§ 587.).

D. Postępowanie wskutek pr.
 trzonej apelacji (§§ 334-337).
 Zgłoszenie apelacji w należytym cza-
 sie na piśmie wniesione udziela się,
 przeciwnikowi do wniesienia obrony
 apelacyjnej w przeciągu dni 14. Termin
 ten nie jest odwrotnym. Wywód uciąż-
 liwości w czasie przewidzianym oddzielnie
 od zgłoszenia apelacji podany udzie-
 la się przeciwnikowi również do wnie-
 szenia obrony apelacyjnej w dniach 14
 (§ 335). -

Jeżeli zgłoszenie apelacji i wywód uciążli-
wości naprawdę oddzielnie, ale równocześnie
wniesiono, albo wywód jeszcze pierwiej został
przedłożony nim ratyfikowano w sądzie zgo-
szenie apelacji, wówczas oba te pisma
tracnie udzielają się przeciwnikowi do
wniesienia obrony apelacyjnej w ciągu
dni 14. Praktyka udziela je oddzielnie
przeciwnikowi. Jeżeli zgłoszenie apelacji
pierwiej zostało włożone, nim wywód
uciążliwości, przeciwnik może wnieść
obronę apelacyjną w przeciągu terminu
naznaczonego przez sąd wskutek wnie-
sionego wyводу uciążliwości.

Jeżeli obie strony nie są zadowolone
z wyroku, a każda z nich składa
apelację, wówczas każdej z nich stu-
ży odrębna obrona apelacyjna.

Zgłoszenie apelacji po późno wniesione,
wprost się odrzuca, skoro przeciwnik

domagał się już wykonania wyroku.
W przeciwnym razie wzięła się takowe
przeciwnikowi do wniesienia obrony
apelacyjnej - mimo to odrocza się na-
stępnie, jeżeli:

- a. przeciwnik w swej obronie parł na
się na późno zgłoszoną apelację, lub
- b. żadnej obrony wcale nie wniósł. -

Wzrost uciążliwości papóźno wniesioną,
odrocza się, wprost w każdym przypad-
ku. Zgłoszenie apelacji zachowuje jednak
swoją moc. -

Jeżeli apelację wniesiono, ale jeszcze prze-
ciwnikowi nie wzebrano, apelujący może
żądać powrotu sobie wniesionej ape-
lacji i wnieść ponownie apelację, choćby
i poprawną, ale tylko w czasie pierwot-
nym do wniesienia apelacji parł się,
nyn. Jeżeli parł apelację, wzebrano prze-
ciwnikowi, apelacja staje się wspólną

obu stron środkiem prawnym, wskutek czego apelujący nie może już jednostronnie odstąpić od swej apelacji. Apelujący może odstąpić od apelacji, przeciwnikowi już wkrótcej i w ciągu pierwotnego terminu apelacyjnego (14, 8, 3 dni) wnieść ponownie apelację, zmienioną lub poprawioną, jeśli na to przeciwnik pozwoli. -

Jeśli apelujący odstąpi od swej apelacji na zwołaniem przeciwnika, później nad nie mając na ponowienie pozwolenia, ponownie apelację (tę samą, lub zmienioną lub poprawioną), wnosząc takową w pierwotnym na wniesienie apelacji określonym terminie, wówczas przedsiwzięta audyencyja albo wysłuchanie przeciwnika. Jeśli temu się sprzeciwi ponownem wniesieniu apelacji, sąd stawia bez wszelkiej rozprawy, obrady, skoro apelujący nie przedstawi żadnych szczególnych

okoliczności, usprawiedliwiających ponow-
ne wniesienie apelacji. Gdyby zaś takie
okoliczności przedstawił i oneby nastąpił,
miał na względzie, sąd po wysłu-
chaniu obu stron rozstrzygnie pytanie,
czy apelacja może być dopuszczona,
lub też nie (Dekr. nadzwyczajny z d. 13.
II. 1798 № 401).

Strona odstępująca od apelacji powróci
przeciwnikowi na jego żądanie kosztów
z powodu apelacji przewidziane. Gdyby
w powyższym przypadku wniesiono a-
pelację, już po upływie pierwotnego na
wniesienie apelacji określonego czasu,
a przeciwnik już się domagał urekwi-
szyć z wyrokiem naapelowanego, sędzia
wprost odroczy pozwolona apelację.
(Dekr. nadzw. z 13. II. 1798. № 401)

Obrońca apelacyjny powinien obronę za-
strawionego wyroku i odparcie ciężkłości

apelacyjnych, jeśli je wniesiono. Prawo do wniesienia obrony powstaje już wskutek zgłoszenia apelacji. Obrona będzie wyznaczana do sądnego I instancji. Zamknięcie wniesienia obrony nie pociąga za sobą żadnych skutków prawnych. W sprawach handlowych tożsamych się przed sądem handlowym obrona wnosi się w przeciągu dni 3. Obrona apelacyjna nie jest dopuszczalną w postępowaniu sumarycznym i nie występuje w procesach nadzwyczajnych, polegających na tym postępowaniu, jak w procesie wekslowym, nakazowym i w sprawach wynikających z kontraktów o najem i dzierżawę.

E. Zamknięcie postępowania apelacyjnego (§: 338).

Jeżeli w postępowaniu istnieć apelacyjnym
6. art.

ustnie, pismo, albo mprawdnie na
pismie, ale z prośbą o wyznaczenie
audyencji dla protokolarnego spisu,
nia wywodu uciążliwości i obrony
apelacyjnej, wówczas, po spisaniu tych
czynności iwołują się akta i przedkła-
dają się sądowni II. instancji. Jeśli zaś
w postępowaniu ustnie na pismie wnie-
siono apelację i wywód uciążliwości i o-
bronę apelacyjną, wówczas po wniesieniu
obrony wyznacza się dnia termin iwo-
tulacji aktów. Ale sądy powiatowe
powinny według możliwości pomieścić
tę iwołulację (Rozp. N. Tryb. z dnia
1. Maja 1866 N° 2717).—

Po pamiernie postępowaniu apela-
cyjnym nie wyznacza się w procesie
pismym audyencji do iwołulacji
aktów. Sednia I instancji z urzędu
kłada do protokółu I. instancji pisma

apelacyjnej, oznacza je liczbami rła, siewymi i przedkłada sędziemu II^{ej} instancji, ażeby ten usupetuiouy akta, mi apelacyjnej (§: 338 i dekr. nadw. r. d. w. l. XII. 1835. A^o 97).

Łatwiej idzie, że obrona apelacyjna, we rłaściwym czasie na piśmie wniesiona nadsieła się przeciwnikowi do wiadomości zdotowieniem, że akta przedkłada się, się, równocześnie sędziemu wyższemu. —

Jeżeli apelowany nie wniósł obrony apelacyjnej, wówczas apelujący prosić ma, ażeby sąd preatoył akta sędziemu II instancji. Sędzia I instancji przedkłada wszystkie akta procesowe sędziemu II^{ej} instancji. —

Do odnośnej relacji należą się:

- a. spis lub potut aktów, na podstawie któregos sędzia I inst. wydał swój wyrok.
- b. wyrok i powódki sadzenia w oapicie

wierszelnym §: 200. instr. sad. z persk. min. z 7. XI. 1858. Jeśli przed wyrokiem stanowczym od którego apelowano pa, padł wyrok przedstanowczy, sądząc, choćby ten wyrok porem z pobudkami sadowienia (dekre. nadw. p. dnia 5. VIII. 1825. № 2205 Gapp.).

c. Wierszelnym opis drovodu na przesze, nie stronem wyroku (dekre. nadw. p. dnia 28. XII. 1823. № 1956.)

d. Wyciąg z aktów, jeśli on sturyst pa podstawie przy obradowaniu w sadzie kolegiatnym.

e. Jeśli w sadzie kolegiatnym wyrok nie napadł jednomyślnie, przedtóry się opis głosowania; przy jednomyśl, nie napadłej uchwały wymienić na, leży, kto miał udział w głosowaniu §: 200 instr. sad. Na mocy perskryptu ministerjalnego p. dn. 3. IV. 1864. № 2640

mają być preaktowane akta apelacyjne, nie przez proste napisy (rubrum), nie zaś przez formalną relację, chyba, że wyjątkowo, niemi sędziom sprawy wymaga takowej. W postępowaniu sumarycznem i innych procesach na tem postępowaniu polega, iż tych nie spisują się akta apelacyjna, nie, lecz preaktowują się przez relację sądowi apelacyjnemu.

F. Wstrzymująca moc apelacji i zabezpieczenie zmian wyrokiem I instancyi wznownych (§: 339).

Wyrok za którego apelowano nie może być wykonany z wyjątkiem części, od których wyrok nie apelowano. Ale domagać się można egzekucyi dopiero po upływie czasu przewidzianego na do. petnienie powołań objętych częściami

niezaapelowanymi. Powód wygrywający
sprawę, w tej instancji może co do tych
części wyroku, od których apelację za-
łożono, a nawet natychmiast po wze-
szeniu sobie wyroku i przed wreczeniem
go pozwaniemu, żądać od tego ostatecz-
nego zabezpieczenia praw sobie bezma-
lunkowo tj. bez poprzedniego wykonania
przysięgi, przysięganych i może się tego
domagać w drodze egzekucyi. —

Egzekucya ta ma zabezpieczenie, jako
środek prowizoryczny stosuje się obec-
nie wskutek §: 12 rozp. min. p. 18. VII. 59
N. 130 do §: 4. 5. 6. ust. 2. tudzież §: 7. 8.
i 11 go tegoż rozporządzenia. Powód
może na mocy powyższych przepisów
żądać egzekucyi na zabezpieczenie
na majątku pozwanego przez pażę-
cie i ożenowanie lub przez siewstwo,
czy, przez pażetych ruchomych lub

nieuchomych. Te rodzaje egzekucyi mogą
równocześnie być dopuszczone nawet wtedy
kiedy ustanowiony był zastaw albo preten-
sji dochodzonej, ale niedostateczność posta-
wu postata wiarygodnie udowodniona. Egze-
kucyi na zabezpieczenie domagac się moż-
ny w odrębnym postawieniu, a to dozwolona
bywa przez prawo, której wykonanie
nie może być wstrzymane wskutek pła-
cenia rekursu. Porządek §: 339. stosuje
się także do wyroków karnych nieprawo-
mocnych, obejmujących przeseczenie spow-
szeniach prawnu prywatnych (przeseczenie
Kuj. Tryb. p. au. 28. XI. 1876. № 88 rep. or.)
Wyroki warunkowe nie dopuszczają egze-
kucyi na zabezpieczenie (obacz jednak
§: 14 procesu mekslowego!). —

W celu zabezpieczenia prawnu powodzi przys-
tawnych, dozwolona jest także prozysoryn-
nego przysymu osobistego, jeśli warunki

§: 366 pochodzą, (ob. naukę egzekucyi).
 Ustawa o księgach gminnych z 25.
 VII. 1871 dozwala:

a) prenotacyi (ostereżenia hipotecznego)
 na podstawie nieprawomocnych
 wyroków sądów I i II lub wyższej
 instancyi, którymi prawo przegowe
 bernamunbgo przyszanem lub od,
 mławianém zostało (§: 38 lit. a.) [To
 prawo dotyczy się winno przery nie,
 ruchomych lub prawa pahipoteko,
 wanego, względem których ma być
 prenotacya skuteczną.]

b) prenotacyi ma mocy rozporządzeń
 sądowych, którymi się dozwala pre.
 notacyi, jako egzekucyi na zabezpie.
 pieczenie §: 38 lit. b. |: dozwolenie pre.
 notacyi tej należy od samumgów,
 pod którymi dozwolona jest egre.
 kucya na zabezpieczenie w myśl

reskryptu min p. dn. 18. VII. 1859). Prenota-
 cya niesprawiedliwia się w obydwa tych
 przypadkach wykaraniem, że oboje
 orzeczenie sądowe stało się prawomocnem.
 Podane prawa stwiarze na mocy §: 339
 stosują się też do pozwanego, któremu
 wyrokiem przypisano kosztą prawne.

G. Wyrok II instancji.

Sąd II instancji wydaje wyrok na pod-
 stawie przedłożonych aktów. Forma i
 treść wyroku tego pogadza się w tym wzglę-
 dzie z wyrokiem I instancji z wyjątkiem,
 że właściwe orzeczenie wyroku o tem sta-
 wi, czy wyrok I inst. w częściach pape-
 lowanych się potwierdza lub zmienia
 i w jaki sposób. Sąd II inst. ma pra-
 wem orzec o kosztach apelacji. —

Jeżeli tylko jedna strona apelator, wy-
 rok I inst. nie może być na jej miko-
 7 arr.

przyć pmiéniony; inaczéj gólyby obie
strony apelowały (orz. maj. Tryb.
z dn. 2. XI. 1858 № 31 ks. orzec.). —
Wyroek stosuje się do sadu I in-
stancyi, który dopiero przygotowuje
odrębne okazy dla stron. Sędzią II
instancyi udzielać musi Sędzią I.
instancyi porody sadzenia (§: 197 ni. p.)

II Rewizyi (§§: 340 i 341).

Rewizya riguarda się co do swej istoty
z apelacyą, a różni się tylko tém,
że pierwsza, wskazany wyrok II.
instancyi, a apelacyą wyrok I. in-
stancyi. Wszystko więc co podaliśmy
o apelacyi, stosuje się także do rewi-
zyi, zwrócić idzie, że przy rewizyi od-
różniany pótóżenie rewizyi od mias-
liwości rewizyjnych, które to obie oznaczają,

równie jak pętoszenie apelacji i wywołanie
 ciężkości apelacyjnych w jednolich ter-
 minach do sadu I. instancji wniesione
 być winny. Tak samo i obrona rewizyjna
 wniesiona, być ma w wyżej wymienionych
 terminach. In ter pachodra, tesame my,
 jactni, które podaliśmy co do procesów
 szeregowych. To tylko nadmienić mu-
 simy, że wskutek rewizji sędziów się nie
 spisała (Dekret. nadw. z 1. XII. 831. № 97.
 i rozkaz Majw. Tryb. z 1. V. 866. № 2717),
 choć w praktyce sporadycznie się i potuluje
 II instancji. Rewizja tylko w tych wy-
 padkach i to tylko o tyle się dopuszcza,
 o ile wyrok I inst. uległ zmianie przez
 wyrok II instancji czyli innemi słowy
 rewizja nie ma miejsca przeciw równo-
 bronnemu wyrokowi I i II instancji.
 Jeśli wyrok I instancji obejmuje kilka
 części, rewizja nie będzie postawiana,

co do następów natwierdzonych przez sąd
 II instancji. Gdyby jednak strona
 mimo to należała perisze, przeciw
 domu pónobremiażcyu wyrokowi, se-
 dia I tej instancji nie może odrzucić
 periszy, lecz winien ją udzielić przeciw-
 nikowi do wniesienia obrony periszy,
 niej, a następnie przedłożyć resyptzie
 akta sekcji II instancji. (Decret
 nadw. p. du. 2. X. 794. N° 196 i 17. X.
 1797. N° 384 lit. a.).

Trybunał Najwyższy winien to perisze,
 jako bezprawnie wniesioną, odrzucić
 i proć tego strony i odwołanych advo-
 katów ukarać (Decret nadw. 2. 17. X.
 797.) Wobec tego decret nadw. p. 15. II.
 833. N° 2593. doszala przeciwko dom
 pónobremiażcyu wyrokowi periszy
 ten: nadzwyczajnego środka periszy
 jednak tylko wtedy, kiedy perisze ka-

trono z powodu niewierności lub widocznej niesprawiedliwości wyroków, a najmniej dwie trzecie głosujących, w najwyższym Trybunale oświadczyło się za dopuszczeniem rewizji (Najwyższe postanowienie z dnia 17 Maja 1842 N° 616.) i tak, że i w tym przypadku winna rewizja we właściwym czasie być wniesioną, do sądu I. instancji i udzieleną, przeciwnikowi do wniesienia obrony rewizyjnej. Rewizja taka nie może jednak wstrzymywać wykonania równobieżących wyroków. —

W postępowaniu sumarycznem i w procesach przególnych, na sumarycznem postępowaniu polegających sąd I. instancji winien w kasacie już w przesłan odroczyć rewizję przeciw równobieżącym wyrokom (§: 51. postępow. sumar.). —

Najwyższy Trybunał udziela swój wyrok razem z postanowieniem sądowniczym

II. instancji, który o nim powiadania
 sąd I instancji dla danego powiado-
 nienia stron. Jeżeli sąd II instancji
 zmieni wyrok sądu I instancji, a strona
 na puzer to powierzona tj. przypie-
 ra w I instancji wniosek rewizyjny, to prze-
 cież na mocy § 341 przewidzianego jego
 który sprawę, wygrat w II instancji
 nie może padeć tego zabezpieczenia,
 którego domagać się może w toku
 postępowania apelacyjnego strona wy-
 grywająca w I instancji, wyjmując pro-
 ces sumaryczny (§ 56) i proces rekdo-
 ry (§ 14). Środki zabezpieczające na
 mocy § 339 (F) wykonane przez wy-
 grywającego powoda w toku postępo-
 wania apelacyjnego porostają w toku
 postępowania rewizyjnego niezmienio-
 ne, choć pozwany wygrat sprawę,
 w II instancji (§ 341).

III Wykazanie nieważności. (§§: 342-348).

P A. Pomysł.

Przy porównaniu wyroków powstania prawa materialnego i prawa formalnego, tudzież z uwagi, że proces i przesłuchanie są „czynnościami prawnymi” wynika, że wartość czynności sądowych, niemniej wyrokowi ocenianemu, być winna według tych samych prawideł, od których zależy ocenienie wartości czynności prawnych. Ustawa nie podaje nam pojęcia nieważności, ani nieograniczonej faktycznej do pewnych przypadków w sposobie wyczerpującym wyśzczególnionych. Z uwagi na podaną zasadę będzie miała miejsce nieważność czynności sądowej lub wyroków w przy-

pradkach następujących:

i). jeżeli podmiotowi tj. sędziemu, stronom i ich pełnomocnikom przyznano zdolności osobistej do wykonywania orzecnictwa, względnie do prowadzenia procesu, a zatem:

a. jeżeli sędzia w ogóle nie miał prawa wykonywać stażowy sądowej.

b. jeżeli sąd był nierozstrzygującym, a strony nie mogły mu się przeciwstawić (§: 47 i 48 por. jur.).

c. jeżeli w sądach kolegialnych wyrok popadł w padołek, która nie była stosowna, z przepisanej liczby sędziów niepodlegających (§: 156 instr. sąd.).

d. jeżeli jednej ze stron przyznano zdolności do samodzielnego dochodzenia prawa jej stwarzającego

(§: 59 i dekret. nadw. z 14. X. 1803. № 629)

1. e). jeśli obrońca strony nie będzie umocowany do postępowania takowej

2). jeśli sprawa nie mogła być przedmiotem procesu cywilnego w ogółności lub w czasie obecnym (sob. dzień III.).

3) Jeśli treść wyroku przekracza granice starych sądów np.

a). jeśli wyrok przypisuje porode, w coś prosić zskarżonego (§ 878 Kc.)

b). jeśli wyrok stanowiący nie zawiera ani postanowienia o niemożności pozwolenia pozwanego

c). jeśli wyrok widocznie się nie zgadza z uchwałą w sprawie sadu sądu (Dekret nadw. z 21. VIII. 1846. № 979).

8. art. d). jeśli wyrok zawiera myłkę,

rachunkowa, bo ta nigdy nabyć
nie może poragi przez osadzoną
(§: 1380 k. c.) i inne przypadki

- 4). Jeśli albo rozprawie, albo wyro,
kowi nie dostaje istotnych for,
malności. Wady prawte w for,
mie postępowania albo wyroku
pociągają za sobą, tylko wtedy
nieważność wyroku w pomieną
i rozprawy, jeśli ustawa sama
stwierdza, nieważność w pamięciu
jakiejs formalności lub jeśli wy,
rok w przedmiocie głównym w po,
rodku pochodzących wad gruntów
nie wydany być nie może (§: 346
i decr. nadw. z 31. I 1785 N: 489).
Niektóre formalności postępo,
wania, których pamiękanie prze,
wistowo nieważność za sobą
pociągają, ulegają, przesunięciu się

stron, a to nastąpić może wyraźnie lub
dorozumianie. To ostatnie wtedy, kiedy
strony ramięchały użyć środków praw-
nych przeciwko nieprawnie wydawnemu
orzeczeniu. W takich przypadkach wa-
aż, nawet w formalnościach, uważane
bywają, że uchylone, jeżeli idzie, że
ani rozprawa ani wyrok nie mogą,
jeżeli więcej być skutecznie paskarzone
z powodu nieważności.

Do przypadków, w których wyrok z po-
wodu nad w ciągu rozprawy partych
uważanych być winien za nieważny,
należy, między innymi i następujące:
Jeżeli w postępowaniu postać skarga
porwanemu wcale nie lub nie w sposób
ustawa, oznaczony. Dopuszczalne, byta,
poznany sąd nie stawit się, na au-
dyencji i z tego powodu poroczenie
postać orzeczenia, tudzież jeżeli „

idek nie był przestępcą na przysię-
stwie antykwity dowodowe etc. -

Gonieważ ustawa nie wymienia przysię-
stwach przypadków, w których nie-
winięć p. porodu nad formalnych
miejsce mieć ma, przeto podajemy
następującą zasadę: każda wada
w toku porodu partera czyni nie-
ważnym wyrok nie niej się opiera-
jący a ponieważ i porządkiem, post-
kowicie lub cześcio, skoro wada już
p. mocy ustawy niewinięć por po-
ba, pociągająca lub jest taka, że nie
mogła być uznana, w toku poru-
wy przez stronę, dotkniętą, a wada
ta stała się przeszkodą, stosownie-
zyciu środków prawnie jej stus-
zych do dochodzenia lub bronięcia
jej praw albo jeśli wada ta post-
wila się w niewinięć wy-

dania wyroku uwanadzonego (genw.,
tonnego. -

B. Dymaszalność przelania nierozwinięci (§:342).

Przebieg wyroku nieważnym str.,
jy stronie pokrzywdzonej środek prawny
zakazania nieważności (zakazanie
nieważności, dla Wzglięzności baktów,
dr, quacella nullitatis), a nie skar,
go nieważności. Zakazanie nieważności jest,
to zakazanie wyroku sędzięgo I lub II
instancji, wystosowane do sędzięgo wyro-
szego (II^{ej} względnie III^{ej} instancji) p. i. a.
daniem, by sędzięgo ten p. i. a. wyrok
a porodu, że pasata pewna mada do,
tykająca osoby sędzięgo lub stron, lub
przedmiotu sprawy, albo, że pasata wa,
da w formalnościach rozprawy lub

w samych myślnikach. Apelacja, lub rewizja, domagamy się zmiany wyroku sądnego niższego, zaskazaniem nieważności pod zniwienienia wyroku (uchylenia wyroku).

Zaskazanie nieważności ma miejsce precyzyjnie wyrokiem I i II instancji, a nawet precyzyjnie takim wyrokiem, od którego nie ma miejsca apelacja lub rewizja, wratem precyzyjnie wyrokiem sprzeczącym się na wyrokiem przysądającym, ażeby precyzyjnie wyrokiem przedstawić, powołując, dokonywającym dowodu przesławań lub prawców, precyzyjnie równobieżnym wyrokiem I. i II. instancji. (Decret mado. p/15. II. 1833 N: 2593). Zaskazanie nieważności nie jest dozwolone precyzyjnie dwóm równobieżnym wyrokom

w postępowaniu sumarycznym (inaczej praktyka).

Nieważność wyroku może być prawidłem tylko przez stronę pasażerską, wynieciną; przypuszczając, iż strona jest pokrzywdzona w swym interesie prawnym. Wyjątkowo może prawny postępca mieć paralele nieważności w przypadku §: 59 not. p. (ob. Piel II podrz. §: 2).

C. Forma terminu i postępowanie (§§: 342 i 343).

Strona chce praskarzyć wyrok jury, nie z powodu nieważności nie będzie obowiązaną, tłaczyć tego paralela pa. pelacya a względnie a rewizya. Zolanie precizne, jakoby paralele nieważności tylko tłaczyć z apelacya lub rewizya.

omiesione być musiato polega na
 błędném tłumaczeniu §: 342, który
 w ostatnim zdaniu pawią tylko
 zasadę ewentualności. Jeśli zaś stro-
 na także apelować chce od wyroku
 w względzie pociągę rewizy, to musi
 być przesłanie nieważności potoczne
 z apelacją, lub rewizją. W takim
 przypadku strona pociągę apela-
 cyjną w względzie rewizy, przesła-
 jąc przesłanie nieważności, a w uciśli-
 wościach apelacyjnych lub rewiz-
 yjnych przedstawi przyczynę nie-
 ważności wyroku. Potoczne prze-
 przesłanie nieważności z apelacją
 (o ile ta jest dopuszczoną) jest dla
 strony korzystnem, bo wyrok jest
 i tak uciśliwym dla strony, a
 postać nie można na to liczyć
 na pewno, że nieważność będzie

moglednia, przez sąd wyższy. —
 To samo ma miejsce, jeśli strona mnie,
 ma się być pokrzywdzoną, wyrokiem
 II. instancji. Dlatego także praktyka
 paralenie nieważności p apelacyj, lub
 rewizyj, jeśli środki te w danym proc.
 radku nie są wystarczające i w ogóle
 wyrok może być paskarzony jako nie,
 sprawiedliwy. Chociaż ustawa nie czyni
 różnicy między pgtowaniem paralenia
 nieważności i wyrokiem proadów mnie,
 wainiających wyrok, to przecież różni,
 ca to jest wprowadzona, na mocy § 343.
 Zaralenie nieważności obejmuje przed,
 stawienie przyczyn (kasaad) nieważno,
 ści razem p ich udowodnieniem i Kon,
 czy się, z uwagi na póżnorodność
 przyczyn uinwainiających wyrok
 prosha, aby wyrok sadu niższego
 uznano za nieważny, a radowi temu

Gauz.

nakazano wydać nowy wyrok, ponie-
 kąd zaś i tak i rozprawę, poprzedza,
 jąca, wyrok uchylono całkowicie lub
 częściowo i według okoliczności prawa,
 brano nowe postępowanie, a nawet
 tak i innego sejmowego wyznaczone. (§: 343
 i §: 344). W przypadku połączenia
 paralenia nieważności z apelacją,
 najpierw ustradnia się, pierwsze, a
 następnie podają się uciśliwości
 apelacyjne. W paraleniu nieważno-
 ści strona może przedstawić i udó-
 wodnić fakty, których nie przedsta-
 wiono w przeprowadzanym procesie,
 jeśli one służą do udowodnienia przed-
 stawionych przyczyn nieważności.
 Również wolno będzie przeciwnikowi
 zbijać przyczyny nieważności nowy-
 mi faktami i dowodami. Zarządzenie
 nieważności musi się do sejmowego 19

instancji bez różnicy, czy wystosowane
 jest przecinko myrokowi I. lub II. instancji
 w przeciągu czasu na zgłoszenie
 apelacji przekreślonego. Zarządzenie nie-
 ważności uderza się przecinkowi
 do wniesienia obrony w ciągu dni 14.
 To samo dotyczy także zarządzenia nieważ-
 ności przecinko myrokowi II. instancji:-
 Wgółle powyższe to ma miejsce, co
 przewidziano o apelacji i o pierwszej in-
 stancji i to, że w niektórych przypad-
 kach przekreślono krótsze terminy na
 pociągnięcie apelacji. W postępowaniu post.
 nęm zarządzenie nieważności podane
 być ma wstąpić do protokołu, może
 jednak być wniesione na piśmie. -
 Zarządzenie nieważności ze właściwym
 czasem wniesione, wstępując skutek.
 może saskazanego myroku, jeśli prze-
 cinko temu ma miejsce apelacja lub

kerwion. Nie wstrzymuje więc skutecz-
ności równobieżniących wyroków I^{ej}
i II^{ej} instancji.

D. Przekreślenie sędzię wyśnego
wydane na pozasądzie inst.
miejscowości (§§: 344-348).

Traktowanie nierówności porządku
prawy sąd wyiszy. Tylko w przy-
padkach, w których prawni por-
stępna strony nierówniej do samo-
dzielnego poszukiwania praw, na-
da przesilenia wyroków, orzekan ten
sąd, który ostatni wydał wyrok.
Kadnienie jednak musimy, nie
wymianowane pozbawienie następny
prawnego nie jest porażeniem wzna-
czeniu właściwym.

1. Sędzia wyiszy, który wzwał na
zakończenie nierówności na przesądzone

prusi przez uchwałę (dekret) wyrok
 paskariony, a jeśli pararem płożono
 apelacyę, lub rewizyę, nie wdać się
 w rozpoznanie tychże. Zararem parra.
 dri sad wyiszy, co se względu na pa-
 chodzące okolicności wypadu up. prusi
 potrosita, rozprawy, p. powodu, że sprawa
 podlega rozpoznaniu stada administra-
 cyjnych, wyznacza inny sad, jeśli
 pachodzą, namunki mytarcenia sadu.
 Jeśli by przypisywa, uznania nieważności
 była wina widoczna sadu I. instancyi,
 sad wyiszy poleci sadowi niższemu,
 by stronam wynagrodzić koszt i sro-
 dy przez pśtoke, poradzone i w tym
 celu wyznaczy termin w którym stro-
 na wykar tych skąd, pod situatą,
 prawa do wynagrodzenia podać ma.
 Następnie ninien sad wyiszy po uade,
 stanin swego wykaru sad niższy mytu

choć i ilość wynagrodzenia p. przedu
oznaczyć (§: 345).

Jeśli wyrok Iej instancji p. porada nie,
ważności przesiano, to stuiy sposobem
to skrzyżowanym rekurs od odrucnej
rozucy do najwyższego Trybunału,
który wosi się do sądu I. instancji.
Rekurs ten stuiy:

a stronie pokrzyżowanej
b sędziom Iej instancji na przys.
padek, gdyby był pascadany
na wynagrodzenie rekursu pnia.
drucy stronie wskutek miśnie,
nia wyroku.

2. Jeśli poroczenie nieważności nie
postato uznane p. prawadnicie
(§§: 347 i 348), a poroczenie przesio,
no bez apelacyi, sędzia II instancji
odrucnając poroczenie nieważności wy,
daje uchwałę w formie dekretnu.

Od tej uchwały sturzy stronie ruszającej
 paralenie nierazności rekurs do Najwyż-
 szego Trybunału (§: 348), który jednak
 nie ma mocy ostrzymującej. W prasie
 pżegrania paralenia nierazności pape-
 laryzacji, seozia II. instancji wydać wy-
 rok wskutek pżetrimnej apelacji napro-
 wiedzając w pżewidkach sadzenia odru-
 czenie paralenia nierazności. Ten wyrok
 choćby pomobremiający z wyrokiem I.
 instancji może być paskarżony a po-
 wodn nierazności pż pżemocą nabyty,
 pżejmego pżodka pżirzy (dekret. nabyt.
 p. 15. II. 1833). (ob. wyżej pod II.)
 Trybunał Najwyższy pżosi wyrok II.
 instancji z porodu pżstęj nierazno-
 ści pżer uchwałę (dekret) i odruca
 paralenie nierazności takse pżer uchwa-
 łę, jeśli z niem nie było pżirya pżetrima-
 nym pżecinnym prasie Najwyższy Trybunał

wydaje wyrok z powodu pociągnej rewizji.

3. Każdy sąd wyższy jest obowiązany, aby z urzędu uwzględnić nieważność, jeśli ją dostępną z aktów, z powodu a. pelencji lub rewizji pociąganych, wsku, ten czego z urzędu pociąg powinien wyrok, a ponieważ i cała, poprawa (§: 346 n. p. §: 156 inst. sąd.).

4. Jeśli przecieko wyrokowi nie mie, siono we właściwym terminie pociąg, lenia nieważności or pociąg pod l. 3. wymieniony nie pociąg, nie, ważność pociąg, uważana, ma być pociąg. Wszelako istnieją pociąg, czynny nieważności, które i pociąg, pociąg, tego, co tu pod 4 pociąg, listy nie mogą być uważane pociąg, uznaje. Stąd wynika, że wyrok taki w każdym czasie nieważnym być może przez sąd wyższy, a co

wtedy pochodzi, kiedy strony nie mogą,
 się wzrec tego prawa, które wchodzi
 wprost w niezawinności. zostało nadzwyczajnie
 a więc jeśli niezawinnością nie zostało
 nadzwyczajne - prawo przynależne stron sporu
 wiódących, któremi dowolnie porządkować
 mogą, lecz prawo innej trzeciej osoby,
 lub prawo któremu dowolnie rozporządzać,
 stracić nie mogą, tudzież gdy mamu-
 ki, pod którąmi wyrok należyć może
 pomagać, rzeczy osądzonej, się nie rici,
 ty z powodu wad dotyczących osoby
 sedziwego, stron, postępowania etc.
 Na tem porpatrzeniu polega podział
 niezawinności na *invalide* i *inven-*
valide (*nullitates sanabiles et non*
sanabiles, *Jeilbarr und nicht Jeil-*
barr *Brillingskaisen*). Po *inven-*
 walnych należyć przypadek, w któ-
 rych o oba, która wyrok wydała, nie

miatą władzy sądowej lub gdy
strona nie mogła samodzielnie
dochodzić praw swych lub gdy, str.
nie właściwiej nie wyczerpała skargi
a wydano wyrok paskarzony etc. -

Zniesienia wyroku w takich przypad-
kach może się strona domagać kar-
dej chwili. Wyrok raporty w poste-
poraniu w sprawach drobiazgowych
nie może być paskarzony jedynie
z powodu nieważności § 78 post. drob.
podaje 7. przysygn nieważności.

IV Rekursie

Rekurs jestto paskazanie resolucyi
(dekretn), a nie wyroku sądnego ni-
szego z powodu, że resolucya jest nie-
sprawiedliwa lub nieważna, potwierd-
z prośbą, alby resolucya została zmie-

nioma, w pewien sposób za względnie anie-
sioną. Rekurs sturij katém przenieśko
rezolucyjom bądź nieważnym, bądź
nieprawnym.

A Dymowszabnoé rekursu (§:349)

(Od wreszcie sądów I. i II. instancji, któ-
re nie są, wyrokami, a katém w for-
mie rezolucji (dekretu) wydane będą,
może się strona pokuszycielna odwołać
do sądu wyższego, wnosząc tak. Rekurs,
chyba, że ustawa wyklucza rekurs
w ogóle, lub nie dozwala samodzielnego
rekursu, co zachodzi w następujących
wyпадkach..

1. W ogóle niedopuszczalny jest rekurs.
a od rezolucji uznającej nieważność
mictwa na audyencji pro merna,
wiedzione (dekret. nadw. 2^{II}/22 N 132)

- b. od uchwały przewidzianej na przywrócenie do pierwotnego stanu p. porodu upływu terminu przekazyjnego (§: 495)
- c. w procesie wekslowym od okresu, nie nakładającego zabezpieczenia, nie lub p. płat. sumy weksla, mój wydany na skargę wekslową o zabezpieczenie lub wypłatę (§: 7 post. weksl. i reskrypt minister. z 18. VII. 85g. № 132).
- d. W procesie nakazowym od nakazu płatniczego, chyba, że pozwany p. sumy, że nakaz płatniczy nie powinien być być wydany (resk. minister. z 18. VII. 85g. № 130).
- e. od sąsiedzenia sądnego, w s. k. k. którego na mocy §: 4 now. li skróconym postat termin wsta

ma, wymuszony do wniesienia
obrony.

§ od reskrypcji wydanej na po-
danie o wyprośnienie kontraktu
najmu lub dzierżawy, która stwo-
nie precyzyjnie nakazuje, by u-
czyniła swe papiery precyzyjnie
wyprośnieniem w ciągu dni 8 pod
zagrożeniem, że inaczej wypro-
śnienie stanie się wysonalnym.
(§: 6. §: 11 i §: 15 postan. ces. z 16 III 58).

2. (Gorzby (samostiny) pewno nie
jest dozwolony:

a. Co państwa sądowych w toku
dochodzenia naruszenia posiadania
nia wydanych, bo i zalecenie z po-
vodu tychże winno być potężone
z nekusem od reskrypcji stoworo
późniejszej skargi o narusze-
nie posiadania (§: 16 pod. ces. z 27 IV 58).

b. od resolucyi dochodzącej na
dowód ze świadków lub prawców
dla większej pewności (§: 17 noweli).

c. w postępowaniu sumarycznem
od resolucyi paragrafujących po-
stępowanie sumaryczne, odma-
wiających odroczenia lub par-
agrafujących przestęchanie świad-
ków lub biegłych. Stronie po-
stawia się wolność pociążyć
zażalenie z apelacją (§: 36. post.
sumar.). To samo rozumie się
w odrębnych procesach polega-
jących na postępowaniu sumar.

d. od niedopuszczenia pytań pre-
gatorych przez stronę, do świadka
wystawianych (§: 21 noweli)

Prawicielowi nie ma przekażać od resolu-
ciji, postanowień lub paragrafów wy-
stępujących w postępowaniu w sprawach

drobiarogowych, jednak sędzia T. instancji
 czy może swe postanowienie zmienić
 wskutek przedstawienia stron interes,
 sordanych. W jakich przypadkach re-
 kwis wyjątkowo ma miejsce, podany
 mówiąc o procesach nadzwyczajnych.
 Rekwis sturzy:

1. Stronam

2. Sędziemu niżej, którego osre-
 nie przesiano lub zmieniono, a jego
 samego przesadzono z tego powodu
 na wynagrodzenie skład przesadzo-
 nych jego osrecciem (§: 345, 348,
 354, 355).

B. Forma i treść rekwisu.

§ Przy rekwisach nie czynimy różnicy
 między rektorem rekwisu a wywo-
 dem niaczkowości, rekwis bowiem obej-

myje tylko jeden akt (pisano). —
 Rekurs podaje pomyśle we wstępie przed,
 miot paralenia, w zasadniczą takową
 i kończy się, według strasliwości per,
 chodzących przysięgą prośbą, aby
 perolucya postata w pewien sposób
 zmieniową, lub zmienioną. Jeśli par.
 skarsioną, perolucyą rozstrzygnięto
 sprawie, albo jeśli ja, wydano postan.
 ten prośby strony po wystąpieniu
 przeciwnika, to nowości nie mogą,
 być w rekursie przedstawiane, chyba
 że strona karszona nierówność, w któ-
 rym to przypadku nowości do,
 poruszone są, o tyle, o ile one
 stają do zasadnienia karszonej
 nierówności. Jeśli zaś perolucyę wy-
 dawo na jednostronne zmierzenie
 się strony, w perolucyą dotyka spraw
 osób fizycznych, to nie stają wzmiarkowanej

stronie pierwszego przedstawienia w rekursie
nowości, owe trzecie osoby zaś mogą przed-
stawić nowe okoliczności i środki dowodowe,
które nie były przedstawione w I instancji.
Rekurs wnosi się w jednym okazie załącza-
jąc oryginał lub odpis wiarygodny, resolu-
cji przekazanej. W postępowaniu ustnie
można rekurs założyć i ustnie. Rekurs
wystosowuje się do sądu wyższego, wno-
si się jednak w każdym przypadku do
Sądu I instancji. Zwrócić uwagę
się pisano nazwą: „Rekurs”.

C. Wniesienie, termin i postę- powanie.

Reskrypt min. z 28. VIII. 1860 № 205 stanowi:

1. Od 1. X. 1860 nuraz, być rekursy od
orzeczeń sądowych I i II instancji wno-
szone wyłącznie do tej instancji. Re-
kurs wniesiony bezpośrednio do sądu wyższego
11 ang.

oderwać się. —

2. Rekurs wnosi się przed upływem terminu w ustawie oznaczonego. Przy obliczaniu terminu nie uwzględniają się dni ferijalne i dni biegu procesowego tj. podcas których rekurs na procesie się znajduje lub zatrzymuje, wyjątek, ale jakiegokolwiek przyczyny. Jeśli jednak ostatni dzień przypada na ogólne święto lub niedziele, termin kończy się w następnym dniu powszednim.
3. Sąd I instancji winien w uzasadnieniu odrzucić rekurs wniesiony w sprawach spornych po upływie terminu, zawiadamiając o tem stronę, na piśmie.
4. Jeśli sąd powoła przedstawicieli rekursu, każda strona udać się może do sądu wyższego o pomoc.

Podane tu postanowienia, o sędzie do którego niemniej postanowienia o obli, czeniu terminu, w ciągu którego rekurs ma być wniesiony, stosowane być win, ny do wszystkich rodzajów postępowa, nia sądowno cywilnego w sprawach spornych i niespornych. W postępowaniu drobiazgowém nie sliczają się do terminu dwie biegu postępowego. Prawidło to, ody rekurs wniesiony być ma w dniach 14 po dniu wyreczenia resolucyi.

Wzjątkowo musi się rekurs

1. w dniach 8.

a. w postępowaniu sumaryczném i procesach szczególnych, na tém po, stępowaniu się opierających, wy, jaśniony proces rekolony i przypadki w §: 15 postępowania w sprawach o majątek wymienione.

b. od resolucyi konstytuującej parant

niełatałości sądu.

c. od resolucyi stałego komitetu,
opracującej skargę o naruszenie posiadania

d. od nakazu płatniczego w procesie
nakasowym i od wszystkich w tym
procesie wydanych resolucyi.

e. w postępowaniu w sprawach dro-
biarowych (§: 84).

2. W 3 dniach

a. w sprawach handlowych toczących się
przed sądem handlowym (§: 583.).

b. w sprawach rektorskich (§: 12.
postępowania rekt.).

c. w sprawach wynikających z kon-
traktu o najem, a to w przypad-
kach wymienionych w §: 15 odnoszącej
notary.

Termin do wniesienia rekursu jest nie-
wystarczający. Głównie T. instytucji nieodpowied-
nie.

rekurs we właściwym terminie wniesiony
sądowi II. instancji przez formalną
relację, do której płaconej należy
wzyskiwać odnośnie akta, jak p. porodu
przedłożenia apelacji lub perisji. —
Rekurs ten nie wchodzi się więc prze-
ciwnikowi do wniesienia obrony. Opóź-
nienie wyissemu sądowi rekursu nie
bierają strony wiadomości, wyjątki,
jako proces nakazowy. —

D. Wstrzymująca moc pozworu.

Wcale §^u 351 rekurs wstrzymuje tylko
wydanie wyroku. Stosując się do
tego przepisu stanowi też § 16 nowel,
że rekurs od orzeczenia, którem od-
mówiono przedłożenia terminu lub od-
roczenia audyencji patkiem lub częścią,
co nie tamże, toż. i ramienia nie.

stęporania, mianowicie spisania aktów
 ków celem wydania wyroku, lecz są,
 dżia winien wstrzymać się w postępy,
 guisziem w sprawie głównej aż do roz-
 łatwienia rekursu. Według dekretu
 nadw. p. 2. III. 1799 N: 459 rekursy wy-
 pierają w sprawach administracyjnych
 moc wstrzymującą, tylko wtedy, gdy
 inaczej wskutek wykonania wyroka,
 nego orzeczenia pomysłowy wynik
 rekursu dla rekursującego byłby bez-
 ประโยชน์.

Przebieg rekursu nie dżiał wstrzymujący:

1. Jeśli autoką wyrażdżanoby skąd
 niepowetowana, temu, przeciwno któ-
 remu, lub o którym, rekurs pnieciono
2. Jeśli się porachodzi o zarządzanie,
 tyraże się dobra publicznego, mają-
 cza, jeżeli idzie o zarządzanie, co do
 którego albo provizoryum jest

wymagane lub wtądta wtądina dia,
 tać nimu p przedu.

Praktyka sądowa trzyma się tego
 dekretu nadwornego w przypadkach egze,
 kucyi sądowej, bo nie ma innej wska,
 pórkki; nadto kamierzemu wspomniany
 przepis w zbiorze ustaw sądowych, co
 wskazuje, że takowa i przez wtądre są,
 dowe uwzględnioną być nimu.

Wypomnienie dozwolonych tytułowych
 środków zabezpieczających nie wstępu,
 nunię się ptożeniem rekursu. Takie
 rekursy wyłączone od makaser ptożenie,
 go w procesie makasowym z powodu, że
 makas nie powinien być wydany, nie
 ma mocy wstrzymującej. -

E. Rozstrzygnięcie rekursu. (§§: 351-355).

Sędzia II. instancji rozstrzyga rekurs i wydaje orzeczenie swe w formie dekretna. Dekret ten może przekazywać perolucye, zmienić, anieić lub potwierdzić. Zmienia się wskutek niesprawiedliwości, a puosi wskutek nierówności. Jeżeliby sąd wyższy wzwał rekurs na puzny, a do jego wniesienia data pośród dnia widocznego sądu niższego wówczas puie, niezaga lub puonag perolucye tegoż sądu winien narządzić wyugrodzić, nie zwracając szkody i kosztów powo wspomniany sąd niższy. W tym przypadku należy postępować wedle §: 345. Sąd II. instancji udziela orzeczenie z pobudkami sadzenia

sądowi niższemu, który o takowem do-
stawnie uwiadomienia strony. Jeżeli resolu-
cja sądu I. instancyi postać ma nie-
mą, lub przesłaną przez sąd II.
instancyi, wolno jest pokreślić odwołaniem
wnieść rekurs przeciwko decyzji II.
instancyi do Najw. Trybunału kraj.
rekurs pierwszy. Także sędzią I. in-
stancyi może wnieść rekurs, jeżeli o-
kreśleniem II. instancyi zasadzonym
postać ma wyłączenie składu i roz-
tów stronie wyrażonych (§: 354).
Rekurs pierwszy wystosować należy do
Trybunału najwyższego, a pować do
sądu I. inst. w terminie pod C. posta-
nym. Od różniących się decyzji
nie ma rekursu do Trybunału Najw.
Wszakże według Najwyższego postanowienia
z d. 3 czerwca 1826. i 237. do-
porozumiany jest i w tym przypadku

rekurs nadzwyczajny, który jednak
 stosować się winien do zasad, co do
 dopuszczalności petycji nadzwyczaj-
 nej (Ob. decr. nadzorc. z d. 15. II.
 1933 pod L. 2). Rekurs ten nie ma
 jednak miejsca w procesie sumarycz-
 nym §: 51 i w nieregularnych procesach
 w tym procesie polegających, jedynie
 w wytaczaniu procesu rekolacyjnego,
 tudzież od orzeczeń II. instancji, roz-
 trzymujących uchwały I instancji,
 rozstrzygająca, lub odmawiająca, przedłu-
 żenia terminu lub odroczenia audy-
 encji (§: 16 noweli). Jeżeli mimo to
 w tych przypadkach przysięsno rekurs
 nadzwyczajny, taki musiałby być
 przez sąd odrzucony, winnych na-
 temiast przypadkach przewidzianych.

Wzrosty.
 Najwyższy Trybunał wygłosił w swe-
 czeniu p.dn. 15. X. 878 i w innych też roz-
 sadz, że zupełny skutek prawny ma
 telegraficzne zgłoszenie apelacji i rewizji
 które do sądu nadeszły przed upływem
 terminu do wniesienia apelacji lub re-
 wizji ustanowionego. W przypadku takim
 sąd I. instancji obowiązany będzie
 przyjąć także zgłoszenie i przy równocze-
 sie strony precyzyjnej powiadomieniem
 merne' zgłaszającego apelację, lub re-
 wizję, aby w ciągu czasu przez sąd
 oznaczyc' się, mającego mieć formalne
 zgłoszenie apelacji lub rewizji. Basese,
 nie Najw. Trybunału opiera się na tej
 zasadzie, że podanie stron nie odpowia-
 dające formalnościom ustawy, wyma-
 gany, do których i telegramy należa,

nie mogą być na mocy sekretu nadto.
z d. 13. II. 1795 № 217 lit i stanowiąc ośda-
lone, lecz winny być przekazane stronie
do poprawienia, a jeśli się rozchodzi o
przeistokowanie terminu, wyznaczając nale-
ży czas do wniesienia poprawionego po-
dania (Bb. naukę o skardze).

Również mogą być i telegraficznie re-
kwasy wniesione czyli pętkowane. (Bb.
czasie Najw. Tryb. p. 30. I. 867. i 24. III. 868).

bo każdej stronie wolno, przy zawi-
leniu swem poprosić na pętkowaniu
rekwirum, bez wszelkiego wyroczu przy-
czyn zawiadzenia, a także pętkowanie,
które i tak w jednym skarcie się wno-
si i przeciwnieści się nie wdzielu,
może także nastąpić przez telegraf.

§: 3. Środkach prawnych nadszycrajnych

Do środków prawnych nadszycrajnych
naliczamy powrócenie do stanu pierw-
szego (*restitutio in integrum* *Restitutio*
XXIV ust. sgst.) Powrócenie do pierw-
szego stanu, w postępowaniu cywilnem
jestto nadszycrajny środek prawny, mo-
ca, którego sedzia z powodów słuszności
materia, uznanych, dozwala obywateli w,
skutecznie czynności, których ona
w procesie bez swej winy nie przedsięwzię-
ła. Celem restytucji jest obalenie prawa
formalnego, które stoi na zawadzie urna-
nia prawa materialnego, albo które się
sprzecinia uznawemu już prawu mate-
rialnemu. Pomagający się restytucji mu-
sowieć niekonać nieprzedsięwzięcia, poro-

siebie czynność procesową, by tym sposobem uzyskać określenie odpowiednie istocie tej czynności i z tego powodu na przypadek już zapadłego wyroku mieć wyrok prawomocny, który nie jest ani niesprawnym ani nie, ważnym. -

Restytucja polega na skutności i jest samodzielnym środkiem prawnym, może być pociągniętą obok apelacji, rewizji lub kasacji nieważności, oraz jako odrębnie. -

Restytucja zależy od 2 warunków:

- 1.) że, domagający się restytucji doznał szkody;
  - 2.) że istota uważa przysiężną, dla której pociągnięto się restytucji
- Wobec powyższego 6 przypadków restytucji:

- 1.) restytucja z powodu upływu czasu

1. terminu preempryjnego (zwitego)
- 2.) z powodu niestawienia na audyencji
- 3.) przeciw wyrokowi z powodu pualetio-
nych nowych dowodów;
- 4.) z powodu ptej obrony przez adwokata
- 5.) przeciw decyzji rządu skarbowych
- 6.) przeciw patawieniu jrbu obrachunkowej

I Restytucya z powodu upływniegiu terminu przekazyjnego (zwitego) (restitutio ob terminum lapsum)

§§: 489-492; 494-497.

Przez termin przekazyjny (zwity) rozumieamy termin na puredsiewięcie przez strony czynności sądowych pakuilany, którego paniechanie pociąga za sobą utratę prawa puredsiewięcia tej czynności, albo też opóźn tego i inne na-
stępstwa szkodliwe. Następstwa szkodli-
we z paniechaniem prawitego terminu,

wchodzą, w postawienie albo wprost
 (ipso facto) wskutek upływu terminu,
 nu, albo wskutek domagania się
 przeciwnika tak, że przed tem do
 maganiem się czynność może być
 przedsięwzięta, ze wszystkimi skutka-
 mi prawnymi. W tym ostatnim przy-
 padku termin wtedy dopiero uosować
 można w rozumieniu §: 489 za upły-
 niony, gdy przeciwnik wystąpił w for-
 mie należytęj w procesie, in strona
 druga poniechała przedsięwzięcia od-
 powiedniej czynności, tracąc z tem za-
 danie odpowiednie. Jeżeli poniechano
 terminu np. nie wniesiono obrony
 w procesie pisemnym, wówczas dowala
 §: 489 restytucji pod tym warunkiem,
 że termin upływał bez winy party-
 cego restytucji i na jego prośbę.
 Jeżeli do przedsięwzięcia czynności

nowej naradzono audyency, a strona nie
stanęła, przeciwnik zaś wyskoki usunanie
strony niestawiającej za nasuwa, strona
ta domagać się może restytucyi.

O tym przypadku nie stanowi poprzedz
xxxiv ust. sąd. lecz §: 29 tej ustawy,
a postępowanie odnośnie powie się „upra.
„wiedzeniem niestawieniem na audy.
„encyi”; podanie zaś strony powie się
„prośbia, „mchylene skutków nie stawi.
„nia się na audyencyi” [Dekret. nadzw.
z dnia 19 lutego 1846 N: 937]. Przypr.
dek ten co do swej istoty nie jest niczem
innem, jak restytucya, której domaga
się strona z powodu pomieszanego sta.
wienia się na audyencyi, tj. pomiesza.
nego terminu do właściwej rozprawy.

Z tego powodu stoją obydwa te przy.
padki ripetnie na płaszczyźnie (obacz pod II).

13 aug.

A). Warunki. §: 489 w. p.
Wymaga się:

- 1.) aby nptynał:
  - a). termin przekazyjny
  - b). bez winy strony
  - c). na jej szkodę

Prawo domagania się restytucji strony stronie nawet wówczas, kiedy pierwsza, nie terminu nastąpiło z winy adwokata strony, albo osoby trzeciej. Przez osobę, trzecia rozumie ustawą osobę prawnie działającą, w imieniu strony, a później pełnomocników, zastępców prawnych, nawet osoby domowe w przypadkach objętych §: 502 i 505. Jeżeli termin nptynał z winy adwokata, zachodzi 4^{ty} przypadek restytucji.

- 2.) Restytucja winna być płaconą, nie wstępując terminie tj. w ciągu 14 dni, licząc od tego dnia, którym

a) stronie lub jej adwokatowi paria, domisus o porządkiem, wskutek którego miało być pewna czyn,ność sądowa przedsięwzięta w ten, minie przekazyjnym; a

b) przesłoda pochodząca z przed, sieżsiejm tej czynności nastata (§: 490).

Termin ten nie jest odrębny (§: 6 noweli p. n. 4874). Termin albo przystu, rzy w procesie nekloszym i w spra, nach z kontraktu o najem lub dzie, jawę, w §: 15 ses. porz. p. dnia 16. XI. 1858 wymienionych obejmuje 3 dni.

W procesie sumarycznym nie jest po, dany termin, gdyż ustawa tylko oia usprawiedliwienia niestawienia się, pracla 8 dniowy termin, który w pra, ktyce zastosowany bywa do terminu przekazyjnego, choć według §: 7 sumor,

ryznego postępowania termin 14 dnia,
wywinięby miejsce pałec.

3). Restytucja nie może być wyłączone,
prawa, w danym przypadku, coachodri

a) co do upływu terminu do
wzięcia wyrodek uciążliwości
apelacyjnych lub rewizyjnych,
tudzież obron apelacyjnych lub
rewizyjnych §: 489.

b.) według nowej ustawy o upadło-
ściach nie sturj środek prawny
restytucji przeciw upływu
terminów stronom do poszuki-
wania lub do pilnowania praw
ich prerogatywnych, których trwa-
nie w granicach wyznaczonej ustawy
wytkniętych postanowień i ma-
lerie jest ogłoszone (§: 255 n. o upad.)

c). w procesie o naruszenie w posia-
daniu (§: 16 postęp. porizoryalnego).

- d). co do terminu do wniesienia protestów przeciw sądowemu wyroczeniu Ros, twardu o mająm lub wierzniacz, tudzież przeciw sądowemu upomnieniu, którem nakazuje się, aby w czasie oznaczo, nym przedmiot mająm oddany lub odebrany był (§: 6 i II ces. rozporz, dzenia z D. 16. XI. 1858).
- e). w sprawach tabularnych protaocera z powodu nptywnego terminu pa, kleszonego na protaocenie rekursu lub wyniesienie skargi naprawiedli, wiającej protaocę (§: 82. u. lip. z 1871)
- f). w procesie wędlowym, wszakże pod warunkami w §: 23 postępowania w spra, wach wędlowych wywrególnionymi

B.) Godanie.

Restytucyi domagamy się w system podania przy wykazaniu warunków

myślej wymienionych. Żądanie poda
dokładnie cel, dla którego podamy
restrykcji np. dla ubezpieczenia obrony,
repliki perursum - niemniej obejmuje się,
sech, aby w tym celu nowy wyrok, do
no terminu z nchyleciem wyroka por.
ocznego, jeżeli taki paprost paskutek
praniechania terminu. Ułożony do,
margac się restrykcji, bez względu,
czy paprost wyrok sączony, czy nie.

C) Inna sprawa

Restrykcji domagać się należy w tym
sądzie tej instancji, w którym proces
się toczy lub jeszcze wisi (§:36 now.
jur. i §:492 n.p.) i to w każdym przy-
padku (nawet, gdyby proces w chwili
li sądzania restrykcji wisiat w wyższej
instancji. -

J.) Postępowanie

(§§: 494-496).

Na prośbę w terminie właściwym wie,
siona, wyznacza sąd dzień do audyencji
i po wysłuchaniu obu stron potratwia pą,
danie przez resolucję. Jeśli sąd I. lub II.
instancji wydał resolucję doradzającą
pądanęj restytucji, wówczas winien sąd
oznaczyć w tejże resolucji nowy termin
prekluzyjny do wykonania odwołniejszej,
ności procesowej. W tym przypadku re,
kurs od resolucji jest nie dopuszczalnym.
Droga do rekursu wtedy jedynie jest straz,
ta, jeśliby sąd pądnęj restytucji odmó,
wił. Strona pądająca restytucji winna
być nagrodzona na wynagrodzenie stro,
nie precyziwniej kosztów tym sposobem
nagrodzonych, a to w każdym razie,
czyliby się sąd do pądania strony
przechylił lub p takowem strony odda,

lit, a które to kosztu w tćie samiej re,
polucyi przysmać należy. (§: 496).

Przepis ten nie został wniesiony nowe;
kz. z 1874 r. (Ośrezenie Kąjw. Tryb.
z 31 stycznia 1875 L: 78 Repert. orzec.).

Jeżeliby się paś okazało, że termin
odnosny upłynął z winy samiej stro-
ny padającej lub jej adwokata, wówczas
przez malęj oprócz tego ukarać ta,
kz. opiekatość, a paratem pobrania,
pać adwokata do wynagrodzenia koszt.
toż obydrom stronom (§: 496). -

E.) Skutki

1. Skutki wniesienia próby restytucyj.
O tych skutkach stanowi §: 497 w. p.
w ten sposób, że wskutek domagania
się restytucyi z powodu upływu terminu
prawitego, dalsze postępowanie
w przedmiocie głównym winno być wstrzy-

małe, ani do porzucenia prośby o
 odmówienie restytucji. Prezys ten doznał
 orzeknie pniau na mocy dekretu, nadw.
 n. 19 lutego 1846 N. 937. Dekret ten odróżnia,
 czy p porodu nptyniowego terminu n. n.,
 paał wyrok raocny i czy ten przed wie-
 dniem prośby o restytucję, był lub nie
 był jeszcze wreczonym. Jedynie w tym
 przypadku wstrzymuje się postępo-
 nie w przedmiocie głównym, gdy wyrok
 jeszcze nie paał, albo paałty nie
 był jeszcze wreczonym stronie spór-
 niszącym; we wszystkich innych przy-
 padkach miesienie prośby o restytucję
 nie wstrzymuje postępowania w przed-
 miocie głównym. Stąd wynika, że
 jeżeli prośbę, podano przed wreczeniem
 wyroku stronie, domagającej się resty-
 tucji, sąd winien się wstrzymać p wy-
 dniem, względnie p wreczeniem wyroku.

14 aug.

Strona domagająca się restytucji może w tej przyczynie odmówić przyjęcia wyroku, jeżeli się tenże jej niegiera po muię, siemim prośby

2. Skutki dozwołonej restytucji.
W takim przypadku przywraca się sprawę do tego stanu, w jakim się znajdowała przed upływem terminu prekluzyjnego. Na przypadku papad. tego wyroku prawego sądu musi wyrok prawowy i wyznacza nowy termin do przedsięwzięcia odnośnej czynności procesowej.

II. Restytucja z powodu nie- stawiennia się na audyencji

(usprawiedliwienie niestawiennictwa).
Jeżeli w postępowaniu matnem toczy się proces w I. instancji, a na pądanie

strony starającej się sędzia urnat, racemować
 strony przeciwniej niestawiającej i wydać
 rezolucyę, wyznaczając audyencyę do
 spisania aktów, strona ta może o tej
 rezolucyi pisać jakkolwiek na przypadek,
 gdyby warunki uznania racemowości
 się nie uiszczyły. Jeżeli zaś na audyencyi,
 na której domagano się uznania racem.,
 że strony niestawiającej, sporządzone po-
 razem spis aktów a na jego podstawie
 wydano wyrok racem., wówczas strona
 stronie racemiej paralenie nieważności
 pociągnie wyrokowi, a to z powodu braku
 warunków dopuszczających uznanie
 racemości (§: 342). Jeżeli zaś skutek
 nastąpiło uznanie racemości strony nie-
 stawiającej, ta zaś domaga przeszkody
 w stanie się w sądzie przez przypa-
 dek nieuchronny, wówczas przypada jej
 §: 29 stać się środkiem prawnym, celem uchylenia

skutków paszności tj. prośbę o użycie
 niestawienia na audyencji państwa
 niedługo. Strona winna mieć tę
 prośbę ustnie lub na piśmie do sądu
 I instancji, w którym sprawa się toczy,
 tudzież wykazać przeszkodę, i prosić,
 aby jej niestawienie użycie pa
 nstawa niedługo i nowa audyencyja wy
 znaczone do rozprawy w sprawie głów
 nej. Jeżeli strona stawiająca na au
 dyencji nie podejmuje czynności po
 danej, do której przedsięwzięcia jest
 obowiązana, lecz domaga się tego po
 du odroczenia audyencji, przeciwnik
 wskazuje temu się sprzeciwia, a są
 dzia nie pozwala odroczenia, natem,
 czas stronie pokrzywdzonej stawić re
 kuz od decyzji odmawiającej odro
 czenia (§: 13 i 16 noweli). —

A. Termin.

Podanie o usprawiedliwienie niestawiennictwa może być wniesione przed wydaniem wyroku prawczego lub po jego wyrenderu, jednakiw w tym przypadku w ciągu 14 dni, licząc od dnia po wyrenderu wyroku. — Ponieważ usprawiedliwienie niestawiennictwa nie różni się, co do istoty, od restytucyi i po, wodu upływu tego terminu przekazywającego, przeto podanie o usprawiedliwienie nie, stawiennictwa wtenczas tylko winno być wniesione w ciągu dni 14 po wyrenderu wyroku, kiedy przeszkoda w stawieniu się, na audyencyi notata przed wyrenderem wyroku lub w samym dniu poręczenia. W precyzyjnym razie liczy się 14 dniowy termin dopiero od dnia notowania przeszkody (ob. pod. I. A) (§: 490).

B. Wykaranie przeszkody?

Przeskoda, należy wedle §: 29 wykarac' tj. uprzedopodobnić, a czego wynika, że tu się nie pochodzi o dostarczenie ścisłego dowodu według zasad ustawy sądowej. lecz tylko o osobiste przekonanie sędziego, że strona bez swiętym się starała na audyencyi. Do tego mogą przystąpić powody, które parzycają nie stanowia, zupełnego dowodu. Praktyka bada ścisłego dowodu i dopuszcza nie, kiedy przysięgę stawiają na dowód jednośnego faktu.

C. Skutek bezpośredni wy.
niesienia prosby

Co do bezpośredniego skutku prawnego, jaki pociąga za sobą, wniesiona prosba poróżnić należy na mocy de.
kretu nadw. p. d. 19 lutego 1846 N: 937.

czyli wyrok paoczny wechili wniesienia
prośby był już stronom wyczerpany lub
ten nie.

Jeżeli:

- a) prośbę podając przed wyczerpaniem wy,
roku stronie dopuszczającej się paoczno,
ści, wówczas aż do porzuczenia tej proś,
by w sprawie głównej nie przedsięwzięciem
być nie powinni. Stąd wynika, że z,
drza w takim wypadku wstrzymać się
mnieć z wydaniem, a stosownie dooko,
liczności z wyczerpaniem wyroku. Strona
podająca swą, prośbę, może z tej prz,
czyną odmówić przyjęcia wyroku, je,
żeli ten po podaniu prośby się jej wyczerpa.
- b) prośba zaś wniesiona po wyczerpaniu
wyroku nie wstrzymuje w sprawie głów,
nej postępowania.

Z uwzględnieniem obu tych przypadków
różnie spełnia prośba i ta w przypadku,

ku pod a). pada strona, aby sąd mi-
 staniennictwa na audyencji na dzień
 . . . . . wyznaczone ustat po uspra-
 wieniu i nową audyencję do dalszej
 rozprawy w sprawie głównej wyznaczyć.
 W przypadku pod b) pamiata się
 między tymi dwoma następujami: „wy-
 rok sąsowny paś dnia . . . . . papady
 na uchylony ustat, tudzież, aby no-
 wa audyencja wyznaczono.”

Pomimo wniesienia prośby o usprawi-
 enie miestaniennictwa, może stro-
 na wygrać oddzielnie środków praw-
 nych - przeciw wyrokowi sąsownemu
 potanera apelacji etc. -

J. Postępowanie

Wskutek podanej prośby o usprawi-
 enie miestaniennictwa wyznacza się
 dzień audyencji, wyrażając obie strony

aby stanęła na niej w celu porównania
 się względem tej prośby. Jeżeli strona
 druga nie przychyliła się do tej prośby,
 wówczas sąd porstrzyga tę sprawę incy-
 dentalną, po wystuchaniu stron przez
 rozstrzyga, określając, czyli niestaraniectwo
 na audyencji uznaje za niesprawiedli-
 we, a zatem i wyrok pacy, jeżeli taki
 papadł, za uchyłony, lub też, że nie
 uznaje niestaraniectwa za niesprawiedli-
 wione. Jeżeli niestaraniectwo uznano
 za niesprawiedliwe, nie może być wnie-
 siony przeciw rozstrzygnięciu odwołany rekurs
 do sądu wyższego (dekret nadw. z dnia
 11. X. 1822 № 1900). —

Rozstrzygnięcie wyznacza pararem no-
 wą audyencję, do dalszej rozprawy, spra-
 wie głównej i takowa rozpoczyna się od
 tego, na czym poprzednia stanęła. Po
 zamknięciu rozprawy w sprawie głównej

naprzedu wyrok bez względu na wyrok
nacalny, który przeto nie papradł.

Ad dnia wzięcia resolucyi uznającej
niestawienie pa niesprawiedliwie, nie
może być wyrok nacalny, który był pa,
padł i postat wreszonym, egzekwowany.
Dowiednia więc egzekucya powinna być
wstrzymana, a kroki egzekucyjne - aile
się to da - uchylone. Gdyby sąd nie
uznał niestawienia pa niesprawiedliwie,
ne stronie pokuszonej stwiz rekurs
od resolucyi. Jeżeli ta resolucya statar
się prawomocna, sąd wyda wyrok za,
oczny lub wresz wyrok nacalny, pa,
padły przed wniesieniem próshy o no-
prawienie niestawienia, w razie
niemęzrony z powodu wniesienia tej
próshy.

W postępowaniu apelacyjnem lub re,
wizyjnem nie można się domagać uma

nia niestawienia na audyencji za
 usprawiedliwienie, gdyż, jeżeli wskutek
 ogłoszenia apelacji lub perizyi wysnu-
 ciono audyencyę, dla przysięcia do proto-
 kółu wyroczni uciążliwości lub obrony a,
 pelacyjnej lub perizyjnej, nie stawienie się
 na audyencji nie dopuszcza restytucyi.
 (§:489). Jeżeli w postępowaniu pisemnem
 wysnużono audyencyę do przeglądu ory-
 ginałów, a jedna ze stron nie stawiała, wówczas
 czas ta domagać się może nowej audyencji,
 usprawiedliwiając swoje niestawienie w pro-
 sbie powyższej. Tak samo, gdyby strona
 nie stawiała na audyencji w celu wy-
 konania przysięgi (ob. §: 19 i 20 post.
 sumar. i §: 29 post. w sprawach drobnych).
 Wspomniany środek prawny usprawie-
 dlenia niestawienia na audyencji
 nie odnosi się do przypadku, w którym
 strona stawiała na audyencji, wskazuje

nie przedsięwzięta tej czynności pro-
cesowej, do przedsięwzięcia której była
obowiązana; na wypadek bowiem
gdyby strona ta domagała się odrocze-
nia audyencji, przesunięcia jedyną gro-
ziwiąc się temu i sąsiadat przesłowa,
dzenia sprawy głównej, a sędzia nie
dozwolił odroczenia, stronie pokrywają-
cej skutkiem naturalnym rekursu od reso-
lucji odmawiającej odroczenia §: 13 i 16 nowo.

III. Restytucja przesłowa wyroków i postanowienia nowosędziowych środków prawnych (§§: 489-493, 497).

Posiadamy 2 środki którymi wprowadzić
można nowości do procesu.

- 1). prośbę o wniesienie nowości w postępo-
waniu pisemnym
  - 2). Restytucję wyżej wymienioną.
- O tej podajemy, co następuje:

A. Wymogi.

Wymaga się:

- 1) aby wyrok popał na niekorzyść domagającego się restytucji bez względu na prawomocność wyroku i czyli popał w II. lub III. instancji, tudzież czyli jest wyrokiem stanowczym lub prestatowczym. Restytucja ta i wtenczas jest dopuszczona, kiedy poniechano wykonać przysięgę stanowczą, w terminie staściwym (Dok. nadw. p. 23/III 789 L. 16386). Jeżeli przysięga, wyrażając przysięgę wyjawienia, miała być wykonana przez przeciwnika domagającego się restytucji, a przysięga nie jest jeszcze wykonana, wówczas pochodzi przypadek objęty §§: 305 i 306 (remedium pro vitando per. iuris). Restytucji tej domagać się można i przeciw wyrokowi poceruemu.

(Orzec. Najw. Tryb. p. 28^{xii}. 1860 L: 35 ks. 0).

- 2) Wymaga się, aby pędzący restytucji odniósł nowe dowody odnoszące się do faktów w procesie już przedstawionych, o których wprzód wiedzieć nie mógł, lub takich znaleźć nie mógł. §: 489. do tych dowodów należą dokumenty, świadkowie, przysięga etc. - Restytucja nie dotyczy się nowych faktów, lecz jedynie nowych dowodów.
- 3) Restytucji domagać się można w przeciągu całego czasu przedawnienia tj: dopóki prawo, dochodzone w procesie głównym, ale którego żąda się restytucji wskutek przedawnienia nie zgasto (§: 490).
- 4) Restytucja nie może być wyłączoną w danym przypadku. Jest ona wyłączona:
  - a) w procesie o naruszenie posiadania.
  - b) w procesie nakr. pod warunkami (§: 23 post. w).

419.
B. Ładanie:

Restytucji domagać się należy formalną skargą, wystosowaną przeciw stronie przeciwniej. Powód udowodni w skardze:

- a) że wyrok papiadł na jego niekorzyść
- b) że powstał nowe dowody; takowe mają być dostrawnie wyzyskane, a ile to być może sądowi przeciwstawić, wykazując pararem, że są sta nowie tj. iż mogą uprzywileżować na wyniki sporu;
- c) że o tych nowościach wprzód wiedzieć lub takowych powstać nie mógł, co parwyczej udowadnia się wskaza niem przeciwnikowi przysięgi sta nowiej. Nowości mogą być odkryte i przed papiadnięciem wyroku, byleby odkrycie nastąpiło w takiej chwili, w której już nie można ich

wprowadzić do rozprawy. W takim razie można żądać restytucji nawet przed zapadnięciem wyroku. (Orzeczn. Najw. Trybunatu z 9 Czerwca 1859). -

5) żądanie skargi ma dostatecznie wyrazić cel, dla którego się żąda restytucji np. aby powodzi było do, pozwolone wnieść nową skargę, obronę etc. przy przedstawieniu następnych dowodów, i aby napadłe wyroki razem z rozprawą się włączają do skargi, obrony etc. pociągano.

C. Spr. d.

Właściwość sądu stosuje się do §: 492 n. s. i wyżej pod T C). -

D. Postępowanie.

Wskutek wnieścia skargi o restytucję, należy postępować tak, jak wskutek

każdej innej skargi. (§: 493). Proces ten mow, my nie może być pólacrony ze sprawą główną. Inaczej w procesie wekslowym (§: 24 postp. weksl) i w procesie o sprawy dro, biargowe (§: 86). Po pamiętaniu rozpra, wy (główniej) ustnej lub pisemnej para, da wyrok, orzekający, czy restytucya ma miejsce lub nie, wymieniając w pier, wzym przypadku dowody, z których strona korzystac może, z dodaniem, że wyrok przedtem parady się enosi, tu, dziej jak dalece rozprawa ulega uchyl, leniu. Precio temu wyrokowi stwarz, każdej stronie rozprawy środki prawne.

E. Skutki.

I Skutki wyniesionej skargi o restytucyę. Skarga ta nie stanowi wyeksmnia wy, roku, ani biegu egzekucyi w sprawie głównej (§: 497). -

16 aug.

II. Skutki wyroku dochodzącego reskrypcyj.
 W tym przypadku sprawa główna już,
 wrócić się do tego stanu, w którym po,
 nie dowody mogłyby były być przedsta-
 wione, gdyby były przedtem wiadome.
 ośrem ten wyrok ma stanowić. Wskaz.
 ten tego wyroku winna strona prosić
 o postórną sekretaryę pierwotnej skar-
 gi, obrony etc. albo wynieść nową skar-
 gę, nie będzie wszakże obowiązkiem,
 czynić to w pewnym terminie. Skar-
 pany i jego prawo-mabyocy żądać
 mogą tylko od sędziego cywilnego
 zmiany - prawomocnego orzeczenia
 sądu karnego o postępowaniach p. pra-
 wa przywatnego z powodu urodzenia,
 leżących środków dorodowych, jako,
 ten przesilenia wykonania tego orze-
 czenia z powodu jakiejś skoliczności,
 która później, nastąpiła, wyjąwszy

przypadek wznowienia postępowania kar-
nego z innych przyczyn następujące,
go §: 374 proc. karu.).

IV. Restytucya z przyczyny tego postępowania przez adwokata (restitutio ob malam defensionem advocati). -

Restytucya ta polega na dekre. nadw.
z dnia 19 grudnia 1801 N° 545 i na
§: 491. Restytucya ta winna być para-
dane w ciągu 14 dni, licząc od dnia,
w którym strona się dowiedziała o uchy-
leniu wyroku lub perolucyi sądowej.
Ten dekret nadworny nie oznacza spo-
sobu postępowania, które w tym wzglę-
dzie ma być zastosowane. -

Przevinienie adwokata polega:

- 1.) albo na paniedbanin terminu precluzyjnego lub na niestawieniu się na audyencji, lub też
- 2.) na tém że adwokat kamiechat, w miejscu stascieśm przedstawić fakta stansowe, lub paprecyji faktów, nym twierdzeniem precionika, lub kamiechat przedstawić potrzebne i pod, ki dowodowe, wskutek czego strona do, pniała szkody.

W pierwszym przypadku postąpi strona, jak p restytucyą p powodu upływu terminu prekluzyjnego lub niestawienia się na audyencji - w drugim przypadku, ku ma miejsce postępowanie dla restytucyji p powodu nowych dowodów. Maizdy restytucyą p powodu ptego postępowania pwen adwokata, a restytucyarni podanyymi wyżej zachodzą

następujące powinności:

- 1.) Podanie w odnośnie skargi o restytucję wystosowuje się przeciw stronie przeciwnej i (choćby niewłaściwie) przeciw adwokatowi, który się dopuścił tego postępowania.
  - 2.) Strona podająca restytucji winna udowodnić przesłanie adwokata.
  - 3.) Restytucji w obu przypadkach domagać się należy w ciągu 14 dni, licząc od dnia, kiedy strona dowiedziała się o uciążliwym dla niej orzeczeniu sądownym.
  - 4.) W przypadku dozwolenia restytucji sąd skazuje adwokata na zapłatę, cenę kosztów sporu obu stronom przegranych (verr. nadw. p. 1. VII. 1790 N. 31).
- Strona pokrzywdzona może pomimo tego, danej i dozwolonej restytucji żądać od swego adwokata wynagrodzenia przesyłając

urządzeń jej przez jego pte postępowo.
 Restytucya z przyczyny tej obrony nie
 ma miejsca w postępowaniu w sprawach
 drobiazgowych (ob. §: 86 postp. drob.).

V i VI. Restytucya przeciw decy-
 zyi władzy skarbowej i pa-
 łatwienin izby obrachunkowej.

9. Pozwolenie pierwszej restytucyi polega
 na §: 498, którego postanowienie ma mo-
 cy sekretu nadw. z d. 2. IX. 832 N^o
 25.75 stosować należy i do patałowienia
 izb obrachunkowych.

Restytucya ta ma miejsce:

A. w celu wywieśnienia skargi wywołanej
 ciej przeciw decyzji władzy skarbo-
 wej lub patałowienin izby obrachun-
 kowej, co ma miejsce, gdy termin
 dorozony do wywieśnienia wywołanej

wobec tym oszacowania bez winy stro-
ny upłynął. Restytucya ta w ciągu
14 dni iądana być winna, w przeci-
wnym razie wyrocznie nie miałoby już
miejsca (§:498)

W. w celu paskwienia niesprawiedliwości
decyzji władzy skarbowej lub pań-
stwa i ich obrotów, co prowadzi,
gdy upłynął termin nakreślony do
domagania się restytucji w celu wy-
niesienia skargi wyrocznej. W tym
przypadku dozwala ustawa stronie
domagać się restytucji, dopóki nie pa-
rze przedstawienie prawa będącego
przedmiotem oszacowania władzy wymienio-
nych, lecz nie w celu wyniesienia skargi
wyrocznej, lecz w celu wyniesienia skar-
gi, w której strona wystąpiłaby jako
pośród wobec prokuratury skarbu i
wskazywałaby niesprawiedliwość decyzji

stądry skarbowej lub ratatwienia isby
 obrachunkowej. Wskazując o pozwolenie
 restytucji przedstawi strona wszelkie
 dowody przemawiające na niesprawied-
 liwość, decyzji stądry skarbowej lub
 ratatwienia isby obrachunkowej, a to
 w całości lub w części. Po przeprowadzo-
 nym procesie sądownym wyrok stano-
 wiący o tem, czy się restytucji dosza-
 ła lub nie doszła. Jeżeli wyrok dosza-
 lający na restytucję, stał się prawo-
 mocny, natomiast dopiero strona wy-
 nieść może pozewaskarżający
 niesprawiedliwość orzeczeń i przy
 wprowadzeniu właściwych faktów
 przed sąd, isby sąd orzeka, iż strona
 nie jest obowiązana zapłacić sumy
 należnej na nią w decyzji stądry
 skarbowej lub ratatwienia isby ob-
 rachunkowej. -

Ładanie restytucji pod A) i B). nie wstrzymuje egzekucji w prawomocnego osęce, nia wtaady skarbowej lub patatwiciu ishy obrachunkowej. Gdyby paś dorzo, lono restytucji w przypadku pod A). nateukas wstrzymuje się egzekucy; nie wstrzymuje się aas w przypadku pod B). (Dekr. nadw. w 12 czerwca 1813 N. 1057 i c. du. 2 września 1832 N. 2576).

Dozatek

W celu uwidocznienia różnicy pocho, drzej między postępowaniem w spra, wach spornych a postępowaniem w spra, wach niespornych podajemy środki prawne, dopuszczone w tem ostatniem postępowaniu:

Sądy nie wydają w postępowaniu w spra, wach niespornych wyroków, lecz tylko rozstrzygnięcia (porozumienia, postanowienia)

17 arz.

rozpatrzone w podobki sądownia (§: 14
patentu z dnia 9 sierpnia 1854 № 208
o postępowaniu w sprawach niesp.).

Procki prawne.

1). Precisko perolucyom I. inst. sturij
stunni uniemajacj się być pokuryo,
Drona:

1) przedstawienie (praemonstratio, die
Vorstellung)

2) rekurs (zażalenie, die Berufung
der Recurs)

ad 1). Przedstawienie jest wystosowane
do sądu I. inst. z żądaniem, by
tenże sam perolucy, ora zmienit
lub przisł, co jednak stedy tylko mo,
je mieć miejsce, jeśli jęore na mo,
cy uciążliwego (postępowania) posta,
nowienia osoby trzeciej padnych
praw nie nalyty. Jeśli sędzio nie

przechyla się do przedstawienia, odesłać
stronę do poprzedniego przedstawienia
i pouczy ją o porokach takiego, jeśli
to dotychczas jeszcze nie nastąpiło. Podnio-
tem przedstawienia może być narada oso-
ba, która musi się być pokrzywdzo-
na, bez względu, w jaki sposób dostrzeżo-
ła się o postanowieniu sądnego.

Ad 2). Rekurs jest wystosowany do są-
du II. instancji p. pozdaniem, aby ten
zmienił lub przystąpił postanowienie I inst.
Rekurs paktała się:

- a) przeciwko postanowieniom sądu I inst.
których sądnia ten p. tego powodu sam
zmienić lub przystąpić nie może, bo na
mocy postanowienia tego osoby prze-
cie już nabyły prawor.
- b) przeciwko rozstrzygnięciu sądu I. inst. mo-
cą, której odrzucone zostało przedsta-
wienie strony. Strona jednak może

wnieść rekurs od postanowienia, które
może być wznowione i przez przedsta-
wienie, a sędzia I inst. może wskutek
takiego rekursu sam postanowienie
swe pociągnąć, jeśli na mocy takiego
go osoby fizyczne żadnym nie nabyle
praw. Strona może także rekurs
pociągnąć z przedstawieniem tj. strona
na piśmie, by na przypadek, gdyby
sędzia nie przychylił się do przed-
stawienia, sądowe musiał na rekurs
i-pretoryjst je sędziemu II inst.
Bj. Przeciwno rozporządzeniom II.
instancji. -

Jeżeli rozporządzenie sędziego I inst.
przed wyrokiem odwołać, wtedy prze-
ciwno rozporządzeniom II. instancji
nie można do II. inst. wnieść przed-
stawienia, lecz tylko pociągnąć rekurs
do Najwyższego Trybunału §: 114.

Ten rekurs może pociążyć:

1. Strona pokrzywdzona rozporządzeniem sądu I. instancji

2. Sam sędzia I. instancji, jeżeli:

a) na niego nałożono karę lub ryka, godzenie szkody, lub:

b) jeśli są obawy, że rozporządzenie sądu wyższego może przynieść szkodę nie, porównaną osobom nierodnym do dochodzenia swych praw; jedynie w tym ostatecznym przypadku wolno mu jest wygotowanie i doręczenie por. porządkiem przez sąd wyższy wyda, nego odstąpić aż do posttrygnięcia Najwyższego Trybunału. Sędzia niższy nie jest jednak odpowiedzialny za skutki rozporządzeń sądu wyższego, choćby rekurs nie pociążył (§ 15) Nadzwyczajny rekurs od pierwszemu, cych rozstrzygnięci I. i II inst. jest tylko

stędy doszłony, gdy się okaże, że wi,
dosznie naruszono ustawę, albo je pow,
porządzenie nie pgażra się paktami,
albo, że nastąpiła nieważność (§: 16). -

G. Nowości w spódkach prawnych (§: 19)
Wolno stronom w przedstawieniach i re-
kursach przedstawiać nowe okoliczności
i nowe spódki dowodowe.

D. Termin

Przedstawienia i rekursy muszą się w 14
dniach, licząc od doręczenia uciążli-
wego rozporządzenia.

Jeśli wniesiono przedstawienie, w przednia
I instancji nie przysychit się do niego,
termin do rekursu liczy się od dnia
doręczenia resolucji na przedstawienie
wydanej. Rekursy, muszą się zwrócić
do sądu I inst. i^{te} oblicza się
jak w sprawach spornych. -

E. Spodki prawne po terminie wniesione (§: II).

Przedstawienia i rekursy po terminie wniesio-
ne może sędzia według swego uznania mogły
brać w przypadkach, w których rozprawy,
denia bez szkody trzeciego jeszcze pniecio,
nie być mogą. W sprawach niespornych
porozumieniem i. instancya przyjmować
rekursy nawet po upływie terminu i przed-
kładać je wyiszej instancji. Łatem tej idzie,
że rekurs po terminie wniesiony skutkuje,
choć osoby trzecie nabyły prawa p. paskan,
ponego rozprawdzeniu sądowego, skoro to
ostatnie polega na pasadzie widocznie
sprzeciwiającej się ustanie.

F. Powrót do stanu pierwotnego (§: 17)

Restytucya jest jedynie dozwoloną a jowo-
dn upływ terminu prekluzyjnego i z jowo-

du niestawienia na audyencji, nie
 paró z powodu nowo odkrytych środków do,
 wodowych i faktów lub ptęj obrony adwokata.
 Zezwolenie na postępowanie w powyższych 2
 przypadkach; stosuje się do odnoszących pre-
 pisów postępowania w sprawach spornych
 (§§: 29 i 489 i dalsze ust. sąd) jednak
 tylko o tyle, o ile z przewidaniem terminu
 lub niestawieniem się na audyencji potę-
 zony jest niepomysłny skutek prawny,
 którego uchylenie nie można osiągnąć
 rekursu do sądu wyższego lub miesie-
 niem nowego podania. Kardolę inte-
 resowany będzie mógł donieść sądowi
 o tem, co przeciwnie dozwoleniu postępowania
 przesuwać. —

Wadziat drugi.

O postępowaniach nadzwyczajnych
Rozdział I.

O postępowaniu sumarycznem w sprawach
mniejszej wagi.

Postępowanie to polega na najwyśszem postę-
powaniu p. dnia 18 października 1845 (P. n.
p. 24. X. 1845. N. 906). Aby utwierdzić paporną,
nie się w treści tej notawy, podajemy sy-
stematyczny jej rozkład razem z niektó-
rymi uwagami.

I Cel. Celem postępowania sumarycznego
jest uproszczenie wyjątkowego postępowania
paporną skrócenia lub uchylenia niektó-
rych czynności sądowych, aby strony pra-
wa swe jak najrychlej wreczywiściły.

II Zasada. na której postępowanie sumar.
się opiera. Postępowanie sumar. polega na

18 wrz.

zasadzie śledczej (inwizycyjnej) |§:25| nie
pozbawiając oskarżyciela stron praw re pass,
czy sposobu postępowania sądowej wynika,
jących i tak np. strony działać mogą
przez adwokatów.

III. Stosunek postępowania sumarycznego do pro-
cesu wyjątkowego |§:7|. O ile ustawa po-
stępowaniu sumarycznemu nie zawiera przepisów,
nych przepisów, o tyle zachować należy
w procesie sumarycznym ogólnie prze-
pisu postępowania sąd. cyw.

IV. Przedmioty postępowania sumarycznego.
|§§: 1-6|

1. Spory o oznaczone kwoty pieniężne
bez policzenia od tychże należności ubocz-
nych i odsetek sumy 200 p^{tr}. m. k. a
od 1. sierpnia 1874 sumy 500 p^{tr}. w. a.
nie przenoszące rozpoznawani być win-
ny w każdym sądzie cywilnym su-
marycznie (§:1) (§:2 now. z 16. V. 1874).

Wzrost pretensyi oblicza się według sumy, która
 jej zapłatę jest przedmiotem płaconia skar-
 gi, choćby nawet było więcej porodów lub po-
 prawek, albo płacono poległych kwot obejmujących
 innych bieżące odsetki lub peny (§:3).

2. Sprawy o inne przedmioty, jeżeli poród os-
 2. wiadczą wyraźnie gotowość wypłacenia
 należnych sumy pieniężnej, która według
 powyższego obliczenia 500 pstr. aw. nie prze-
 wykracza (§:2), albo jeżeli poród płacony,
 przemian pstry albo sumy pieniężnej nie
 przekracza 500 pstr. aw.

Przepis ten tak ma być rozumiany, że po-
 ród dochodzić może tych przedmiotów, do-
 dzie postępowania sumarycznego, wszelako
 wtedy tylko, jeżeli w iadaniu skargi domo-
 ga się dopełnienia pobrania, a prawem
 w miejsce tegoż zapłaty sumy pieniężnej,
 nie przekraczającej 500 pstr. aw. jako wynagro-
 dzenia za ten wypadek, gdyby poznamy

nie mieć się ze swego pobowiazania. Jest to, sra, obojetna, czy powodzi według prawa cywilnego służy prawo padać wynagrodze, nia, lub też nie np. proce, o rozdzienie pozwanego na wydanie konia itp, albo na zastacenie 200 str. jako wynagrodzenie. Na mocy uchwały Kraj. Trybunału z 22. kwietnia 1863 do L: 53 ks. orz. paragraf 1 należy postępowanie sumar. także na skargę o wydanie preisy, których wartość w iadzinie skargi nie jest podana, wsek, że z przyniotu preisy lub z skolicenosti myślna, że wartości preisy nie przysys, sra sumy 500 pt. ma.

3. Strony pgożdzi się mogą na postępo, wanie summaryczne we wszystkich sporach bez względu na ich przedmiot lub ilość pretensyi (§: 6).

Prepisy z l: 1-3 podane o tyle uchodzą, w zastosowanie ile spornea strona nie.

ulega osobnemu sposobowi postępowania
jak np. postępowania w sprawach drobia-
zgowych itp.

Następujące sprawy ulegają przepisom
ustawy o postępow. summar.

a sprawy typrace się wyświadczenia ziemi
od cięciarów, jeżeli określenie komisji in-
dennizacyjnej paristo od poraturygnie-
cia tych spraw (§: 182 pesen-min p 4. x 50)

b sprawy wynikłe z powodu sódzienia się
w przywilej przemysłowy, w których nie
chodzi o wymiar kary, lecz tylko o ustun-
manie naruszenia przywileju, lub o ure-
czenie co do własności przywileju, bądź dla
pięroscierstwa wynalazku bądź też p tytu-
tu prawa prywatnego spornej, lub o por-
czenie pokrzywdzonego, nasadzające się
na prawie cywilnem a odestane pwr-
sac kary do drogi prawa (§: 46 patentu
z 15. sierpnia 1852 k. 184 Dz. n. p.).

c. spory powstałe w Galicyi, W. Ko. Kraków, skiem i na Bukowinie p. byłego stosun, ku poddańczego między dawniejszymi Dworami i ich byłymi poddańcami, o ile takowe ulegają rozprawianiu sądów cywilnych (reskr. min. z dw. 24. października 1860 L: 249 Pa. n. p.)

d. w dziale turecin podaliśmy, iż skar, gi o prawa stusiebnosci itd. na mocy pat. z 5° lipca 1853 wykupić lub we, gulować się mające nie mogą, być od pierwszego czasu sądownie dochodo, ne. Jeżeli jednak skargi tego rodzaju, ju w oznaczonym czasie już były dozroczone, rozprawa sądowa tylko na porozumieniu się stron pańsicha, na, być może. W przeciwnym przy, padku sprawa przeprowadza się da, lej w drodze sądowej, jednakże według przepisów postępowania sumarycznego

a to wtedy jeżeli strony się na to zgodziły
albo gdy temu na prowadzić nie stoi
prawo formalne (procesowe) przez jedną
ze stron nabyte. Gdy zaś sprawa taka
w pierwszej instancji przeprowadzona by,
to według postępowania kryminalnego, wów-
czas w wyższych instancjach rozpor-
nowana być musi według przepisów
postępowania sumarycznego.

§ skargi o przeniesienie egzekucji (opozycyjne
skargi) popierane przez ek. uprzywilejo-
wany bank austro-węgierski w celu
ściągnięcia pożyczki przez bank notki,
potekę udzielonej (§ 55 odnoszących statutów)

§ Tak samo postąpić należy ze skargami
opozycyjnymi przeciw ek. upr. pakta,
dowi kredytowemu piemsk. w Wiedniu (Bo-
dan-Creditbank, etc.) (art 27 ustęp 2 sta-
tutów, resk. min. p. Czerwca 1864 l. 49 Dru).

§ skargi przeciw kolei śelarskiej o wyłączenie,

drzenie szkody wyrządzonej przez urok,
drzenie cielesne lub śmierć człowieka (ustawa
z 5 marca 1869 § 27 Dz. u. p.).

h. skargi nastawiające na skuteczność pocy,
ności prawnej przedsięwziętej przez dłuż-
nika niewypłatnego (ust. z. 16. marca § 42 L. 36).

Do następujących spraw stosują się także prze-
pisy procesu sumarycznego, wszakże w sprawie
premiarni lub pobożeniarni.

a. sprawy meksłowe bez względu na wyso-
kość sumy §: 12 p. kr. min. z 25. T. 1850.

b. sprawy stoworzące przedmiot procesu
nakazowego (p. kr. min. z 18 lipca 1859).

c. sprawy wynikłe z umów o najem lub
dzierżawę (rozp. z 16 listopada 1858).

V. Strony i ich zastępcy (§ 8. g. 10)

Zadany od stron sporu wiódących, czyli rech,
ca, w postępowaniu sumarycznem tria,
tarc przez adwokata lub bez tegoż, każda

jednak strona winna stawać osobiście, gdy
sąd to wyraźnie nakazuje. Porostawia się
też urzeczaniu sądu wysłuchać strony, co
do faktów w nieobecności ich adwokatów, je-
żeliby tego okoliczności wymagały, nie-
mniej usunąć osoby, które ruchem po-
zwianiem skarg i podań już odrzuconych
się naprzekierują, lub się nieprzezwyciężają,
chowują, albo nie są zdolne tłumaczyć się
prorocznym w swej sprawie, polecając tymże
aby używały do rozprawy adwokata.

Wpisanie rachodzących przeszkód do stawania
w Sądzie osobiście, mogą strony rozprawa-
wać się przez pełnomocników, adwokatów,
ni nie będących. Pełnomocnikiem może
być mężczyzna mający lat 24 a przed,
miotem sporu dobrze obserwowany i opatrzony
w pełnomocnictwo na piśmie. Pisarsko pokat,
nych prawników nie należy przyjmować jako
pełnomocników [§. 9]. Notaryusze, którzy nie są

marzeniem adwokatami mogą w postępowaniu sumarycznem działać jako pełnomocnicy stron, jeżeli w podejmowaniu się takich sprawowań cudzych interesów nie pobiegą parobku (jeżeli nie podejmują takich pełnomocnictw w sposobie parobkowania) i gdy nie idzie o akt notaryalny przez nich sporządzony (resk. min. z 17 lutego 1852 l. 1743 i z 21 sierpnia 1851 l. 10351)

Wielkie inne podania mogą być wniesione w ciągu procesu albo egzekucji wyjąwszy skargę, podpisem adwokata opatrzone być winny. (§: 10) Przepis ten paragrafu o podpisie adwokata nie wchodzi w zastosowanie jeżeli w miejscu siedziby sądu jeden lub tylko jeden adwokat się znajduje (resk. min. z 5 lipca 1859 l. 122 Dep). Adwokat w następstwie stron działać może przez swego koncypienta | ord. adw. §: 16. | W procesie o ustanowienie na skutekność czynności praw,

nych strony nie mogą się dać postąpić
przez porywajnych petusmociów (§: 47).

VI Terminach.

Obecnie obowiązuje §: 5 noweli z roku 1874.

VII Wskazanie (§§: 12-17)

Skarga wniesiona być może słownie lub
na piśmie. |§: 12|. Jeżeli powód chce wy-
nieść skargę słownie, wówczas sąd pierwsz-
rytkiem pozwać ma, czy jest sądem wta,
ścinym, czyli powód jest mocen sam się
bronić, jeżeli zaś brata w imieniu drugiego
czyli do wniesienia skargi jest upoważniony.
Jeżeli w tych względach skarga jest niepraw-
dopodobna, sąd winien otem pouczyć pro-
wadę słownie lub przez resolucję, jeżeli te-
go żąda a parzem pisać swe postawo-
wienie w protokole urzędowym |§: 13|. Jeżeli
rozpoznać procesur iadna przeszkoda nie

stoi na zamadzie, wówczas winien sąd przyjąć skargę, protokolarnie, a przytem wskazać powodowi sposób dla przyjętego i jasnego przedstawienia faktów, na których opiera się jego petytencya tudzież sposób do popierania swoich roszczeń potrzebnymi środkami dowodowymi jak niemniej podać sposób dokładnego oznaczenia kwantifier pozoru odpowiedniego danej sprawie | § 14 |.

Jeżeli sąd znajdzie, iż skarga widocznie jest bezzasadna, wówczas winien powodowi udzielić stosowne objaśnienie w tym względzie, jeżeliby zaś powód nie chciał się, naklonić, aby dobrowolnie od procesu odstąpił, rozpoczęcie postępowania między odmówieniem mu być nie może. | § 15 |.

Na podstawie skargi należy wyznaczyć dzień do rozprawy przez rozłożenie z tem wyznaczeniem dołożeniem, że sprawa sumarycznie rozstrzygnięta będzie. Na ten dzień do rozprawy

wzywany być winien powód przez cytację
 i kartkę konwersacyjną; i pozwany zaś przez
 doręczenie mu odpisu protokołu, obejmującego
 tego skargę; gdy tego właściwość skargi wy-
 maga, należy nakazać powodowi, aby stawił
 odpisy powołanych w skardze dokumentów,
 celem wyczerpania takowych poznańcem | §: 16: |.
 Jeżeli skarga podana jest na piśmie, wówczas
 sąd winien sąd wyznaczyć natychmiast
 termin do rozprawy sumarycznej w przed-
 miocie głównym, lub jeżeli z uwagi na
 przepisy §§: 13, 14, 15 pochodzącyby jakie wą-
 tpliwości, wprzód samego powoda wysłuchać
 protokolarnie | §: 17: |

VIII. Rozprawy

A. Rozprawy i przewód rozprawy

1. Powód tylko stawia się: | §: 18: |.

Jeżeli pozwany nie stawi na terminie, wówczas
 sąd na podstawie wina skoliczności fak-

tyczne w skardze przyswiedzione, o ile tako,
we nie zostały wronoszone dowodami przez
powoda stawianymi i wskazuje wyrokiem
o prawie, które według stanu sprawy powodo,
wi o możliwości swojej następności.

2. Porwany tylko staje: | §: 18: |.

Jeżeli powód nie staje, wówczas wystuchać
materia porwanego w przedmiocie skargi,
dać wiary jego twierdzeniom co do okolicz-
ności faktycznych, o ile takowych przedsta-
wione dowody niezbijają, i na tej podsta-
wie orzec o strąceniu powodowi prawa.

3. Obie strony stają (§: 23. 24, 25 i 33.).

a) Na audyencji do rozprawy w sprawie
główniej oznaczonij starać się winien
sąd - przedewszystkiem zasięgnać bliż-
szego wyjaśnienia przez wystuchanie
porwanego co do przedmiotu i przyczyn
sporu, a następnie, jeżeli pozwany
pretensję powoda w zupełności nie

aretelua, umaje, sad winien powodom.
wyrokiem takowa pasadzić, w parie raś
precisownym nitować strony pogodzić.
Jeżeliby paś jedynie spór względem jednej
okoliczności faktycznej stał na przesko,
dzie pogodzeniu się stron, wówczas może
sad proponować im ugodę warunkową,
na przesadzić której, wypadek sprawy
od skutku dowodu przez obustronne po,
rozumienie się ustanowionego paleć be,
dzie |:§: 23:|.

b. Jeżeli ugodą nie przysjdzie do skutku,
należy o tēm uszyić wzmiawę w pro,
tokole, i przystąpić natychmiast do pow,
prawy słownej w przedmiocie skargi.
Stronom nie chcącym korzystać z postę,
powania sumarycznego, wolno jest pigo,
dzić się na postępowanie wyprzejne
pismienne. Winny to jednak oświadczyć
przed sadem osobiście, wyjawosy wtedy

jeżeliby dla nieobecności w miejscu siedziby sądu, albo dla innej ~~przeprawy~~ przyczyny osobicie stanąć nie mogły, w których to przypadkach, sąd na prośbie pisemnej z własnoręcznym podpisem stron może przestać może | §: 24: |

c. W porównaniu stawniej tocząc się co po, pośrednictwem lub bez pośrednictwa radwo, kotów winien sąd z urzędu przynosić sąd ten, aby postępowanie odbywało się w porządnym toku i wezwać strony, aby dołądzić i zgodzić z prawdą, po, własnych okoliczności stanowiących i używać potrzebnych środków dowodowych. Każdej stronie polecić należy, aby odpowiednia, ta stanowiąca i jasno na przystosowane przez precyzowania okoliczności i osiada, czytelnie zdanie swe o wiarygodności przed, stawionych przez niego dokumentów, tu, żądać należy stronie obierać ze skutkami

które pochodzą, gdy strona odmawia jasnego
oświadczenia. Bisby z prawem nieobecnemu
ponuczone być winny w sprawie potrzeby i ra-
dach postępowania sądowego, o obowią-
zku i sposobie dowodzenia. Rozprawa tak
się odbywać powinna, aby przedmiot sporu
wytłumczonym był zupełnie w słyszności
stron, aby unikano wszelkiej straty cza-
su, przez wiadome do rzeczy należące,
ce lub już poprzednio przystawiane mo-
gi i twierdzenia, aby obrona, repliki i
dupliki, pamiętkowano w protokole w na-
leżnym porządku i aby na tem, o ile
można proces pakończyć. Dalsze po-
parcia i odporcia o tyle jedynie dopu-
ścić być mogą, o ile tego wymaga
wyjaśnienie okoliczności spornych. Powin-
ny winien w swej obronie wnosić wy-
skazanie paruty i stawiać dowody, powód
maś winien przystać to wszystko w repli

20 ang.

ce, co postużyć może do odparcia obrony.
Kartolaj atoli stronie dozwolono रुपетніе
pominięte przez przeoczenie dowody, a to
dopóty, dopóki rozprawa zamknięta
nie będzie. Boie nawet sam sąd, je-
żeli po zamkniętej już rozprawie spo-
strzeże w niej niedokładności w jakimś
niekiedy kierunku spostrzeżone wady
na powtórne przysłuchaniu i wystucha-
niem stron przed postrzygnięciem spra-
wy sprostować | §: 25: |.

Perjuryssy Trybunał urekt 3. kwiet,
nia 1869, iż w postępowaniu sumarycz-
nem powód sprostować lub zmienić
może przesłankę swej skargi, choćby
i na piśmie wniesionej.

d. Sąd nie może nigdy przyjmować
lub "wzywać" projektów do sporządze-
nia protokołów rozpraw procesowych
boż to przez strony spór wiodące

badź przez ich przeciwników utraconych (§:33).

4. Żadna ze stron nie staje.
Z uwagi na §:7. postęp. sumaryczny. (pod §:II)
wchodzi w zastosowanie §:26 ust. 1. sądów.
wedle którego na wniosek jednej strony
spór prowadzić nowa wysuwa się au-
dyencya. -

§3. Odroczenie rozprawy | §:21:22 |
a. Jeżeli jako pozwany staje osoba, niepełnoletnia,
na brnąć się sama, albo nieuprawniona,
nie ma do rozprawiania się w przedmiocie
skargi, wówczas powinna być audy-
encya odroczone, a mianowicie pozwana,
nego do stawienia się pozwione, przy
wydaniu jednak stosownych plecei
do rozpatrzenia postępowania prawnego,
go | §:21: |

b. Wyjąwszy ten przypadek, wtedy jeżeli
nie odroczenie audyencyi dozwolone.
Luz może, jeżeli niezwłocznie 402 p. o.

. cześć rozprawy, celowi swemu odpowiedniej
 stoi na prawadzie przeszkoda nie mo-
 gąca być przerwyciąsna, lub też gdy
 obydwie strony przez oświadczenie pis-
 mienne własnoręcznie podpisane lub
 osobiście w sądzie czynione, tego się do-
 maczają, albo gdy na ten sam sposób
 w razie niestawienia się jednej, strona
 druga stawiająca odroczenia sama pada.
 Jeżeli sąd znajdzie, iż odroczenie słownie
 lub na piśmie płacone jest niedopuszczal-
 ne, wówczas paron przystąpić należy
 do rozprawy w sprawie głównej, a gdy
 nie staje strona, która pada odroczenia,
 wówczas wedle przepisn §: 18 w przednio-
 cie sędzię najwyższemu należy. Niekła,
 dający na audyencji potrzebnych do-
 kumentów, lub w jakimś innym spo-
 sóbie rozprawę uolaremniający mi,
 wien stronie precyzyjnej wygrażać

przełożone przez to kowita. §: 22/

Obecnie wchodzi w zastosowanie przepis
§: 13-16 noweli z 16 Maja 1874 o odroczeniu
audyencji.

C. Usprawnienie niestawienia
(§§: 19 i 20).

W pierwszych dwóch przypadkach podob.
wymienionych może ten, kto bez własnej
winy nie stał na terminie usprawie, wic
swe niestawienie, oraz prosić o
sienia wyroku i wyznaczenia nowej por.
prawy w przedmiocie skargi. Winien jed.
nak prosić wszelkie kowita wyrażono,
na stronie przeciwej przez swe niestawie,
nieco nawet w razie przychylenia się
do jego padania. Prośba powinna być
może ustnie lub na piśmie, lecz tylko
w przeciągu dni osm, licząc od dnia,
w którym przeszkoda do stawienia się na
audyencji ustala, która to prośba

wystuchanin drugiej strony patetyczną
 być mia poren persolucy. Jeżeli się
 chylił się do tej prośby, wówczas należy
 parować na terminie wskutek jej nie-
 sienia ustanowionym, przystąpić do
 rozprawy w sprawie głównej. -

Prośba o usprawiedliwienie niestawienia,
 twa, widocznie po poźno wniesiona,
 na przedm odrzuconą być miała §: 19.
 Praktyka stosuje przepis §: 19 do pa-
 niechania terminu wciagnu którego
 czynność jaka miała być przedsię-
 wzięta; temu sprzeciwia się jednak
 §: 7 (ob. wyżej L: III) bo postępowanie
 sumaryczne nie zawiera o tym wypra-
 ku żadnego szczególnego przepisu, a
 zatem ogólne przepisy postępowania
 sądowego stosować należy (Rozr. § 4 n. 5).
 Jeżeli celem usprawiedliwienia niesta-
 wienia podana zostaje prośba

przed dniem doręczenia wyroku w sprawie głównej, wówczas wygotowanie i doręczenie tego aż do ratowania swej prośby wstrzymaniem być winno.

Prośba w dniu doręczenia wyroku lub później podana nie wstrzymuje egzekucyi z wyroku §: 20. Dekret nadw. z 19 lutego 1846 l. 937 n. m. s. stanowi, że egzekucya z wyroku kasacyjego, strasnego, wresztego, nie może być wstrzymana przez późniejszą pociągającą prośbę o usprawiedliwienie niestwierdzenia, przez co pociągnięto §: 20.

D. Zaręczy niestałości sądu i oszacowanej sprawy (§: 26).

Oddzielne rozprawy co do stałości sądu lub poroczenia skargi nie znajdują, jak miejsca. Zaręczy niestałości sądu winien być usunięty na pierwszej audyencyi nawet wówczas, gdyby strona starająca się parady odroczenia audyencyi.

(Orz. Najw. Tryb. z 13 maja 1874. do l. 71. R.o.).
 Jeżeli w toku procesu skarży się nieścis-
 łości sądu maturalas wstrzymane ma-
 być natychmiast dalsze postępowanie
 przez rozstrzygnięcie, obejmujące powody.
 Wyższy ten wypadek spory o wtór-
 ności sądu lub powołanie skargi tak-
 że sprawa główną rozprawiane i po-
 trzymane być winny.

Jeżeli pierwszy sędzia uważa siebie bez,
 warunkowo na niewłaściwego, a sędzia
 wyższy przenieść to orzeczenie, sędzia wyższy
 nie może się wosadowanie sprawy głównej
 lecz pomocy takowe sędziom pierwszemu.

(Orz. Naj. Tryb. z 17. III. 72. do l. 5 Rep. orz.).

W postępowaniu sumar. nie jest wyklu-
 czony oddzielny rekurs z powodu nie-
 ścisłości sądu (Reskr. min. 22g. X. 57
 l. 22 24 l. 20. Dz. przed kraj. dla okręgu
 administ. Kragów z r. 1857 oddział II).

IX. Dowodach. (§: 27-38 i 35-41).

A. Dowodzie i argumentów (§: 27-30 i 43).

a) Każda strona ma okazać pow. iżądanie str.,
ny precyzyjny oryginały przedstawionych
przez siebie dokumentów, a to w terminie do
poprawy w przedmiocie skargi wyznaczonym
a jeżeli ich prawdziwość zaprzeczona będzie
(§: 29). wówczas należy oryginały przynieść
do aktów procesu. Jeżeli pochodzi odmówie,
nie co do pierwszego lub drugiego wówczas
dokumenty na zasadę porównania spra.
ny brane być nie mogą. | §: 27 |

b). Prawdziwość dokumentu zaprzeczona być mo-
że, chociażby sądowe jego przyjęcie nie
było iżądane | §: 28 |.

c). Świadczenie spierającej się strony co do
prawdziwości dokumentu przez precyzyjny
przedstawionego, potężone być winno
i poprawy w sprawie głównej.

Uwag.

Jeżeli ten, przeciw któremu dokument sta-
wiało, w ciągu rozprawy w miejsce wła-
ściwym nie pobrała wyrażnie, iż ory-
ginał nie jest prawdziwy, lub przedto-
ryz odpis niezgodny z oryginałem, wówczas
oraz oryginał za prawdziwy, a odpis
za zgodny uważany być ma | §: 29: |.

d). Jeżeli oryginały przedstawionych do-
kumentów, lub aktów do porównania
pisem potrzebne są zachowane w sądzie
lub w innej jakiejś władzy publicznej,
wówczas sąd o dostarczeniu tychże do
porównania lub zrobienia z nich wycią-
ku przy rozstrzygnięciu sprawy w w.
przedem postarać się winien. Pod wzglę-
dem porównania ksiąg handlowych sto-
sować się należy do oddzielnych w tym
względzie przepisów.

e). O ile porównanie pisem przyniesie na-
wiadomość, ocenia się wedle właściwości pacho-

drażących okoliczności. Porównanie sąd
 szybko przedsiębrać winien; W przypadkach
 wątpliwych może sprawdzić sadzia księgi,
 nać zdania anawców i korzystać z niego
 przy porostawianiu sprawy. W razie tej po-
 treby jednakże sprawy natychmiast p.w.
 przed postanowieniami i bez przygotowania stron
 badani być winni; przysięgę jednak pre-
 sio §: 41 i w tym razie pochować należy (ob.
 więcej B.d. §: 143).

B. Dowodzenie ze świadków

(§: 31. 39. 40 i 41).

a. jeżeli strona powołuje się na świadków
 wówczas oznaczyć należy w protokole
 rozprawy dokładnie fakta na które
 świadkowie stuchanyymi być mają, lub
 też osobne artykuły dorodane do aktów
 dotyczyć (§: 31).

b. jeżeli sąd uważa potrzebną do sadu u

świadków, winien natychmiast po praw,
kniętej rozprawić zaweznać ich przez pr,
policję do przestudowania. Wtęgiem pow,
mierzaniem zawiadomić właściwą stronę, a
późniejem dowiedzieć im być winno starać
się przy odebraniu przysięgi od świadków.
Co do świadków postępujących pod jurys,
dykcją innego sądu, należy wyznaczyć
nierównie stosowną odzież. -

- c. sąd winien robić wybór z przestępnych
sobie przez stronę stosownych artyku-
łów dowodowych i pytań szczegółowych.
Artykuły i pytania płytosne, ciemne
i niedokładne winien sąd pominąć,
objaśnić, uzupełnić lub innymi pow,
stąpić. Jeżeli zaś artykułów i pytań
szczegółowych nie podano, sąd sam
powinien zagawa układać, zgolać, i
ktoś także badać, aby od świadka, o
ile to może, otrzymać stanowczą i jasną

wiadomości co do sprawy okoliczności fak-
tycznych, i wady, wreszcie potrzeby wrzago-
wość permań świadków należyte wyjaśnio-
na być. Jeżeli świadkowie innego są-
dowi podlegają, wypadła nadmienić o de-
cie o przesłuchaniu tychże, że przesłuchanie
odbywa się sumarycznie o parawem udzie-
lic o przedmiocie dowodu ze świadków po-
trebnych objaśnić. (§: 40).

2). Pisma dowodowe i obrony dowodowe
nie dopuszczają się. Po parawem przes-
łuchaniu świadków oprost wydany
będzie wyrok, w którym parawem dowodzić
należy stronie przegrywającej oprócz po-
równań sądownia także opis permań
świadków (§: 41). Od dnia 1 sierpnia 74.
renty w zastosowaniu §§: 18-22. noweli
z 16 maja 1874 l. 69 Paup. tytuł się do-
du ze świadków i znawców. —

C. Dowodzi się prawców. (§ 42).
 Sąd przypuszczając dowód ze prawców,
 winien postanowienie swoje, przy oszacowaniu
 przedmiotu dowodzenia, opierać ohydrom
 stronom, przez porównanie w porównaniu
 tabzow celow wystuchania tychże co do
 wyboru prawców, jeżeli zaś strony nie sta-
 wią się, albo nie zgodzą się na stosującą
 propozycję, wówczas ma sąd prawców
 wedle uznania swego postanowić i nie,
 potoczne nacenne obejście przedsięwzięć.
 Presepis §. 41 (Ob. B. d.) stosuje się także
 do dowodu ze prawców.

D. Dowodzi się przysięgą (§§. 32, 35-38).
 a. jeżeli ofiarowano lub wskazywano przysię-
 gę, wówczas wilely w tym względzie nat,
 plinność powstać mogła wymienić na,
 leży imiona osób, które je wykonywać
 miały. Ten, któremu wskazywano przysięgę

wezwanym być winien do wyznaczonego oświadczenia się, czyli już chce wykonać czy też odkarzać | §: 32: |

b. Przysięga sramunkowa lub narupetniająca może być wyrokiem nakazaną, chociażby strony spór widzące nie rozfiarowały tego, mych | §: 35: |.

c. czyli przysięga odkarzająca albo przysięga, w której jest nieodkarzania, narzuconą być może, to się zostawia rozsądze sądu.

W każdym jednak przypadku odkarzanie miejsca nie znajduje, jeżeli takowe już przy rozprawie w przedmiocie głównym nie nastąpiło. Jeżeli w ciągu procesu nie nastąpiło w tym względzie żadne oświadczenie czy, małe i małe, wówczas może sąd wyrokiem dopuścić jedynie przysięgę wykonać się mającą przez tę stronę, której odkarzania, nie zostało. Jeżeli zaś przysięga przez oświadczenie małe, wykonanie jest odkarz.

na, wówczas wyrokiem dopuścić można jedynie przysięgę odwołaną, i tylko wówczas, jeżeliby sąd uważał, że odwołanie jest niedopuszczalnym, dozwoleńm ma być wykonanie tejże przez stronę, której przysięga odwołana była | §: 36: |. -

d. jeżeli mniemany wystawiciel dokumentu, tu prawdziwości pisma swego lub podpi, su, albo potrozonego na nim pisku peki papusza, wówczas na pżądanie strony przeciwniej może być szasany na prz, konanie przysięgi bez dotżenia wyrazów „wedle swėj wiedzy i pamięci”, że dokument, tu ani on sam, ani ktos trzeci z jego przyszozeniem nie pisał ani podpisał. Ta przysięga odwołana być może. -

Jeżeli zaś strona, która produkowany przeciw niej dokument za nieprawdziwy uważa, nie jest wystawicielem, wówczas o niej, nawet wtedy, gdyby popierała proces

w imieniu tureckiego, jako kurator lub zastępca
-prawny, i dać moim wykonania przysięgi
na to, że dokument pośluz swój, naślę,
swey nieday na nieprawdziwy poczytuje. -
Co do okaralności takowej stoją, się prze-
pięty § 130 (tu pod c). § 37.

g. Strona chce uchylć się od okaralnej so-
bie przysięgi lub przeszkodzić wykonaniu
przysięgi ze strony przeciwnika porinnu
przedstawić podczas rozprawy w przedmiocie
głównym, iż chce do tego środki dorodowe.
Po ramkniętej rozprawie ulicenie sumienia
albo dowód § 305 i 306.-k. tu § nie znajdu-
je miejsca § 38.

X. Wyroczach i środkach prawnych,

przeciw wyroczniom sądownym § 34-44-53.

a. jeżeli po ramkniętej rozprawie sprawa
natychmiast bez ramknięcia, lub przez do-
puszczenie przysięgi postępyguistę być może.
art. 22.

wówczas wyrok wydany i stronom doręczo-
ny być winien. Rozem i wyrokiem roz-
kazy doręczyć stronie przegranej części powo-
dy orzeczenia; jeżeli paśpiadna strona
w przedmiocie głównym w całości nie wy-
grała, wówczas porody orzeczenia służyć
stronom doręczone być mają §: 34 §: -

Plan zmniejszenia wątpliwości.

1. czyli w postępowaniu sumarycznem
w wyrokach I. inst. należy wyznaczyć
termin do zgłoszenia się z wykończeniem
przysięgi, aż do czasu do dnia II lub III
po dniu w którym wyrok wyznaczony został?
2. jeżeli termin do zgłoszenia się, a tym do,
rodek należy naczynić w wyroku
ostatniej instancji?

prostanowu

do 1. Gdy wcale §: 44 przepis o postę-
powaniu sumarycznem wyrok w temie
postępowaniu paperty staje się praw,

wymuszonym po upływie dni 8. jeżeli w ciągu
tychże nie zostanie właściwego środka praw-
nego, pręto pogłosić się należy z wykasaniem
przebiegi w ciągu dni trzech po upływie
tego czasu.

- do 2. Gdy przepis o postępowaniu sumor,
wymienionego nie ustanawia w tym
względzie terminu, stosując się do § 7. tegoż
przepisu zachowanym być winien termin
14 dniowy w kod. post. cyw. praworzący.
(Reskr. min. p. dn. 15. lutego 1853 l. 29 Dup).
Także i w postępowaniu sumarycznym wy-
głaszają się oddzielne porady (pobudki)
sądzenia (Reskr. min. p. 2. października 1853 l. 57 S. 18534).
- b. Od wyroków w postępowaniu sumarycznym
papadłego można pogłosić apelację stow,
nie lub na piśmie najdalej w przeciągu
dni 8 licząc od dnia doręczenia samego.
Zaciągnięci winni być razem z pogłosze-
niem apelacji wniesione albo do protokolatu

podane. Decyzjiwości oddzielne - później
 przedstawione, nie będą przyjętymi - a obro-
 ny apelacyjne nie są dopuszczane (§: 44).
 W y n a s z e n i e m (z anglii) w §: 44 p u n k t y
 tyle, co w tym samym terminie, który
 określony jest na wniesienie apelacji).
 Złożenie się z apelacją lub rekur-
 sion na piśmie wskutek którego, może być
 wniesione w 2 okolicach, w których jeden do-
 kład się stronie przeciwnej (Rekr. min.
 z 7 maja 1859 L: 5925). Nie p o d a s i e
 podpis adwokata, skoro w siedzibie
 sądu nie ma ustanowionych adwokatów.
 (Rekr. min. z 18 kwietnia 1849 L: 1249
 Dru). Jeżeli stronie wreszcie wyrok
 bez powodów sądownych, lub bez opisan-
 ia praw i posiadłości, lub podania prawców
 w składowo paragrafu usupetnienia wyro-
 ku w ciągu czasu do ptożenia apelacji
 ustanowionego, termin do ptożenia apelacji

lacyi racynna bieda dopiero od wreczenia
wyroku w podany sposób uzupełnienia
(Uchł. najw. tryb. z 29 paźd. 1872 do §. 26
Rep. osv.).

c. Deklaryacye w postępowaniu sumarycznym
są w przeciągu dni osiem po doręczeniu
rozstrzygnięcia do sądu I. inst. ruskiego, albo
do protokołu podane. W sprawie dosuwanu
protokółu w postępowaniu, może każda strona
o pomoc się udać do sądu apelacyjnego.

[§. 45].—

d. Od postępowań dosuwających odrocze-
nie postępowania sumarycznego, odmariają-
cych odroczenia rozprawy, albo prawa-
dzących przesłuchanie świadków lub
biegłych, sąden oddzielny pozwół nie ma,
duże miejsce. Stronom zostawia się wol-
ność po paprośnym wyroku potęgować nie-
liście w tych względach pochodzące z a-
pelacyi o wyrok rozstrzygającego spór

w przedmiocie głównym. Precis resolucyom
 uznającym niestwierdzenie na audyencyi
 na usprawiedliwienie lub dopuszczającym
 przywrócenia do pierwotnego stanu z po-
 wodn upływnego terminu prekursyjnego,
 rekurs wcale nie jest dopuszczalnym (§: 46).
 Rekurs oddzielny i stenczas nie ma miejsca,
 gdyby strona uniewinniona, iż postępona,
 nie sumarycznie widocznie obywatelnie
 paragrafem 23 (Gekr. nauk. p. 23.
 czerwiec 1847. L: 1069 Lito).

l. Terminy do apelacji i rekursu przed,
 tożone być nie mogą (§: 47).

§. 48. I inst. p. wszędu odrzuci ape-
 lacyę i rekurs, jeżeli terminu do ratu,
 pieria takowych uchybiono; gdy zaś
 apelacya lub rekurs pociżone będą,
 w terminie właściwym sąd. przedstony
 takowe z osobną pelacyą, nierozstrze-
 sadowi apelacyjnemu (§: 48). -

g. Po zatwierdzonej apelacji od wyroku może sąd apelacyjny znieść postępowanie, jeżeli istotne wady w rozprawie procesowej mają, idzie i nową rozprawę prowadzić; może na, wet bez względu na odbyte w sądzie I inst. przesłuchanie świadków i w sztuce biegłych nakazać dalsze postępowanie dowodowe, lub powstrzymanie przesłuchania świadków lub naocznego obejrzenia. Te porządki mogą nastąpić bez wyraźnego pądania stron, jednakże tylko wtedy, jeżeli dla powyższych uchybień w postępowaniu postawienie gruntowne przedmiotu głównego stało się niepodobnem a z dalszej rozprawy należy, tego skutku prawdopodobnie spodziewać się nie można (§ 49). Od tego porządka zdaje wyjątku nie ma odrębnego rekursu.

(Ust. maj. tryb. p. 2 czerwca 1853 l. 9 ko. nr.).
h. Przepisy niniejszej ustawy dotyczące apelacji i rekursów do sądu apelacyjnego

autozomych, stosują się do periny i rekursów
do Najwyższego sądu państwa o tyle, o ile
orzeczenia sądu I inst. są zmienione lub
przebrane przez sąd apelacyjny (§: 50).
i. Periny i rekursy do Najwyższego Tryb.
mają miejsce przede wyrokiem i praw.
uczynionym równobieżnie, jako niedopusz.
czalne zmian sądu I. instancji odrzucić
w przędu (§: 51). Przepis ten tyczy się także
postępowania wykonawczego państwa.
go:

- a). na podstawie wyroku w postępowaniu
sumar. państwa. (Orz. najw. Tryb. 3.
września 1872 do l. 19 Rep. orz.) albo
- b). na podstawie nakazu płatniczego
w procesie makarowym wydane, cho.
ciasto nawet nie uczyniono parantów
przeciw makarowi. płatniczemu (Orz.
najw. Tryb. p. 24. Czerwca 1873. L. 54.
Rep. orz.). —

Przeciwie rekurs nadzwyczajny ma miejsce od pomyłkowanych decyzji prokuratury, od odrzucających skargę dla niewłaściwości sądu w sprawie nadającej się do postępowania karnego (Uch. najw. Tryb. z 19 marca 1874 L. 69 Rep. ser.).

Zażalenie na niewłaściwość pociąg pomyłkowanych wyroków I i II inst. nie jest dopuszczalne i niemożliwe do przesłania w trybie. - (wyrok najw. Tryb. z 18 listop. 1862). Jedynym w postępowaniu o nastawianiu na skutek,ność czynności prawnych dopuszczalnym jest środek prawny rewizji względnie rekursu nadzwyczajnego. - (§ 47).

XI. Wyżekncji (§§: 52-56).

Pracamy uwagę na to, że termin do nadwyżczenia obowiązku w wyroku obejmuje dni 14, chociaż staje się prawo, mocnym w dniach 8; stąd wynika, że
art. 23.-

wykonanie wyroku nastąpić może dopiero po upływie 14 dni.

a. Egzekucyi wolno domagać się słownie lub na piśmie (§: 32). Wskutek ustnego domagania się egzekucyi wygotuje się rozkaza dla dłużnika na dokładnym odpisie protokołu, dla poręczającego egzekucyę na wyciągu z tegoż, delegowanego zaś do wykonania egzekucyi wiadomości należy przegdy. (rozkr. min. z dn. 8 listopada 1855 l. 12976).

b. Jeżeli skarga kasacyjna się na dokumencie zastępującym na zupełną wiadomość, jednakże mimo tego dało niejś dowód, dowi się świadków lub mactwem obój, prawnik, wówczas sąd dozwoli powołaniu, nie mającemu jeszcze dostatecznego nber. piewienia, egzekucyi, a nawet pójcia na pabespieczenie skarga, dochodzonej pretensyi razem z przynależnościami.

Powód może się domagać tej egzekucji słownie lub na piśmie.

Zajęcie wspomnianie może być dozwolone na mocy przesłanego stosunku do §: 1425 k.c. w sądzie pierwszej (§: 55). Pomimo tego przepisu można już w pozwie, polegającym na dokumencie na podstawie wiarygodnym przyniść płacone w myśl dekretu nadw. z dnia 7 maja 1839 l. 358 i paragrafów audyencyjnych w dodatkiem w tymże dekrete zawartym (tj. paragrafów proces egzekucyjny. ob. rozdział II niniejszego oddziału) (orz. maj. Tryb. z dnia 30 czerwca 1875 do l. do Rep. orz.).

c. Tak samo przysługiwać należy pozwanego do ustanowienia zabezpieczenia, jeżeli paktada apelacyj lub percyj od wyroku pierwszej lub drugiej instancji, rozstrzegającego go bezskutecznie na papłacie (§: 56).

Egzekucya ma zabezpieczenie w przypadkach

§§: 55 i 56. objętych stosuje się obecnie do przepisów reskryptu ministerstwa z dnia 18 lipca 1859 l: 130 Druk.) (ob. niżej poz. III).

Найважнішими р'ізницями між про-
сеєю русоамериканською а сумариною є:

1. Stosunek sędziego do stron (§§: 14. 15. 25. 30. 40 i 49).
2. Wytężenie odrębnej rozprawy nadzw. prtem niewłaściwości sądu lub spra. wy osadzonej (§: 26).
3. Usiłowanie sądu do skłonienia stron do zawarcia ugody (§: 23).
4. Ofiarowanie dowodu ze świadków bez przedłożenia artykułów dowodowych i paragrafowanie przesłuchania świadków bez poprzedniego wyroku przed. stanowego. To samo odnosi się do do. rodu ze pułców.

2. Wystąpienie odrębnej rozprawy nad za-
krętem niewłaściwości radu lub spra-
wy osadzonej (§: 26).

3. Usiwanie sadu do sklonienia stron
do prawarcia ngody (§:23).

4. Ofiarowanie dowodu ze świadków bez przedłożenia artykułów dowodowych i prawnego przesłuchania świadków bez poprzedniego wyroku przedstawnego. To samo odnosi się do dowodu ze przesłuchów.

5. Nasnaczenie p. w sądu przysięgi praw, sunkowej i urzędniczej (§: 35 post. p. s., mar. i §: 2go k. c.).
6. Obowiązek delata do wyraźnego oświadczenia się w toku rozprawy czy przysięgę stanowi sam chce wykonać czyli ten sakarać. W przeciwnym bowiem przypadku delat wykonać winien przysięgę i takowej już więcej sakarać nie może §: 32 i 36 (ob. przep. §: 37 i 38).
7. Nieskazitłość przysięgi poprzeczającej prawdziwości podpisu, jeżeli delat jest mniemanym wystawicielem pisma tudzież wykonanie tej przysięgi bez praw, strzeżenia „wedle swęj wiedzy i pamięci” |§: 37|
8. Zaprzeczenie prawdziwości podpisu strony naprzysiężonej - przez kwatera lub p. s. stępcę, prawego, działającego mniemaniem tej strony. —

9. Wykluczenie odwołu w celu nieopuszczenia przeciwnika do wykonania przysięgi wyrokiem prawomocnym dopuszczonej (§: 38 post. sumar. a §§: 305 i 306 k.c.).
10. Wytłumaczenie pism dowodowych, obron rapelacyjnych i periryjnych (§: 44 i 50).
11. Prawo powoda, wygrywającego proces dopiero w II. instancji, domagać się egzekucji na własnebezpieczenie (§: 56. post. sumar. i §: 56, 34 i kpc.). —

Rozdział II

O procesie mekolowym. —

Proces mekolowy polega na postanowieniach pretryptu min. p. dnia 25 styżnia 1850 L: 52 i a. d. 18 lipca 1859 L: 132 Gaur. z których ostatni ma za przedmiot

wyolanie nakazu zabezpieczenia należytości
wekslowej wskutek wyniesienia skargi o ra-
bezpieczenie.

Literatura: Blachke, Der wekslawgesetz
"Blattgesetz" 2. wydanie.

I Przedmioty procesu wekslowego

Przedmiotami procesu wekslowego mogą
być tylko skargi wekslowe, wynikające z rekl-
prekarnych lub osobistych, którym docho-
dzimy rozróżnień wekslowych bez względu na
ilość sumy nakazanej a więc i niżej 50 pt.
W procesie wekslowym mogą być dochodzone
tylko następujące prawa:

1. Prawo remitentów wekslowego przeciw stur-
nikowi głównemu tj: a). przyjemcy weksłu
prekarnego i b). wystawcy weksłu osobis-
tego (art. 22. 81. 98 l. 10)
2. Prawo wystawcy weksłu prekarnego prze-
ciw przyjemcy przyrządzonemu (art. 23)
3. Prawa indosatarjusza przeciw wszystkim

poprzedzającym indosantom przysięmcy i wystawcy weksłu osobistego i prekarowego (art. 8. i 14. uo).

4. Prawa następców wyłączonego przeciw przysięmcy przez wyłączenie (art. 60).

5. Prawo statutów przez wyłączenie przeciw wyłączoneму, tegoż poprzednikom i przysięmcy, cy weksłu prekarowego lub wystawcy weksłu osobistego (art. 63 uo).

6. Prawo wymienionych tu od 1-5 nie dotyczy, li wekslowych przeciw osobom podpisującym wspólnie z statutami wymienionymi.

Wymni od 1-5.
We wszystkich tych przypadkach dochodzi, my albo papitaty sumy weksłu objętej albo zabezpieczenia takiej. Wobec tego skargi wekslowe mają za przedmiot albo papitację należności wekslowej albo jej zabezpieczenie. Jestto preerogatywa objęta, czyli jako powód występuje osoba,

która pierwotnie wskutek oświadczenia wekslowego nabyła prawo wekslowe, albo czyli występuje jej prawonabywca, jakoto cessa, narys, spadkobierca (uchwała. Najw. Tryb. z dnia 1° Grudnia 1861 L: 42. ks. ser.).

Wszelkie inne poszerzenia tyczące się interesu wekslowego nie mogą być dochodzone na drodze procesu wekslowego półośka:

1. poszerzenia p. umowy o wystawienie weksłu
  2. skarga wystawcy weksłu prekarowego przeciw biorącemu weksel tudzież indosa, ta przeciw indosantowi o papłatę waluty
  3. prawa prekarowanego, starającego sumę wekslową, który nie otrzymał pokrycia (art. 13. w. w.).
  4. skargi przeciw nęczyielowi wekslowemu niewłaściwemu (art. 81. w.).
  5. skarga wystawcy weksłu prekarowego przeciw prekarowanemu jako takiemu.
  6. poszerzenia przyjęncy przez wyłączenie
- art. 24.

- do kapitały prowirji w powadn, ze kapitału
sumy wekslowej nastąpiła przez głównego
stwiernika lub innego mycę czyciela (art. 65 uw.).
7. prawa ze stosunku między wspólnymi podpi-
sanymi rachodzącego
  8. skarga w tytulu wzbogacenia się (art. 83 uw.)
  9. żądanie, aby wydano wtóropię weksłu oryginalnego (§: 66 uw.).
  10. skarga o wydanie weksłu oryginalnego
(art. 74 ust. weksl.).
  11. skarga o wynagrodzenie szkody w powo-
du zaniedbanego lub nieodpowiedniego
uwiadomienia o pociągnięciu protestu w po-
wodn niewypłaty (art 45). lub o nastę-
pionę interwencji (art 58 uw.).
  12. sprawa cessjonaryusza przeciw wierzy-
cielowi wekslowemu, który przesłał swe
prawa przez cessję.
  13. porzeczania w wekslu w którego posiadaniu
powód się nie znajduje (ow. Naj. Tryb. p. dwa

8. sierpnia 1865).

Wszystkich sprawach między Towarzystwem kredytowym galicyjskiem a jego członkami jako takimi wyrokuję rada nadzorcza, z w. p. etnia, stada, sądu polubownego, przysięg, zachowane być musi postępowanie dla spraw wekslowych przepisane. Stronom któreby się wyrokami rady nadzorczej pokrzywdzonymi być unieważniły, otwarta jest droga do sądów wyższych stosownie do przepisów co do tego dla spraw wekslowych istniejących (§: 41. i 42 stat. z r. 1869).

§ II. Właściwości sądów.

Skargi wekslowe mogą być wywołane tyl, ko przed sądy handlowe i trybunały do sprawowania jurysdykcji handlowej przewidziane (§: 60 A. N.). Na mocy §: 4. post. weksl. i §: 58 A. N. właściwym jest między tymi sądami ten, w którego okręgu znajduje się:

1. miejsce wypłaty wekslu lub ten
  2. wycożne miejsce parierobania porwanego
  3. miejsce chwilowego pobytu porwanego (§:1. porot. rozpor. min.).
  4. przy kupcach paś, którzy podpadają pod przepis §:7. ustawy wprowad. k. h. jest powołanym także sąd, w którego rejestr han-
dlowy jest wpisany pozwany albo w którego okręgu znajduje się zakład handlowy po-
zwanego.
- Karancie stosują się przypadki szczególnej jurysdykcji, wszelako i w tych tylko sąd handlowy może być właściwym. Przepisy §§: 2 i 3 postp. weksl. straciły swą moc.
- Właściwość sądu handlowego nie zmienia się przez (§:47. i 60. N. Z.). Skargę wydatkującą wekslową, wynieść należy przed sąd handlowy (§:31. N. Z.). W sprawach wekslowych jedynie sąd handlowy może być delegowany do rozpoznania sprawy

Rozumi się, że nie tylko powyższe skargi male,
 iż przed sądy handlowe, lecz wszelkie prośby
 i prośbienia dotyczące się takich z wyłączeniem
 dozwolenia tymczasowych środków zabezpieczenia
 (§: 46. N. Z.).

Zmorszenie weksli należy wyłączenie przed sąd
 handlowy, w okrygu którego znajduje się miejsce
 raptaty wekslu (§: 60 N. Z.).

III Strony i ich zastępcy
 Strony działac' muszą, przez adwokatów. Je-
 dyne raptaty, przeciw nakazowi raptaty lub
 zabezpieczenia mogą być wniesione bez pod-
 pisu adwokata, jeżeli nadstąpiła je strona nie,
 mieszkająca w miejscu siedziby sądu (reokr.
 min. 25 lipca 1859. N. 112).

IV Skargach wekslowych
 Skargi wekslowe są drożakiego rodzaju:
 1. o zabezpieczenie

2. O papiństę należności wekslowej
(W tych skargach traktuje prawo wekslowe).

V. Przedmiotowe trzecie skargi (§§ 4 i 6).
Przed właściwy sąd miejsca wypłaty może
poziadać wekslu wszystkich dłużników
wekslowych tą samą skargą, napominać przed
inne sądy po tym miejscu wypłaty wekslu
można przywołać więcej dłużników wekslowych
jeżeli:

1. ich miejsce zamieszkania leży w okręgu
tego samego sądu, albo jeżeli
2. zobowiązanie powstaje z jednego i tego
samego faktu pochodni np. zobowiązanie
współpodpisanych jako to, więcej przysię-
gujących, więcej wystawicieli itp. w któ-
rym to razie pozwani powołają ten
sądowi handlowemu, któremu podlega po-
zwany na pierwszym miejscu w skardze
„umienionu. —

Rezyściele wekslowi odpowiadający wedle prawa wekslowego, podlegają wogóle sądo-
wi głównego aktownika i razem z nim także
moż skarga, rozpoznani być mogą. -

Jeżeli skarga wekslowa wystosowana, by-
ła przeciwko więcej osobom, każdemu pozna-
wemu należy doręczyć kopertę egzemplarską
skargi razem z wszystkimi patacznikami.
Jeżeli nie podano wymaganej liczby egzem-
plarsz razem z patacznikami, egzemplarze
opatrzone w pataczniki w miarę ich liczby
doreczone będą, pozwanym w tym porządku,
w którym ich wymieniono w skardze, w re-
zolucji, wyrozie należy, dla których ze współ-
poważnych, skargi nie doreczono. Przeciw
tym skarga jest bezskuteczna. -

VI. Znamy gozda z wazl. rozporządzenie
sądku na wysiedlenie skargi wekslowej.
Na skargę wekslową o nabieranie lub pa-

pitatę należności wekslowej może:

1. bez pośredniego występowania pozwanego, a więc wprost być wydany nakaz, aby pozwany z uwagi na podwój skargi sumy wekslowej, z należnościami w trzech dniach

a) zabezpieczył (nakaz zabezpieczenia *Сиганъ Алхунъ мыслонъ*) lub

b) uiszczył (nakaz płatniczy *Заштунгунъ* *тунъ*) lub

2. zdzia może porządzić postępowanie wekslowe, w skutek którego później dopiero wydany będzie wyrok (§: 9) Stosownie do tych przypadków opiewa płaćcie poroda.

VII. Skargi wekslowe o wydanie nakazu, po pitatniczego.

Nakaz płatniczy może być wydany tylko pod warunkami §: 5 objętymi.

Jeżeli skarga rozadza się na weksle ew, drym (przekazowym) lub osobistym paopa.

trzymym we wszystkich wymogi dla ważności
 weksłu przepisane, a przeciw weksłowi niepowo-
 stają żadne wątpliwości, tudzież oprócz oryg-
 ginalnego weksłu przedłożono oryginalny pro-
 test i oryginalny rachunek prorotny razem
 z cennikiem gieldowym (o ile te dokumenty po-
 trzeba są do urasądzenia prawa powództwa)
 wówczas na podstawie powoda nakazać sędzia
 pozwanemu dłużnikowi weksłowemu, bez po-
 przedniego występowania go, aby sumę weksło-
 wą, razem z wykazanymi przynależnościami
 w 3 dniach pod zagrożeniem egzekuc-
 yjnego wekslowej zapłacił.

Do weksli oryginalnych policzyć należy i ko-
 pię weksłu, o ile na nich znajdują się indos-
 sy oryginalne i na tych powództwo się ura-
 sadnia. Oświadczyć podarować koszt sąd-
 owy i to pod rygorem utraty takowych. (om.
 Najw. Tryb. p. 13 czerwca 1858 L. 30 Ks. prz.).
 Przeciwnie powołaniu obowiązanemu, walniając,
 25 Arsz.

celem posiadacza wekslu od pałóżenia protestu (art. 42. ust. w.) musi być na, kar płatniczy wprost doroczony bez potrzeby, aby powód w skardze uwaad, nit, że w nakazytym czasie przedstawił weksel do paptaty (Orz. Najw. Tryb. z 4 ma, ja 1877 L: 91 rep. orz.).

Nakar płatniczy wydany przez sejmie orzeczenia sądowego, przeciw niemu stiaż porwanemu jedynie paranty w terminie nieobrotowym dni trzech na piśmie wnieć się mające. Termin liczy się od dnia powzięcia nakazu płatniczego nie wliczając dni obiegu pocztowego. (§: 7).

Przepis ten nie odnosi się do strony nie, szkającej w miejscu siedziby sądu a po, stugującej się pocztą miejscową (orz. Najw. Tryb. z 9 maja 1876 L: 86 rep. orz.).

Rekurs od nakazu płatniczego nie ma miejsca. Zarzuty porwanego na późno

wniezione, sędzią w urzędzie odrzuć powinien
 rozstrzygnięcie i wszelką prośbę o zwrotkę do wnie-
 sienia parentów (por. Najw. Tryb. z 15 kwiet-
 nia 1852 L: 14 ks. por.). Wskutek pamię-
 chania wniesienia parentów z czasu wsta-
 ńcizny, nakaz staje się prawomocnym i
 wykonalnym w drodze egzekucyi wekslowej.
 Termin trzechdniowy ubiega, względem karn.,
 tego współpozwanego m. osobna, nie naka-
 zuje się im zatem w tym razem poczynili
 swe parenty. Przeciw współpozwanemu, nie,
 czyniącemu parentów nakaz staje się
 prawomocny.

Powód może pociągnąć rekurs od przesę-
 nia sądownego odrzucającego skargę wekslo-
 wa, albo odmawiającego wydania nakazu
 płatniczego, a natomiast karzącego
 postępowanie wekslowe. Pozwany winien
 wszystkie parenty służące mu przeciw
 wroczeniu powoda, razem przedstawić i

udowodnić. Pozwany jeżeli p. parantach,
 aby sąd mógł nakaz płaciący lub
 go stosownie zmienić. Na przypadek nie,
 sienia parantów w terminie staćciwym, se,
 dnia parantów postępowanie rekłone ust,
 ne, w którym paranty mwarione będą, na
 obronę. Zaręty oznaczają się w napisie
 nazwa, Zaręty p. A. A. .... przeciw...
 Po zamknięciu postępowania sąd wydaje
 wyrok orzekający, czy nakaz ma być
 utrzymany w mocy czy nie, albo o ile
 to ma miejsce. Przeciw wyrokowi sturzą
 zwykłe środki prawne, jak to apelacja i
 rewizya.

Jeżeli jest więcej pozwanych, wnoszących
 odwołanie swe paranty, w każdym pozwana,
 nym przeprowadza się odrębne postępowa,
 nie i odrębny napada wyrok. Wskutek
 wniesionych parantów nigdy zaś przed wie,
 sieniem tychże, powód domagać się może.

wyrokowi na zabezpieczenie (resko. min 19.
kwietnia 1855 N° 75) tj. (notując uchwały
Najw. Tryb. z 16 grudnia 1863 L. 58 Ks. ogz.)
provisorijnego zajęcia lub oszacowania i
sekwestracji majątków rzeczy ruchomych
i nieruchomości, między resz. sąsiedzi
takowych.

VIII Skargi wekslowe posiadające za
sobą zarządzenie postępowania wekslo-
wego (§: 9). -

Jeżeli powód domaga się tylko zapłaty,
nie postępowania wekslowego, lub gdy spry-
czyne możliwości przedłożonych dokumen-
tów sąd przychylić się nie może do wyda-
nia rządowego nakazu zapłaty, natomiast
na skargę wyznaczyć należy audyencyę,
na czas jak najkrótszy do rozprawy
stosownej, wedle prawa wekslowego, a jeżeli
skargę wystosowano przeciw kilku pozwom.

nym, zamieszkatym po całym w okręgu in-
nych krajach koronnych, lub marszcie za-
granicą, utrzymaniu dzień do rozprawy sten-
sposób oznaczyć należy, należy każdy z po-
zwanych na takowej albo osobiście albo
przez pełnomocnika stawić się mógł.

IX Postępowanie według prawa wekslowego.

Postępowanie to ma miejsce wskutek skargi
wekslowych o zapłatę, gdy:

1. wniesiono zarzut pociągowi nakazowi za-
płaty albo
2. gdy wprost na skargę pociągnięto postę-
powanie wekslowe (VIII).

Postępowanie to polega częścią, na reskr. min.
z 25 stycznia 1850 A. 52. częścią, na procesie
sumarycznym, gdzie te przepisy nie wystar-
czają, stosować należy przepisy procesu
zwykłego (§: 26. post. drob).

1. W procesie wekslowym słownie rozstrzygać się należy. Postępowanie pisemne tylko wtedy może mieć miejsce, jeżeli o to prosi obydwie strony, przedstawiając własnoręcznie podpisane oświadczenie, lub jeżeli osobiście na audyencji tego żądają i razem obopólnie oznaczają terminy, w ciągu których pisma procesowe musiano być mogą (§: 11).

2. W postępowaniu wekslowym zachowane będzie, dla przepisów §: 18-20. §: 22 twierdzi §: 25-50 wreszcie §: 53. 54 ustawy o postępowaniu sumarycznem wszelako w następujących zmianach.

a). prośba o usprawiedliwienie niejawności na audyencji podana być może w dniach 3 licząc od dnia, w którym nastąpi przeszkoda do stawienia się na audyencji, również prośba o przywrócenie do pierwotnego stanu w porodu upad.

tego terminu prekluzyjnego w ciągu trzech dni po upływie tego terminu.

b). w wyroku, w którym pozwanego por upd., tego w sprawie uznano, należy wyznaczyć termin trzechdniowy do wypetnienia pobo, wiazania pod zagrożeniem egzekucyi we, kolorej. Termin poczyna się, jeżeli od wy, roku nie apelowano, z pierwszym dniem po doręczeniu; jeżeli zaś apelowano z pierw, szym dniem po kasacji prawomocności wy, roku.

c) do dowodu w przysięgi zgłosić się należy w ciągu 14 godzin licząc od dnia w któ, rym wyrok stał się prawomocnym. -

W termin ten nie wliczają się dni biegu pocztowego (Zbiórka Najw. Tryb. z 4. IV. 1865 L: 64 Ko. ow.).

d) zgłoszenia się z apelacją, i rekurzją, tu, dzień odnoszące się do nich wyroady uciąż, liwości, niemniej rekursy od orzeczeń I lub II.

instancyi wniesiono być mają w porze-
ciągu tych dni po doręczeniu wyroku, a
względnie rewizyi § 12. Rewizye i rekursy
przeciw równobramniacym wyrokom i resolu-
cyom przedkładają się najwyższemu trybu-
nalsowi, gdyż § 54 postępowania summar-
niema zastosowania w procesie weksl. Ten
krótszy termin do wniesienia rekursu ma
też miejsce w postępowaniu wykonawczem,
wszakże tylko o tyle, o ile się pochodzi o
rewizye, która przez oczekający sąd kasat.
w postęp. sędz. weksl. wydana została.
(orz. najw. tryb. z 13 października 1874 l. 90 ks. o.)

3. Powód może żądać w toku porprawy
zabezpieczenia należności wekslowej w
następujących dwóch przypadkach:

a.) jeżeli pierwsza podymcy na skor-
żę wyznaczona, została odroczona

26 arb

albo jeżeli sąd pokaże przestępcanie
świadków, albo obejście prawa, wte-
dy może powód w pierwszym przypadku
na lub po audyencji, w drugim po i po
doręczeniu rewolucyj pokażającej przestę-
pcanie świadków lub, obejście obejrze-
nie, domagać się nakazu, aby forma-
ny w ciągu 3 dni pod rygorem
sankcji wekslowej nakrytości wekslo-
wą pobrał. Tego nakazu doma-
gać się nie można, jeżeli odroczenie
audyencji nastąpiło wskutek przesko-
dy z którejś ze stron powoda, lub gdy
powód dokumentów oryginalnych do
wzajemności skargi potrzebnych na
audyencji nie okazał § 13.-

b.) Jeżeli pozwany pobrał apelację lub
revisję od wyroku I lub II instancji,

w którym mu wypełnienie obowiązka
nie warunkowo nakazano, albo któ-
rym przysięgę stanowiącą dopuszczone,
wówczas powód natychmiast przedać
może wydanie nakazu zabezpieczenia
należności wekslowych w 3^{tych} dniach
pod rygorem egzekucyi wekslowej § 14.
Jeżeli pozwany w I inst. rozsądnym, po-
sąd apelacyjny warunkowo lub bezwa-
runkowo został uwolniony, wszelako bez
dowieszenia wyroku II inst. zabezpiecze-
nia już dostarczył, natomiast takowe po-
staje w swej mocy Dopóty, dopóki wy-
rok sądu apelacyjnego prawomocności
nie nabędzie, lub określenie najwyższego
trybunału nie nastąpi § 15. Jeżeli pozwa-
ny nie korzystał się do nakazów pa-
nowych pod a i b wymienionych w cię-

gu terminu właściwego, wtedy wierzyciel prowadzić może egzekucję na majątku dłużnika. § 16.

Łowca może więc nadać rajecia, oszacowania i sprzedaż rzeczy dłużnika.

Wbieranie nakazytosi wekslowej do-
starczone być musi sposobem w arty-
kule 25 u. w. przepisany § 17.

4. W procesie wekslowym uważają się
za dni ferjalne tylko niedziele i pro-
wnie wznane święta powszechne. Wszel-
kie terminy liczą się nieprzerwanie bez
względu na dni ferjalne. Jeżeli jednak
ostatni dzień terminu przypada na nie-
dziele lub święto powszechne, termin
przechodzi się do pierwszego następu-
jącego dnia powszedniego. Żadna strona
na nie jest jednak zobowiązana sta-

wie się w radzie w dni świateczne swó-
jego wyznania § 25.

5. Restytucya (bez względu na jej ro-
dzaj) dopuszczona być nie może ze strony
osoby, która w sprawie głównej nie
działała niewstecznie, jeżeli takowa swó-
ją należytość przekazuje do osoby trzeciej
tymczasem przez upływ czasu w całości
lub w części utraciła, lub z powodu krót-
kości przeważającego jeszcze czasu już wię-
cej uczestniczyć nie może § 23.

Rozprawę w przedmiocie restytucyi z pro-
wadą wynalezionych nowych dowodów
należy połączyć z rozprawą sprawy gło-
wnej i obydwie rozprawy tym samym wy-
rokiem rozstrzygnąć. Skarga restytucyj-
na musi więc zawierać i ją dając w
przedmiocie głównym § 24. Czas, w którym

się domagać na restrykcji prawa
§ 490 k.p.s. tj. prawa na przekazanie pra-
wa wekslowego określony. Po upływie
tego czasu powstaje skarga z tytułu
zobowiązania się (art. 83 u.w.)

O. Tedy dłużnik nie ma prawa wy-
roku lub restrykcji w terminie właści-
wym, więc może się domagać na restrykcji
na majątku dłużnika. Prezjusz §§ 18-21
Domaty po części umiary, po części u-
chylenia z powodu nieistnienia probiste-
go przymusu egzekucyjnego na dłuż-
nikowe.

I. Prawo zastawu i zatrzy- mania?

Wierzyciel wekslowy może być na pre-
czach, niechomych na dług weksl. zasta-

wionych lub prawnie ratowanych
w razie ogłoszenia upadłości co do ma-
jątku właściciela tychże rzeczy, prowa-
dzić egzekucję, w tym zakresie, w którym-
by to bez upadłości nastąpić mogło, w re-
lako prośby w przedmiocie egzekucyi pro-
winny być zastosowane przeciw praw-
dowcy masy (§ 22 obacz więcej III). Posta-
nowienie to odnosi się zarówno do masy
podrójów pastowu, a więc do umownego,
mutowego i sądowego.

II. Skargi weksl. o rabekpięcenie.
Pod l. II, zwróciłismy uwagę na to, że
taką skargą pisać można:
1.) wyrost wydania nakazu rabekpięce-
nia - albo
2.) rabekpięcenia za pośrednictwem jednak

przeprowadzeniem postęp. weksl. -
Tak w tych przypadkach postąpić ma-
leży, podaje następujący reskrypt mi-
nistryalny z 18 lipca 1859 do l. 132 Druż.
§1. Jeżeli wierzyciel wekslowy w przypad-
kach art. 25 i 29 ust. weksl. pąda wy-
dania nakazu paberpiercenia - a jeżeli
do skargi protest oryginalny jest dotę-
prony, w przypadkach art. 29 zaś udos-
wodniono dokumentami wiarygodny-
mi okoliczności, iądanie takowe pro-
wadzą, wówczas należy nakazać pro-
wadzenie bez uprzedniego wysłuchania
jego pod zagrożeniem wekslowej pęro-
kucyi, aby w ciągu dni trzech paberpie-
rył należność wekslową.
§2. Pórciw nakazowi takowemu pro-
wadny w trzech dniach ma mieć dopa-

du wszelkie paruty swoje. Bieg) ter-
minu tego pokrywa się z dniem po do-
ręczeniu sądowego nakazu; do niego
atoli nie będą dni policzone, w których
wniesione paruty na proście się znajdo-
wały. W tym przedmiocie wyznaczyć na-
leży jak najkrótszy termin do rozpra-
wy wedle prawa wekslowego. Przeciwno-
żądolom nakazowi zabezpieczenia re-
kurs nie służy.

§. 3. Jeżeli przeciw nakazowi zabezpiecze-
nia w ciągu terminu ustanowionego nie
wniesiono żadnych parutów, wówczas
powód, jeżeli strony nie zgodziły się na
inną sposób zabezpieczenia (art. 25 n. w.)
prawo mieć będzie więc wszelkich środ-
ków egzekucyjnych dozwolonych w postęp-
wach weksl., aby doprowadzić do tego, i aby

L. 7 art. 2

suma długu w gotówce do sadu płaconą została.

Teżeli zaś pozwany w czasie nakazytym wniósł poruczy, wówczas powódowi wprawdzie mimo tożcej się rozprawy pomprtywie terminu w § 2 wyznaczonogo, domołone będzie rajecie i oracowanie lub sekwestracya, jako prawowyceruy środek parady, wszelkie zaś inne środki egzekucyjne wstrzymane będą aż do chwili prawomocnego rozstrzygnięcia procesu.

§.4. Po zamknięciu rozprawy wyrokiem rozstrzygnąć należy, czy nakaz nabezpieczenia utrzymawym być ma w swej mocy, lub czy i jak dalece od tego odstąpić należy.

§.5. Teżeli w skardze w celu udowodnienia pądomogo nabezpieczenia domagano się

tylko wprowadzenia postępowania weksł,
albo jeżeli żądanie w skardze wyrażonem
o wydanie nakazu zabezpieczenia dla wad
następujących w przedłożonych palacznikach
zadanie uszytaniem być nie może, wówczas
na skargę wyznaczonym być ma termin
^{na jaki} najkrótszy czas do porrawy według pra-
wa weksłowego. Po ranknieciu porrawy
żądanie w skardze wyrażone wyrokem
ma być rozstrzygnięte.

Podczas porrawy może być powołani do-
wolne radcy i poradcownicy lub sekwe-
stracya, jako prowizoryczny środek prawdy,
jeżeliby pozwany uszytł prawdy,
któreby koniecznie wymagały nakazowa-
nia dowodzenia, lub odroczenia porra-
wy. Prośba ta atoli niema miejsca, je-
żeli odroczenie terminu nastąpi to z po-

wodn przeszkody przeciwnej ze strony powo-
da, albo jeżeli nie przedłożono w termi-
nie Dokumentów oryginalnych, potrzebnych
do wnoszenia skargi.

§ 6. Jeżeli wyrok wydany według § 1. utrzy-
mujący w swej mocy nakaz aresztowa-
nia, lub też udrzeczony według § 5 do wo-
lenia egzekucyi na aresztowanie przez
II instancję zupełnie albo częściowo by-
ły przerwione, wówczas przed doręczeniem
orzeczenia II instancji już aresztowa-
nie danem było, wówczas to tak dłu-
go w mocy utrzymanem będzie, dopó-
ki wyrok II instancji nie stanie się
prawomocnym, lub orzeczenie najwyż-
szego sądu nie będzie ogłoszonym.

§ 7. O ile niniejsze rozporządzenie nie
mieści w sobie przepisów szczególnych,

przeestregane być winny także i przy
dochodzeniu prawa zabezpieczenia po-
legającego na art. 25 i 29 ust. weksl. po-
stawienia rozporządzenia z dnia 25
stycznia 1850 № 52.

§. 8. Rozprawa dotycząca się ⁵dochodzenia za-
bezpieczenia nie wymaga prawu prze-
ciw skardze później ⁶z paprotę tego sa-
mego weksla wyrażonej.

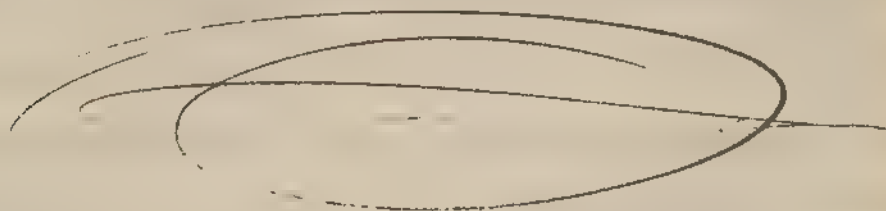
XIII. Dochodzenie praw wekslowych
w upadłości dłużnika wekslowego.
Wierzyciel wekslowy dochodzący prawa
swojego występuje albo jako wierzyciel
upadłości, albo jako wierzyciel recesy.
W pierwszym przypadku zgłosi się ze
swoją niewytelnością do sądu upadł.,
a w razie zaprzeczenia wynieść skar-

ge wekslowa przed tenie sam sad, wre-
lako postepowanie odbedzie sie wedle ka-
sad procesu wyrocznego (ustnego, pi-
semnego i sumarycznego) a nie wekslo-
wego (§§ 108, 120, 131 ust. o upadl. p. 25. XII
1868.)

Skargi przeciw upadlenn oparte na
oświadczeniach wekslowych uchywionych
po ogłoszeniu upadłości nie mogą być
wyciesione przed sad upadłości.

Wicryciel wekslowy majacy wicrytel-
ność zastawem obwarowana, wystepuja-
cy rottem jako wicryciel przekowy, pro-
winien popierac swoje powolenie, jak-
gdyby nie bylo upadłości, wrclako pre-
ciu powiadomcy masy. Wogole nalezy
wytlaczac postepowanie w sadzie upad-
łości. Tereli jednak spór jezura przed

otwarcie upadłości wisiał w innym
sądzie, albo dotyczy niewyitelności, któ-
rej rozprokowanie p^oadane jest tylko p^o re-
alności niewyitelności, obciążonej, wów-
czas wchodzi w zastosowanie przepisy
o właściwości sądów p^ora upadłości,
obowiązujące. (§ 137 i 138 ust. o upadł.).

Rozdział III.

O procesie nakazowym.

Proces nakazowy polega na tem, że podobnie jak w procesie weksl., sędzia bez poprzedniego wysłuchania pozwanego, nakazuje temu, aby zobowiązanemu skargę dochodzoną pod rygorem sędekucyi i w czasie oznaczonym wykonać lub powruci swoje winiśt.

Proces nakazowy ma miejsce res. pozp. z 21 maja 1855 N° 95 i reskr. min. z 18 lipca 1859 N° 120 ma miejsce, jeżeli się rozchodzi o należność pieniężną albo wypełnienie innego zobowiązania dobrego a powód udowadnia

wszystkie fakta wrażliwujące jego porzecz-
nia do porwanego, nie tylko co do przedmio-
tu głównego, ale też co do właściwości ubocu-
następnymi w pierwopisie przedłożonymi
i co do ich zewnętrznej formy niekaritel-
nymi dokumentami:

- 1.) Dokumentami publicznymi w kraju
(Austrii) prawnie sporządzonymi
- 2.) Dokumentami prywatnymi przez tutej-
szo-krajowe sądy lub notaryuszy krajo-
wych legalizowanymi, albo
- 3.) Dokumentami, na podstawie których
wyczerpnięto skargę dochodzoną, inta-
bulowaną, jest w tabuli krajowej, al-
bo w księdze miejskiej gruntowej, lub
księdze górniczej (rekr. min. z 17 września
1859 l. 172) pod tym jednak warunkiem,
jeżeli nie wisi rekurs od sądowego por-

28 ark

porządzenia dowalającego intabulacji, a w księdze hipotecznej niema zapisu sporności.

Na taką skargę obejmującą kaucję wydania nakazu, sąd wydaje polecenie porwanemu aby dochodził skargę reowizoracji unikając egzekucji kaucji uczynił w ciągu dni 14, a jeżeli porwany przebywa poza obrebnem kraju koronnego czyto w Austrii, czy zagranicą, lub gdy niewiadomo gdzie przebywa, albo gdy się porchodzi o uskuteczenie pracy, także w terminie dłuższym nie przekraczającym dni 45, albo aby porwany w tym samym terminie uniósł porzuty swoje. (§ 1.2. rozp. ces. i § 1.2. reskr. min.) Termin ten nie jest odwołanym. Polecenie wnioskowane po-

wie się nakazem płatniczym właści-
wie nakazem dopełnienia zobowiązania,
gdyż przedmiotem skargi nie prawem
jest uiszczenie sumy pieniężnej.

Teżeli przeciw kapitałowi lub odsetkom
mogłby być uiszczeniem parant przeda-
wnienia, wydanie nakazu pąpłaty wten-
czas tylko nastąpić może, gdy pararem
prerwa lub wotrzymanie przedawnienia
wykaraniem będzie dokumentami wyżej
podanego rodzaju. Porowieniem doręcza
się jeden egzemplarz porwu pareru p od-
pisami ratowników, drugi egzemplarz
p dokumentami oryginalnymi rowaca
się powodowi. Gdy porerw wyrziszono pre-
ciw więcej porwanym, każdemu porwa-
nemu doręcza się całkowity egzemplarz
porwu pareru p ratownikami. Gdy

nie podano wymaganej liczby egzemplarzy razem z kataliznikami, egzemplarze opatrzone w katalizniki w ma-
re ich liczby dołączone będą prawomym
w porządku w którym ich wymieniowo
w porzecz. W rezolucji zaś wyraża się,
którym ze współprawianych praw do-
rzeczony nie będzie; przeciw tym prawom
postaje bez skutku. (§ 1 ces. rozp.).-

Gdy powód lub pozwany nie jest tą
osobą, która w dokumentach wymio-
nionych podana, jest za niewyciętą
lub dłużnika, bez osoby, która wsku-
tek stosunków prawnych nie dających
się poznać z dokumentów, wstąpiła w
miejsce pierwotnie uprawnionego lub
obowiązkanego; Indziej jeżeli pełno-
moctwem lub inne do udowodnienia

nieużyteczności potrzebna kłóćca i kłóćca
przedstojącego dokumentu, nie należy do
przedu wyżej wymienionych dokumentów
i nareszcie gdy robowiarzanie porwa-
nego w innym względzie kawiato od do-
wodu faktów nieobjętych właściwym
dokumentem, wówczas nakaz papitoły
z zagrojeniem egzekucji wtedy tylko
wydanym być może, jeżeli te okoliczności
udowodnione będą innymi dokumenta-
mi w oryginale kłóćcowym i do pre-
du wspomnianych dokumentów należy-
nymi. (§ 2. ces. porp.)

Gdy proces nie nadaje się do wydania
nakazu papitoły, sąd odmówi wyda-
nia, jednakowoż kawiato postępowanie
istocie rzeczy właściwe. (§ 3. ces. porp.).
Powodowi stwiy jednak rekurs od pexo-

Lucyi odmawiającej wydania nakaru
płatniczego i rekurs ten ma miejsce
bez względu na przedmiot i kwotę, nie-
wystawiając tylko w ciągu dni 8, i to we-
dług przepisów postępow. summarycznego (§. 4
res. rozp.)

Przeciw nakarowi zapłaty stwiera powo-
dzenie we wszystkich wyżej podanych przy-
padkach następujące 2 środki prawne:

1.) rekurs w ciągu dni 8, jeżeli powołany
utrzymuje, że nakar płatniczy nie po-
winien być być wydany, że więc wyda-
nie nakaru płatniczego nie odpowiada
warunkom rozp. res. p. k. 1885 i rozk.
min. z 1859. Rekurs ten nie ma mocy
wstrzymującej ani co do egzekucyi na-
rozbieraczenia dowolonej.

2.) Zarzuty (Einwendungen) przeciw pła-

danin skarga dochoconemu..

Fakta i środki dowodowe, którymi pozwany udowodnić chce, iż roszczenie dochodzone nie istnieje mają być przedstawione w paratach, a nie w rekursie.

Garanty uwarą się za obronę, i powinny być ustnie lub na piśmie wniesione w terminie na dopełnienie zobowiązania narzuconym nie wliczając dni biegu procesowego. Wskutek wniesionych parat sąd poradzi postępowanie sumaryczne, a na podstawie jednej ze stron, dla waiących jednak powodów. postępowanie wyjątkowe na piśmie. Po zamknięciu postępowania sąd orzeknie wyrokiem, czyliści i jak dalece pniaie ulega. Przeciwnie wyrokowi stwiz, wyjątkowe środki prawne sumarycznem postępowaniem do-

zwolone.

W przypadku wniesienia parentów albo rekursu, albo obu tych środków, sąd udziela powodowi na jego żądanie egzekucyę na zabezpieczenie (Eccution zur Sicherstellung) w sposób następujący:

Egzekucya na zabezpieczenie prowadzi na być może na majątku porwanego przez rajcę i porocowanie lub sekwestrację rajcych rzeczy ruchomych lub nieruchomych. Te sposoby egzekucyi także równocześnie mogą mieć miejsce i są, nawet i potencjalnie dopuszczalne, jeżeli dla dochodzonej wiarytelności, już pierwszej postaw był ustanowiony, a niedostateczności jego wiarygodnie wykazano, jest. (§ 4 reskr. min.).

Powód, który zabezpieczony postawem

umownym wyjechał sobie nakaz płatni-
cy, prowadzić muie egzekucyę na zastawie,
niepotrzebując udowodnić jego niedostateczności.

(Uchw. najw. tryb. z 16 października 1872 l. 23 R. 6.).

Egzekucya na zabezpieczenie dozwolona być
ma przez resolucyę bez wysłuchania powa-
nego. Prezy najtę będą wedle skolicowości
albo w sądowe pachoowanie wriete, albo tre-
ciej osobie do przechowania oddane.

W przypadkach, w których sekwestrator ma
być ustanowiony winien go powołać na-
tychmiast przedstawić. Sad ustanowi albo
przedstawiionego, albo jeżeli przeciw te-
mu wątpliwości pochodzą wedle własne-
go wyboru innego sekwestratora i urzado-
wi strony o porządzeniu swojem. Jeżeli-
by przeciw mianowanemu sekwestratorowi
karnty przyniono, sad po wysłuchaniu obu

29 art

stron takowe rozstrzygnąć ma (§.5. pestr.
min.)

Jeżeli pozwany udowodni dokumentami
takiego rodzaju, jakie do wykonania nakaz-
u sądy potrzebne są, iż pretensya po-
woda co do niego nie istnieje prawnie w
całości albo w części; tedy na jego prośbę
natychmiast zarządzone być ma zupeł-
ne albo częściowe wstrzymanie egzekucyi.
Jeżeli zaś udowodnionem będzie, iż egze-
kucya w większej rozciągłości dowolo-
na lub wykonana jest, jak to do zupeł-
nego nabrpiśczenia dochodzonej niewyfel-
ności wiarę z oświadczeniami potrzebnem było,
natędy ograniczenia egzekucyi żądać mo-
żna. W tej mierze natychmiast termin
jak najkrótszy ustalić, a przedmiot re-
zolucya rozstrzygnąć należy. §6. Powoła-

ny moia kwota, potrzebna do pokrycia
dochodowej wiarytelności wraz z odsetka-
mi płacić każdego dnia w gotówce, lub w papierach rządowych i war-
tościowych na giełdzie notowanych, przez
co natychmiast od egzekucyi na zabezpie-
czenie w miarę, płowiej sumy lub war-
tości papierów odstąpić należy. Papieru
precone o tyle tylko przyjęte być mo-
gą, na zabezpieczenie, o ile dochodowa
wiarytelność wraz z odsetkami przez ich
wartość bieżącą wiadoma, w dniu płaci-
nia z Dziennika urzędowego, na mocy
§. 1374 kod. cyw. zabezpieczona, jest. Ure-
ka wedle tychże postanowień, płowina
przez ma być uwazona, od chwili płaci-
nia jako kapitał państwowy ustanowiony
dla wiarytelności dochodowej. /§. 7 reser.

min.) Tereli dla odwołania skody,
lub osiągnięcia korzyści przy przekrach w
rachowanie wistych, środki poradzce są
potrzebne lub przytaczne, wówczas takowe za-
radzone być mogą na podstawie jednej re-
stron z przyzwoleniem przeciwnika. W pa-
pie spom w tej mierze sąd go z uwiel-
kiem uwzględnieniem praw właściciela
przez rozstrzygnięcie rozstrzygnięć. W przypad-
kach bardzo wątpliwych może na podstawie
którejkolwiek z stron, nawet bez wy-
stąpienia przeciwnika nastąpić potrzeba
zawieszenia (z przekr. min.)

Rekurs wniesiony od porządkiem w mi-
niejszym postępowaniu wydanych, podar-
ny będzie w sądzie I instancyi pisemnie
lub ustnie. Przy przedłożeniu rekursu
do wyższego sądu, powołuje należy pod-

ciwnikowi odwołującego się rubrum rekursu lub protokołu pisanego. W rekursie okoliczności i dowody, które w I^{ej} instancji nie były przedstawione, mogą być tylko wtenczas przytoczone, jeżeli resolucya bez wysłuchania rekurenta na jednostronne piadanie przeciwnika została wydana (§ 9 rozp. min.)

Rekursy wniesione być winny w ciągu dni 8 po dorczeniu resolucyi, przeciw której wystosowane były. Rekursy wniesione po upływie czasu tego sad I^{inst.} z urzędu na piśmie odmuci powinien.

Do tego terminu nie będą policzone dni biegu pocztowego (§ 10 reskr. min.). Wykonanie doręczonej egzekucyi przez rekurs przeciw niej wytoczony nie będzie potrzymane (§ 11 reskr. min.) —

Rozdział IV.

O procesie egzekucyjnym.

Jeżeli nakaz płatniczy w poprzednim rozdziale omówiony, nie może być wydany, jeżeli powód opiera nakazytość swoją na dokumentach zupełnie wiarygodnych, wówczas na miejsce tw. procesu (nie postępowanie) egzekucyjny (Екзекуторский процесс). Takowy polega na przepisach §§ 397 i 398 k. p. o. i dekr. nadw. z 7 maja 1839 № 358, który to dekr. nakr. bliżej, określając powołane k. paragrafy, stanowi, co następuje:

Jeżeli skarga opiera się na dokumencie, który na zupełną pastuguje wiare

można służyć powodowi prawo, nawet w przypadkach nadojących się do procesu pisemnego, prosić o wyznaczenie terminu do audyencji i uczynić jowi w skardze stosowne żądanie o dozwolenie egzekucyi celem wykonania prawa skarżę dochozonego. Wskutek takiej skarży sędzia bezwzględnie wyznaczy krótki termin do audyencji z tem dołożeniem, iż pozwany w razie niestawienia się, na przyznającego fakt skarży, objęty uwagom będzie i że co do podanej przez powoda egzekucyi, co z prawa wypadła ochronem będzie.

II. Żeżeli pozwany:

- a.) nie stawia się w terminie, lub
- b.) dług uznaje na audyencji sądowej, albo w podaniu na piśmie

wniecionam, wówczas sąd przez peroracyę wprost kasacji porwanego na rozprawie dochodzonej pretensyi w ciągu dni 14 pod zagrożeniem egzekucyi.

B. Jeżeli zaś porwany poczyni takie paranty:

a) względem których wyrok stanowiący parę wydany być może, wówczas obydwie strony bezwzględnie ustnie porzucić się mają i spór jeżeli to być może w tym samym dniu wyrokiem rozstrzygnąć należy

b) jeżeli jednak paranty poczynione wymagają wydania wyroku przedstanowczego w celu prowadzenia dowodu, albo odroczenia terminu do audyencyi; wówczas rozprawy dalej prowadzić należy według przepisów post. xi do rozstrzygnięcia

cia sprawy wyrokiem; prowadzić maś,
jeżeli by nie był dostatecznie rozbrzecho-
nym, na prośbę jego może być oddzielna re-
wolucya dowolona egzekucya na rozbrze-
czenie dochodzącej pretensyi wraz z należy-
wościami ubocznymi. W tym celu może być
dowolone i zajęcie przedmiotów przez prowa-
dzącego stosownie do § 1425 k. p. do depozytu
sądowego złożonych.

Do tej ustawy dodajemy następujące uwagi:

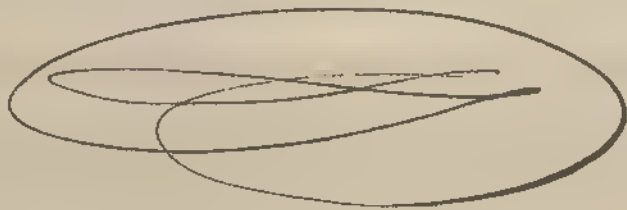
1. postępowanie jest ustne,
2. proces egzekucyjny ma za przedmiot
tylko zapłatę sum pieniężnych
3. Dokument, na którym powództwo się
opiera przedłożyć nie należy w oryginale
(13 lutego 1795 № 217), w razie przedło-
żenia być musi na audyencji wskutek je-
dzenia porwanego; inaczej sąd nie po-

30 ark

stąpiłby według przepisów Dekretu nad
z 7 maja 1839 № 358. -

4. W wypadkach pod A wymienionych
sąd sprawę rozstrzyga rewolucya, od któ-
rej stwiy rekurs.

5. Egzekucya na zabezpieczenie ma miej-
sce nie tylko w wypadkach pod B¹ ale
według plekr. nadw. z 25 stycznia 1841
№ 496 także w wypadkach pod A i B².
Egzekucya ma miejsce nawet, gdyby po-
rwany rozprawył prawdziwości podpi-
su swego. Egzekucya na zabezpieczenie
stoi się obecnie do reskr. min. z 18°
lipca 1854 № 130. (Obacz podział po-
przedni.)

Rozdział V.

O postępowaniu w sprawach wynikłych z umów o najem lub dzierżawę wogóle, tudzież o postępowaniu przy wypowiedzeniu i oddaniu najętych rzeczy nieruchomości lub za nieruchomości wznawianych, niemniej młynów stołkowych i innych na stołkach wystawionych budowli.

Postępowanie to polega na postanowieniu pes. z 16 listopada 1858 l. 213 drup.

I. Przedmiot postępowania.

Przedmiotem postępowania są wszelkie spory wynikłe z kontraktu najmu i dzierżawy, wypowiedzenie sądowe tak-

wych, wszelkie porządku i porządku-
nia dotyczące się wypowiadania i zwrotu
wydzierżawionych lub najetych gruntów,
budynków i innych rzeczy nieruchomości
lub prawnie za nieruchomości uważanych,
nie mniej młynów stałkowich i innych
na stałkach wzniesionych budowli.

Przepisy ces. rozp. stosować należy i wte-
czas, gdy nowy posiadacz rzeczy mają-
cej lub wydzierżawionej występuje prze-
ciw najemcy lub dzierżawcy na mocy
§ 1120 i 1121 k. p. (orzec. najw. tryb. z 11
lutego 1873 do l. 40 Rep. orz.). Przepisy
wymienionego postępowania stosu-
ją się także do kontraktów (§ 1103 k. c.)
wedle których Dobra celowo prowadze-
nia gospodarstwa wyposzczone bywają
za stosunkową część plodów bez przyzna-

nia odbiorcy prawa emfiteutycznego lub prawa ptacenia czynszu pieniężnego. Kontrakty te uważane będą w tym względzie jako kontrakty o wieczność, chociaż wedle prawa cywilnego uważać je należy za kontrakty spółek.

II. Właściwość sądu (§1.)

Wszelkie wyszczególnione sprawy należą wyłącznie bez różnicy osoby przed sąd powiatowy, w którego okręgu znajduje się przedmiot wieczności lub najmu. Jeżeli znajduje się on w okręgach kilku sądów, natomiast wybór między tymi, o ile w kontrakcie jeden z tych sądów nie jest na ten przypadek wyznaczony, służy powodowi, w wypowiedzianiu zaś temu, kto wypowiada. —

Porozumienie porządku sądowych i egzekucya przeciw osobom podlegającym jurysdykcji najwyższego nadwornego wice-dzi marszałkowskiego, przez tenie wykonane być winno.

III. Postępowanie przy wypowiedzeniu. (§§ 2-10).

A. Wypowiedzenie w znaczeniu właściwym tj. takie, które jest potrzebne według przepisów kodeksu cywilnego, aby rozbroić porozumienie o odwołaniu kontraktu, lub aby takowy porwać.

1. Termin wypowiedzenia. (§2)

Wypowiedzenie kontraktu dzierżawy lub najmu nastąpić ma:

a.) na przypadek przególny umowy stron o termin wypowiedzenia i o zwrot

przedmiotu Drzewiawy, prawidłowo tyl-
ko w tymże terminie; gdy zaś nie ma
takiej umowy, wówczas:

b) w miejscach, w których przez szczególny
zwyczaj miejscowy lub wydane w tym
względzie przepisy, ustanowione są do
ustąpienia z przedmiotów Drzewiawy
pewne dni roku, z oznaczonymi termi-
nami wypowiedzenia, nastąpić winno
wypowiedzenie przed upływem czasu w
tym względzie wyznaczonym.

Korp. gub. pacht. Galicyi z 8 lutego 1803
(dekr. nadw. z 28 stycznia 1803) ustano-
wia dla Krakowa i przedmieść co nastę-
puje: Umowy o najem rawarto na dzień,
tydzień lub miesiąc kończą się z upły-
wem dnia, tygodnia lub miesiąca. Gdy-
by zaś rawarto umowy na dwa lub kil-

ka miesięcy bez oznaczenia ich liczby i nie zastrecono wyrażnie terminu do wypowiedzenia, wypowiedzieć należy najdłużej 14 dni przed wyjściem miesiąca, zaś w najmach świerc rocznych na 6 tygodni przed upływem kwartału, a w najmach pół- lub półrocznych na 3 miesiące przed upływem tego czasu.

c) We wszystkich innych przypadkach wypowiedziane być winny dzierżawy przynajmniej 6 miesięcy, najmu przynajmniej 3 miesiące, a najmu których umówiony czas trwania nie dochodzi roku, przynajmniej 14 dni przed terminem, w którym przedmiot dzierżawy lub najmu ma być oddany.

2. Prawo wypowiedzenia (§3.)

Kontrakty dzierżawy i najmu mogą

być wypowiedziane sądownie lub parasądownie
toteż przez poręczającego w najem lub dzierżawę
we, jakoteż przez najemcę lub dzierżawcę. Wy-
powiedzenie przewidziane skutecznie przez je-
dną stronę, może być wykonane przez drugą, stro-
nę przeciw wypowiadającemu.

3. Rodzaje wypowiedzenia.

a.) Wypowiedzenie sądowe (§§ 4-8)

Wypowiedzenie sądowe może zostać na piśmie
lub wzywać ustnie. Podanie pisemne lub spó-
wadkowy protokół zawierać musi prawne za-
sadę wypowiedzenia np. jako najemca lub
wynajmujący, jako nowonabywca rzeczy
wynajętej, nazwiska imiona i miejsce po-
mieszkania, obu stron, razem z oznaczeniem
przedmiotu kontraktu dzierżawy lub najmu
i terminu, w którym tenże ma stać. Wy-
powiadający nie jest obowiązany wwozemu

31 ar

wypowiedzeniu twierdzeń swych ani udowodnić ani uprawdopodobnić.

Jeżeli wypowiadający miszka prosi o bieżący obieg sądowy, wtedy w podaniu wymieniona być musi miszkająca w tymże obiegu osoba unowocowana, której równorzędności sądowe mają być doręczone.

Wypowiedzenia nie odpowiadające niniejszym przepisom lub wniesione do sądów niewłaściwych, odrzucone będą z urzędu z podaniem przyczyn. Aby wypowiedzenie sądowe miało skutek już w najbliższym nadchodzącym terminie, musi być takowe nie tylko przed upływem czasu ustanowionego § 2. a i b, wniesione ale także i doręczone.

Wypowiedzenia wniesione dopiero po upływie tego terminu odrzucone będą z urzędu.

Wypowiedzenia wniesione przed rozpoczęciem umówionego lub ustawowego terminu wypowiedzenia nie mogą być odrzucone w tego jedynie powodu. Jeżeli wypowiedzenia nie odrzuci się w wreszcie, należy do-
reczyć duplikat podania lub podpis protokołu stronie przeciwnej, z nakazem, aby za-
płaty swe przeciw wypowiedzeniu jeżeli ra-
myśla takowego zapłacić, podana w §
Dniach na piśmie lub ustnie, inaczej po
upływie tego terminu żadne zapłaty przy-
jść nie będą a wypowiedzenie staje się wy-
konalnym. Nie ma miejsca restytucya w
powedu, zaniechania tego terminu. § 6.

Strona chcąc wypowiedzieć winna udać
się do sądu w takim czasie, aieby dorę-
czenie wypowiedzenia jeszcze powracam na-
stąpić mogło. Doręczenia takie winny być

. bezwzględnie uskutecznione.

Gdyby jednak mimo tego doręczenie wypowiedzenia nie nastąpiło, a dopiero po upływie terminu wyznaczonego w § 2 a i b wypowiedzenie porostanie przeciw skuteczne, jeżeli przeciw niemu nie były uczynione poryty w terminie w tym względzie wyznaczonym § 7. Wypowiedzenie doręczone być winno temu, komu się wypowiada a na przykład jego nieobecności, albo jeżeli go nie można było zastać, jego ustanowionemu pełnomocnikowi, lub gdyby taki nie był ustanowionym, temu, kto w jego imieniu utrzymuje nadzór nad przedmiotem dzierżawy lub najmu. Jeżeli wypowiedzenie żadnej z tych osób na własne ręce oddanem być nie może wtenczas woźny przybije natychmiast wypowiedzenie w obe-

ciowości domowników, którychby zaatakował,
albo dwóch świadków i to wewnątrz mieszka-
nia, lub gdyby takowe było zamknięte, re-
wnator od wchodu, dowie się, jakie o powodach
i trwaniu nieobecności, i zda o tem sądowi
pisemną relację. Przybicie wypowiedre-
nia następuje miejsce doroczenia, wszelako
dla nieobecnych ustanowiony będzie bez-
pośrednie kurator, któremu należy odpis
wypowiedzenia nadesłać i parątem o tem
wiadomości, iż wypowiedzenie skutecznio-
no przez przybicie.

Termin ustanowiony do ucrzynienia parę-
tom przeciw wypowiedzeniu liczy się, w takim
wypadku od dnia, w którym kuratorowi
jego ustanowienie oznajmiono § 8.

b.) Wypowiedzenie pasadowe.

Wypowiedzenie pasadowe wywiera tylko

wtenczas skutek wypowiedzenia sądowego,
gdy jest stwierdzone:

a.) aktem notaryalnym

b.) protokołem urzędowym podpisanym przez
stronę, której się wypowiada, lub przy-
najmniej

c.) oświadczeniem pisemnem wydanem przez
tę samą stronę, w formie dowodowej, przepi-
sanej procedura, cywilna, dla dokumentów
prywatnych, a które to dokumenty (a-f)
powinno zawierać dokładne wymienienie nazwisk
i imion stron obu, przedmiotu kontraktu
Oświadczyć, czasu w którym tenże ustaje
i chwili uskutecnienia wypowiedzenia. §9.

§ przeciw takiemu sąadowemu wypowie-
dzeniu wniesć winien do sądu przeciwno
swe oświadczenie na piśmie lub podać następu-
jąco do protokołu ten, przeciw któremu wypro-

wiedzenie jest wystosowane i to przed
upływem dni 8 po onym dniu, w którym
wypowiedzenie według przedłożonego доку-
mentu nastąpiło, jeżeli chce uniknąć na-
stępstw w § 6 oznaczonych..

Proszę tyż o wykonanie wypowiedzeń
paradowych prawach § 20.

B. Sądowe upomnienie.

Przy kontraktach gwarantujących bez pośrednie-
go wypowiedzenia moje tak funkcjonujący w
najem lub dzierżawę, jakoteż biorący w na-
jem, lub dzierżawę w razie obawy, iżby
przedmiot dzierżawy w nakreślonym czasie
moje nie był oddany lub odebrany, proszę
o sądowe paradowanie, moga, którego pre-
cisunk z góry odbiera stosowne polecenie.
Na podanie takie, które warokis tylko

w ciągu ostatnich 6 miesięcy przed upły-
wem czasu dzierżawy lub najmu powyż-
szemu być może, nakazać należy przeciwni-
kowi z zachowaniem przepisów § 6 stosownie
do wypadku, by przedmiot dzierżawy w ca-
łości prawnym pod zagrożeniem egzeku-
cji powrócił lub odebrał, lub też wniósł w
dniach 8 na piśmie lub ustnie swe karun-
ty do sądu, gdyż po upływie tego czasu
karunty nie będą dopuszczone, lecz nakaz zwro-
cenia lub odebrania przedmiotu dzierżawne-
go lub najmu stanie się wykonalnym. Z
powodu zaniedbania tego terminu nie-
ma miejsca restytucya § 11.

IV. Postępowanie w sporach wynikłych
z kontraktów o najem i dzierżawę (§§ 12, 13, 15, 16)
Do wszelkich sporów z kontraktów dzierża-

wy i najmu stosowane być winny przepis
o postępowaniu sumarycznem biorąc ⁶atoli
względ na szczególne postanowienia prawar-
te w powyższem res. post. z 16 listopada 1858
№ 213 o postępowaniu w sprawach najmu
lub Dziwizawy, a to bez różnicy czy spór się
tyczy o istnienie kontraktu lub tylko o pra-
wa z tego, tudzież bez względu na jakość
pretensyi i na ilość nakrzyżności. Postępo-
wanie w sprawach Dziwizgowych nie ma
miejsca, gdy skargi wypływają z kontra-
ktu najmu lub Dziwizawy, wyjąwszy, gdy
w nich idzie li tylko o ściąganie ⁵pry-
sów Dziwizawnych lub najmowych. (§ 4 ust.
z 27. II 1873).

Zaręty przyniesione przeciw nakazowi wydane-
mu na mocy § 6 lub 11 uwarane będą na
skargę. § 12.

Z Łark

Zarędy te nie będą obroną, jak w proce-
sie wekslowym i nakazowym, z tego wy-
nika, że strona czyniąca zarędy wystę-
puje jako powód, a potem uważać win-
na zarędy tak, jak to wogóle powód
jest obowiązany. Obowiązek dowodzenia
leży na stronie czyniącej zarędy.

Wielkie podania rozpatrzone być mają,
zwłaszcza „prawa” w sprawach „dier-
żawy” lub „najmu”, tudzież „statutowe”
i „dokładowe” przez sądy z najbliższym
pośpiechem. Rozprawy odbywać się będą
także podczas ferii sądowych z wyjątk.
niedzieli i świąt. § 13.

W rozprawach nad zaręciami powstaje sa-
dowemu wypowiedzeniu, niemniej nad po-
wołani, którzy dochodzą zniesienia
lub wyjaśnienia kontraktu „dierżawy”

lub najmu z innych przyczyn, a nie z powodu upływu czasu, albowiż żądamy od wynajmującego oddania rzeczy ra-
dzierciawionych lub najetych, miedzy
w postarowanie przepisany § 13 i 14 z nad-
to następujące wyjątki od postanowień po-
stępowania sumarycznego:

a) jeżeli żądaniem jest rozwiązanie kon-
traktu dzierżawy lub najmu z powodu ra-
niechania nieruchomości kapitału czynszu w
czasie właściwym (§ 1118 k. c.) wtedy za-
prut potrącenia o tyle tylko ma miejsce
o ile do udowodnienia przeciwności
należności wzajemnej nie potrzeba prze-
prowadzenia dowodu ze świadków lub
prawców?

b) świadkowie, których przesłuchanie w
prezysgn § 211 nastąpić nie może, nie bę-

da uwzględnieni na karant przeciwni-
ka.

c.) do dowodu z przysięgi przystąpić nale-
ży, w ciągu w 3 dni po karant prawomocności
wyroku, a gdy tenie w ostatniej kasał
instancyi, po tegoż doręczeniu.

d.) zgłoszenie się z apelacją i rewizją, z któ-
rem połączone być winny karalenia, jak-
najwcześniej, złożone, tudzież rekursy od reso-
lucyi I lub II instancyi wniesione być win-
ny na piśmie lub ustnie w 3 dniach, po
doręczeniu wyroku lub resolucyi do sądu
I instancyi.

e.) rekursy od nakazów wydanych na ka-
sacie Sbi II nie mają miejsca.

f.) prośba o usprawiedliwienie nieistawie-
nia się, na audyencji wniesiona, być win-
na w 3 dniach od dnia, w którym została

przekłada do stawienia się na audy-
encji, a prośba o restytucję z powodu u-
biegłego terminu prekluzyjnego w 3 dniach
po upływie tegoż terminu §. 15.

Zawoty lub Dowody, które w rozprawie
wskutek postanowienia pod a) i b) nie mo-
gły być przeprowadzone, mogą być przes-
tęgo, który inaczej straciłby tożsamość, przed-
stawione i przeprowadzone za pomocą od-
wrotnego postępowania sumarycznego §. 16.

V. Środki zabezpieczające prowi- soryczne §. 14.

Jeżeli przedmiot dzierżawy lub najmu wypo-
życzony bywa niezgodnie z kontraktem, lub
w sposób, który go widocznie narusza na
reputację lub stratę wartości, lub który mu
narusza prawa, nieporozumiana, tedy pa-

przebrana być może sekwestracją przed-
miotu drzewiawy lub najmu poddas-
zowania drzewiawy, na żądanie strony
zagroźonej, a to albo bezwarunkowo, al-
bo według okoliczności za zabezpieczeniem,
należnie przedmiot powierzony być może
tej stronie, która przeciwnikowi daje ubez-
pieczenie.

Jeżeli więc tylko o pojedyncze zarządzenie,
celu zachowania przedmiotu najmu, lub
w drzewiawach o dalsze prowadzenie po-
przedniego gospodarstwa, albo tylko o ra-
kaz pojedynczych szkodliwych czynności,
tedy sąd nakazać może przedsięwzięcie
właściwych zarządzeń albo zaniechanie
szkodliwych wspomnianych czynności, a to
pod karą pieniężną, lub aresztu według
okoliczności za daniem zabezpieczenia

za następstwa z tych czynności wynika-
jące. Takie tymczasowe środki porządne
być mogą, prawidłowo tylko po wystu-
chu strony drugiej. W nagłym i poświad-
czonym niecierpieliciwstwie, wywiązującym
się ze zwłoki, może jednak sąd pora-
dzić radane środki, nawet bez wystu-
chania strony przeciwnej. Rekurs nie
przestrzyna wykonania takich tymcza-
sowych porządzeń. § 14.

VII. Termin do ustąpienia z przedm.
najętego lub wydzierżawionego, gdy obo-
wiazek ustąpienia jest już niewątpli-
wy. §§ 17 i 18.

Jeżeli wypowiedzenie kontraktu dzierża-
wy lub najmu § 6, lub nakaz odzbro-
nia albo oddania przedmiotu najętego

lub wydzierżawionego § 11, nie były rapre-
prone, albowiem wyrokiem prawomocnym
uznana takowe za skuteczne, tedy na-
jemca rzeczy nieruchomości tam gdzie
preregulne przepisy nie ustanawiają
nie innego ze względu na wycożaj
miejscowy, rozpoczęcie opuszczenie naj-
mówcy 3° dnia przed upływem czasu
najmu i postawi temu, kto po nim
obejmuje przedmiot najety, miejsce przy-
mówite i dostateczne na schowanie
części jego ruchomości, zaś ostatniego
dnia czasu najmu opuści i odda w ca-
łości przedmiot najety. (W Krakowie
tymczasem ten czas przez 8 dni, licząc od dnia
w którym się najem kończy - a to na
mocy wycożaj).

Podobnie, rozpoczęcie dzierżawca opuszcze-

nie Dobre drieriawnych, w których naj-
dują się budynki, najdalej 8^{ty} dnia
przed upływem czasu drieriawy i odda-
wbiency tyle tego rodzaju budynków, i-
by w nich przez swoich ruchomości mógł
pomieścić i ile takowych potrzeba do
dalejzego prowadzenia gospodarstwa; w
ostatniego zaś dnia czasu drieriawy
opuszcza i odda przedmiot drieriawy w
pełności. Tunc przedmioty drieriawne
oddane być winny bezwrotnie z upły-
wem czasu drieriawy § 17.

Ze względu skargi bez pośredniego
wypowiedzenia wnucono kontrakt drier-
iawy lub najmu za porwiarany lub
zgasy, natenczas ustanawiają się w
wyniku terminu wyżej (§7) proclane § 18.

33 arł

VIII. Egzekucya (§§ 19, 20 i 21).

Gdy Dzierżawca lub najemca celem do-
pełnienia obowiązku reńsiowego lub pu-
pełnego opuszczenia i oddania przedmio-
tu Dzierżawy lub najmu, nie przebieg-
nieł potrzebnych ku temu środków aż
do południa ostatniego dnia, w którym
do tego był obowiązany, natenczas ta-
kowe skutecznione będą na piądanie
tego, komu na tem zależy, jeżcie tego
samego dnia przez sąd, wedle okoliczności
rapomocą, straci.

Jeżeli zaś najmu lub Dzierżawy upły-
nął przed prawomocnością sądownego
orzeczenia rapadłego wskutek najmo-
nych parentów, natenczas prosic moina
o egzekucję z orzeczenia jeżcie drugie-
go dnia po rapitęj tego prawomocności

albo Drugiego dnia po doręczeniu poro-
czenia wydanego w ostatniej instancji
§ 19. Jeżeli ⁵żądano egzekucyi na mocy
wypowiedzenia sądowego (§ 9) przeciw
któremu nie ucyziono parentów, a w
dowód którego należy poświadcze-
nie notaryalne, protokół sądowy, al-
bo poświadczenie strony przeciwnej,
wzrętko legalizowane, natenczas pro-
bie bezwzględnie według przepisów pa-
wartych w § 19 ⁵zadośćuczynić należy.
Jeżeli jednak dla udowodnienia skut-
kownego wypowiedzenia przedstawio-
tylko dokument prywatny, tedy na
podanie o egzekucję opatrzone tym
dokumentem wyznaczyć należy jak
najkrótszy termin do audycyi wedle
okoliczności jeszcze na ten sam dzień

na który jednak tylko nad tem pyta-
niem rozprawa toczy się, ma, czy po-
świadczanie jest prawdziwe.

Jeżeli przeciwnik wyrażnie temu nie
zaprzecza, lub nie stanie na terminie
sądekowego bezwzględnie ma być dowo-
dona i wykonana. Gdyby jednak prawdzi-
wość dokumentu zaprzeczono, sąd wyda
wyrok po przeprowadzeniu w tej sprawie
rozprawy § 20.

Wypowiedzenia, które ze strony Dzierżawy
lub najemcy nie podlegały rewizji, tu-
Dzierżawcy wszelkie przeciw niemu wyskane
zarządzenia tymczasowe albo rewolucyjne
i wyroki są skuteczne i wykonalne
takie przeciwko jego poddzierżawcy lub
podnajemcy, choćby nawet wypowiedzenie
przeciw temu ostatniemu nie było wysto-

sowane, lub takowy do porprawy był
przyrządzony.

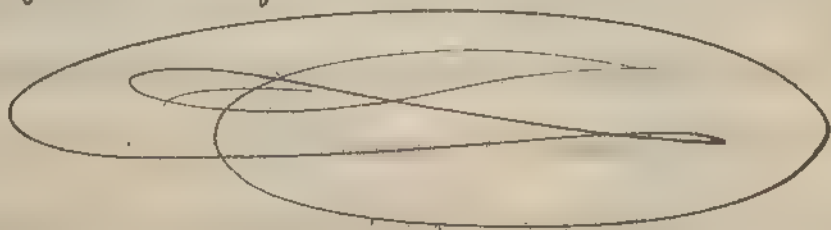
Gdyby jednak miłośny puszczający
w dzierżawę lub najem, a poddzierżawę,
lub podnajemcę rachowała przeciętna
umowa, tedy sądowe paradoszenia, reso-
lucye lub wyroki wyskai' należy także
przeciw poddzierżawcy lub podnajemcy. § 21.

VIII. Porozumienie odnowienie
kontr. o najem lub dzierżawę § 22.

Kontrakty dzierżawy lub najmu, które
gasma z upływem czasu bez pośrednie-
go tychże wypowiedzenia § 1114 k.p., wten-
czas tylko wskutek tego, je dzierżawca
lub najemnik dalej wygra przedmio-
tu dzierżawy lub najmu, lub z niego
wyzknuje, a puszczający o najem lub

dzierżawę temu się nie opiera, uważać należy, że odnowione w sposób porozumiany, jeżeli w 14 dniach po upływie czasu Dzierżawy lub najmu albo gdyby kontrakt taki pierwotnie na krótszy czas, niż na miesiąc prawoty został, w czasie równającym się połowie czasu pierwotnie umówionego po upływie kontraktu, ani powracający do Dzierżawy lub najmu nie wywołają powrotu, ani Dzierżawca lub najemca o odebranie przedmiotu Dzierżawy lub najmu. -

Rozdział VII.

O postępowaniu w sporach
o naruszenie w posiadaniu.

W celu odzyskania posiadania już
utrąconego stwiy:

- 1.) Właściwa skarga wydobywca przyli-
o wtornosć § 366 k.p.
- 2.) Skarga wydobywca na podstawie pra-
wie domniemanej własności powo-
da (§ 372 k.p. actio Publiciana).
- 3.) Skarga na mocy § 346 dowolona pre-
ciw władzowemu posiadaczowi.

Skargi pod 1.) i 2.) porównawane być
mają w drodze postępowania pryncy-
palnego. Dla skarg pod 3.) i dla skargi

z powodu niepokojenia posiadania
naprowadzono odrębne postępowanie post.
res. z 27 paźdz. 1849 l. 12 Dm. Skargi te
powiąz. się skargami o naruszenie posia-
dania, a postępowanie *possessorium*
summarissimum.

I. Właściwość sądu.

W piśmie I formalisiny parady § 35 Nr 7
objęty, wedle której tylko sądy powiatowe
właściwymi są do sądzienia skarg o
naruszenie posiadania.

II. Skargi o naruszenie posiadania.

A. Warunki.

Warunkiem tej skargi jest naruszenie po-
siadania z więc niepokojenie w posiad.,
albo wygnanie z pos. Powód przedstawi

fakt ostatniego spokojnego posiadania
i fakt naruszenia tegoż, a w razie zaprze-
czenia tych faktów udowodni takowe. Naru-
szenie tj. bezprawne przeniesienie dotychczasowe-
go faktycznego stanu nastąpić może albo
przez faktyczne wtargnięcie się, po którego
ustanowieniu posiadacz może tak swobodnie por-
ządzić swoje rzeczy, jak to przed narusze-
nieniem uczynić mógł, albo naruszenie polega
na istotnem wyrzuceniu dotychczasowego
posiadacza, który odtąd zostaje wyłącznie
nym od dawniejszego wpływu na rzecz
lub prawo. Z tego wynika iż samo tylko
natrętnieść rzeczy lub samowładnia
na tytułowi owładnięcia nie są naruszeniem
posiadania. (Stosownie tej rzeczy min. spraw.
z 17 marca 1856 l. 2126 stanowi, iż w spra-
wach o ustąpienie z nieruchomości lub

dzierżawcy niema miejsca zastosowanie
postanowienia ces. z 27 października 1840 r.)
Polega to na tem, że według § 5. rozp. ces.
przy rozprawie w przedmiocie naruszenia,
srebr iobie jedynie o dochodzenie i udó-
wodnienie ostatecznego faktycznego stanu
posiadania i następnego tego naru-
szenia, że przeciwie pytanie tyczące
się tytułu prawnego, dobrej lub złej wia-
ry, w powyższej drodze prawa porówna-
ne być mają. Ustawa mówi o faktycznym
posiadaniu, przez co wyrazić chce iż do
traktownego posiadania nie może być sto-
sowane rozp. ces. o naruszeniu posiadania,
i że ten, kto dopiero nabyć chce posiada-
nie lub popierać silniejsze prawo do po-
siadania, udać się musi na powyższą
drogę prawa. Nad broni tylko tego fa-

faktycznego stanu posiadania, który istniał w chwili naruszenia. Jestto rzecz obojętna, czyli naruszenie nastąpiło potajemnie, czytż gwałtem lub podstępem (§§ 345 i 1464 k.c.). Tam tylko rakas wykonywania prawa pewnego, które pomimo tego rakas wykonywanem bywa bez wszelkiej przeszkody i bez wszelkiej zmiany faktycznego stanu, nie może być uważany za naruszenie w rozumieniu rozp. ces. z 27 paźdr. 1849. W takim przypadku posiadacz wystąpić może ze skargą wymagalną. /uchw. S. T. z 2 grud. 1853./

B). Przedmiot naruszenia posiadania. Przedmiotem mogą być ruchomości i nieruchomości tudzież prawa np. dzierżawy i najemnika. Najmujący w faktycznem

posiadania, rzeczy najszerszej wznaj-
mującego naruszenia, moie przeciw nie-
mu wytoczyć se skarga o naruszenie po-
siadania / O. N. T. z 7 styer. 1853 l. 3 ks. or.)

C. Powód.

Skarga o naruszenie posiadania stwiy
jedynie posiadaczowi nie dzierżycielowi
jako takiemu / §§ 345, 347, 351 k.p. i §§ 2-5
10-15, ces. rozp. z 1849 r.) a to bez względu
czy posiadanie jest prawnem czy nieprawnem,
godziwym lub niegodziwym, i czy powód
jest posiadaczem w dobrej czy złej wierze.
Twierdzenie se skarga o naruszenie posiad-
stwiy także posiadaczowi nadziwnemu,
nie zawadza o przepis § 346 k.p. bo § ten
nie oznacza osoby powoda lecz osobę po-
zwianego, twierdzi istniejąc tylko jedno po-

posiadanie i tego broni ustawa, a sposób jego powetania jest według § 339 k.p. całkowicie obojętny. Wówczas tylko zachodzi wyjątek, gdy porwany czyni parent, że powód od niego (tj. porwanego) nabył posiadanie w sposób wadliwy, wtedy bowiem sam porwany może wystąpić przeciw powódowi ze skargą o narus. posiad. i zwrócenie rzeczy bezprawnie zabranej. Można mu więc prawo to wykonać i w sposobie parentu (excepceji) co za sobą pociągnie ten skutek, że powód będzie ze skargą oddalony, a porwany pozostanie w posiadaniu, przypuszczając wrak. że i parent wadliwości posiadania powodą nastąpił w ciągu czasu na wymieszenie skargi o narus. pos. określonego. (obecnie niej. F). Do tego tylko przypadku

odnosi się § 347 k.c. i § 10 post. pes.

Kwestyja posiadania powoda jest więc wtenczas tylko stanowczą, gdy prowadzony zarunek, iż powód od niego nabył posiadanie clam, vi vel precario.

Kto posiada takie prawo na precaryj endrej które bez dzierżawy takowej nie jest wykonalnem np. prawo dzierżawy, biorącego w najem, ma jako posiadacz prawa nie jako dzierżyciel samodzielnej skargi dla obrony prawa swego.

Polega to na zasadach prawa karnego iż dzierżyciel jako taki bronić może swego dzierżawienia w drodze koniescrnej obrony.

D. Porwanij.

Skarga o naruszenie posiadania, stwiz

przeciw nieprawnie niepokojącemu w po-
siadaniu § 339 k. c. i przeciw posiadaczowi
rzeczy, który wskutek samowładnego wy-
ruwania dotychczasowego posiadacza stał
się wadliwym § 346, tudzież przeciw pro-
wadzącemu budowę, jeżeli przez to posia-
dacz nieruchomości lub prawa ściśle re-
srowego narazonym jest na niebezpie-
czeństwo w swoich prawach (§§ 340-342
k. c. i § 8 post. res.)

Skarga wytosowana być ma przeciw wła-
ściwemu nieprawnie niepokojącemu tj. prze-
ciw temu, od którego ze skutkiem domo-
gać się można przywrócenia dawnego
stanu, a zatem nie przeciw rozkazowi dru-
giego działającemu np. przeciw robotnikom
majątkowym. Nawet wprowadzenie w posiad.
przez cudziemu panowanie nieprawna do

skargi o naruszenie pos. każdego trzeciego, którego nakaz sądowy się nie dotyczy, skoro wykonania tego nakazu namiera jego spokojne porządanie. /O. A. T. z 29 października 1872. l. 24 Rep. or./

E. Żądanie.

Skarga pierwsza do utrzymania niepokożenia (§ 339) albo przywrócenia do dawnego stanu § 346. Powód ten dokładnie określili swe żądanie i żądać może także wynagrodzenia szkody §§ 339, 346, które jednak jednia wtenczas tylko przyrzadzi, jeżeli pozwany takowe dobrowolnie wniat (§ 5 porp. res.) Zapłacenia jednak kosztów sądowych żądać może powód.

F. Czas do wyniesienia skargi § 2.

Skarga o narusze. pos. może być wynies-

sioną tylko w przeciągu dni 30 licząc od chwili osiągniętej przez naruszonego wiadomości o naruszeniu posiadania, wliczając jednak do tego czasu dni ferjatne. (tempus continuum). Prepis, ie pismo do którego wniesienia termin ustawowy w niedziele lub święto upływa w najbliższym dniu powszednim wniesione być może, stosować należy i do postępowania w sprawach o naruszenie posiadania. (C. K. P. z 16 kwietnia 1861 l. 38 ks. or.). Skarga spóźniona, sedria nie odrzuca, do tego wymaga się wniosek strony przeciwnej. Po upływie przewidzianego czasu strony jedynie możliwość wytoczenia powyższej skargi o posiadanie (possessorium ordinarium) albo skargi o własność. Powód wymienić dzień następnego naruszenia

jak niemniej Dzieci osiągniętej wiadomości
w razie zaś zaprzeczenia ze strony pro-
wanego twierdzenie to udowodni.

G. Forma.

Wspomniana skarga ma formę skargi
wyczerpującej i może być wyniesioną na
piśmie lub ustnie podana do protokołu.
W pierwszym przypadku umieszczenia należy
zawrzeć wyraz „na głęce z powodu na-
ruszonego posiadania”. Odróżnienie stron
przez adwokatów nie jest wymagane. Po-
dania mogą być do sądu wnieszone i
bez podpisu adwokata. (O. S. T. z 15. VI
1864. l. 62 ks. p.).

III. Zarządzenie sądowe na wy-
niesioną skargę (§§ 6 i 7 post. res.)
Sędzia winien wrzucić jak najkrótszym,
a gdyby to być mogło jeszcze na ten sam
dzień, lub dzień następny merować obie
strony z tem napomnieniem, iż się sta-
wie mają, ze weryfikimi Dokumentami
i świadkami, na którychby się powołać
chciały i że w razie nie stawienia się
jednej z nich, twierdzeniom strony pre-
sownej, o ile takowe nie będą odparte
prezestorionymi dowodami, wiara dana
i stosownie do nich orzeczenie wydanem
będzie. Jeżeli już ze skargi okazuje się,
że sądowe nowe obejście będzie po-
trebnem, wtedy sędzia parom pierwszy
termin do rozprawy na miejsce spornu
wyznaczy i do tego bisgłych powoła..

IV. Postępowanie cyk. rozprawa.

A. Cel rozprawy §.5.

Przy rozprawie rzecz idzie jedynie o dochodzenie i udowodnienie ostatniego rzeczywistego posiadania i następującego naruszenia, a orzeczenie sądowe ograniczające się do ochrony i przywrócenia posiadania nadwyrężonego. Kto dopiero chce nabyć posiadanie lub popierać silniejsze prawo do posiadania musi się udać na zwyczajną drogę prawa, na której również i wszelkie spory o tytuł, dobro, lub złe, wiążą w posiadaniu i o wynagrodzenie szkody dobrowolnie nieprzynanej, rozporządzać należy. (§.§ 320, 328, 335, 339, 372, 373, 374 k. c.)

B. Zarzut niewłaściwości sądu.

Każd zarzutem niewłaściwości sądu nie

wolno rozprawiać oddzielnie i takowego
oddzielnem orzeczeniem rozsądzać.

Rozprawa w tym przedmiocie położona,
być winna x rozprawa w rzeczy głównej.
Jeźdria winien odrzucić ten parant ta sa-
ma stanowiąca rezolucya, która rzecz
główną rozstrzyga. Jeżeli jeźdria się
przekona, że nie jest właściwym, odrzu-
ci skargę albo wprost, albo w toku roz-
prawy, albo po zamknięciu takowej.

C. Postępowanie gdy jedna
lub obie strony stają § 11.

Gdy na wyznaczony termin jedna ze
stron nie stanęła, stan posiadania, ja-
ki przez stronę przeciwną jest podany, a
ile się temu dowody przedstawione nie
sprzeciwiają, za prawdziwy uznany i re-
zolucya również wydana, ochronionym

być winien.

Jeżeli obie strony stoją, sędzia się starać winien przy samej rozprawie nakłonić strony do zgody, czyto względem samego przedmiotu spornego, czyto względem tymczasowego zarządzenia, mającego obowiązywać aż do stanowczego rozstrzygnięcia sporu.

Jeżeli ugoda nie przyjdzie do skutku sędzia przeprowadzi dalej rozprawę, która wyłączenie do naruszonego posiadania odnosić się winna. Wreszcie sędzia postępuje z urzędu.

9. O odroczeniu audyencji § 12.

Bez porozumienia się obu stron odroczenie rozprawy miejsca nie ma, chyba, że w rozprawie zachodzi przeszkoda, której odwrócić nie można.

E. Przesłuchanie świadków
i znawców (§§ 13 i 14).

To do faktów spornych, należy w ra-
nie potrzeby z urzędu natychmiast prze-
słuchać protokolarnie świadków i bie-
głych. Porostawia się roztropności sędzie-
go, ilu i których świadków lub biegłych
przesłuchać, i jakie pytania im zadać
należy. Świadkowie i biegli przysięgi
wykonać powinni według powszechnych
przepisów procesowych.

F. Wyłożenie przysięg stronom.

Odbieranie przysięgi od ^{stron} miejsc
nie ma. Natomiast ugodzona przysięga
jest dozwolona. (C.K.T. r 13 par. 1845 k. 5879)

V. Tymczasowe zarządzenia sądu. §§ 8-10.

1. Teżeli stosownie do §§ 340-342 pacho.

dri potrzeba wydania przed osądze-
niem jeszcze sporu, nakazu do przedzi-
biorcy nowej jakiej budowli (lub roboty)
aby dalszej budowy nie prowadził, wte-
dy na zasadzie powoda zaraz przy ra-
tawieniu skargi, to co potrzeba, zarzą-
dzone być winno. § 8.

2. W innych takich przypadkach, jeżeli
bezprawne uciążenie sągrawia nagło-
sem niebezpieczeństwem, może być porwa-
nem bezwarunkowo lub za zabezpiecze-
niem nakazaniem, aby się do ukoi-
szenia sporu pod stosowną karą, pieniężną
lub arestu wstrzymał się od wszelkich
tego rodzaju działań i wszelkich zmian
w przedmiocie spornym.

3. Nawet podczas porządkowej i nieskon-
prowanej jeszcze porządkowej mogą być zasa-
dzone.

ne a przez sędziego dowolne tymczasowe porządzenia uniemożliwiające do naprobienia gwałtem lub do odwrócenia niepowetowanej szkody, szczególnie, gdy jest sporem, która ze stron znajduje się w posiadaniu niewadliwym. W tym celu obowiązany jest sędzia albo stosownie do § 347 k.p. porządzić sekwestrację, albo obu stronom nakazać wszelkich czynności uniemożliwiających do osiągnięcia posiadania, albo wreszcie powierzyć sporny przedmiot tej stronie, która przeciwnikowi daje poręczenie, albo z innych powodów uwzględniając wszelkie okoliczności, wskazać na prawo do opieki sądowej.

II. Osadzenie sprawy § 15.
Po ukończonej rozprawie spór natych-

miast, ile możliwości jeszcze tego samego dnia rozstrzygnąć należy, pismem rozstrzygnięcia stanowiska (Endbescheid), która razem z powodami wydaną i obu stronom bezwzględnie doręczoną być winna. Rozstrzygnięcie to jest tylko tymczasowym prawidłem dla obecnego stanu faktycznego posiadania, albo obejmuje stosownie do § 340-342 k.p. tymczasowy zakaz, lub nakazuje ustanowienie zabezpieczenia, nie przeszkadza natomiast jednej stronie popierać w drodze wyjątkowego postępowania silniejszego do posiadania prawo i rawiste od tegoż prawne poszerzenia. (§ 15 mylnie pomoty § 343 k.c.).

VII. Prawne środki.

1. W toku porprawy wszelkie środki

prawne przeciw porząd⁶ d⁶re⁶is⁶on⁶ sa⁶
dowym sa⁶ wytac⁶ronie. Po p⁶ain⁶enie⁶
ciu rozprawy sad⁶ in⁶a miejsce tylko re-
kurs od roz⁶luc⁶zi⁶ stan⁶ow⁶ic⁶ej z wytac⁶re-
nic⁶ie⁶ w⁶re⁶lkich in⁶nych s⁶ro⁶dk⁶ow⁶ prawy.
a p⁶er⁶eg⁶ol⁶nie resty⁶luc⁶yi.

§. Strony p⁶ot⁶o⁶z⁶ery⁶e in⁶og⁶a, r⁶are⁶m z p⁶o-
k⁶resen⁶ie⁶ p⁶re⁶al⁶em⁶ia p⁶ro⁶ciw⁶ p⁶ar⁶ad⁶ro-
n⁶is⁶ni s⁶ad⁶ow⁶ym i⁶o toku rozprawy wyda-
nym. Rekurs wniesionym by⁶ winien
no⁶ p⁶is⁶ni⁶e⁶ albo u⁶ol⁶nie do p⁶ro⁶to⁶ko⁶l⁶i i⁶o
p⁶ie⁶g⁶u s⁶ni i z wytac⁶ren⁶iem s⁶ni feryal-
nych (ob. O. R. T. z 16. IV 1861 vol. 38 k. o. wy-
r⁶oz⁶ II T.).

Gdy rekurs wniesiono w czasie w⁶ia⁶ci-
w⁶ym, s⁶o⁶l⁶cia I instanc⁶yi p⁶re⁶st⁶o⁶ry⁶
wszystkie akta natychmiast bez p⁶o-
p⁶ro⁶bre⁶nia audyenc⁶yi do spisania ta-

kowych sędziemu II inst. i dotęży oryginalny protokół naocznego obejrzenia sprawowania biegłych lub pewnych świadków, chyba że strony przedłożyły odpisy tych protokołów.

VIII. Egzekucya § 18.

Na zasadzie resolucyi I inst. należy dozwolnić egzekucyi stronie wygrywającej bez względu na to, że termin do rekursu jeszcze nie upłynął, albo że rekurs precywiście został ^{czas} ~~położony~~ ^{położony}. Tak samo przez się ma w razie położenia rekursu pewnego od oznaczenia sądu wyższego. Byli podczas rekursu do wyższej instancji wniesionego porządkiem tymczasowe wydane przy ratyfikowaniu skargi lub podczas porządku

natychmiast piórn ustac, czyli jé do
prawomocności perolucyi ostatecznej
utrzymane być mają, to porostawia
się roztropności sądniego Iustitiiicy.

IX. Poszlaki karygodnego czyini § 19.

Żeeli z porprawy pokaruję się poszlo-
ki karygodnego czyini, sądnie winien
pniepisow ustawy karnej pwestnogoć,
bez pararem w przedmiocie sporu, o
ile tenie do sadu cywilnego nalezy,
wedle powyższych pniepisów bez pner-
my Dziatać.

O procesie wywołanym.

(Rozdz. III, VIII i IX u. 81)

Według § 60 ust. 1. sąd. nie służy. Niko-
inn prawo przeciwalania przeciwnikowi
do wynoszenia skargi o jego przedłożenie,
wyjawię w przypadkach w ustawie powo-
dowanych. Ta rozprawa ma dwójki
mać:

- 1.) Kto się chce pociągnąć swego, nie
może w tym względzie dawać świadcze-
nia ze strony trzeciego, a
2. uprawniony nie może być powołany
do dochodzenia swego prawa. To należy jest
nie od jego woli.

W pierwszym przypadku podana rozpra-
wa nie ulega żadnemu wyjątkowi,
w drugim zaś podlega wyjątkom

gdyż nieraz sędzia sam wyrwa kogoś,
aby dochodził prawa swego pod rągo-
waniem następców pokodlinowych np. w po-
stępowaniu spadkowym. Trzestokroć str-
on i stronie samej prawo takie. Tryu-
ność sędziego narzynany w tym przyp-
wewaniem przez sdykta lub pisma
publiczne (Edictalvorladung), czyn-
ności zaś strony wywołaniem (provoca-
tio, Aufforderung). Proces niemiecki
wspólny odróżnia 2 rodzaje wywołania,
które według początkowych słów odnos-
nych ustaw rzymskich nazywają się:
1.) provocatio ex lege, "Diffamari" etc.
constitutio quinta codicis de ingenuis
mannmissis (Lib. III lit. 14.)
2. provocatio ex lege, "Si contendat"
(lex 2d lib. 46 lit. I § de fideiussori.

bus et mandatoribus).

Tylko pierwszy rodzaj przyjęto w proce-
sie austr., cotei wskazuje łaciński na-
pis rozdziału III ust. 6. Provocatio ex
lege. "Diffamari" polega na prechwacie
wywołanego, że mu stwóży prawo pro-
ciw wywołującemu. Provocatio ex lege
"Si contendant" polega na zasadnio-
nej obawie wywołującego, że mu grozi
szkoda przy stwórzej zwłoczce w wyniesie-
niu skargi przeciw wywołanego np. je str-
cić może świadka potrzebnego do obro-
ny etc. W miejsce tej prowokacyi po-
daje proces austr. ściślejze środki,
jak np. przesłuchanie świadków dla
wicznej prawdy. Kadmieniamy wrakie,
że mylnem jest wyprowadzenie obydwóch
rodzajów prowokacyi z wymienionych

ustaw rzymskich, gdyż *provocatio ex lege*, *diffamari*, polega na powadze glosy, na praktyce niemieckiej i ustawach państwa niemieckiego; *provocatio ex lege*, *Si contendat* "polega jedynie na powołaniu prawie wyrażonem. Z ustawy *ex lege*, *diffamari*" dałoby się tylko wyprowadzić wywołanie w tym przypadku, gdy się kto o stanie osobowym drugiego wyraził w sposób niegodziwy, czyto publicznie, czyto wobec kilku osób.

Procedura austriacka dopuszcza proces wywoławczy:

- 1.) z powodu przesłuchania tr. proces wywoławczy właściwy
- 2.) wskutek innych prawem dozwolonych przyczyn bez poprzedzającej przesłuchania tr. proces wywoławczy przególny.

I. O właściwym procesie wy-
woławczym z powodu prechwatki:
(§§ 61-67)

Kto się prechwala, że mu służy prze-
ciw drugiemu prawo nazywa się „pre-
chwalczącym się” (jactans der Berüh-
mer), ten drugi zaś, jeżeli wywoła przed-
sąd prechwalczącego się, aby udowodnił
prawo prechwalone nazywa się „wywołu-
jącym” (der Aufforderer, provocans), a
skarga jego wywoławcza (die Aufforde-
rungsklage, actio provocatoria). - Pre-
chwalczący się nazywa się w tym przy-
padku „wywołanym” (der Aufgeforder-
te, provocatus). Jeżeli wywołany wskutek
skargi wywoławczej wygrał skargę, ra-
pownie, której usiłuje dowieść, że mu
służy przeciw wywołującemu prawo pre-

chwatacie, narzywa się ta skarga, wy-
wołana" (die aufgeforderte Klage, a.
provocata.)

A. Przeciwatka die Berührung,
diffamatio.

Ta zachodzi gdy ktoś przez wyrozy
(słowami lub na piśmie) albo przez dia-
tania, albo przez oboje taćnie daje
powiad, iż mu służy przeciw drugiemu
pewnie prawnie prawo, mogące być sa-
downie rozpoznana, skargi dochodzonem,
która to przeciwatka gdyby się wasa-
drona okarała, potężona byłaby w
uszczerbkiem dla drugiego. Jeżeli się
ktos przez diatania przeciwatka (pre-
chwatka dorozumiana) winny być ta-
kowe tej natury, iiby po rozważeniu

wszystkich pachoďracych okoliczności nie-
dopuszczają istnienia wątpliwości, że
przedsiębiorcy takowe chcą dać poznać,
że mu służy przeciw drugiemu pewne
prawo (§ 863 k.c.) np. ktoś rzeźnia poło-
wać na gruncie drugiego i nie wstrzymu-
je się od tego pomimo sprzeciwiania się.
(drszniejzym środkiem jest wyniesie-
nie skargi o naruszenie posiadania.)
Proktyka uważa przeciwalke, rasta, w
rtery pary, albo mieszka, się w liście
wystosowanym do obowiązku.
Zgłoszenia się z pozwoleniem do upadło-
ści również uważa należy na przeciwal-
ke, z tego powodu nie jest mylące
wymaganie zgłaszającego się, by do-
wiódł przeciwalanego prawa. /O. N. T.
z 7 marca 1878 l. 98 rep. pr.)--

Prawo przechwalane musi być tej natury, iżby w chwili wywołania mogło być skargą dochodzone. Przy przechwalce równie należy fakt przechwałki od jej przedmiotu tj. prawa, którem się ktoś przechwala. Fakt przechwałki jest przedmiotem skargi wywoławczej, dochodzenie zaś prawa przechwalanego przedmiotem skargi wywołanej (tj. sprawy głównej).

Przedmiotem skargi mogą być prawa osobiste i rzeczowe, wszelako nie każda przechwałka uprawnia do wywołania.

W następ. przyp. wywołanie niema miejsca:

1. posiadania, na posadzie których posiadanie rzeczy lub prawa wykonywanem bywa, nie mogą być uważane za przechwałkę, gdyż posiadacz rzeczy lub prawa nie może być skargą wywoławczą rui-

przypadku sbyterne, gdyż prawo w
mowie będzie wprost z ustawy wypły-
wa, a zatem pośrednim prawnie być musi
np. prechwatka, że ktoś dom swój pod-
wyższyć może na jedno piętro, i tym spo-
sobem porbawić sąsiada widoku, przy-
porcerajac wrakis, że w danym przypad-
ku dom nie jest obciążony stwiebnościami,
niepodwyższenia go.

3. Gdy się ktoś prechwala, że nie ma
pewnego zobowiązania względem dru-
giego, i bowaem mówi o prechwala-
niu się z prawem, które ma stwić pre-
ciw drugiemu.

4. Gdy się ktoś dopuści preciw drugie-
mu obelg, lub inów szkodliwych, nie
porceraz sobie jakiegoś prawa preciw
obcererowemu, potwyródrony wdac

się winien do sądu karnego.

5. Jeżeli o przedmiot prechwatki toczy się już spór, lub przedmiot nie może być dostrzeżonym w drodze procesu cywilnego.

B. Strony.

Wyroczającym może być jedynie ten, kto w skardze wywołanej jest właściwym porwanym. Jeżeli więc wywołający umi-
ści chce prechwatającego się do wyniesie-
nia skargi wydobyczej, powinien zbliżyć
dowody na to, że on tj. wywołający jest
posiadaczem rzeczy odnosnej, albowiem
on tylko może być porwany skargą wy-
dobyczą. § 369 K. p. ... Za tem idzie, że
posiadacz rzeczy nigdy nie może być
skargą wywołany, niewołany do wy-

nieśienia skargi wydobywcej; unnecessary
bowiem jest dla niego, by wystąpił z tą skargą
w roli powoda. Nie tylko posiadanie, ale samo
dzielnicie posiadania dzielniczego przed skargą
wywoławczą. (§§ 323 i 324 k.p. w r. 1864 r. reform.
tzw. nieśienia).-

Prawo do wyniesienia skargi wywoławczej prze-
chodzi na dzielniców, jeżeli rozstrzygnięcie, z któ-
rem się przechwycano, może być dochodzone
przeciw nim, jako dzielnicom. Wywołany mo-
że być tylko osoba ściśle penalna, a to ta,
która się przechwyciła z prawem, a która w
porcie prawdziwości przechwytki mogłaby za-
przeczować wywołującego o prawo przechwytane.
Skarga wywoławcza nie może być wystosowa-
na przeciw dzielnicom przechwytającym się;
skarga musi być przeciw przechwytującemu się, do-
czeka musi być przez jego spadkobierców popierana.-

Stark

C. Skarga wywoławca. (§§ 63-65).

Wywołujący powinien w skardze wywoławczej:

1.) przedstawić i udowodnić fakt naruszenia prechwalci, i dokładnie opisać prawo, z którym się wywołany prechwał.

2.) żądać aby porwanemu polecono i aby dowódł prawa prechwalanego, a w przeciwnym razie, i aby mu w tym względzie wiecej milczenie nakazano by to tj. że jego prawo powództwa za szczerze uważanem będzie, a zatem, że prawa swego nie będzie mógł więcej dochodzić, chociażby mu prechwalenie stało się. Skarga na piśmie wniesiona oznacza się z pewną nazwą, skarga wywoławcza. Przed paragrafowaniem właściwego postępowania winien sędzia rozpatrzyć się w przedmiocie skargi, albowiem obowiązany jest w rozstrzygnięciu, rozstrzygającej postępowanie

zagrozić porwaniem wiecznem miłosciem,
a ratem upadkiem w sprawie. Jedną więc
chwadą, czy wskutek tej skargi przypuszczając
je prechwałka prawa, porwany niewolonym
być może do wyniesienia skargi wywołanej
o prawo prechwalane.

Gdyby się jedyną prechwałką, nie to nastąpić
nie może, natenczas odrzuci skargę, w pro-
ciwnym razie parady postępowanie iście
lub pisemne lub sumaryczne, dodając, że
by porwany, co do obwinienia jego prechwał-
kę, ma taką odpowiedź, tj. podał obro-
nę przeciw skardze wywołanej, albo że
swej strony wywodzi skargę wywołaną, al-
bowiem w przeciwnym razie wieczne miłos-
nie nakazane mu będzie.

Termin, w którym porwany ma dać odpo-
wiedź na skargę wywołaną, tj. mieć wi-

nien obronę lub skargę wywołaną, jest
w postępowaniu ustnym i na piśmie tensam,
jaki porównaniem wyrokowi należy do poda-
nia obrony na piśmie (§ 65) - a więc 30, 45,
60, 90 dni. -

9. Sąd właściwy dla skargi
wywoławczej.

Porosł wywoławczy powinien na mocy § 31. N. 7
być wniesiony przed ten sąd, w którym wy-
roki musiałby porzucić prawa, z któ-
rem się przechwalał, bez względu na sa-
mo, przechwałkę lub wywołanie tj. sąd,
przed który wywołujący porwany byłby
musiał o wzięcie prawa, z którym się wy-
roki przechwalał.

Skargę wywoławczą należy więc wynieść przed
sąd, który jest właściwy dla skargi wywoław-
czej.

nej, a zatem według powyższej sprawy przed
sąd probisty, rezerwy lub kausalny. Tworzy-
słyby w sprawach wywoławczych jest ju-
rydykcyą szczególną; z tego powodu mogą
być posiadane dobre tabularnych porównani
przed sądy powiatowe i odwrócić. Trzeci
dla skargi wywołanej kilka jest sądów, wś-
ciwych, wywołującemu porostawia się wol-
ny wybór między nimi; przed sąd obrany
należy wynieść skargę wywołaną (§ 31 § 7).

C. Postępowanie w procesie wy- woławczym (§§ 66 i 67).

Wskutek postanowienia sądowego na wy-
niesioną skargę wywoławcę obowiązkiem
będzie wywołanego, albo:

- 1.) bronić się przeciw skardze wywoławcy, albo
- 2.) wynieść skargę wywołaną.

W pierwszym przypadku ma miejsce właściwy proces wywoławczy. Wywołany broni się przeciw skardze wywoławczej, wnosząc przeciw tej obronę, co wtenczas czyni, jeżeli z jego strony żadnej nie było przechwátki, albo przechwátka nie dopuściła wywołania. Wywołany twierdzi więc, że nie jest obowiązany wynieść skargi o prawo w sprawie będącej, rządząc pararem oddalenia powoda repliki go, wywoławcą. Wskutek obrony wnosi się replika i duplika. Wyłącznym przedmiotem tego procesu jest pytanie, czyli twierdzone przechwátka parata i repuda uprawnia do wywołania przeciwnika. - Po zamknięciu postępowania papadob wyrok orzekający jedynie o tem, czyli wywołany jest obowiązany dowieść prawa przechwátanego, a więc wynieść skargę wywoławczą.

czytel powód ma być oddalony ze swoją skar-
gą. Jeżeli w tym ostatnim przypadku wyrok
staje się prawomocnym, sprawa jest zakończona.
Jeżeli zaś wywołany upada w proce-
sie, sąd wyznaczy mu w samym wyroku wy-
podany termin do wyniesienia skargi wywoł-
anej pod zagrożeniem wiecznego milczenia.
Gdy wywołany nie wnosi ani obrony przeciw
skarżącemu wywoławcy ani skargi wywołanej,
wywołujący wykazuje racjonalność powoła-
nia, może prosić o wyznaczenie terminu do
spisania aktów, wskutek czego nastąpi wy-
rok wktodający na wywołanego wieczne
milczenie.

F. Postępowanie wskutek wynie-
sionej skargi wywołanej.

Jeżeli wywołany wnosi skargę wywołaną

badito, wprost na skargę, wywoławcą,
bądź dopiero wskutek wyroku skargującego,
go go na udowodnienie prawa przeciwnego
przechwalonego, wówczas porwany winien
prowa tego dowieść tak dokładnie, jak w
każdej innej sprawie. Porwany wyniesie
skargę tę, przed ten sam sąd, przed któ-
ry porwanym był skargę, wywoławcą
nawet wówczas, gdyby mu służyło co do
wyniesienia skargi prawo wyboru między
kilku sądami.

Na wspomnianą, skargę, sądzić sędzia
postępowanie, podobnie jak na inną, wy-
kłącznie skargę. Po przeprowadzonym procesie
sąd wyda wyrok przyznający albo odmawia-
jący wywołanemu prawa, w którym się
przechwalał. Jeżeli wywołany po wyroku
niepomysłnie dla niego nową skargę, wywo-

ławera rapadłym, zaniecha wywieść skar-
gę wywołując w terminie wyroków tym
zakreślonym, wywołujący domaga się zwa-
nia aktów, wskutek czego rapada wyrok ra-
sorny nakazujący wywołaniem wieczne
milszanie (D. S. P. 1 marca 1871 40, 61). -

Skarga wywołania na piśmie wniesiona
oznacza się, rewiduje nazwą „skarga wywo-
łania.”

II. O procesach szczególnych wywoławczych.

Oprócz proceśii wywoławczego z powodu prze-
chwátki różnorodną takie szczególne przy-
padki wywołania dopuszczone po treści usta-
wa sądowa, po treści odrębnymi ustawa-
mi. Są one tej natury, że przy najściu
właściwej okoliczności powstaje zarzew

Zgany

dla strony prawo wywołania skutkuja-
ce i przeciw spadkobiercom wywołanego, al-
bo wywołać się mającego. Wypomniane przy-
padki są. Dwojakiego rodzaju:

- 1.) takie, gdzie od strony państwa przychce w
drodze wywołania przymusić przeciwnika do
dochodzenia pewnego prawa, lub przy tego nie
chce przystać. W tym ostatnim warunku
przykładu bez obawy skutków szkodliwych, i
- 2.) takie, w których strona sądownie wy-
wołać winna przeciwnika w terminie
określonym, chce uniknąć skutków szko-
dliwych. Do tych przypadków liczymy ni-
żej podane przypadki od A do E, do pierws-
szych przypadki od F do J.

A. Wywołanie wskutek orzeczenia wła-
dzy skarbowej, zapadłego z powodu przekro-

czenia ustaw stemplowych, przewyższenia
towarów, tytoniu itp. (§§ 68. 69 ust. 6°.)

Proces ten wywoławcy utracił już swe znacze-
nie praktyczne, gdyż od 1° kwietnia 1885 r. powo-
du przesłęstw słowych ma miejsce postępowa-
nie karne i uniesie, nie dopuszczające procesu
wywoławczego.

B. Wywołanie r. powodu ratatwie-
nia rachunków wydane przez właściwą
Izbę obrachunkową (Rechnungsrath) (§ 70 u. s.).

Jeżeli rachunki złożone przez urzędnika pu-
blicznego do złożenia takowych obowiąz-
nego, wydaje Izba obrachunkowa (obecnie
odbiórca obrachunkowy) w sprawie pochodzą-
cych błędów, pomyłek, tzn. wytknięcia błę-
dów (monita, Bemänglung). Wskutek te-
go podaje urzędnik swe wyjaśnienia (Erläut.

terängen), poczem następnie ratatwienie (Erlösigung) ze strony sęby obrachunkowej oczekajace, czy od urzędnika przypada zwrot i w jakiej ilości. Wyjaśnienia winny być wniesione w terminach pakreślonych, z których upływnem ratatwienie poczem ma być wydaniem.

Ratatwienie wkładajace na urzędnika obowiazek zwrotu, wywa w pakwiczeniu urzędnika, aby na przypadek gdyby się znalazł niezrównym, udał się albo do drogi prawa i taszki a to w przesiągu 6 lub 12 tygodni, stosownie do tego, czy urzędnik w chwili wzoczenia ratatwienia mierka lub nie mierka w tej samej prowinaji, w której wydano ratatwienie, gdyż po upływie tego terminu droga prawa niema miejsca, a zwrot nastę-

pięć natychmiast winić.

Od niezłownego ratatwienia nie można
się nigdy odwołać do jakiegś innej in-
stancji wyiszej, można tylko wynieść
skargę wymotawczą przeciw Prokuratoro-
wi Skarbu tego kraju koronnego, gdzie
wziednik ma swoje stałe miejsce zamie-
skania, a to w tym celu, aby Prokura-
tor Skarbu w drodze prawa tj. pomocy
cał skargi w terminie w § 65 nakreślo-
nym, należycie udowodniła jako wziednik
wziednik jest obowiązany do zapła-
cenia tych kwot, których zwrot ratatwie-
nie (czy) obciążunkowej wzięto na wze-
dnika, w przeciwnym bowiem razie wie-
czne milczenie jej nakazaniem, a wziednik
od zwrotu uwolnionym będzie. Skarga
wymotawcza powinna być wniesiona w

prezesa wyi wspomnianych 6 lub 12 tygodni, a to na mocy patentu nr 16. I 1786 Nr 516 i dekr. nadw. nr 16 lipca 1825 umieniających w tym względzie § 70 u. p. powołujący się na § 69. Termin ten rozpoczyna się z dniem po doręczeniu ratyfikowania rachunkowego. W razie raniechania tego terminu, niedopuszczającego żadnego przedłożenia, ratyfikowanie rachunkowe staje się prawomocnem i może być w drodze egzekucyi wykonanem. Do skargi wywoławczej dołącza się ratyfikowanie rachunkowe i wykonuje się dzień jego wszczęcia, gdyż według § 69 tylko skarga wywoławcza w nadeiżnym czasie wyznaczona ma być przez Prokuratora Skarbu do pryniesienia skargi wywoławczej pod zagrożeniem wiecznego mil.

czenia. Z tego też powodu skarga wy-
woławcza nie udešla już Prokuratorji
do wniesienia obrony, lecz wprost do wy-
niesienia skargi wywoławczej. Gdyby skar-
ga wywoławcza, po przewidzianym czasie ude-
łono Prokur. sk. do wyniesienia skargi,
Prok. wróciłby już może sądowi przy udo-
wodnieniu, iż za późno została wynie-
siona. W tym przypadku postępuje się,
jak przy wróceniu skargi z powodu na-
prawy sprawy sądowej. § 35. Właściwości
sądu stosuje się do § 34 № 7 (ob. wyj. I 2.)
Gdyby urzędnik tylko w drodze Taszki pro-
sił o zmianę ratatwienia rachunkowe-
go, wówczas takone staje się prawomocnem
i nie może już być więcej paskarżone po
drodze prawa (dekr. nadw. z 11 kwietnia
1818 № 1435).

C. Skarga wywoławca z powodu
tw. ceduty defektowej (wykarm braku pa-
chunkowego) wydanej urzędnikowi dworika-
mu przez jego państwo, wiktale ptoionysk
przez urzędnika pachunków § 41: 69 u. s.
Od czasu przeniesienia stosunków poddań-
czy i jurysdykcji państwowej, straciło
to wywołanie swe znaczenie praktyczne.

D. Skarga wywoławca z powodu
zapadłego wyroku polubownego sądu
jego, cego strony, wywołująca, która punkta
sie. drogi prawa: (§ 363 st. niżej)

E. Skarga wywoławca wyliczyć się
mająca przez porwanego z powodu wyro-
ku na jego niekoniecznie przez sąd pro-
mysłowy) wydane, a wnoszeniu stw.

gającego (ob. niżej: o środkach prawu.).
W podanych 5 przypadkach overzenie
władzy administracyjnej, dworn, sędzie-
go polubownego, lub sądu przemysłowego
staje się prawomocnem i wykonalnem,
skoro osoba skarona nie występuje po
skargę wywoławcą w terminie ustawo-
zakreślonym. Odwołanie się do wymienio-
nych overzeń niema miejsca. Właściwość
sądu stosuje się do przepisów § 31 § 7 (ob.
wyj. t. I D). -

F. Jeżeli prenotowana pretensya
z powodu raniechanego usprawiedliwie-
nia wykreślona, a na powtórze pżądanie nie-
przyciela ponownie prenotowana zostata,
natenczas może właściciel realności lub
prawa, rahipotekowanego, obciążyć się ma-

jącego, raportować wiernycielowi skargę,
wywoławcą, aby pod zagrożeniem wie-
cznego milczenia udowodnił swą preten-
sję (dekrety nadw. z 20 czerwca 1818 i 1468
i 548, ust. hip. z r. 1871.)

I. Spadek po urzędniku do składu.
nia rachunków obowiązującym, nie może
być przymuszany spadekobiercom bez powoła-
nia właściwej władzy administracyjnej.
Po powołaniu może być udzielone dopie-
ró po wydaniu załatwienia rachunkowe-
go. Jeżeli więc przymuszanie spadku spowodu-
nie wydane załatwienie ze strony unę-
dzu obywatelskiego za długą postać powle-
kanem, materasem, stwiera, przedmiotem prawo
wyniesienia przeciw brak. sk. skargę wy-
woławczą, w celu powołania tejże do u-

udowodnienia poszerzeń, dla których spa-
dek ma być ratowanym. Wywołanie
to jednakże potencjas tylko nastąpić może,
jeżeli prawni urzędnikowi ma miejsce pro-
ces rachunkowy administracyjny. (Dekret
nadw. z 6 marca 1783 № 984, z 16 sierpnia
1841 № 555, patent z 9 sierpnia 1854 № 208
§ 85; 156.)

H. Dla szybkiego postępowania przy
przynależności kapitału indemnizacyjnego
z powodu uwolnienia gruntów, które właści-
ciel dóbr tabularnych, na których ciąży
pretensja w niecoronacyjnej sumie, a któ-
ra według swej natury nie ma pozostać
na gruncie, zniewolić właściciela tej pre-
tensji skarga wywoławczą do udowodnie-
nia ilości pretensji tej. (§ 58 pat. z 8 listo-

prada 1853.) Wywołanie to jednak nie może nastąpić, jeżeli pretensya ulega przesileniu w sądzie administr. (reskr. min. z 5 listop. 1853.).

I. O wywołaniu przed rozpoczęciem budowy.

Bez pozwolenia właściwej władzy politycznej nie może być żadna budowa rozpoczęta. Wdanie się władz politycznych w planie-pracę budową ma miejsce z dwóch następujących powodów:

1.) w celu wyprobowania, czyli pramienienia budowie nie stoją, na przeszkodzie publicznie, a szczególnie polityczne względy. Gdyby takie nadebrały, władza polityczna przedsięwzięcie potrzebne zmiany w planie.

2.) w celu wyrażenia sąsiedów, czyli mając co do zarzucenia przeciw budowie lub nie. Po

wypradek spreciwiania się sąsiadów
winna władza polityczna nieporozumie-
nia pochodzące między sąsiadami starać
się ratować na drodze dobrowolnej ugody,
a gdyby takowa do skutku dojść nie mó-
gła, odstąpić strony spreciwiające się do
drogi prawa.

Formalny konsens na budowę może władza
polityczna wtedy tylko wydać, gdy ani wzglę-
dy publiczne, ani parventy sąsiadów nie są
temu na przeszkodzie. Gdyby tylko spreci-
wienie się sąsiadów stało na prawadzie, wła-
dza polityczna winna popierać na samem
osiwiadczeniu, iż budowa ze względów pu-
blicznych jest dopuszczalną, zezwolenia
wrazkie na budowę wydać nie może. -
Przecież, pręto będzie pomagającego się
konsensu na budowę wywołai przed sąd

prezowy gruntu budowlanego tych sąsia-
dów, którzy się sprzeciwiają przedsię-
wzięciu budowy, aby prawa swe sądownie
udowodnili. (dekr. nadw. z 12 marca 1840
l. 7551.)..

Do tej skargi wywoławczej przytaczamy na-
leży plan budowy w 2 skarach § 73. Ten
rodzaj procesów wywoławczych różni się
od wymienionych podrazów tem, że:

1. skarga musi być wniesioną przed
sąd prezowy, w którego okręgu leży
grunt, na którym budowa ma być przedsię-
wzięta. § 73.

2. wywołanie jest już tem samem przesą-
dzeniem, że sąsiedzi przy rozprawie przed
władzą polityczną przedsięwziętej nie chce-
li zezwolić na budowę. Przeciw skarbie
wywoławczej dopuszczenia jest obrona

ie skarga ta nie jest dopuszczalna; O.

ok. T. z 14 kwietnia 1885 N° 118 dr. pr.-

Przy rozstrzygnięciu procesu wywoławczego
go poproszenie sędzią na porównanie
pytania, czyli paranty przez posiadacza pro-
ciw wykonaniu przedłożonego planu bu-
dowy necessary są zasadnicze przy
uwzględnieniu stanu rzeczy i przepisów
prawa prywatnego (wyr. N. T. z 17. IV 1872
N° 7721)..

Przepisy te odnoszą się także do ruszcie-
nia budynków lub innych budowli (1342 k.)

II. O wezwaniach publicznych. (edyktoalnych.)

W procesie wywoławczym z powodu pa-
rtyj prechwalce niemniej we wszystkich
przypadkach od A do T wyróżniamy oso-

kie indywidualna, ściśle oznaczona - z tego powodu nazywa się też wyrotanie w tych przypadkach wyrotaniem indywidualnem, dla odróżnienia od wyrotania publicznego, wy stosowanego do ogółu osób dokładnie nie oznaczonych. Wyrotanie takie następuje w formie publicznego obwieszczenia, wyrażającego wyrotanych, do dopilnowania ich praw prywatnych, a parcyeraj grożącego skutkami szkody. Takie wzwania publiczne nie pociągają za sobą nigdy procesu wyrotowego i mają miejsce:

- 1) w upadłości
- 2) jeżeli na liżytony sądowej wystawia się realność nie wpisana w księgi gruntowe. Wyrotanie wystosowuje się do właścicieli pastawnych, aby si dopilno-

wali swych spraw. (dekr. nadw. z 19 listo-
pada 1839 № 383 dla Tyrolu wydany, a w
niektórych krajach koron. analogicznie pasto-
rowany.)

3. z powodu palenia ksiąg grunt. i ksiąg sta-
koleji ielarnych (Ob. ust. z 28. VI 1871 i 19. V 1874.)

4. przy umorzeniu wpisów hipot. dłużej nad
lat 50 ciągnących (S 118-121 ust. grunt.)

5. przy umorzeniu dokumentów zaginionych,
gdzie się wyrywa posiadacza tego dokumentu,
by się z nim zgłosił do sądu. (S 201-203 k.c.)

6. jeżeli trzech pałkiem nie są znani po-
dow, należących sąd ich wyrywa, by się zgło-
sili do spadku (S 128 pat. z 9. VII 1854.)

7. nerwanie niewycieli spadkowych, dla zgło-
wienia się ze swymi należnościami (S 813-
815 k.c. i S 133-136 ust. z 9. sierpnia 1854 l. 205.)

8. przy postępowaniu, które poprzedza paje-

cie Dawnych depozytów na rzecz skarbu.
(dekr. nadw. z 30 paźd. 1802.)

9. przy oddzieleniu jakiegś części od nieruchomości w księgach publ. wpisanej. (ust. z 9 lutego 1864 l. 17.) -

IV. Skargi, którymi zapraszamy do sądu
sądu (sprawiedliwości) orzeczeń władz administracyjnych.

§ 2. W przypadkach, gdzie orzeczenia przez władze admin. wydane muszą być zaskarżone do sądu sądowej w przeciągu oznaczonego terminu, albowiem w przeciwnym razie nabywają powagi orzeczenia prawomocnego, nie ulegając już więcej wstrząsaniu. W tych przypadkach winien powód w skardze udowodnić, że orzeczenie jest niesprawiedliwe i domagać się wyroku sądowego, iż nie jest obowiązującym

do tego, co na niego wchodzi, oświadczenie wła-
dzy administracyjnej. Tu należy:

A. Oświadczenia pagrażające odebraniem dóbr
skarbowych wsi, tych w Dzierżawie, albo pa-
prządające odebranie tych dóbr. Oświadczenie
takie wydaje starostwo powiatowe pogrążają-
ce Dzierżawę termin 14 dniowy do wypetnie-
nia kontraktu Dzierżawnego, a pagrażają-
ce po bezskutecznym upływie tegoż termi-
nu, odebraniem dóbr, które natychmiast
mnie być wykonanem, skoro wółoka gro-
zi niebezpieczeństwem. Dzierżawca może
jest paskarzyć w drodze sądowej to oświo-
dzenie, a w tym celu przynieść skargę przeciw
Prok. Skarbu. Na przypadek skutecznego
odebrania dóbr powinna być skarga przynie-
siona, w przeciągu dni 45. (pat. z 21. XII 1800.). -
To samo postępowanie ma miejsce względem

wydrżawionych dóbr ziemnych, wszelako skarga wyistosowana być winna przeciw ziemie (post. z 29 sierpnia 1835 § 83.)

B. Orzeczenia władz admii.-wojskowych, m. c., których ktoś skarany postat na wynagrodzenie szkody, tudzież ratowania centralnej Izby obrachunkowej wojskowej. Skarga wyistosowana być winna przeciw Prok. skarbu w przeciagu 60 dni miesięcy licząc od dnia wyroku orzeczenia; sąd wszelkie tylko wtemczas przyjąć może skargę, jeżeli powód udowodni, iż dostatecznie zabezpieczył materię skarbową, lub ją włożył do depozytu państwowego. (dekr. nadw. z 28. III 1804.)

Najwyższy senat wojskowy orzekł 25. IV. 1855 iż w przyp. wymienionych ma miejsce skarga wyistosowana.

Do przed tych skarg należy mieć i 2 na.

stępujące przypadki:

C. Wypowiedzenie sądowe kontraktu najmu lub dzierżawy, jeżeli sąd przeciwnikowi z nakazem, aby zawarty już przeciw wypowiedzeniu podał w 8 dniach, gdyż po upływie tego terminu żadne zawarty przyjęte nie będą, a wypowiedzenie staje się wykonawczym (§ 6 rozp. ces. z 16 list. 1858).

To samo tyczy się sądowego upomnienia przy kontraktach nie wymagających wypowiedzenia, aby strona w prawie właściwym oddać lub odebrać przedmiot najmu lub dzierżawy (§ 11 tegoż rozp.) Zawarty niezawinione w tych przypadkach przeciw nakazowi sądowemu, uwalnia się za skargą, która, rapresornym zasadności nakazu sądowego, udowadniając to rapresornie.

D. Jeżeli stroną upadłą co do ma-

zatkę, etomanyerów parobkowych i gospo-
 darskich, a pod zatwierdzeniem sponadane
 obliczenie dopłat poszczególnych członków,
 każdy z tychże ma prawo wynieść prośbę, mo-
 cą którego raskarza obliczenie dopłat, o ile
 się do niego odnosi (166 i 86 ust. z 9 kwietnia
 1873). —

Rozdział X.

o procesie rachunkowym. (Rozdział X ust. 1. i 2.)

Rachunki mogą się stać przyczyną wywią-
 zania się procesu w kilku przypadkach:

I. Gdy ktoś obowiązany jest do składania rachunków, a nie składa takich.

II. Gdy ktoś pociął rachunek, a nie otrzymał ani uznania rachunku ani przeliczenia parantów przeciw temuż, co pociął, odbierającego rachunek.

III. Jeżeli ktoś rachunek pociął, a odbierały takie:

A. sądownie

B. sądownie przyni paranty przeciw rachun.

Do I. W pierwszym przypadku obowiązany do składania rachunków porwanym być winien przed swój sąd osobisty o złożenie rachunków. Ponieważ w tym przypadku nie ma miejsca właściwy proces rachunkowy, preto przepisy rozdz. I ust. sąd. nie mogą być stosowane.

Jeżeli ktoś został zgrokiem zharany, na

stwierdzenie rachunku, wyrok wykonany
bywa w myśl § 410. Ten, komu rachunek
ma być stwierdzony, może według skoliczności
wynieść skargę o zwrot tego, co dał, osobie,
która do składania rachunku jest obowiąz-
kana, aby tym sposobem przymusić ją do
wykarania, co się stało z odebranymi pier-
wizdami lub innymi rzeczami.

do II. W drugiem przypadku, wchodzi
w zastosowanie przepisy §§ 165 i 166. Skła-
dający rachunek winien jest jak w proce-
sie wymagalnym, wynieść skargę przed sąd,
przed którym go odbierający rachunek
porwał, mścił, a więc przed sąd osobisty
składającego rachunek, i wykarowry w niej,
je porwanemu stwierdzi rachunek, i dać, aby
ten, albo rachunek za, wietelny, uwał, albo
parenty przeciw rachunkowi przyniósł, a to

w terminie, stosownie do okoliczności
wymagających się mającym. Wskutek tej ska-
gi wyznacza sąd audyencyjny, w celu wystu-
powania stron co do przerwania terminu.

Na podstawie porządku wydaje sąd reso-
lucyjny (nie wyrok) mowa, której wyznacza
się odbierającemu rachunek, termin do
wniesienia rachunku za pretebny, albo do
poczynienia przeciw niemu parantów, z tem
zastrzeżeniem, że na przypadek bezskuteczne-
go upływu terminu rachunek uważać
się będzie za pretebny.

Wskutek tej resolucyi, mowie odbierający ra-
chunek:

1) wydać świadczącemu takowy bądź, so-
downie, bądź sądownie wniesienie rachun-
ku, czyli tzn. absolutorium z rachunkiem; w
tym przyp. ustaje także pośrednictwo sadu.

HLar

2. Jeżeli odbierający rachunek nie dotrzymuje terminu, składający rachunek może iść do sądu z pozwem o wydanie wyroku, w którym uznaje rachunek za usprawiedliwiony § 166.
3. Jeżeli odbierający rachunek czyni pomyłkę przeciw niemu, natenczas ma miejsce właściwy proces rachunkowy. (ob. niej l. III).
- do III. A. Jeżeli odbierający rachunek czyni pomyłkę przeciw rachunkowemu, czy to wprost, czy dopiero wskutek skargi wywiezionej, przez składającego rachunek, natenczas ma miejsce właściwy proces rachunkowy (§§ 167. 168), który przeprowadza się na piśmie chociaż najwyższy trybunał dopuścił w jednym przypadku nawet postępowania summarznego.
- B. Jeżeli (Klingel) przez odbierającego na-

chunek poczynione stanowia, w proce-
sie rachunkowym właściwą skargę.

Kasdy parant rachunkowy powinien być
przedstawiony oddzielnie i oznaczony
liczbą bieżącą, w dokładnem wyjaśnie-

nieniu przyczyn, na której urzędniwym
zostaje. § 167. Odpowiedzi na poczynione

paranty zawierające odparcie (Erläute-
rungen) tychże stanowią obronę. Soparcie
parantów (Supermiängel) stanowi replikę,

a ostateczne odparcie (endliche Erläute-
rungen) tychże Duplikę. Pisma procesowe
oznaczają się takie podanymi nazwami.

Konkluzya skargi zawierającej paranty
opiewa, aby parant pod l. 1 co do kwoty
100 rtr, parant pod l. 2 co do kwoty
50 rtr, etc. za prawdziwy uznany, a skła-
dający rachunek na pojedyncie leżące

mej sumy... skarany został?..

Do odpowiedzi na parrity oznaczeni nale-
ry takisam termin jak do obrony. Do
proparcia, zaś, rarrutów taki sam jak do
repliki, a do ostatecznego odporcia tysto-
je, ~~sad audyencyjny~~ taki sam jak do
dupliki. §168. - Do punknissim proceem
rapada wyrok, a na przypadek parrucioi
jednej ze stron wyrok parrany.

B. Trzeci odbierający rachunki cy-
ni parradownie przeciw tymie parruty, na-
śweraś składający takowe moie parru-
nionie takowych parrutai za parrchwat-
kę i parr wyniesienie skargi wywoław-
cy, wywołai włarimiy proces rachunko-
wy tj. wniesienie monitor rachunk. cy-
li rarrutów przeciw rachunkowi. Zalecy je-
dnak od jego woli, czyli i kiedy parrchce

przewolnić odbierającego rachunki rap-
mora skargi wywoławcej do sądowego
poczynienia karantów pod rygorem
wiecznego milczenia.

Wolno mu też przynajmniej całkiem pas-
dowe poczynienie karantów, a jeżeli chce
przynieść odbierającego wyrok skargę do
sądowego poczynienia karantów. T. B.
orekt 28. II 1854 je nie ma ustawy, we.

Drug której z powodu płoconych rachun-
ków musiałoby być karantów i propro-
wadzone postępowanie w rodziale I pre-
pisane, albowiem postępowanie to ma
miejsce tylko na podanie składającego
rachunki. Jeżeli tenie proka się tego
postępowania i wytepuje jako powód.
postępować należy, jak z powodu każdej
innej skargi. Składający rachunki

wówczas się chwyci tego środka, jeżeli
ma się na posoldzie tego rachunku
zwrot należy, w tym bowiem przypadku
wyniesie skargę o zapłatę tego zwrotu.
Inaczej w rozdziale I powarte stosują
się także do rachunków sekwestratora
§ 393 u.s., jeżeli z powodu tych rachun-
ków spór powstaje. Co do upadłości
otwartych w dniu 1 kwietnia 1869 lub
później, wchodzi w zastosowanie § 149-
153 ust. o upadł. - Rachunki opiekunów
i kuratorów podlegają postępowaniom
zakończonemu, w § 203-214 ust. p. g. VII
1854 o postęp. w sprawach nieporządk. -

Rozdział II.

O sędziach polubownych.

Sędzia polubowny jest to osoba wybrana przez strony celu i porządku ich sprawy i obowiązująca się rozstrzygnąć takową.

I. Ustanowienie sędziego polubownego §§ 339, 360.

Rozstrzygnięcie sporu przez sędziego polubownego wymaga dwóch umów:

1. jedną między stronami spierającymi się, które zgadzają się poddać spór między nimi wynikły pod rozstrzygnięcie sędziego lub sędziów polubownych przez siebie wybranych. Umowa ta tw. k. n.

promis, albo zdanie się na sąd polubowny, pod rygorem nieważności nie piśmnie zawarta, być musi § 359.

L. Umowy między stronami a sądzić polubownym, w skutek której ten, ostatni obowiązują się spór porządkować. Umowa ta ustnie zawarta, być może.

do 1. Kady może zapisać się na sąd polubowny, względem praw, którymi dowolnie porządzać może. Prawny następca osób, niezdolnych do samodzielnego zarządzania swym majątkiem, może się zdać na sąd polubowny imieniem tychże osób, za pozwoleniem sądu nadopiecznikowego, albo prawisła, uczynić ważność wyroku polub. od przywołania sądu nadopiecznikowego.

do 2. Jednego polubownego strony

dowolnie mianują. Prawidłowo może
każdy przyjąć urząd sędziego polubow-
nego, kto wogóle zdolny jest do prawie-
rania umów. Wyłączeni są, wprawdzie wyzszy
publiczni sędziowie, którzy powołani są do
rozstrzygnięcia sporn. § 360, a na mocy Dekr.
nadw. z 2 listopada 1790 N. 73 i 27. marca
1800 N. 498 wyłączeniem jest wogóle każdy
sędzia powiatowy i każdy radca sądów
wyszych i tych inst. postępujący w służbie
cywilnej.

Strony powołać mogą, jednego lub kilku
sędziów polubownych, i mogą nawet
ustanowić instancję (dekr. nadw. z 15. I
1787 N. 62 lit p.). Jeżeli jedna ze stron umie-
ra przed wydaniem wyroku polubow. nego,
wyrok nie staje się prawomocnym.

II. Postępowanie i orzeczenie § 361.

Sędzia polubowny winien postępować według tego porządku, na który strony się zgodziły, a w braku jednośnego postanowienia według przepisów ustawy sąd. austr. Jeżeli przysięga ma być odebrana, albo świadek przesłuchany, albo jeżeli się wymaga zdołania świadków, sędzia polubowny udac się winien o to do sędziego najwyższego, który właściwymby był do wystągnięcia sprawy. Sędzia polub. nie uczyni niczako tego w przypadku, gdzie nie jest obowiązany trzymać się przepisów ustawy sądowej (C. K. T. r. 20 par. 1. 1861.)

Sędzia polubowny występuje sprawę według swej najlepszej wiedzy. Z tego powodu nie może też być wyrok racjonalny jeżeli

nieprawym pod względem materialne-
go prawa. Owezenie sadu polub. jest wy-
rokiem i bywa wydawanym w formie
wyroków sądów publicznych, z odwoła-
niem się do kompromisu. Sądria po-
lubowny, który zwleka wydanie, owesze-
nia w sprawie, może być dotego przyglę-
nym w drodze procesu.-

III. Środki przeciwie sferujące prze- ciw wyrokowi polub. (§§ 362 364).

Teieli strony ustanowiły dla sądriów
protubownych instancye, strona pokay-
wobrona winna się odwołać od wyroku
sędzięgo iwisiego sadu do wyroku sędzię-
go wyisiego. Teieli strona, chce się być
pokaywobroną, wyrokiem protubownym,
wydanym w ostatniej instancyi, albo

jeżeli instancji nie było, wydany wyrokem polubownym, wówczas należy odróżnić, czy strony w kompromisie wyrażnie przekłły się dobrego odwołania się w drodze prawa od wyroku polub., lub czy tego nie uczyniły.

1. Jeżeli strony wyrażnie tego się przekłły tj. jeżeli wyrażnie oświadczyły, że poproszając na wyrok sądu polubow., wówczas bezwarunkowo o niego stosować się muszą z wyjątkiem następujących dwóch przypadków:

- a.) jeżeli zaistniało widoczne oszustwo, albo
- b.) jeżeli sędzia polub. przekroczył granicę nadanej mu władzy.

W obu tych przypadkach strona pokrzywdzona winna skargę przed sąd najwyższy I inst., a to w przypad-

ku pod a.) przed sąd karny, w przeciągu czasu sadawniczego, w przypadku pod b.) przed sąd cywilny w ciągu dni 14 po ogłoszeniu wyroku polub. - Gdyby w przypadku pod a.) dochodzenie karne spadło, może być wyrok polub. według osnovy § 362 paragraf 1 w drodze cywilnej. Pytanie o ważność wyroku polub. rozstrzyga wyłączenie sedria najwyższego wydając wyrok (najw. post. z 4. V 1833.) L. Tichli, strony wyrażnie nie przekazy się dalszego odwołania się, wówczas strona pokrzywdzona nie może od wyroku polub. pociągnąć apelacji do zwykłego sądu II^{go} inst., lecz wolno jej w przeciągu dni 14 po ogłoszeniu wyroku polub. wytoczyć spór przed sąd najwyższy i dalej tak postępować, jak gdyby o prece nie było

w sadzie polub. iadnej rozprawy, ani
jej nie rozsądzono § 363. Termin ten 14
dniowy nie jest odwrotnym. Przy porwie-
żeniu pytania jak ten spór ma być wy-
toczonym przed sąd, wyuczajny, przeciwni-
kowi:

a) jeżeli powód nie jest zadowolony z
wyroku polub., wówczas podaje wyzbyt
skargę do sądu właściwego, w którym
to przypadku przedstawić może okoliczności
i środki dowodowe, które przedtem nie
były przedstawiane

b) jeżeli zaś pozwany tj. skarżony wy-
rokiem polub. chce się być pokrzywdzo-
nym, wówczas uważać może wyrok ten
za pochwytliwy, przeciwnika, wystąpi
niez skargą, wywoławcą, i obaj
aby przeciwnikowi nakazać, żeby skar-

ga wywołana dochodzi prawa przyzna-
nego mu wyrokiem polub., inszej naka-
zanem mu będzie wieczne milczenie.

Wyrok polub. staje się prawomocny:

1. jeżeli strony wyraźnie w kompromisie
oświadczyły, że na wyrok polub. poprosi-
ły, a więc przekazały się wszelkiego dal-
szego odwołania się od tegoż, chyba
że strona pokrzywdzona, raskorzysta we-
właściwym czasie wainości wyroku po-
lubownego, albowiem w tym przypad-
ku wyrok polub. nie może być sgre-
kwowany (Uchw. N. T. z M. III 1873 l. 42
rep. orz.).

2. jeżeli strony nie przekazały się wprawdzie
Odwołania, jednakowoż w przeciagu dni
14 po ogłoszeniu wyroku polub. nie po-
stał wytoczony spór przed sądem wyższym.

IV. Wykonanie wyroku polub. bownego § 365.

Według ustawy sądowej dla Galicyi
zachodniej, jedynie sędzia powołany
perwolić może na egzekucyę i wyrok
sądu polub. Podanie odnośne paopra-
trone być winno w kompromis i wyrok
polub. w oryginale, tudzież dowód na
wyczerpie stronach wyroku polub. — O I^o
stopień egzekucyi podać należy prośbę
do tego sędziego powołanego I inst.,
który w chwili wniesienia tej prośby istd-
jącymby był sędzią orzekającym. To
samo rozumie się o egzek. intabulacji
prawa wyrokiem polub. przyznanego. —

Dodatek.

Istnieją niektóre sprawy, które według ustawy

spory rozstrzyga sąd polub., chyba że stro-
ny na piśmie inaczej się ułożyły. Odwo-
żanie się od wyroku sądu polub. statutem
gieldowym ustanowionego nie może mieć
miejsca. Skargę o uwniesienie wyroku polub.
za niewoliny wynieść należy na piśmie w
terminie 8 dniowym, nieodwrotnym, licząc
od dnia wręczenia wyroku przed sądem.
Inst., któryby był właściwym dla tej spra-
wy. Skarga winna być podpisana przez
advokata. Wyniesienie tej skargi nie
wstrzymuje wcale egzekucji z tego wy-
roku (S. G. ust. z 1 kwietnia 1875 § 67). -

Rozdział.

O postępowaniu upominatnem. Das Mahnverfahren.

Równocześnie z ustawą z 27. IV. 1873 R. 66 o spra-
wach Drobiarg. ogłoszono ustawę z tegoż dnia do
l. 67 Drup. stanowiącą o postępowaniu upominal-
nem, która w Galicyi, na Bukowinie i w Dalmacyi
nie obowiązuje.

W celu osiągnięcia należności w pieniądzu lub
w innych rzeczach pieniężnych, może wierzyciel
żądać w Drobie postępowania upominanego, wy-
dania warunkowego nakazu zapłaty przeciw stu-
pinikowi osobistemu, jeżeli żądana ilość lub war-
tość przedmiotu, spornego bez doliczenia odsetek i przy-
należności nie przekracza sumy 200 fl., wszelako na-
leżności wekslowe, nie mogą być przedmiotem tego

protepowania.

Do wydawania warunkowego nakazu raptaty powo-
tane są stady powiatowe i miejskie delegowane. Sąd
raptatwicz prosi bez wystuchania Śluznika. Na-
kaz raptaty zawiera jako napis, nakaz raptaty,
dalej polecenie, by w 14 dniach po doręczeniu na-
kazu unikając egzekucji. Śluznik nie może nalegi-
wać, razem z odsetkami i kosztami w ilości prze-
sądniego oznaczonej, albo przeciw nakazowi raptat-
y raptatwicz sprzeciwienie się (Widerspruch) - a na-
reszcie, wzmiankę, że nakazowi raptaty tylko prze-
sądnie sprzeciwu może odjąć more.

Do wniesienia sprzeciwu starczy powiadomienie
Śluznika ustnie lub na piśmie w sądzie powiatowym,
że się nakazowi sprzeciwia. Wszadnienie sprzeci-
wu nie wymaga się. Jeżeli Śluznik wniesie sprzeciw
w należytym czasie nakaz traci swą moc. Wskutek
sprzeciwu może powodzić ugnięcie skargi...

Prośba o wydanie nakazu raptaty sprawia ten sam skutek, co skarga, tak co do prawiżrania sporu w sprawie, jak co do przerwania przedawnienia, wszelako niema wpływu na powrót do właściwego dla skargi wrażeńnej i sporów pwiżkowych. Jeżeli nakaz traci moc wskutek sprzeciwu, przedwinięcie poważy się za wystrzymane przed wniesieniem sprzeciwu. Jeżeli dłużnik ani raptaty nie uiszczył, ani w właściwym czasie sprzeciwu nie wniósł, na podstawie wiaryciela dorwoloną będzie egzekucya na podstawie nakazu. Jeżeli wiaryciel przed upływem 6 miesięcy po doręczeniu nakazu dłużnikowi egzekucyi nie pisał, nakaz raptaty co do tego dłużnika utraci swoją moc, atoli bez uszczerbku pierwemu przedawnieniu.

Wskazanie wniesionej o raptatę moie wiaryciela parareu iadać wydania nakazu rapt; w tym razie wyda się nakaz z tym dodatkiem, że w razie sprzeciwienia się nastąpi dalsze postępowanie w przedmiocie skargi. —

Rozdział.

Postępowaniu w sądach handlowych.

Rozdział 41 ust. sąd. pod tytułem „O postępowaniu w sądach handlowych”, obejmujący §§ 576-589 podaje te postanowienia, którymi się to postępowanie różni od przepisów dotyczących się procesu cywilnego, stanowi bowiem w § 576 że przepisy ustawy sądowej rachowane być także winny w sądach handlowych o tyle, o ile w tym rozdziale inaczej nie postanowiono.

O ile się rozchodzi o spór handlowy wchodzi w miejsce rozdziału 41 ust. sąd. rozporządzenie ministerjalne z dnia 25^{go} stycznia 1850 r. § 51 odnoszące do postępowania

w sprawach wchodzących.

Inne postanowienia objęte tym rozdziałem 41 odnoszące się do spraw handlowych, uwzględnilismy już przy wykładzie procesu zwykłego, podając je jako wyjątki; myślimy wszakże powracać uwagę na to, iż te postanowienia rozdziału 41, o tyle tylko wchodzi w zastosowanie, o ile sprawy handlowe toczą się przed sądem handlowym lub trybunałem sprawującym jurysdykcję handlową. Jeżeli więc sprawa handlowa toczy się w innym sądzie do sprawowania jurysdykcji handlowej nie powołujemy, przepisów rozdziału 41 ustawy sądowej nie idąc w zastosowanie.

W sprawach handlowych ma miejsce

postępowanie pisemne lub ustne, sto-
sownie do przepisów ogólnych. (Orz.
Krajow. Trybunatu z dnia 19 listo-
pada 1872 do l. 30 Rep. orz.), Endziej po-
stępowanie summaryczne, a nawrocicie
i⁵ postępowanie w sprawach drobiarzo-
wych, jeżeli się sprawa odnośna nada
do tego postępowania. Postanowienia
rozdziału 41 ustawy sądowej różniące
się od postanowień ogólnych są:

1. W sprawach handlowych może sąd han-
dlowy określać do wniesienia obro-
ny, repliki i dupliki krótsze ter-
miny niż te, które w powołanych
się wyznaczają §. 578.

2. Powody przypadłego wyroku mają być
stosownie stronnie w ciągu 24 godzin
wydane §. 582, jeżeli stronnie nie wz-

prono takowych, razem z wyrokiem
na mocy § 23 noweli z 1874.

3. Żądanie apelacji i rewizji, za-
żalenie na nieważność, nieziliwości
i obrony apelacyjne i rewizyjne, tn-
dziej rekursy, winny być podane w
ciągu dni trzech § 583. Prepis ten
ma swoje zastosowanie i w procesach
o wytęczenie precy rajety z pod egre-
kucji (Ozrezenie najwyiszego trybuna-
łu z 28 stycznia 1873 do l. 37 Rep. or.).

4. Termin do raportowania długu han-
dlowego winien być oznaczony w
wyroku do dni trzech § 584.

5. Porządkiem sadowni, które po
sunnych przypadkach stronie osobicie
dowierane być mogą, mogą być dow-
ierzone do ręk prowadzącego firmę

handlu, jeżeli się odwoła do tego
handlu § 586.

6. W sądach handlowych nie znajdują
się miejsca żadne inne ferje oprócz
niedzieli i dni jowiżeńskich nakaza-
nych, ludziei dni krzyżowych § 587.-

Rozdział.

O postępowaniu w sądach
górnich.

O tem postępowaniu stanowi rozdział
42 ustawy sądowej. Postanowienia ni-
mejszego rozdziału dotyczą również.

ce się od postanowienia procesu powy-
ższego podaliśmy przy wykładzie
tegoż. Rezerwa postanowienia wymaga
znajomości prawa górniczego.

Rozdział.

O postępowaniu w dochodze-
niu prawa powództwa z tytułu nadwy-
żenia prawa przez urzędników sądowni-
ch w wykonaniu ich czynności urzęd. -

O sposobie dochodzenia tego prawa po-
dajemy na podstawie ustawy z 12 lipca
1872 l. 112, co następuje:

I. Właściwość sądu.

Pla, skargi mającej na celu powetki-

wanie wynagrodzenia ukody, właściwy jest ten trybunał II inst., w którego okręgu ma siedzibę ów sąd, który lub którego średnik nadwykreślił prawo. Jeżeli kto wywodzi roszczenie do wynagrodzenia ukody z rozporządzenia prezesa lub z uchwały rady tego samego sądu krajowego wyższego, który na zasadzie podanego przepisu jest dla skargi właściwy, wówczas najwyższy trybunał wydeleguje na zbadanie powoda lub powidnego inny sąd krajowy wyższy do przeprowadzenia i rozstrzygnięcia sprawy. Jeżeli porwanym jest państwo, prokuratora skarbu w siedzibie sądu powiatowego powołana jest do zastępstwa państwa.

Jeżeli skarga wyrecesiona jest przeciw

ko więcej uwiednikom sędziowskim,
lub też tacy nie przeciw państwu i uwie-
dnikom sędziowskim, na których
cięży winna, natomiast idąc w następ-
stwie zasady o uczestnictwie w spo-
rze.

II. Skarga.

Wp skardze winna strona przedsta-
wić fakta, z których wywodzi porze-
nie się do porwanego, jakoteż ozna-
czyć przedmiot i rociągłość porwanej
skody, a pod względem porzuczonego
wynagrodzenia winna wyznaczyć ściśle
porzuczone piądanie. Trudki dowodowe
winien prowadzić do możliwości przedsta-
wić lub takowe (podać) wskazać. Skar-
ga tym przepisom nieodpowiadająca

odroczenia się z urzędu, w przeciwnym ra-
zie sąd racadria postępowanie sądowe
stosujące się do przepisów procesu cywil-
nego wyrażonego, o ile ustawa powoła-
na nie innego nie stanowi.

Treści skarga jest wymierzona przeciw
poszczególным urzędnikom sądowym
do uświadomienia jej przeciw każdemu
porwanemu urzędnikowi potrzebny
jest dowód, że nadwyżenie prawa
racadria się na przekroczeniu ob-
owiązku urzędowego przez poszcze-
gólnych porwanych.

Treści skarga, wyłożono tylko pre-
cisio prawnie, stary dowód, że nad-
wyżenie prawa, nastąpić mogło
tylko wskutek przekroczenia obowiąz-
ku urzędowego ze strony urzędników

sędziowskich tego sądu, od którego
cyfryności uwedowa wywsta. Jeżeli kto
wywodzi powołanie do wynagrodzenia
z uchwały sądu kolegiatnego, nad-
wyrządzając prawo strony, wówczas
przeciw samym uwedom sędzio-
wskim, na których wina ciąży, lub
przeciw takowym i fałstwu, można
wynieść skargę tylko wtedy, gdy
się o nich powód w drodze postępo-
wania karnego dowie.

Wedle jakiej miary, a jeżeli porwa-
no kilka osób, w jakim stosunku
wynagrodzenie od nich może być
ładane, tudzież o ile regres ma
miejsce i kiedy gajnie obowiązek
nagrodzenia i regresu, ocenia się
wedle prawa powszechnego cywilnego.

go, chyba je omawiana ustawa w r. 1872 inaczej stanowi. Wynagrodzenie układy wynikłej z przymusowości sądowej urzędnika sędziowskiego, dochodzone będzie jedynie w miarę przepisów ustawy z r. 1872 i tylko w ten sposób ta ustawa, wykonany. Żyj. krajna Droga prawa jest bezwarunkowo wykluczona.

III. Przewód.

A. Przedmiot.

Głównym przedmiotem jest pytanie, czy mogło nastąpić przekroczenie obowiązku sędziowskiego przez urzędnika sędziowskiego. Gdy strona przed się, jedynie praisitwa, stary dowód, w f. b. t. wyrażający układy 3.

nie mógł inaczaj powstać jak pierw-
 takie przekroczenie. Dopiero gdy pań-
 stwo poszukuje zwrotnie swych roszczeń
 na urzędnikach powstaje pytanie, któ-
 ry z urzędników przekroczył obowią-
 zek służbowy i która to czynność sta-
 nowi przedmiot przekroczenia? Czwor-
 pierwsze pytanie rozwiązuje wyłag-
 czenie proces cywilny, i o nim orze-
 ka wyrok sądu procesowego bez wzglę-
 du, czy śledztwo dyscyplinarne
 miało miejsce. Orzeczenie sądu dy-
 scyplinarnego nie wiąże sądu proces-
 owego. Obie strony mogą korzystać
 z śledztwa dyscyplinarnego w ce-
 lu bronięcia lub dochodzenia praw,
 zwłaszcza o obowiązku wynagrodzenia
 szkody prawem orzeka sąd procesowy.

46a

wy niezawisłe od orzeczenia sądu
dyscyplinarnego.

B. Zarządzenie postępowania dyscyplinarnego.

Sąd procesowy zarządza postępo-
wanie sądowe, winien powiadomić
o wyniesieniu skargi tę władzę,
która względem naruszonego prze-
kroczenia obowiązku urzędowego
powołana jest do postępowania
dyscyplinarnego. Władza ukoi-
sująca postępowanie dyscyplinar-
ne, powiadomi sąd procesowy o
wyniku.

Strony mają prawo przejrzenia w
sądzie procesowym tego powiado-
mienia i brania odpisów. Oprócz

tego wolno stronom, iadać od
wstępu dyscyplinarnej, aby po-
zwolita pójrzeć akta ukończone-
go śledstwa dyscyplinarnego, tu-
dzież brać odpisy.

Wytłaczane są pisma i akta nie
wytwarzające stanowczo na proces, o
wynagrodzenie szkody.

To się rozumie i o pismach, które-
by wyjawiały głosowanie urzędników
sejmowskich, którzy z powodu gło-
sowania, skazani byli w drodze
dyscyplinarnej.

Karola strona może iadać, aby
postępowanie procesowe zostało
wstrzymane aż do ukończenia po-
stępowania dyscyplinarnego, jeś-
li można przewidzieć że osta-

teny wypadek tego postępowania lub korytanie z dochodzeń w drodze dyscyplinarnej zarządzić się mających, wpłynię na rozstrzygnięcie procesu o wynagrodzenie ukody.

C. Uwiadomienie o sporze.
Gdy skargę wniesiono przeciw państwu, państwo uwiadomić może o sporze tych urzędników szeregowskich, których uważa za odpowiedzialnych za nadwyższenie prawa urzędniczego rozstrzygnięcie do wynagrodzenia ukody, a którzy nie są współporwanymi. Jeżeli rozstrzygnięcie o wynagrodzenia wyprowadzono z uchwały sądu kolegiat.

nego, wredniczy głoszący tylko
wtedy wiadomości będą o spo-
rze, gdy się o nich w drodze pro-
cesu karnego dowiedriono, lub w
śledztwie dyscyplinarnem usta-
li ostatecznie winę winy
z powodu swego głosowania lub
sprawowania tyrającego się tej m-
chwały).

Uwiedomienie skutecznia się
wreczeniem wiewydzanych odpi-
sów rozprawy procesowej odby-
tej do chwili uwiedomienia o spo-
rze. Na podstawie uwiedomienia
o sporze moie wrednik pedrowski
przytapić do porwanego paistwa
jako swiktor. Uwiedomienie o
sporze nie whtada na uwiedomio-

nego wrednika obowiązku do
rasterstwa, pomimo to wchodzi
wielkie skutki raniechanego ra-
sterstwa sądowego.

D. Przysięga.

To do faktów względem których
wrednicy sądowi mają wred-
dowy obowiązek zachowania tajem-
nicy, dowód przez przysięgę tych-
że jest niedopuszczalny bez wzglę-
du, czy występują jako prowni,
lub biuro, udział wtekach niewi-
domienia o sprawie.

E. Środki prawne §16.

Przeciw wyrokowi w procesie kapa-
stym i przeciw pocięciu i poro-

porządzeniu w toku postępowania
wydanym doposażeniu są
te środki prawne, które podle
przepisów procesu cywilnego stia-
ją przeciw wyrokowi, ośrodek
i porządzeniu sądu Ist inst.
(apelacja i rekurs), chyba, że usta-
wa z r. 1872 inaczej stanowi. Te
środki prawne rozstrzyga ostat-
cznie trybunał najwyższy.

F. Egzekucya § 17.

Egzekucyi domaga się w sadzie, w
którego okręgu ma ona być wyko-
nana. Gdy niema wyroku sądu naj-
wyższego, dotacza się do prośby po-
twierdzenie, że wyrok przez sąd orę-
kujący wydany jest prawomocnym.

IV. Dochodzenie zwrotu przez państwo na urzędnikach.

A. Sposób dochodzenia.

Dwie są drogi dochodzenia zwrotu:

1. nakaz płaconiczy.

Jeżeli państwo, wskutek przeciw niemu
wniesionej skargi uiszcza wynagrod-
zenie, natenczas domagać się może
od sądu procesowego, by nakazem pla-
coniczym polecił zwrot tym urzędni-
kom, których wina przesuniesz są-
du dyscyplinarnego lub karnego
stwierdzone zostało. Jeżeli skro-
ga wyniszczeniowa była przeciw pań-
stwu i urzędnikom sądownym, na-
tenczas nakaz płaconiczy do zwro-
tu raptownej sumy nie może być

wydany, gdy wyrok w procesie o wy-
nagrodzenie przeciw urzędnikom współ-
prowadzonym wydany, nie zgadza się z okre-
szeniami sądu karnego lub dyscyplinar-
nego, bądź co do osób za odpowiedzial-
nie uznanych, bądź co do sposobu lub
stosunku udziału, w odpowiedzialności
Jeżeli nakaz ma być wydany przeciw
kilku urzędnikom, kwota wrócić się
mająca, będzie rozdzielona między nich
w równych częściach, chyba że z wyro-
ku poprzedniego w procesie głównym lub
z wyroku sądu karnego wynika inny
stosunek. § 19.

Garanty przeciw nakazowi państwowo-
mu, mają być wniesione do sądu pro-
cesowego w dwa tygodniach od dnia
dostarczenia, skierowane odwrocą się z

H. 7. 18

uwiedu. Względem parantów w sprawie
wniesionych, sąd postąpi i wyda okre-
szenie, jak po do parantów przeciw na-
karowi płatnicznemu, wydawanemu na
podstawie dokumentów publicznych.
Drogi prawne wyte przeciw okre-
szeniu sądu procesowego rozpoznaje i
rozstrzyga trybunał najwyższy § 20. -

2. Zwyczajna droga prawa.
Zieli nakaz płatniczy na mocy § 19
wydanym być nie może, przeciw
faktom przeciwnego zwrotu na uwag-
dnikach w zwyczajnej drodze pra-
wa, a to w sadzie I instancji, któ-
ry wedle zasad ogólnych jest do te-
go właściwym.
Klaganie zwrotu w drodze admini-

stracyjnej miejsca mieć nie mo-
że.

Celem pośrenkiwania powrotu prokura-
torya skarbu zastępując państwo, mo-
że również posiadać, by sąd dyscyplinar-
ny lub karny, albo sąd od którego
wredników lub od którego wyisto-
nowienie prawa, wymienił tych
wredników sądowych, którzy przedsi-
wzięli czynności urzędową, wreszcie
jaka prawo do wynagrodzenia rekody,
lub który udział w niej brali, jako-
ści aby udzielił wszelkich dowodów,
pozwolił mogących do stwierdzenia
tego przedsięwzięcia lub udziału § 22, 23.

B. Obrona wredników § 22.
By państwo pośrenkuje powrotu dro-

ga, zwyczajną prawa, czy takowy.
 nakazem ptatniczym jest polecony,
 wrocznicy nie mogą się zastawiać ra-
 rentami rozpornanymi i porostrogniety-
 mi w procesie głównym popieranym
 przeciw nim, jako współporwanym, al-
 bo których paniechali wnieść w procesie
 głównym pomimo zawiadomienia ich o
 sprawie.

C. Egzekucya § 24.

Egzekucyi z nakazów ptatniczych i
 wyroków wydanych na parenty przeciw
 nakazom ptatniczym, domaga się
 w sądzie, w którego okręgu ma być
 egzekucya wykonana.

V. Tymczasowe środki zabezpieczające §. 25.

W toku procesu państwa należy, w ce-
 lu zabezpieczenia swob. dozwol. do-
 prowadz. procedur, cywiln. i śr.
 kow. zabezpieczających przeci. wredni-
 kom śledzi. bez wymagania za-
 bezpieczenia i odsy. i. n. i. pa. p. n.
 waga, i. i. k. d. j. e. i. e. b. d. i. e. w. y. k. a. r. a. n. e
 w. s. p. o. s. o. b. p. r. a. w. o. g. o. d. n. y, i. e. c. i. u. w. e. d. n. i. c. y
 s. z. d. o. s. w. o. b. o. b. o. w. i. a. n. i. i. I. e. s. i. e. l. i
 u. n. i. e. s. i. o. n. o. p. a. r. e. n. t. y. p. r. a. c. i. w. i. a. k. a. r. o. w. i.
 p. a. i. s. t. w. o. p. a. r. i. a. d. a. c. i. m. o. i. e. e. g. r. e. k. u. y. i. n. a
 z. a. b. e. z. p. i. e. c. z. e. n. i. e. W. t. y. m. c. e. l. u. p. t. a. c. o. i.
 i. n. n. e. p. o. s. t. a. n. o. w. i. e. n. i. e. u. w. e. d. n. i. k. o. w. ś. l. e. d. z. i. o. w. s. k. i. e. h.
 m. o. g. a. b. y. ć. a. i. d. o. w. y. s. o. k. o. s. c. i, w. y. j. e. j. w. §.
 24. p. r. o. d. a. n. i. j. p. a. p. i. o. w. i. e. d. z. i. a. n. e, l. u. b. p. r. o. d.
 e. g. r. e. k. u. y. z. n. a. z. a. b. e. z. p. i. e. c. z. e. n. i. e. p. o. d.

ciagnięte.

VI. ^{2/} Zastosowanie ustawy
w r. 1872 do spadkobierców
urzędnika.

Trzeli w czasie wyniesienia skargi
o wynagrodzenie urzędnik sądowy
już nie żyje, albo umre w toku głó-
wnego procesu o zwrot, przepisy usta-
wy w r. 1872 tak co do głównego proce-
su, jak co do procesu o zwrot, będą
zastosowane do spadku lub spadkobier-
ców tego urzędnika §26. Według przepi-
sów ustawy tej postąpić tak należy
i wtedy, gdy roszczenie do wynagro-
dzenia opiera się na art. 84 ustawy
z 21 grudnia 1867, mianowi-
cie, że urzędnik przedłożył lub, za-

przechril bezprawnie arest § 27. -

VII. Wsteczne działanie ustawy r. 1872.

1. Rozp. ces. z 12 marca 1859 zostaje prziessione. Ustawa r. 1872 nie nadruca przepisów i patentów cesarskich z 10 lutego 1853 i 22 września 1857, dotyczących wynagrodzenia rozczeri z tytułu sprawowania sądownictwa przez dawne sdominia, jakoteż przepisów § 10 ustawy z 17 grudnia 1862 r. o postępowaniu karzem w sprawach drukowych. (Obecnie § 491 procedury karnej).

2. Rozczenia do wynagrodzenia z powodu nadwyrężenia prawa, które nastąpiło przed wejściem ustawy

r. r. 1872 w moc obowiązującą, oco-
niać należy wedle przepisów, które
obowiązywały w czasie następnego
nadwyrzucenia prawa. -

W przypadkach takich należy stoso-
wać do postępowania przepisy usta-
wy r. r. 1872; rozprawy atoli przed
wejściem jej w moc obowiązującą
już się toczące winny być ukwico-
ne wedle przepisów porządzenia
cesarskiego, z 12 marca 1869.

Rozdział.
O postępowaniu w spra-
wach drobiargowych.

Literatura: Kabat: Postępowanie sądowe
w sprawach drobiargowych (Lwów 1873). - Ull-
mann: das Bagatellverfahren (Wien 1873). - Kase-
rer: das Gesetz vom 27 April 1873. Ueber das Ver-
fahren in geringfügigen Rechtsachen (Wien 1873). -
Kaserer: Formularien zum Bagatellverfahren
(Wien 1873).

Postępowanie w sprawach drobiargowych polega
na ustawie z 27 kwietnia 1873 l. 66 Grup. obo-
wiązującej z 1 października 1873 we wszystkich
krajach koronnych w radzie państwa reprezen-

48 an

townych. Nie stosuje się ona do sporów jur-
wiscyjnych. O ile ustawie tej nie dostaje prze-
gólnych przepisów zachować należy wogóle
przepisy o postępowaniu sędziowem w spra-
wach spornych tj. przepisy procesu zwykłego,
a nie summaryjnego.

Najcelniejsze zasady, na których postępowanie
w sprawach drobiarskich się opiera, są:
jawności, ustności w rozumieniu nauki, sta-
godzenie zasady ewentualności, ograniczenie
zasady swobodnego, rozprawiania się stron,
albowiem sędzia winien brać czynny udział
w dochodzeniu prawdziwości faktycznych ok-
oliczności sprawy; rozszerzenie urzeczania sędzi-
go przy rozwiązywaniu pytań, czy dostar-

oczenie Dowodu jest koniecznem; obowiązek
stron do osobistego współdziałania w przymio-
cie jwiadeków, w celu dostarczenia potrzebn-
ego wyjaśnienia; ocenienie Dostarczonych do-
wodów wedle swobodnego uznania sędziego,
i niewruszalności wyroków sędziego I instanc-
cy przez apelację. —

I. Sady dla spraw drobiargow-
ych i ich właściwość.

(§§ 1-3 i § 8)

Wyłacznie sady powiatowe i sady pow. miejsko-
delegowane są sądami dla spraw drobiargow-
ych. Miasta, gdzie są samoistne sady kandy-
dne, mogą mieć osobny sąd dla spraw kandy-
dnych drobiargowych. Właściwość sądów powia-

towych i pow. miej. del. stosuje się do ogólnych postanowień normy jurysdykcyjnej, o ile ustawa nie rozszerza władzy tych sądów co do osób, lub co do jakości spraw. W postępowaniu w sprawach Drobiarg., toczącym się przed sądami powiat. etc., sędzia sądowni przewodniczący winien prawidłowo sam rozprawę kierować i orzekać, wszelako wolno prezydentowi tryb. I inst. dla szczególnych sądów powiatowych oprócz przewodniczącego powołać jednego lub więcej urzędników tego sądu, posiadających uprawnienie sędziowskie do samodzielnego sprawowania urzędu sędziowskiego w postępowaniu dla spraw Drobiargowych. —

II. Tryebolmiot postępowania.

A. Na mocy ustawy.

1. Spory o wynagrodzenie sumy pieniężne, gdy iądanie bez doliczenia odsetek i innych przynależności 25 złr. aw. - od 1 maja 1876, 50 złr. aw. (ust. z 1 marca 1876 l. 23 Druż.) nie przenosi.

2. Spory o inne przedmioty, gdy roszczenie Dornala alternatywnego iądania tj. gdy jest tego rożaju, że można iadać sumy pieniężnej zamiast czego innego, a iądanie nie przenosi 25 złr. obecnie 50 złr, albo gdy powód w skardze wyroknie oświadczenia, iż takową sumę pieniężną w miejsce należnego przedmiotu gotów jest przyjąć jako zapłatę. Obliczenie kwot następuje podle prawideł ustanowionych w § 15 lit a i l. n. tych,ących się

właściwości sądów pow. miej. del.

Do wymienionych sporów wtedy tylko można stosować postępow. w sprawach drob., gdy wedle ogólnych przepisów jurysd. podlegają orzeczeniu sądów powiat. lub miej.-del., wszakże:

a. przepisy § 14 u. J. mowa, których sprawy tamże pod lit. b i c wyrażone do rozstrzygnięcia tryb. I inst. są porostawione, nie stosując się do sporów, które wedle postępow. w sprawach drob. przeprowadzić należy. Stąd wynika, że w tych przypadkach podlegają orzeczeniu sądów pow.: fiskus, gminy ówieskie i Duchowne, kościoły, beneficja, fundacye i zakłady dla celów public., posiadacze dóbr tabularnych, albo ze względu gminnego wyłączone.

§. w miejscach, gdzie niema osobnego sądu dla spraw drob. handlowych, sprawy sporne pod 1.) i 2.) wyrażone tacy się będą wedle postępow. w sprawach drob. przed sądami powiat. miej.-del. i wtedy, gdy rozstrzenie sporne polega na jednej z czynności handlowych w § 38 1, 2. ust. wpraw. kod. handl. wyrażonych, albo tacy się jakiej rzeczy handl. w tejże ustawie w § 39 l. 2 wymienionej. Właściwym jest ten sąd pow. (miej.-del.) którego właściwość pomijając handlowo-prawną, naturę rozstrzenia, opiera się na ogólnych przepisach jurysdykcyjnych.

Pewniawione porostato orzecstwo tryb. I inst. co do spraw powierniczych i lennych; co do spraw należących przed sąd spadkowy, jeżeli nim

jest trybunał I inst. (§ 37 K.j.); co do spraw
naczelników tryb. I inst. i sądów powiat. (§ 42 K.j.)
nareszcie co do spraw kantl. wymienionych w
§ 39 pod l. 1 i 3 ust. wpraw. k.b., jeżeli te ostatnie
dochođone być mają, w miastach, gdzie się znaj-
duje tryb. I inst. do sprawowania jurysdykcji
kantl. powołamy.

Postępowanie w sprawach drob. nie ulegają
następujące spory ze względu na ich przedmiot:
a. spory wynikające się z czynności rekolow.,
o ile stosuje się do nich proces rekolow.,
b. spory wytężenie oświadczenia rekolowemu przeciwko
c. spory, w których na mocy rozpor. z dnia 21
marca 1855 N: 95 lub 18 lipcia 1857 N: 130 i gda
się wydz. na nakaz zapłaty.

Teieli powo' niechce iadać wydania notkarn
přatniczego? Domogai się moie zarządzenia
postępowania w sprawach Drobiargowych, oile
sprawa do tego się nadaje.

2. Spory wynikające z Kontraktu Dzierzawy
lub najmu, wyjawy, gdy o nich idzie li tyl-
ko o ściąganie czynszów Dzierzawnych lub
najmowych.

P. na mocy układu stron.

Postępowanie w sprawach Drobiarg. moie
mieć miejsce i co do rozrosu aż do 500 rbl. ar.,
gdy się na to strony zgadzają, byle nako-
drity wyistkie inne wymogi zastoso-
wania tego postępowania. Wszakże trzeba, aby to
zgodzenie się albo wobec sędziego dla spraw
drobiarg. nastąpiło, albo wpród, astate do-
wodem pisemnym sędziemu było wykaza-
ne (§. 5.).-

49 ar.

Poczytuje się że takie zgodzenie się nastąpiło, mianowicie w razie skarg o przeory i czynności przeworowych wynikłych, oraz skarg wynikających na podstawie jednego z Dokumentów w art. 301; 302 kod. handl. wy. wymienionych, gdyż miało miejsce przyjęcie dokumentu dla stwierdzenia czynności prawnej sporządzonego (list przeworowy, prekar, dowód robotniczy i t.p.), w którym na wypadek sporu przewidziano poddanie się postępowaniu w sprawach drobiar. - Dla spraw już z mocy ustawy toczy się mających w postęp. drobiar. nie może być obronem inne jakies postępowanie pod rygorem nieważności (O. P. N. 14 października 1885 N. 117 k. o.)

III. Strony i ich następcy (§§ 9, 10)

1. Gdy przedmiotem sporu jest tylko to, czemu

małoletni sam może na mocy § 151, 246,
 i 247 k.c. dowolnie reprezentować, może ma-
 toletni sam jako powód lub pozwany przed
 sądem stawać, rozprawiać się i stosownie
 do § 5 i 6 (wyżej B) poddać się postępowani-
 um w spr. Drob. Zawarte w takich parach
 ugody i wyroki nie mogą być wnoszone
 dla braku prawnego następstwa małoletu.
 W innych zaś przypadkach porostaje nie-
 wnoszone prawo następny prawnego zgłosić
 uchylenia zapadłego orzeczenia, stosując
 natenczas przepisy postępow. wyjątkowego, zwan-
 ego Dekr. nadw. z 14 października 1803 § 629. Za-
 tem też idzie, iż następca nie jest obowiązany
 w tym przypadku przestrzegać terminu w § 79
 na wniesienie kasacji nieważności podo-
 słonego.
 2. Stronom wolno działać osobiście lub przez

pełnomocników. Pełnomocnik ma znać przedmiot sporu, mieć pisemne umocowanie i być ptcą męską. Meżatki mogą występować jako pełnomocniczki swych meżów. Osoby niewłasnowolne mogą więc być pełnomocnikami (nowiej w postępown. summarjem). Wyjątkowo sąd może wezwać stronę, aby zjawiła się przez pełnomocnika, jeżeli strona bowiem niezdolna jest czynić czynności oswiadczenia w przedmiocie sporu, albo sąd może postanowić wydać ją z sali sądowej z powodu niestosownego zachowania się, natomiast odroczyć materię audyencyjną a stronie polecić by na ponownej zjawiła się przez udzielonego pełnomocnika, ewentualnie przez adwokata, gdyż nowiej będzie uważana za występującą. (§22) Zjawić się przez adwokata wymaganiem jest tylko

w 2 przypadkach, albowiem:

a. zaskarżenie nieważności na piśmie
wniesione § 79

b. rekursy pisemne §. 84,

wymagają podpisu adwokata. Skarga
pisemna nie potrzebuje podpisu adwokata.
Osoby znane sądziemu, jako pisarze pro-
kurtui, nie mogą być przypisane do propra-
wy w przymocie pełnomocników. Gdy stro-
na staje przed sądem osobiście razem z
pełnomocnikiem, może także i umocowanie
wnieść do protokołu. §. 9.-

IV. Obliczenie terminów § 11.

Dnie świąteczne i ferjalne nie wywierają
wpływu na rozpoczęcie i bieg terminów w
ustawie postanowionych, lub na jej podsta-
wie przez sądnego narzuconych. Jeżeli ko-
niec terminu wypada w niedziele lub świąt.

to, najbliższy Dzień powszedni jest ostatnim
Dniem terminów. Dni biegu pocztowego
nie wliczają się do terminów. Kierowni-
stwie pozostają przepisy, mocą których
różna strona nie jest obowiązana sta-
wać w sądzie w dniu świątecznym jej
obchodów religijnych.

V. Wnoszenie skargi i tace-
nie skarg (§§ 12, 13, 15 i 88).

Skarga wnosi się albo:

- 1.) ustnie do protokołu § 12, albo
- 2.) na piśmie (jeżeli kilku jest pozwanych,
podanie trzeciego okazu pozwu jest zbędne
§ 15.)
- 3.) wolno jest powodowi nawet bez pośrednie-
go przyzwania razem ze stroną przeciwną,
przed sądem stać, aby spór wytoczyć, i
o tokowym się rozprawić. W tym przy-

prawku iądowanie będzie zapisane w krótkości do protokołu rozprawy § 77. Dla takich przypadków na przed ustanowić należy pewne dni sądowe, które kartą na domu sądowym wywieszona, ogłoszone będą.

Przepis § 13 stanowi o rachowaniu się sędziego przy ustnym wniesieniu skargi, to samo, co §§ 13-15 postępowania summarycznego. Takie i w razie wyniesienia skargi na piśmie, sędzia może przywołać i protokolarnie przesłuchać powoda celem uzupełnienia skargi lub wyjaśnienia wątpliwości, stojących na zawołaniu zarządzeniu postępowania.

We wszystkich przypadkach wyniesienia skargi powód nie ma prawa obowiązku zabezpieczyć powołanemu koartowi sporu § 88.

O treści przedmiotowej skargi stanowi § 12, że kilka rozróżnień tego samego powoda prze-

ciw temu samemu porównaniu, chociażby
nie zostających z sobą w związku faktycz.
lub prawnym mogą być dochodzone tym
samym prawem, jeżeli co do wszystkich
ten sam sąd dla spraw Drobiarg. jest właści-
wy, a rozstrzeżenia rozem nie przechodzą su-
my stanowiącej o zastosowaniu postępowania
w sprawach Drobiarg. (przepis §4 ust.
sąd. dornał więc zmiany). Wszakże se-
dria może postanowić że rozprawa co do
każdego rozstrzeżenia odrębnie toczy się be-
dzie §24. Podmiotowe trącenie skarg sto-
suje się do ogólnych przepisów procesu wy-
rajnego, wszakże pojedyncze rozstrzeżenia
nadać się muszą do postęp. w spraw. drob.,
a rozem wzięte nie powinny przechodzić
sumy stanowiącej o zastosowaniu tego postę-
powania. Należy odróżnić podmiotowe trą-

czenie skarg od połączenia kilku sporów;
zarządzonego przez sędziego na mocy pra-
wa kierowania procesem; wolno bowiem sę-
dziemu kilka sporów między tymi samy-
mi stronami wistających, tudzież spory
różnych powodów lub różnych porwanych
przeciw tej samej stronie przeciwnej objąć
jedną i tą samą rozprawą, wszelako je-
dnym i tym samym wyrokiem tylko
spory między tymi samymi stronami roz-
strzygać można §. 24.

VI. Rezolucya na skargę §14.
Gdy skarga nie nadaje się do postępowa-
nia sądowego (wogóle) lub sędzia uważa
się niewłaściwym, skarga odrzuca się.-
Gdy nie jest taka, iaby można zarządzić
postęp. w spraw. Drob., ale sąd powołano.

wy wedle ogólnych przepisów jurysdykcji jest właściwym, wówczas sędzia czyni co potrzeba dla zarządzenia właściwego postępowania. Jeżeli niema przeszkód sędzia na skargę wyznaczy audyencyę „do ustnej rozprawy w postępowaniu dla spraw Drobiargowych”, stosownie do rachodzących skoliczności, jeżeli można najdalej za 2 tygodnie. W porach nagłych można naznaczyć audyencyę na dzień, w którym skarga wniesiona została. Na audyencyę przyzwajają się strony z werwaniem, aby przynieść dokumenty odnoszące się do sporu, a jeżeli można przyprowadzić świadków, na których się chcą powołać. Przyzwanie powoda nastąpi przez kartę przyzwania, powołnego zaś przez dołączenie du-

plikatu pisemnej lub odpisu protoko-
łannie spisanej skargi. Jeden skaz. pi-
semnej skargi zostanie w sądzie.

Od resolucyi odmawiającej prawo-
nia postęp. w spraw. Grob. można po-
tuzić rekurs § 84. Z powodu resolucyi
zarządzącej takie postępowanie niema
rekursu, wszakże można zaskorzyć nie-
winiowości napadłego wyroku § 78 l. 1. —

VII. Rozprawa przed sądem wyroknjącym.

A. Jawność § 17.

Rozprawa jest jawna, wszelako tylko
osoby dorosłe mogą się jej przyśiuchować.

Jawność wyłączonego zostaje:

1) na zgodne iżdanie obu stron,

2.) z urzędu, gdy zarządca powiadkowi
publ., lub Dobrym obyczajom.

Postępowanie wytaczające jawności, ma być
jawnie ogłoszone. W razie wykluczenia
jawności, wolno każdej stronie iadać doro-
czenia wstępu, oprócz pełnomocnika, dla
trzech osób jej zaufanie posiadających..
Wobec wszechwładnego stanowiska sędziego
w postępow. w sprawach drobnych i nieodwo-
żności od jego wyroków jest jawność
rozprawy niuniknioną koniecznością,
bo jest najpewniejszą rekajnią należą-
tego wymiaru sprawiedliwości.

B. O rozprawie ustnej
w ogólności (§§. 16, 19, 20, 23,
25, 30, 33, 46)..

Każdą sprawę rozprawia się ustnie przed

sędzia wyrokującym w obecności trój
mającego go puero (pisarza) § 77. Rozprawi-
wę otwiera sędzia wywołaniem sprawy.
§ 19. Sędzia wysłucha najprzód strony,
celem wyrozumienia, czego żądają, co
pod względem faktów stwierdza, i ja-
kie ofiarują dowody. O ile pozwany wy-
raźnie wnioży żądanie powoda, o tyle to
pozostaje być spornem. Jeżeli więc pozwa-
ny wnał żądanie powoda w całości, sę-
dza natychmiast omajmi ramknięcie
rozprawy i przystąpi do rozwYROKOWANIA
i ogłoszenia wyroku. Gdyby żądanie po-
woda wnione było tylko w części, sędzia
co do tej części może, ale nie musi przystą-
pić zaraz do ramknięcia rozprawy, zamy-
ROKOWANIA i ogłoszenia wyroku § 76. W
braku wniosku sędzia wysłucha strony

a po wystąpieniu starać się będzie
nakłonić je do ugody § 23. Ugoda prawar-
ta być może bezwarunkowo lub warun-
kowo tj. czyniąc ją zawisłą od przeprowa-
dzenia dowodu, a nawet od złożenia przy-
siegi § 65. Poprowadzona do skutku ugo-
da lub umiarkunka, ie uisłowanie pojedna-
nia zostało bezskuteczne, romieszcza się
w protokóle rozprawy. Zawarta ugoda
będzie stronom odczytana i do podpisu
przedłożona. Jeżeli strona nie może, lub
nie chce podpisać protokółu, uczyni się
o tem umiarkunka przy wyrażeniu przy-
rzyny § 23. Ugoda bezwarunkowa umar-
nia spór. Gdyby się zgodzono na przysię-
gę, wymaga się oświadczenia sądnego,
iż przysięgę wykonano lub niewykona-
no / dekret nadw. z 19 paźdz. 1792 L. 63/.

Jeżeli ugodą zawieszono od przeprowadzenia innego dowodu, sędzia z urzędu przeprowadzi dowód i wyda wyrok. Gdy sprawy nie załatwiono, ani przyznaniem porwanego, ani ugodą, rozprawa toczy się dalej. Pomimo wyniesienia skargi na piśmie lub protokołarnie, powód ustnie w zasadni iżądanie, przedstawiając faktyczną zasadę skargi, porwany bronić się będzie jak w procesie wyjątkowym itd. -

Sędzia starać się ma, by rozprawa wyzerpująco była wyjaśniona, by rozprawy nie przeciągały rozrlektę gadaniny i rozprawy poboczne, nie prowadzące do celu, i by rozprawa, o ile można bez przerw w jednym dniu się skończyła §19. Pomimo tego przybiera przeciętne przebieg

rozprawy w postępow. w spraw. drob. kortalt.
istotnie różniący się od procesu zwykaj-
nego, a to:

1. wskutek kierownictwa rozprawy przez
sędziego
2. przez winanie rozprawy ustnej za i okt
3. przez swobodne ocenienie dowodów przez
sędziego.

Předewszystkiem zwracamy na to uwaga,
że, iż pomimo iż ogólne przypisanie jest
dowolone, a ogólnikowe rozstrzeżenie roz-
prawy bezskuteczne, to przecież stargo-
dzone zostało postępow. procesu zwyk. wedle
którego każda strona winna jest jasno
i po szczególe zaprzeczyć wszystkimi oku-
licznościami przez przeciwnika przytoczonym.
Przepis §33 stanowi bowiem, iż sędzia
uwzględniając wynik całej rozprawy i pre-

prowadzonych dowodów, osądzić ma wedle swobodnego przekonania, czy faktyczne twierdzenie uwarści należy za prawdziwe lub nie. Stąd wynika, że nie każde ramowanie rozprzeczenia jakiegoś faktycznego twierdzenia uwarione być ma za przyznanie.

Aby fakt uwarści za zaprzeczenie, starczy, gdy i ogółu wywołów strony okaże się jej ramniar, że fakta zaprzecza. Również i formalne zaprzeczenie strony nie ocenia się oddzielnie, lecz w związku z wywołami strony i nie będzie uznaniem za skuteczne, skoro ogół wywołów tej strony ramiera w sobie uznanie prawdy faktów, chociaż formalnie zaprzeczonych.

Treść skargi na piśmie lub protokółarnie wyniesionej nie może powoda co do tego, co przytaczać chce w sprawie swej na au-

dyencji wynaczynij do rozprawy. Skar-
ga przybiera zatem cechę pisma przy-
gotowanego, bo przy wyrokowaniu na
to tylko wgląd mieć można, co w toku
rozprawy wniesionem było. § 67.

Od tego iż skarga jest tylko pismem
przygotowanym, odstąpiono w 3 wzglę-
dach, albowiem:

- a. ustawa tacy już z wyniesieniem i
wrecczeniem skargi powstanie skutków,
które prawo cywilne tacy z tymi akta-
mi,
- b. na przypadek niestawienia się powo-
da już na pierwszej audyencji, wi-
mien sędzia uwzględnić treść skargi,
jakoteż jej ratownicy
- c. dowolona jest zmiana skargi tj.
w myśl § 25 zmiana zasady prawnej

na której się opiera iądanie skargi,
tusdrzeż zmianą dochodzonego przedmio-
tu i rozszerzenia iądania skargi.

Nie mieści się więc w tem pojęciu ogra-
niczenie iądania skargi do mniejszej
tylko sumy, lub zmianą rzeczy ściśle
omówionej na rzecz nieomówioną, tego
samego gatunku (species i genus).

Tcieli, kowół zmienić skargę w jakim-
bądź względzie, zapisze się przedewszystk.
iądanie zmienione do protokołu. Je-
drwa z urzędu sprzeciwi się zmianie skar-
gi gdy przez nią właściwość sadu i zasto-
sowanie postęp. w sprawach Drob. wsta-
ją wyłączone. Za zwołaniem porwane-
go wolno zmienić skargę, mianowicie
i iądanie rozszerzyć. Poczynają się
jest przy zwołaniu, gdy porwany nie

wnosząc zarzut przeciw zmianie, na
zmienioną skargę odpowiada. - Sędzia
jednak dozwolić może takowych zmian
nawet mimo zarzutu przeciwnika, je-
śli nie zachodzi obawa, że zmiana pro-
ciągnie za sobą znaczne przewleczenie
sprawy. Postanowienie w tej mierze ogło-
szone będzie stronom.

C. Kierownictwo rozprawy. (§§. 19, 20, 24, 26, 52, 60, 62, 76).

Ustawa przyznaje sędziemu wyrokują-
cemu obszerną władzę kierowania rozprawą.
Jest ona wynikiem zasady ustności, która
nie tylko zwalniać ma sędziego od wszel-
nego przytania aktów w celu prawymokowa-
nia, ale też umożliwić dochodzenie prze-
ciw materialnego przez wyczerpujące wy-

świecenie sprawy i stosowne ocenienie
słowodów.

1. Postanowienie uniemożliwiające do
wrzechstronnego wyswiecenia
) stosunku spornego.

W tym względzie stwiy sędziemu:

- a. obszerne prawo radawomni stronon
pyłani. Prawo to określa S. 20 w sposób
następujący:

" Sędzia, radając stosowne pyłonia, unie-
możliwi będzie do tego, by strony niejasne
i, dania wypełniły, niedostateczne przed-
stawienie faktów wypełniły, środki do-
wodowe wskazały i aby wogóle potrzebne
do ustalenia słowni rzeczy oświadczenia
poczyniły. Strony prawa nieświadome obja-
sni naley o skutkach prawnych nie =

zastosowania się do tego przepisu!"
Z tego wynika, że prawo nadawania py-
tań nie może mieć na celu, aby strony ra-
checie do wystąpienia z nowymi rozszerze-
niemi lub obronami, lecz aby sędzia w grani-
cach tego, co strony przedstawiły osiągnąć
zupełne wyjaśnienie. Niemniej wolno każdej
stronie dla wyjaśnienia stanu rzeczy roz-
dawać przeciwniej stronie pytania na po-
średnictwem sędziego lub bezpośrednio,
gdy sędzia na to zezwala. Sędzia odru-
cz pytania, które uważa za nie stosowne.
§ 26. Pytania dają się stronom obecnym
i działającym. Przez stronę rozumieć na-
leży i następce strony, któremu wyłączenie
nadają się pytania, gdy strona sama
nie działa. Pomimo to sędzia może pada-
wać pytania stronie, jeżeli uważa to za

stosownie celowi apelującego wyjaśnienia i
stanu sprawy. Sędzia nie ma prawa karać,
aby strona osobiście stanęła na audyencji,
lub kładować jej pytania w nieobecności jej
adwokata (inaczej w procesie sumarycznym). Dopiero
gdy sędzia dla niedostatczności ofiarowanego,
lub dla braku wszelkiego dowodu na
wnioszek lub z urzędu zarządza wysłuchanie
pod przysięgą strony, jako świadka, ma być
się sędzia w położeniu wysłuchac tymczasowo
stronę, z wyłączeniem zastępcy, chociaż
w jego obecności.

Ustawa nie określa w szczególności sk. i kon-
nastąpić mających, gdy strony nie dają
równych odpowiedzi, albo odpowiedzi wymi-
niające lub niestanowiące. Na mocy § 33 i 62
sędzia porządkowy wszelkie okoliczności
oceni, jakie wpływ wymiera także zachowa-

nie się strony na ustanowienie dowodu.

b. Do wyjaśnienia rzeczy sądnia może na wniosek lub z urzędu zarządzić oględziny § 52. Oględziny te stawić mogą nie tylko do wyjaśnienia zaprzeczonych, lecz i do nieraprzeczonych lub już ustalonych faktów.

2. O porządku w rozprawie.

Sądnia może z urzędu lub na wniosek :

a jeżeli spór składa się z kilku rozróżnień postanowić, że rozprawa, co do każdego rozróżnienia osobno toczyć się będzie;

b sądnia może kilka sporów między tymi samymi stronami wiszających trzaskających spory różnych powodów lub różnych powonanych przeciw tej samej stronie przeciwnej objąć tą samą rozprawą, § 24.

Sądnia może następnie uchylić połączenie.

I. Jednolitość rozprawy
ustnej (§§ 30, 31, 66, 67).

Rozprawa ustna rozpoczyna się, gdy obie strony po wywołaniu sprawy, we władaniu oświadczenia i kończy się oznajmieniem ramknicia rozprawy przez sędziego, co czyni, gdy uwaria spór za przygotowania do osądzenia. Rozprawa aż do ramknicia uwaria się jako jedna całość.

Wszystko aż do ogłoszenia ramknicia uwaria się jako wniesione na prasie §. 67.

Odpadają wszelkie prośby o dorwolenie nowości i nie czynią wyjątku zarzuty spór wstrzymujące; niemniej obojętnem jest, kiedy je formowany przed ramknictwem rozprawy przedstawił. Tylko zarzut niewłaściwości sądu, o ile uchylenie jego palerij od woli formownego, czyni wyjątek, gdyż zarzut

ten na pierwszej audyencji winien być
uczyniony (dekr. nadw. z 20 lutego 1820r.)
Znowej się rzecz ma co do zarzutów niedo-
puszczalności postęp. w spraw. drobiarzy,
gdyż w tym przypadku dobrowolne podda-
nie się pod sąd niewłaściwy wymaga tu
wyraźnego uktoru stron § 5. Zasada je-
dnolitości rozprawy tyczy się także dowo-
dów, że bowiem nie tylko ofiarują, ale i
przeprowadzają się w toku rozprawy. Gdy-
by więc przeprowadzenie wymagało nowej
audyencji, nastąpiłaby musiła później-
sza audyencya do dalszej rozprawy, nim
sebia przajmniejby mógł zamknąć
rozprawę. Strona może i po przeprowa-
dzeniu dowodu nowe dowody ofiarować.
Z chwila oznajmienia rozprawy za zam-
knięciem strony brana prawo czynienia ja-

kichkolwiek przedstawicieli. Gdyby nie na-
czas ramienia to rozprawę, stronie służyć
przeciw wyrokowi zaskarżenie nieważności.
§ 78 k.c. - To powiedziano o jednolitości rozpra-
wy stosuje się także do czasu rozdań,
względem której sądzia ramienia rozpra-
wę /obacz wyżej pod B).-

Sędzia oznajmujący ramieniu rozprawy
mocen jest, gdyby się okazało potrzebnem
wypełnienie, rozdań otworcie rozprawy
na nowo § 66. - W ponownej rozprawie stro-
ny tak działai mogą, jak przy pierwszej
tj. nie są związane tem, co sędzia chce
wypełnić.

E. Odroczenie rozprawy.

Sędzia starać się ma, jeżeli to być może,
aby rozprawa w jednym dniu bez przed-

wy się skończyła. Pytania, kiedy audy-
encya może być odroczone ustawa wykre-
sliła nie rozstrzyga - uchodzą więc na
mocy § 88 w zastosowanie przepisy procesu
zwyczajnego. Na mocy ustawy odrocza się
audyencya z urzędu:

1. Jeżeli się na audyencji okaze, że jedna
ze stron stawiających nie może działać, al-
bo jeżeli za powołaną lub powołanego staje
osoba, której prawo do zastępowania stro-
ny nie jest wykaraniem. Jeżeli odroczy
audyencyę i zarządzi, co z prawa wypa-
da, zarozem przysięgnięci się stronom, że po-
nowne odroczenie audyencji z tej przycz-
ny bez przyzwolenia przeciwnika niema-
miejsca, owszem, że na odroczonej audy-
encji postąpi się według prawa, jeżeli
wada nie będzie usunięta, § 21.

2. Jeżeli strona niedolna, jest, co do sprawy spornej dać rozumiale oświadczenia, albo sądia postanowił ją, wydalic z izby sądowej z powodu niestosownego zachowania się (obacz wyżej pod III) § 22.
3. Jeżeli tego przeprowadzenie dowodów wymagał. —

W razie odroczenia audyencyi sądia, jeżeli można zaraz oznajmi stronom ustnie, kiedy nastąpi nowa audyencya. Nie potrzeba pisemnego powiadomienia. Strona, z której winy odroczenie nastąpiło, sądia zaraz robowiać do zwrotu kosztów, stąd wynikłych a to w ilości, która po wysłuchaniu przeciwnika przaczy. Strona ta nie będzie mogła żądać zwrotu tych kosztów nawet wtedy, gdy przeciwnik w sprawie głównej na zwrot kosztów zostanie skazany § 27. —

Tereli rozrutej rozprawy nie moina skoń-
czyć w 1te Dniu, sedria na późniejszej an-
dyencyi, o ile moina w krótkości wytłuszczyć
istnie stworzone istotnie wyniki poprzedniej
rozprawy istnej, które ma jeżce w swie-
rej pamięci, a które w razie potrzeby
stwierdzą mu własnoręcznie, dla ulżenia
pamięci czynione rąpiski odnoszące się
do skargi, papierów dowodowych, dla
złożenia do aktów przyniesionych i do pro-
tokółowanych oświadczeń nerwie strony
aby się w tej mierze oświadczyły, na tej
drodze braki wypełni lub wątpliwości usu-
nie, i z tak ustalonymi wynikami przerwanej
rozprawy, dalszy ciąg tejże ewiarie. § 68. —

F. Zasada istności.

O istocie zasady istności była mowa w IV

chiale, rozdz. I. Rozprawa odbyła się
ustnie przed sądem wyrokującym. Czysta-
nie pisemnych wywodów nie jest dozwolo-
ne § 16, wręczako można odkryć dokumen-
ty dowodowe. W toku rozprawy spisuje się
protokół, ograniczający się do zapisów
w § 77 wskazanych (ob. §). Sąd może
weryfikować własnoręczne zapiski § 68, które
można posłużyć za podstawę wyroku.
nie dlatego, że są spisane, lecz że stwierdza-
ją, to, co ustnie było przedstawione. Ten
tylko sąd może wyrokować, który oso-
biscie rozprawić spornej przewodniczył. -
Brak spisania rozprawy pociąga za sobą
konieczność zastąpienia go wyrokiem z
pobudkami oświecenia na piśmie, aby za-
pobiec ponowieniu sporu, a pominięciu nad-
wzruszeń zawartej sprawy. Stale-

gotowi pobudki oszczerzenia nawierają, części
składową wyroku tj. zwierzę myślowe.
nie stann rzeczy.-

Teieli przed nawyrokowaniem wniosku
w osobie sędziego rajci musi, sędzia nowo
przychodzący odbedrie na nowo rozprawę
ustną, robiąc wyciek ze skargi, z propo-
zycji dowodowych do aktów przyniesionych
i z poświadczeń protokolarnych § 70. Własno-
warcie rapiecki poprowadnika traca, w tym
wypadku wszelkie znaczenie.-

G. Protokół rozprawy.

Ponieważ rozprawa nie spisanie się proto-
kółarnie, proeto też niema miejsca apela-
cja w rozumieniu sprawdzenia oszcze-
nia sędziego I inst. Protokół ustnej roz-
prawy spisuje pisarz. § 77.- Protokół na-

wiera:

1. wymienienie sadu, nazwiska sędziego i pisarza, oraz i miejsce rozprawy, oraz wzmiankę, czy rozprawa była jawna lub niejawną. (w myśl § 17)
2. nazwiska stron i ich pełnomocników, oraz krótkie wyrażenie przedmiotu spornego.
3. wymienienie osób, które jako strony lub ich następcy na audyencji stanęły.
4. wypiski przepisane w § 9 (wniesienie do protokołu umocowania, jeżeli strony przed sądem osobiście wraz z pełnomocnikiem stanęły) § 15 (zażalenie powoda stojącego przed sądem razem z przeciwnikiem), § 23 (nakłanianie stron do ugody), § 25 (wzrostka umiana i zażalenie skargi), §§ 48, 50, 52 i 62 (istotna treść dowodu na audyencji przeprowadzonego). -

5. postanowienia przez sędziego w toku rozprawy powzięte i ogłoszone,
6. czas zamknięcia rozprawy i ogłoszenie wyroku, oraz uwagi, czy przytem obie strony były obecne,
7. jeżeli rozprawa toczy się według post. w sprawach Drobiar. na mocy ugodzenia się stron § 5, powołanie się na tę umowę...

Oprócz tego, jeżeli zaacta rozprawa w 1^{ym} dniu skończona być nie może, bądź na uczyniony wniosek, bądź z urzędu nalsz. stwierdzić w protokole rozprawy w stieszczeniu przez sędziego postanowionem oświadczenia stron, zawierające ograniczenia lub zmianę żądań lub wyrażnie umiarkowanie długu, lub części onego, wreszcie wyrażnie zaprzeczenie przez powołanego stwier.

dreń służyących skardze za poutawę. -
Protokół ten wolno stronom kardego ora-
su przeglądać. Strony i świadkowie lub
znawcy nie podpisują protokołu rozpra-
wy; przeczytanie zaś tokowego następu-
je tylko w przypadkach wyraźnie usta-
wionych (w przypadku ugody,
przy prowadzeniu dowodu ze świadków;
znawców, oględzin naocznych, przesłucha-
nia stron jako świadków) albo gdy są-
dzia uzna to za potrzebne.

§ 11. Utrzymywanie porządku w izbie sądowej.

1. Sędzia przewodzi nad utrzymaniem
porządku w izbie sądowej. - Osoby
przez nieposłuszne zachowanie się ra-
klujące rozprawę, po bezskutecznym

ich napomnienie i za pośrednictwem
zagrojeniem, mają być wydane z iz-
by sądowej § 18.-

2. Ka tego, kto się dopuszcza większej
niepryjemności, własnego obrony są-
du, strony lub jej pełnomocnika,
świadka lub mowy, może sędzia
rozciągnąć grzywnę do 10 złr. lub ka-
rę aresztu do 24 godzin; postanow-
ienia te będą stronom ogłoszone i
są natychmiast wykonalne § 18.-

3. Sędzia daje głos i może go ode-
brać każdemu, kto nie jest powołany
jego słuchaniem § 19.-

4. Sędzia wyklucza jawności rozprawy,
gdy jawność rozprawy porządkowi publ.
lub dobrym obyczajom.-

-421-

VIII. O dowodzie.

X. Zasada swobodnego ocenienia dowodu.

Sędzia uwzględniając wynik całej rozprawy i przeprowadzonych dowodów, powinien według swego swobodnego przekonania rozsądzić, czy twierdzenia faktyczne mają być uznane za prawdziwe, czy nie § 33. Wyjątek rozsądzi tylko co do dokumentów § 36. W szeregułności osadzi w podobny sposób, jak ma skutkować cofnięcie uznai lub przyznai. Ustawa uznaje zatem 2 zasady:

1. zasadę swobodnego ocenienia dowodów przez sędziego,
2. zasadę ocenienia ogółu przedstawieni stron w związku według ich treści

materyjalnej, bez względu na ich formę.

B. Obowiązek dowodzenia i środki dowodowe.

Obowiązek dowodzenia stosuje się do ogólnych przepisów procesu cywilnego, z wyjątkiem, że się nie dowodzi faktów, które jako jawne (offenkündig) wiadome są sądowi § 35.

Środkami dowodowymi są:

1. dokumenty pisemne i dowód prawdziwości podpisem, z porównaniem pism, tudzież inne przedmioty świadczące o fakcie pewnym;
2. zeznania świadków
3. zdanie ekspertów
4. oględziny sądowe
5. przesłuchanie stron jako świadków

w miejsce przysięgi stanowczej, zupeł-
niającej i szacunkowej.

Ustawa nie wymienia przymiana są-
dowego jako środka dowodowego, a to
dlatego, że przymianie ściśle biorąc nie
jest środkiem dowodowym, lecz okoli-
cznością zwalniającą przeciwnika od
obowiązku dowodzenia. -

§. Przewodzenie dowodu.

1. Ofiarowanie dowodu.

Odmienne od procesu awersyjnego nastę-
puje:

- a. ofiarowanie dowodu w toku rozprawy
bez zachowania materialnej formy
- b. antycypacja dowodu od pada i karolea
strona może karolej chwili wystąpić

a dowodem.

Wskutek prawa kierowania porprawą sędzią spowodować może strony do ofiarowania na cześć dowodu § 20. Dowód może być bezpośrednim lub pośrednim. O tym ostatnim stanowi § 34, że fakt może być i pośrednio udowodniony, mianowicie przy wykazaniu takich faktów, z których prawdziwość faktu udowodnić się mającego, wedle zdrowego rozsądku wynikać może się daje.

Dowód pośredni mieści w sobie przyznanie sądowe i domniemanie prawne. Sędzia oceni według swobodnego uznania, czy sądowe przyznanie lub zasady domniemanie na istniejące stworzone być mają, tudzież czy takie przyznanie stanowi dowód na przyznanie okoliczności. -

2. Dopuszczenie dowodu.

Sędzia już w toku rozprawy ustnej, a w każdym razie nim oznajmi zakończenie rozprawy, zdecydować się ma, czy dowód jaki ma być przeprowadzony, przywróci uwagę swoją wróci nie tylko na to, czy dowód jest stanowczy, lecz i na to, ie on:

a i bez wniosku stron może przystąpić do przeprowadzenia dowodu, może bowiem z urzędu przeprowadzić

a dowód z oględzin

β przesłuchanie stron, jako świadków § 53, tudzież

γ ie on nie jest obowiązany przeprowadzić dowodów przez stronę ofiarowanych, chociaż tyra się faktów spornych i stanowczych i są oprócz tego dopuszczalne, a to wtenczas, gdy

2 osiągnięcie przekonanie, że zapfiarowanie dowodów umiera li do przewleczenia sprawy § 31. (odnosi się to prawidło do dowodu ze świadków)

3 jeżeli nie podpada wątpliwości, że strona ma prawo do odszkodowania, albo, że się jej co innego należy, a toli dowód spornej ilości odszkodowania lub należytości, albo wcale nie da się osiągnąć albo tylko z niesosunkowymi trudnościami. W tym przypadku sędzia może tę ilość wedle słuszności ustanowić nawet z pominięciem dowodu, jakiby strona ofiarowała, a jeżeli wypadła, po przesłuchaniu stron jako świadków na okoliczności stanowiącą na oznaczenie ilości wpływające § 63.

Dowód przez strony ofiarowany, lub przez

sędziego z urzędu marnaczony, dopuszcza się w toku rozprawy uchwałę, którą sędzia ogłosi, wszelako bez uzasadnienia takiego. Dowód z dokumentów nie zawsze wymaga postanowienia sędziego. Sędzia i kilka razy postanawiać może dopuszczenie, jakoteż przeprowadzenie dowodów:-

3. Przeprowadzenie dowodu.

Sie Aufnahme des Beweises.

Tam sędzia wyrokujący przeprowadza dowody w toku rozprawy i to na tej audyencji, na której sędzia ogłosił swe postanowienie. Na przypadek niemożności przeprowadzenia dowodu na tej audyencji, sędzia wyznaczy nową audyencję albo przeprowadzi dowód poza audyencją do rozprawy przetrnaczonej, lub przez innego

innego do tego wyznaczanego sędziego powiatowego. Strony uniażdomić należy o wyznaczonym na to czasie, byle stać nie wynikła zwłoka w przeprowadzeniu dowodu § 32. Strony mogą być obecne przy przeprowadzeniu dowodu, mogą zadawać pytania świadkowi i znawcom przez sędziego, lub same za jego rewolucnem, jeżeli sądzą że to się przyrzni do wyjaśnienia rzeczy. Sędzia odruci pytania nie stosowne. Sędzia przystąpi do przeprowadzenia dowodu, choćby żadna z stron powiadomionych nie stała. Jeżeli strony nie stanęły na audience, wyłączenie do przeprowadzenia dowodu ustanowionej, nie stawienie się stron porabwia je tylko możliwości powadowania pytań. Gdyby zaś dowód prze-

prowadzono na audyencji do rozprawy wynagrodzonej, sędzia pomimo to przystąpi do przeprowadzenia dowodu, wreszcie przy niestawieniu się obu stron nie restrzygnie sporu, lecz określi będzie werwonia jednej z stron o wynagrodzenie nowej audyencji do dalszej rozprawy. Gdyby zaś jedna tylko strona stawała wchodząc w zastosowanie przepisów o niestawieniu.

Przy przeprowadzeniu dowodu na audyencji rozprawowej, wynik istotny wpisuje się do protokołu rozprawy, przy przeprowadzeniu dowodu poza audyencją, lub przedsięwzięciem obejrzaniem przez sędziego werwanego sporządza się dokładny protokół, po nadejściu którego rozprawa w dalszym ciągu toczy

się będzie. Przy tej sposobności należy
wziąć pod uwagę strony o osnowie protokołów;
gdyby się okazały nieokreślonymi wówczas
radaż się można ich wypełnienie
§ 31.

Q. O dowodzie i dokumentach.
(§§ 36-39 i § 51).

Przepisy ustawowe przyznające dokumen-
tom moc pełnego dowodu, wia-
saciego i w postępow. w spraw. drob. § 36.
Postanowienie to odnosi się zarówno do
publ. i prywat. dokumentów. Niewymoro-
ne pozostałe przepisy, dotyczące się re-
wiz. tryb. wymogów dokumentów, nie-
mniej postanowienia kod. handl. o do-
wodzie i ksiąg handlowych. Tak da-
lece jednak powyższa moc dowodowa do-

kumentów swatłona, rostała okolicnoś-
ciami faktycznymi, przeciwko niej przy-
toczonymi lub przeprowadzonym podwo-
dem rostawia się ocenieniu sędziego § 36.
Strona przedłoży sędziemu dokumenty,
na które się w dowód swoich twierdzeń
powołuje. Jeżeli dokument stanowi co
do słownictwa jest w przechowaniu władzy
publicznej, sędzia zarządzi, co potrzeba,
celem dostarczenia takiego § 39.-

Przedłożone dokumenty okazuje sędzia
przeciwnej stronie i weryfikuje do oświad-
czenia względem nich. Sędzia prowadzi
skutek odmówienia oświadczenia co do
prawdziwości i wiarygodności dokumen-
tów. Dokument po okaraniu wraca się
stronie, bo akta się nie spisują, chyba
że dokument jest potrzebny do sprande-

nia jego prawdziwości. Gdy strona skłoniła tylko odpis dokumentu, powinna jej nakazać złożenie pierwowpisu na wniosek przeciwnika lub a urzędu. Czyli i jak dalece mimo nierozstosowania się do tego polecenia ma być dana wiara przedłożonemu odpisowi, rozstrzygnie sędzia wedle uznania, opartego na starannem ocieceniu przyczyn, dla których przedłożenie nie nastąpiło, jeżeli takowe przedstawiono, tudzież innych okoliczności § 37.

Prawdziwość dokumentów prywatnych udawadnia się świadkami, porównaniem pism i przesłuchaniem stron jako świadków. Świadkowie nieobecni wystawieniu dokumentów, wszelako mający pismo, mogą być przyporządkowani do dowodu prawdziwości pisma. Porównanie

piśm ręcznych sedna wykle sam przed-
 siebrać winien. Gdyby miał wątpliwości
 w tej mierze, może zasięgnąć zdania rad-
 ców. Jeżeli niemoż piśm do porównania
 może polecić stronie, względem której
 piśmo ręczne dowód prawdziwości ma
 być ustanowiony, aby słowa jej przez se-
 dniego wskazać, wobec tegoż napisu.
 Napisanie takie dołączeniem będzie do
 protokołów rozprawy. Taki to wpływ
 wywierać ma na ustanowienie dowodu,
 gdy strona takiego polecenia nie usłu-
 cha lub orywiście odmiennem od swe-
 go piśmem pisze, zostawia się ocenieniu
 sedniego § 51..

Przepis § 38 stanowi o obowiązku stro-
 ny wydania lub udzielenia przeciwn-
 kowi dokumentu stanowczego pod wzglę-

dem dowodu. Jeżeli strona dowodząca twierdzi, że przeciwnik posiada stanowiący pod względem dowodu dokument, sędzia prosi mu, aby takowy przedłożył, jeżeli nie zdola przywieźć dostatecznych przyczyn przeciw przedłożeniu takowego.

Jeżeli, przeciwnik zaprzecza posiadaniu dokumentu, sędzia na uchyleniowy wniosek w celu badania prawdziwości tego twierdzenia, tudzież wysłędzenia czy dokument dlatego aby porzucić takowego stronę dowodzącą, nie został umyślnie usunięty, lub niezdolnym do wycia uchyleniowy, może zarządzić przesłuchanie przeciwnika pod przysięgą, jako świadka, w którym to przypadku zastosowane będą

przepisy §§ 54, 58-60, 61 ustęp 1; § 62
ustęp 1-3. Porostowia się wnomiu
sędziego opartemu na troskliwym oce-
nieniu wszelkich okoliczności, jaki to
wpływ mieć będzie na osądzenie dane-
go przypadku, jeżeli:

- a. jeżeli nie zastosował się do na-
kazu złożenia dokumentu, którego
posiadanie przyznał, albo
- b. jeżeli odmawia zeznania pod przysię-
gą, co do dokumentu, którego po-
siadanie zaprzeczał, albo
- c. jeżeli z tego zeznania wypływa, że
dokument umyślnie usunięty, lub
nieudatnym do wytknu, niezmiomy
został, a mianowicie
- d. czy w tych parach twierdzenia dowo-
dzącego co do osnowy dokumentu po-

urządzone uwarzać należy.

Prepis § 38 odnosi się także do dokumentów niepisanych tj. przedmiotów świadczących o fakcie np. karbois, prób, wzorów itd. Prepisy procesu wyrocznego o odnawianiu (§ 204-206) i wystawianiu dokumentów (§ 248 i 249) zostały nieknuite.

E. O dowodzie ze świadków.

Ustawa dzieli świadków tylko na dopuszczalnych i niedopuszczalnych (wyłączonych).

którzy mogą być świadkami i jako tacy z urzędu wyłączeni są:

1. Kierownik do udzielenia swych spostrzeżeń, albo gdy w tym procesie, do którego ich zeznanie ma się odnosić, nie-

rololui byli do spostrzeżenia faktu udowodnić się mającego.

2. Duchowni, względem tego, co im oznajmiono na spowiedzi

3. Wnieśliacy rządowi, gdy przez swoje pełnienie naruszyliby tajemnicę wnieśliową, do której zachowania są zobowiązani, o ile od tego obowiązku nie są uwolnieni przez swoich przełożonych.

Do osób sub 1) należą według okoliczności niemni, głuchoniemi, głusi, głupowaci, porbowieni rozumem, dzieci, upiści. -

Przepisy procesu kryminalnego co do świadków odrzucalnych i podejrzanych nie mogą mieć zastosowania w sprawach drob. Jedną oceną słowną wedle swego swobodnego przeświadczenia wszelkie

okoliczności wpływające na bezstronność świadka i wiarygodność jego zeznania.

§ 41.-

Oprócz tego ustawa odstąpiła także od ogólnego obowiązku składania świadectwa przynajmniej pewnym osobom prawo wymawiania się od świadectwa. Można bowiem odmówić zeznania jako świadek:

1. co do pytań, które są tego rodzaju, że odpowiedź na nie świadkowi, jego małżonkowi lub osobie, z którą on w linii prostej lub pobocznej aż do drugiego stopnia jest spokrewniony lub powinowaty, lub przez adopcję stworzony, sromby uległa, lub na niebezpieczeństwo sądowego dochodzenia w drodze karnej naraziła.

2. co do pytań, które są tego rodzaju

in odpowiedzi na nie świadkowi lub jednej z osób pod l. l. wymienionych, wyrażałaby bezpośrednio uszczerbek w sprawach majątkowych. Jednakże co do czynności prawnych, do których świadek jako taki był przybrany, i co do dróżeń, które on względem spornej czynności prawnej, jako prawonabywca, rezygnant lub następca jednej ze stron przedsiębrał był, świadectwo z tej przyczyny odmówione być nie może.

3. Co do faktów, o których świadek nie mógłby zeznawać bez pogwałcenia obowiązku milczenia, z jego powodu wyptywającego, o ile od tego nie został uwolniony § 42.-

Na tej zasadzie odmawiać mogą świadectwa adwokaci (§ 9 ord. adw.), notar-

rynsure (§ 37 ord. not. z 1871), stręczyciele (art. 69 l. 5 k. k.), lekarze, akuszerki i ich pomocnicy (§ 498 k. k.) względem takich faktów, o których dowiedzieli się przy wykonywaniu swego zawodu, tudzież dostawcy wszelkich wyznań w podobnem położeniu się znajdujący.

Świadek nie jest obowiązany powołać osoby na świadka powołane o tem prawie.

Nie należy odbierać przysięgi od świadków, którzy na fałszywe świadectwo lub fałszywą przysięgę skazani byli, albo którzy w czasie przesłuchania swego nie mieli jeszcze 14 lat wieku skończonych. - Tacy świadkowie jakoteż ci, których obie strony uwolniły od naprzymyszenia, będą przesłuchani bez naprzymyszenia.

Prawidłowo procesu wyrocznego, iż do zupełnego

dowodu wymaga się jednogodnego peruda-
nia dwóch wiarygodnych lub więcej podejrza-
nych świadków, niema zastosowania w post.
w spraw. drob. Wyłącznie sędzia ocenia moc
dowodu perudań świadków.

Strona ofiaruje dowód w toku rozprawy, wy-
mienia świadków, i wskazuje fakta, o któ-
rych świadkowie perudać mają.

Jeżeli sędzia uważa za potrzebne przesłu-
chać świadków przez strony powołanych,
dla udowodnienia ich twierdzeń, zarządzi
ich przesłuchanie w toku rozprawy, a jeśli
wypada, audyencya w tym celu odrory.

Świadkowie mogą być przesłuchani poza
audyencyą lub przez innego sędziego.

Prawidłowo świadek wykona przysięgę
przed przesłuchaniem. Jeżeli potrzeba se-
dria przed odebraniem od świadka przy-

siegi, zada mu pytania, aby orenić, czy
jego przesłuchanie lub przysiężenie ma
mieć miejsce §44. Dla objaśnienia się w sto-
sunkach osobistych świadka i pokolicznosci,
czy ten zdolny jest słowić zeznania do
wyświecenia stanu, przesy posłuzić mogące,
wolno sędziemu wypytać go pierwszej. Na
podstawie takiego wypytania może se-
dria po wysłuchaniu stron postanowić,
że przesłuchanie świadka nie nastąpi, lub
że może sobie zastrzec, że co do polebrania
od świadka przysięgi, dopiero po przesłu-
chaniu onego postanowienie powziąć.
W ostatnim paragrafie przed przesłuchaniem
świadka należy go upomnieć o obowiązku
zeznania prawdy, o skutkach fałszywe-
go zeznania według prawa kar. i o pua-
reniu zastrzeżonej przysięgi §45. Świadka

przesłuchać naley w nieobecności innych świadków, lecz wobec stron samych. Przy przesłuchaniu sędzieci i urzędu lub na wniosek radcy świadkom stosowne pytania, co do faktów, których dowód przez ich zeznanie ma być ustanowiony. § 46. Artykułów dowodowych w rozumieniu procesu kryminalnego niema. Strony mogą takie zadawać pytania. Świadkowie, których zeznania są sprzeczne, mogą być badani na wniosek, badani i urzędu stawieni osobicie do odu. § 47. Zeznania świadków na audyencji rozprawowej przesłuchanych będąco do streszczenia wciągnięte do protokołu rozprawy. Streszczenie wciągnięte naley świadkom podpisać. W protokole nadmienić się, czy świadek przed lub po przesłuchaniu przysięgę wykonał, lub też, czy je-

go zaprzysiężenie nie nastąpiło § 48.-
Jeżeli przesłuchanie ma być skuteczne.
nie przez sędziego powołanego, nadwornego
w oderwie należy wyrazić fakt, które
świadectwo pod lub przysięgi pernał ma.
Sędzia wywołający może i po nadjeściu
niezaprzysiężonych pernał świadka, z aryg-
dric dodatkowe zaprzysiężenie § 46.-

Jeżeli inny sędzia przesłuchach świadków,
albo przesłuchanie nastąpiło po raz drugi
mocy, rozprawowej, sporządza się dokła-
dny protokół.

F. Dowód per powołań.

Jeżeli przeprowadzenie dowodu per powo-
łań okazie się potrzebnem, sędzia usta-
nowi jednego lub więcej, także po przesłu-
chaniu stron, co do ich liczby i osób.-

W powołaniu dostatecznem jest ustanowienie jednego prawnicy. Jeżeli dane zdanie jest nieostateczne można poradzić ponowne danie zdania przez tych samych, lub przez innych prawników § 49.

Uwolnienia od obowiązku prawnicy nadać można z tych samych przyczyn, jakie upoważniają świadka od uchylecia się od zeznawania. Zaprzysiężenie prawników nie jest potrzebne, gdy obie strony takowego się nie-
kają. Co do paragrafów §§ 46-48 znajdują się roz-
porządzenie według ducha ustawy do przes-
tupstwa prawników. § 50.

G. Dowód z oględzin § 52.
Tę dowódzie ze prawników, sędzią może kierować tylko przysiężkami prawników, przy oględzinach zaś sędzią sam jest przy-

nym, a znawcy powołani tylko do wy-
rzenia zdania o pytaniach przedwstępnych,
poza okresem wiadomości sędzię leżąc-
cych. Dla wyjaśnienia rzeczy sędzia może
na wniosek lub z urzędu zarządzić oglę-
diny z przybraniem jednego lub więcej
znawców. Jeżeli chodzi o obejrzanie
przedmiotu, który wedle twierdzenia stro-
ny dowodzącej jest w posiadaniu pre-
ciwnika lub w zachowaniu władzy publ,
należy stosować przepisy o dowodzie z
dokumentów. §§ 38 i 39. Wynik oglę-
din będzie w krótkości wpisany do pro-
tokółu rozprawy, a jeżeli oględiny nie
były przedsiębrane na audyencji roz-
prawowej, spisane będą w osobnym pro-
tokole; wynik zapisany ma być stro-
nem odrytym?—

II. Dowód z wysłuchania
stron jako świadków.
§§ 53-65.

Przepisy procesu kryminalnego o dowo-
dnie z przysięgi stanowej, uzupełniają-
cej lub rozumnkowej nie mają zastosowa-
nia w postępow. w spraw. drob. § 65. Kato-
miast fakta stanowe mogą być dowo-
dzone przez wysłuchanie pod przysięgą
stron jako świadków. Sedzia rozstrze-
dzi ten dowód na wniosek lub z urzędu, je-
śli dowód nie uda się osiągnąć innymi
środkami dowodowymi przez strony roz-
strzyganymi § 53. Świadectwo stron jest
więc również jak ich przysięga tylko
środkiem posiłkowym dla sedziego. Cho-
ciaż jest przeciwnie, czy strony stwierdzić
mogą fakta odwołne na podstawie wła-

anego bezpośredniego doświadczenia, lub
czy przemawiają takie tylko okoliczności,
które mogą urasadzić ich przeswiadczenie
podmiotowe o prawdziwem twierdzeniu proce-
sowego. Dowód ten jest wyłączeniowy, jeże-
li ma być udowodniona ilość odszkodow-
wania, wszelako dopuszczony na fakta
stanowcze pod względem ustanowienia
ilości szkody lub natężności § 63.

Przez świadectwo strony rozumniemy wy-
łączenie przemawianie spierającej się strony,
w rozumieniu właściwym, a więc strony, o
której prawo się rozstrzyga. W sprawie ure-
stnictwa w sporze kaidy strony strony
świadectwo nie własnej sprawie. Kaidy
urestnik sporu może być przez przeciwni-
ka przemawiany do skłócenia świadectwa.
Gdyby ten przemawiał tak, że sędzia pre-

nany jest o prawdziwości jego zeznania, zeznanie uczestnika sprawy będzie i na korzyść innych uczestników, bo on zeznawał jako świadek. To samo odnosi się do zawiadomionego o sporze, który stronę zawiadamiającą sądownie zastępuje. Pełnomocnicy mogą tylko zeznawać jako wyrażni świadkowie i mają prawo odmawiać zeznania wedle § 42 (ob. wyz. E).

Jeżeli spór prowadzi prawny zastępca oddanego w opiekę, porostawia się wnanie sędziego, czy chce prowadzić przesłuchanie zastępcy lub oddanego w opiekę, albo obydwóch jako świadków § 64. To samo może miejsce w sprawach masy upadkowej, w którym to przypadku sędzia przesłuchać może zawiadowcę masy, likwidatora upadłego lub obydwu. W sporach masy mo-

jątkowej następca tejże będzie uwarany
za stronę co do dowodu przez wysłucha-
nie stron jako świadków. Jeżeli strona
jest gmina, spółka, towarzystwo, stowarzys-
zenie lub inna tego rodzaju osoba zbioro-
wa, nie stosują się do niej przepisy o pre-
słuchaniu stron jako świadków. Dowodze-
nie przez następców takiej osoby zbiorowej
podobnie jak dowodzenie przez kierownika
innej jej członków lub urzędników może na-
stąpić tylko według przepisów o dowodzie
ze świadków. Stąd wynika, że członkowie
spółki handl. do następstwa powoła-
ni, uwarani będą za strony, członkowie
prezdymerstwa i rady kawiodowej za świad-
ków, prokuratorzy i pełnomocnicy banku
nie mniej urzędnicy spółki akcyjnej za
zwyczajnych świadków. Na mocy § 54 wy.

Łączone są od przesłuchania jako świadków:

a. strona, jeżeli wyłączone jest z urzędu od składowania perrnacji §41.

b. strona, jeżeli w czasie przesłuchania nie ma jeszcze 14 lat wieku skończonych, lub gdy za fałszywe świadectwo lub za fałszywą przysięgę skarona była §42.

Strona może odmówić perrnania w moc §42 l. 1.

z podanej tam przyczyny (ob. wyz. §). Wzycie środków przymusowych dla zmaglenia strony do stawienia się w sądzie w przymiocie świadka lub do płacenia perrnacji nie ma miejsca. Przyczyny wyrażone w §42 l. 2 i 3 nie usprawiedliwiają odmowy perrnacji przez stronę, w przymiocie świadka przestępować się mającą §62..

To do pytania, którą stronę perrnać należy do perrnania, rozstrzyga co następuje:

1. Strona mająca^{obowiązek} udowodnić fakt sporny będzie prawidłowo najprzód za świadka przesłuchana. Prawidło to nie wchodzi w zastosowanie, gdy:

a. wmiarkowana strona wyłączona jest od składania zeznań, bo jej przesłuchanie lub rozprzysiężenie stoi na przeszkodzie jedna z przyczyn wyłączających świadka od świadectwa na mocy § 41 l. 1-3, albo § 43 ust. 1 (§ 54).-

b. gdy sędzia uważa je za jej zeznania nie wyptyna dostateczną pewność, co do faktu udowodnić się mającego, zwłaszcza gdy strona o fakcie nie wiedzieć nie może. § 56.

W tych 2 parach sędzia powziąwszy troskliwie wszelkie okoliczności, osadzi czyli zgodził przez przesłuchanie stron jako świadków całkiem wykluczyć, lub stronę pre-

ciwną, jako świadka do zeznawania po-
bowiazać wypadła § 57. Sędzia może także
odstępować od zasady, według której stro-
na powoływana do udowodnienia faktów
spornego, ma być najpierw jako świadek
przesłuchana, postanowić, że najpród pre-
ciwnik będzie przesłuchany, jeżeli strony
zgodnie się tego domagają, albo się ska-
żają, że to postąpi do wykrycia
prawdy § 55.-

2. Jeżeli jedno ze stron dopuszcza do
zeznanania w przynajmniej świadka, sędzia
może na wniosek lub z urzędu zarządzić
przesłuchanie przeciwnika, którego przesłu-
chanie jest dopuszczalne gdy strona, która
najpród do płwienia zeznań wezwano:

a. odmówił zeznania, a odmówienie to
choć nie poparte ustawą, przecież jest

urządzone, sędzia ratem strony nie uważa
za brawunkowo za upadła, w sprawie,
albo jeżeli

b. z jej uznania nie wypływa dostateczna
pewność co do faktu udowodnić się mają-
cego § 57.

Dopuszczenie przeciwnika zawisło w obu przy-
padkach od uznania sędziego; każdej stro-
nie wolno wrakie iadać, aby po prestu-
chaniu przeciwnika i ja, jako świadka
prestuchano. W tym przypadku słuiy wieg
stronie prawo, od uznania sędziego niez-
wiste, iadać aby ja, prestuchano jako
świadka. § 56. Taki to wpływ wywiera na
ustanowienie dowodu, gdy strona bez dosta-
tecznej przyczyny uchyla się od prestucha-
nia pod przysięgą, lub od odpowiadania
na przesłuchanie sędziego. lub gdy strona

przyzwana w celu przesłuchania nie staje;
sędzia oceni przy starannem porównaniu
wszelkich okoliczności § 62.-

Tak samo oceni sędzia przynanie strony, ja-
ko świadka niemniej przy sporecniwających
się przynaniach stron, czy należy przyznać
znaczenie stanowcze jednemu z przynan, a to
z powodu, że jest lepiej urasadnione. Pre-
słuchanie stron, jako świadków nastąpi
przed zamknięciem rozprawy. Jeżeli se-
dria zarządzi przesłuchanie strony jako
świadka, postanowienie to ogłosi. Jeżeli
strona nie jest probieście obecna, zarządzi-
ne będzie jej przyzwanie z wyrażeniem
faktów, względem których przesłuchanie
ma nastąpić § 59. Przed przesłuchaniem
należy stronie oznajmić wyrażnie przy-
zwóceniu uwagi na skutki prawa kar-

nego, że teraz już jako świadek ma zezna-
wać. Wszelako przed tem oznajmieniem
moje sędzia dla wyjaśnienia stanu rzeczy
przedsięwziąć przedwstępne wypytanie, w któ-
rym to przypadku i przeciwnik moje pada-
wać pytania (§§ 60, 26).- Przed przesłucha-
niem strony należy od niej odebrać przysię-
gę. Przesłuchanie odbywa się według pre-
pisów o przesłuchaniu świadków, wszadze
niema miejsca wycie środków przymuso-
wych dla zmaglenia strony do stawien-
nictwa w przyniesie świadka, lub do
stwierdzenia zeznań. Jeżeli strona nie stanę-
ła, lub odmówiła zeznań, albo zezna-
nie jej jest niedostateczne, sędzia porwa-
dy, czy nie należy zarządzić z urzędu
lub na wniosek przesłuchania przeciwni-
ka, w którymto razie przeciwnik niobecny

zawierany być winien. - Gdyby strona przyni-
ta zeznania stanowcze, wolno przeciwnikowi
zagać, aby sędzia dopuścił go do złożenia
zeznania, sędzia się do tego przychyli. W ta-
kim przypadku wrażliwie zastanowić się może,
że co do zaprzeczenia przeciwnika, powoła-
nie postanowienie po naradzie z przysię-
czanin, a później może nie odbierać przysięgi,
jeżeli złożone zeznanie okazuje się zupełnie
nieprawdopodobnem § 61. -

Jeżeli stawienie się strony z powodu większej
odległości miejsca jej pobytu, połączone jest
z osobliwymi trudnościami, zawrócić na-
leży sąd miejsca pobytu o jej wystąpienie.
§ 59.

Jeżeli zeznanie złożone przez stronę, jako
świadka jest fałszywe, uważać się ma, jako
fałszywe świadectwo przed sądem, złożone. -

Przepisy prawa karnego o poświadczaniu fałszywej przysięgi albo świadectwa nie stosują się do osnajmienia lub renowacji strony, które poprzedziły jej przestępowanie, jako świadka. -

IX. Orzeczenie. Entscheidung.

A. Wyrok Urteil.

1. Wyrokowanie.

Wyrok jest tylko stanowczy. Wyrokiem rozstrzyga się jedynie sama sprawa sporna. Jeżeli pądanie skargi nie jest warunkiem, wyrok jest prawore bezwarunkowym, gdyż przysięgi stron następują się występowaniem stron, jako świadków. Termin do wypełnienia obowiązku wyrokiem na-

Łozonego, ma być pryncypy na dni 8, nawet w sprawach handl. Gdy jednak chodzi o wykonanie jakiej pracy lub czynu, natenczas do okoliczności zastosowany będzie § 75..

Wyrok obejmować ma skazanie strony spór przegranej na zwrot kosztów, jakie przeciwnik z powodu sporu poniósł. Jeżeli Rada strona po części spór wygrywa, a po części przegrwa, koszty mają być stosunkowo rozdzielone lub nawzajem ruśnione..

Można jednak w całości zwrot kosztów nałożyć jednej stronie, jeżeli przeciwnik przegrwa spór tylko w nieznacznej części, której dochodzenia osobnych kosztów są sobie nie pociągły. § 74..

---

2. Ogłoszenie, ułożenie i treść wyroku.

Wyrok ogłasza się razem z pobudkami
orzeczenia, a prawidłowo na audyencji
natychmiast po ramknieciu ustnej rozpra-
wy. Z nadzwyczajnych tylko przyczyn, mo-
że sędzia do ogłoszenia wyroku namówić
osobną audyencję, jednak na dzień naj-
dalej za tydzień nadchodzący i karar stro-
nom oznajmiony § 71.

Na przypadek oddalenia się stron, lub
niestawienia się na audyencji, do ogłosze-
nia wyroku namawionej, sędzia mimo to
ogłosi wyrok. Jeżeli ogłoszenie następuje
karar po ramknieciu ustnej rozprawy,
sędzia może się ograniczyć do oznajmie-
nia głównych pobudek orzeczenia § 71.-

Wyrok wszakże układa się w każdym

racie także na piśmie. -

Na wstępie wymienia się nazwisko sędziego
wyrzekającego. Wyrok obejmuje:

a. rozstrzygnięcie sprawy,

b. orzeczenie o kosztach sądowych.

Jeżeli wyrok rozstrzyga więcej rozstrzeżeń, a
sędzia nie może orzec karą o przynależny-
tościach lub kosztach sądowych na rozstrzy-
gnięcie rozstrzeżeń przypadających, wyrażnie
w wyroku wykreśli, o ile orzeczenie o takich
do dalszego wyroku powiesza. § 76. -

c. na przypadek skazania porwanego, ter-
min do wypełnienia wyrokiem natwis-
nego obowiązku § 75.

d. pobudki orzeczenia powierające powzięte
wytuszczenie stanu rzeczy § 72. -

Nitne ogłoszenie wyroku wywiera ten sam
skutek, co wreczenie wyroku w postępowa-

nie pisemnem lub protokularnem, lecz pod warunkiem, iż przy ogłoszeniu wyroku obie strony były obecne. Od dnia po ogłoszeniu liczy się termin 8 dniowy do wypełnienia wyroku i zaskarżenia nieważności, a wroczenie wyroku na piśmie wygotować się mającego, nastąpi tylko na żądanie strony. Jeżeli przy ogłoszeniu wyroku żadna ze stron, lub tylko jedna była obecna, wygotowanie pisemne doręcza się obu stronom z urzędu, a 8 dniowy termin liczy się od dnia po wroczeniu wyroku §§ 73, 75, 79. -

§. Wyrok prawny §§ 28 i 68.
Nieprosłuszeństwo (zaniedbanie) stron polega w postępowaniu natnem na niestawieniu na audyencyi, do rozprawy wyłączonej. Gdy żadna strona nie stanęła, postę-

powanie przerywa się. Na prośbę jednej re-
stron, nowa ustanawia się audyencya. Je-
żeli tylko jedna strona nie staje, princi-
pale nie może zerwać na odroczenie audyencyi.
Gdy tylko powód staje, a na odroczenie nie
zerwał, powód przedtawia ustnie skargę,
swoją, a faktyczne twierdzenia jego uwa-
żane będą za prawdziwe, o ile ich nie rbi-
jają dowody sądzienn przedłożone; a na
tej podstawie nastąpi wyrokowanie. Jeżeli
jednak powód przeniósł swą skargę, i wex-
ność pozwanego niema miejsca §25. Popra-
wienie skargi nie stoi na prawdziwie uwa-
niu pozwanego za pozwanego. Jeżeli tyl-
ko pozwany staje, jego twierdzenia fakty-
czne uważają się za prawdziwe, o ile ta-
kowych nie rbiżają przedłożone dowody.
Pisma, jakieby nadstata strona niesta-

wajaca (powód czy porwany) uwzględnić nie należy. To się wszakże nie tyczy dodatku do skargi przed audyencyą porwanemu wicetronego.

Zasada strony wtedy tylko jest skuteczna, gdy sędzia na audyencyi, na której strona nie stała, oznajmi zamknięcie rozprawy. Gdyby więc sędzia odroczył audyencyę dla przeprowadzenia dowodu lub dla innej przyczyny, strona przedtem nie stawajaca tak prawa swego dochodzić lub bronić może, jak gdyby zawsze była stawiała.

C. Postanowienia i rewolucye.

Tylko sprawa sama przystępuje się wyrokiem, wszelkie inne rozporządzenia lub oznaczenia sędziego, wydane przed rozpoczę-

ciem lub w biegu rozprawy ustnej narywa-
 ją się postanowieniami (Beschluss-nehmen-
 ta). Wygotowanie postanowienia na piśmie
 nowie się rezolucya. Wszelkie postanowienia
 powzięte bez poprzedniego, ocnego postępowania,
 winno być ułożone na piśmie i stro-
 nom wręczone. Postanowienia w toku postę-
 powania powzięte, ogłasza się ustnie i wpisuje
 się do protokołu rozprawy. Ogłoszenie
 ustne wyznacza tesamie skutki po doręczeniu.
 §69. Wygotowane na piśmie postanowienie
 w toku postępowania powzięte i prnajmione
 wręcza się z unedni:

1. obu stronom, które przy ogłoszeniu nie by-
 ły obecne, jeżeli stronie stwiy
 a prawo rekursu od postanowienia, albo
 b. prawo do prowadzenia parax egzekucyi
 na mocy rezolucyi.

2. stronom nieobecnyim w obu przypadkach
(a i b), a nadto we wszystkich razach, gdzie
tego kierownictwo rozprawy wymaga § 69.-
We wszystkich tych przypadkach rozstrzygnięcia
dopiero po doręczeniu skutkuje. Postano-
wienie nie wymagające pisemnego wygoto-
wania, uwiadamia się w protokole rozpra-
wy. Jeżeli sędzia postanowieniem swem
skarzał stronę na zapłacenie kosztów, tak-
że będą zapłacone w 8 dniach.-

X. Środki prawne.

A. przeciw wyrokom

1. X. Naskarzenie nieważności.

Od wyroku nie można się odwoływać do
sądu wyższego (apelować). Wyrok może być

zakazany tylko przez środek prawny za-
skarżenia nieważności i to wyłącznie dla
jednej z następujących przyczyn § 78:

1. że postępow. w sprawach drob. nie powinno
być (i być stosowane)
2. że wyrok wydany został przez sąd nie-
właściwy (§§ 1-7) chyba że nastąpiło do-
wolne poddanie się pod sąd niewłaści-
wy, a sąd ten jest powołany do postępo-
wania w sprawach Drob. -
3. że go wydał sędzia nie powołany do sa-
dzenia w post. w sprawach drob. § 8, lub kto-
ry nie całej rozprawie przewodniczył
§ 70, albo stosownie do ustaw obowiąz-
ujących obowiązany był z powodu
stronniczości wstrzymać się w sprawie
spornej od działania według sędziowskie-
go.

4. je wyłączone jawności w sposób nie-
usprawiedliwiony
  5. je rozprawiata się osoba nie mająca
do tego zdolności prawnej albo upo-
ważnienia.
  6. je przez krok nieprawny odjęto stronie
możliwość rozprawiania się przed sądem,
  - 7 je co do istoty sprawy wyrokowano po-
nad ządanie jednej ze stron.
- Do wniesienia zaskarżenia nieważności
uprawniona jest strona pokrzywdzona
nieprawem postępowaniem sądnego, choć-
by trzeci w imieniu tej strony działat.
Zaskarżenie nieważności winno być wnie-
sione do sądnego Inst. w nieodwlocnym
okresie 8 dni, a to ustnie lub na piśmie.
W ostatnim przypadku ma być podpi-
sane przez adwokata. -

Termin porczy na się naraz jutro po doręczeniu wyroku wygotowanego na piśmie, gdy zaś to doręczenie nie miało być zarządzone pu. przed, naraz jutro po ustnem ogłoszeniu wyroku.

W ostatnim przypadku, jeżeli strona prosiła w Sdmowym terminie o wygotowanie pisemne wyroku, nie będzie się liczył czas od dnia tej prośby aż do dnia doręczenia z dodatkiem obu tych dni §79.-

Gdy raskazanie nieważności podano na procie, dni biegu pocztowego nie wliczają się §11. Według Inst. przedstawi sądowi krajowemu wyiszeniu przy stosownem sprawozdaniu wniesione raskazanie razem z aktami procesu i protokołem porprawy. Nie może on odrzucić raskazania nieważności, choćby było napórno wniesione. §80.

Postępowanie w drugiej instancji jest pisemne.

Sąd II^{ej} instancji:

a. odrzuci zażalenie rapózo wniesione

b. przy zachowujących wadach byrących się formalności prawnych (np. brak podpisu adwokata, niewłaściwy język) wskazać poprawienie, ustanowić termin do powtórnego przedłożenia

c. jeżeli zażalenie nie może być odrzucone, zbadać czy jest zasadnione, przytem ograniczyć się nie może do nieuwagi przez słowne zażaleniowych, przeciwnie z uwzględnieniem przyczyn nieważności ustawać wniosek § 81.

Wniosek sądu II inst. rapada wprost, lub pro dochodzeniem przez sąd ten parządronem. Sąd ten parządroni może wysłuchanie se

driego I inst., strony przeciwnej lub osób trzecich. Wyłączenie sędziego skutkiem się na piśmie, osób innych narowy. praj protokolarnie.

Sąd II inst. orzeka tylko o niewinności, nie może się wdać w sądownie sprawy samej. (tj. in merito).

Gdy skazanie jest uzasadnione, musi wyrok, i w miarę przypadku wyda potrzebne nakazy, aby postępowanie ustawić odpowiednie przed sędzią właściwym narządowo. Gdy delegować należy innego sędziego, delegowanie nastąpi równocześnie.

§ 81. To do kosztów wchodzi w zastoso-
wanie ogólne, przepisy procesu wyjątkowego. Pre-
ciw orzeczeniu sądu wyższego żaden śro-
dek prawny nie ma miejsca. § 81. To się,
jednak tyczy wyłącznie orzeczenia po

do samej nieważności. Rekurs sędziego
bowiem jest dopuszczalny od orzeczenia,
o ile wchodzi na sędzię, wzrost kow-
tów. -

Od orzeczeń sądów II inst. raz po raz
w post. w spraw. drob. nie można się od-
woływać do sądu najw. (orzec. najw. sądu
z 16 paździer. 1877 do l. 101 ks. orz.). - Wnie-
sienie skargi nie wstrzymuje egre-
kucji wyroku. Gdyby zaś stronie pagra-
żoit trudny do powetowania uwerek-
tek, na uchybiony wniosek tak sędzia
I inst. jak i sąd wyższy mogą posta-
nowić, że tylko egzekucja na paberpie-
czeniu ma miejsce § 82. -

2. Sprostowanie wyroku § 83.
Oprostowanie pomyłek pisarskich przy

wygotowaniu wyroku doprawić się należy u sędziego wyrokującego. Na prośbę sędziego po wysłuchaniu obu stron i rozważeniu wszystkich uderzonych egzemplarzy wyroku, uskuteczni potrzebne sprostowanie. Sprostowanie może nastąpić nawet, gdyby jedna tylko strona stanęła i w każdym razie.

B. przeciw postanowieniom i rewolucjom §§ 84 i 85.

Rewolucya przez sędziego w spraw. drob. wydana, tudzież powzięte postanowienia i poczynione zarządzenia nie mogą być w drodze rekursu paskarione, wszelako rekurs jest dozwolony:

1. od postanowień:

a odmawiających zarządzenia post. w

spraw: drob.

b. wstrzymujących paragrafowe postępowanie w sprawach drob. -

2. od rewolucyi nie przychylających się do prosby:

a o uniesienie niestawieństwa za usprawiedliwione

b o przywrócenie do dawnego stanu & powodu upływnięcia terminu do wyneśnienia środka prawnego (zaskarżenia nieważności, rekursu, restytucyi).

W tych 4 przypadkach można pociągnąć rekurs w nieodwołalnym terminie dni 8, do sądnego I inst. ustnie lub na piśmie, wraz z podpisem adwokata. Zresztą, wchodzą w zastosowanie ogólne przepisysy procesownych. o rekursach. Według odmiany & względu rekurs spóźniony, a rekurs przeciwny

równobramnym perolucyom nie jest do-
puszczalny.

Łedria I inst. mocen jest na przedstawie-
nie stron interesowanych (stron samych,
świadców, pełnomocników etc.), lub p^o we-
du zmienić we postanowienia i perolu-
cyę, wszeloko nie może zmienić.

- a. postanowień i perolucyi, które mogą
być naskazane w drodze rekursu,
- b. postanowień skazujących na zwrot
kosztów, chone, w której winy nastąpi.
To odroczenie audyencyi § 27 mt. 3.

C. Restytucya.

Restytucya, z przyczyny złej obrony nie
ma miejsca w post. w spraw. Drob. § 36.

Dopuszczone są 3 rodzaje restytucyi:

1. restytucya p^o powodu niestawienia się

na audyencji § 29. Prośby usprawiedliwia-
jące niestawiennictwo, wnosić należy ust-
nie lub na piśmie, a to w terminie dui 8,
licząc od dnia, kiedy przeszkoda do stawi-
nia się na audyencji ustala. Na audyen-
cji, która wskutek prośby naradczych na-
leży, w razie przychylenia się do prośby,
przytapi się zaraz do rozprawy w spra-
wie głównej, proszący zaś zostanie robo-
wizany do zwrócenia przeciwnikowi
wszelkich kosztów na jakie naraził go
przez swoje niestawiennictwo. Prośba, po
ogłoszeniu wyroku wniesiona, nie wstrzy-
muje jego egzekucji, bez względu czy
jedna, czy żadna strona nie była obecna,
przy ogłoszeniu, i czy dla nieobecności
jednej tylko strony wręczenie wyroku na
piśmie już nastąpiło lub nie. Wszelako

gdyby stronie groził niepowetowany uszczerbek, może sędzia na wniosek jej postanowić, iż egzekucya nastąpi jedynie w celu zabezpieczenia.

Prośby widocznie spóźniejsze i według odroczenia należy.

2. Restytucya z powodu upłyniętego terminu do wniesienia środka prawnego.

(zakazania nieważności lub rekursu)

W tej restytucyi stanowi § 84 tylko nawiasowo, iż rekurs dowolny jest w ciągu dni 8 od rewolucyi nieprzychylającej się do prośby o dopuszczenie wnioskowanej restytucyi. Z uwagi na to idąc w zastosowanie przepisy procesu zwykłego tyczące się terminu, kiedy prośba ma być wniesiona, tudzież warunków itd.

3. Restytucya z powodu nowo zaistniałych

środków dowodowych.

Przepis § 86 stanowi tylko, że rozprawa w przedmiocie restytucji z powodu nowych środków dowodowych będzie połączona z rozprawą w sprawie głównej, i co do obu nastąpi orzeczenie w tym samym wyroku.

Wskazując o restytucję, postawić trzeba razem iżądanie, będące przedmiotem sprawy głównej. Orazie, w którym można iżądać restytucji, stanowi § 490 ust. 1. pkt. 1. skarga o restytucję zawiera się wprost w spraw. drob. Restytucja ta odnosi się wyłącznie do środków dowodowych materialnych po raz pierwszy w sprawie ustnej, wszelako można jej iżądać także w celu przeprowadzenia takich środków, których przeprowadzenia odmówił na mocy § 31 następ. 3 odmówił (bo osiągnął

przekonanie, że oświadczenie dowodów umie-
rnia tylko do przewłoki rozprawy) byleby
strona wykarzać doświadczać, że przypuszcze-
nie jednego, na którym się odwołanie
restrykcji opiera, jest niewłaściwe.

XI. Egzekucya § 87.

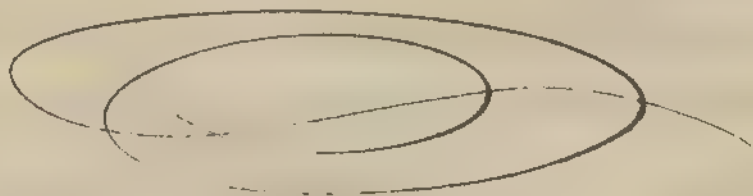
W postępowaniu egzekucyjnym idą w rasto-
sowanie przepisy ustawy o postępowaniu
sumarycznym. Jeżeli wyrok ogłoszony
został w obec obu stron, nie potrzeba doła-
czać wyroku na piśmie do prosby o egre-
kucję.

Prowadzenie egzekucji na mocy tytułu egre-
kucyjnego wyskanego w postępow. drobiarg.
nie wchodzi w zakres postępowania dro-
biargowego / a zatem dowolony rekwis re-
wizyjny) (Or. S. Tr. z dnia 3 kwietnia

1889 roku № 144 B. (wrechen).-

Reskrypt min. z 5 czerwca 1873 l. 6799 pa-
miera przepisy dotyczące się wykonywania
ustawy o postęp. w spraw. drobiar. gorych.-

Rozdział.

Umorzeniu dokumentów.

Przez umorzenie Amortisation rozumieć należy
określenie, że dokument zagubiony stracił
moc i prawną działalność przeciw wysto-
wcy odpowiedzialnemu z tego dokumentu.
(§§. 201-203 kod. fr. c.).

I. Przedmiot umorzenia.

Przedmiotem mogą być jedynie dokumen-
ty pisemne wyrażające prawne zobowiąza-
nie, a względnie uzasadniające pewne pra-
wo np. obligi, dowody zobowiązania się,
kwity itd., nie zaś dokumenty z których
poziwaniem żadne nie bierze się prawo

np. testamenty, świadectwa, nominacje. —
Banknoty nie mogą być umarrane (§17 sta-
tutu Banku austr-węg), tuteż kupony
obligacji państwowej opiewających
na 20 złr. (Reskr. min. z 26 stycznia 1855
l. 22 Druop., talony ust. z 2 czerwca 1868 N°88,
kartki loteryjne i losy loteryi na cele dobro-
czynne. (dekr. z 14 grudnia 1858). —

II. Sad właściwy.

1. Wywołanie celem umorzenia obligacji
państwowych i innych papierów kredyto-
wych z nimi na równi połączonych wy-
nieść należy przed tryb. I inst., w które-
go siedzibie unedowej utrzymują się
właściwe księgi kredytowe. (§ 32. N° 7). —
2. Umorzenie wehli należy do sadu ban-
kowego albo trybunału I inst., jako

sadu handl., w którego okręgu znajduje się miejsce wypłaty weksłu (§ 60 Nr 7). -

To samo tyczy się prekarów Banku aut. reg.

3. Umorzenie papierów wartościowych wydanych przez spółkę akcyjną, lub spółkę komandytową na akcje, tudzież przez stowarzyszenia, zakłady i przedsiębiorstwa ustanowione na mocy pozwolenia państwowego, a podlegające nadzorowi państwowemu, należy wytączyć do trybunału I inst., w którego okręgu znajduje się siedziba spółki, stowarzyszenia, zakładu lub przedsiębiorstwa, a względnie zakładu filialnego, który samodzielnie wydał papiery w sprawie będącej. Do papierów tych liczą się mianowicie: akcje, dowody tymczasowe (Interimscheine),

listy zastawne (Pfandbriefe), obligacje udziałowe (Partiethaile), trzydzieci dowody uczestnictwa (Genussscheine) i kupony, książeczki wkładów do kasy oszczędności i inne do obrotu prawnokronne papiery. Do umorzenia wzmiankowanych papierów wydawanych jednak przez inne korporacje, osoby pojedyncze lub gminy, jeżeli papiery te wystawione są na okaziciela, lub mają dodane kupony opiewające na okaziciela, wystawione powołanym jest tryb. I inst., w którego okręgu znajduje się miejsce wystawienia papieru, a gdyby papier miał kilka miejsc wystawienia, ten trybunał, w którego okręgu znajduje się miejsce pierwsze jako miejsce wystawienia podane. Przepisy te jednak

nie wznoszą, postanowień o umorzeniu
weksli, tudzież przepisów kod. handl. o umo-
rzeniu prekarów kupieckich i dowodów
robowiazania się, nareszcie postanowień w
tym względzie zawartych w statutach przez
rząd zatwierdzonych (ust. z 3 maja 1868 r.
l. 36 Druy.)

4. Umorzenia innych dokumentów domo-
gac się można albo od sądu powiatowe-
go, właściwego dla rządzącego umorzenia
ze względu na jego miejsce zamieszkania,
albo od sądu powiatowego, właściwego dla
tej osoby, przeciw której dokument na do-
wód stawić ma (§ 32 N. 7). Temu sądowi pod-
legają także posiadacze dóbr tabularnych.
Sąd miejsko-del. nie jest właściwy do postę-
powania amortyzacyjnego. —

III. Osoba domagająca się umorzenia.
Uprawnionym jest tylko właściciel dokumentu, który własności swą tylko, w ten-
raz wykorzystać ma, gdy dokument jest
imienny a nie opiewa na jego imię. —

IV. Postępowanie.

A. Ogólne prawidła.

Podanie wnosi się do sądu właściwego,
opisując dokładnie treść dokumentu i
żądając, by tenże po przeprowadzeniu postę-
powania w przedmiocie umorzenia ura-
wy był za nieważny / bezskuteczny / . —

Sąd winien wysłuchać strony, za robotni-
zanie z dokumentu odpowiedziałne, a je-
żeli te nie poczynią, żadnych gruntowa-
zarzutów, wydać edykt, w którym opisu-

jąc dokładnie dokument wyrywa woszyst-
kich, w których roku dokument znajdo-
wać się może, aby go w ciągu roku oka-
zali, gdyż w przeciwnym razie na powtór-
ne żądanie domagającego się umorzenia,
za nieważny uznany będzie. (co do
książeczek kas oszczędności wynosi ter-
min edykcyjny 6 miesięcy).

Jeżeli się nikt w terminie nie zgłasza,
wówczas na powtórne żądanie właścicie-
la dokumentu, sąd uznaje dokument
za nieważny (§§ 201-203 k.p.s.)

B. Umorzenie obligacji rządowych
i innych papierów kredytowych z nimi na
równi poświadczonych.

Umorzenie tych dokumentów urzędowe
jest liczącymi ustawami i rozporządzenia.

mi (Obacz: das Verfahren außer Streit-
sachen Utyd. Manua).--

§. Umorzenie dawnych wierzytel-
ności hipotecznych (§§ 118-121 ust. hip. z 25°
lipca 1871.).

Jeżeli od wpisu wierzytelności hipotecznej,
a na przykład, gdyby do niej się odnosi-
ły dalsze wpisy, takie od ostatniego w
tych wpisów upłynęło przynajmniej lat
50, a ci którzy według wpisów są upra-
wnionymi, alboważ ich dźiedzice i na-
stępcy nie mogą być odrzucani i przew-
ten czas ani raptatę kapitału lub procent-
tów nie podnieśli, ani w inny sposób pra-
wa swego nie porzuciwali, dłużnik mo-
że jest podać do sądu hipotecznego proś-
bę o zarządzenie umorzenia. §. 118.--

Proszący powinien wyrazić w prośbie powody iadane go umorzenia. Jeżeli sąd hipoteczny uzna za stosowne prośbie raciońcuzynie, winien edyktem wezwać tych, którzy roszczą sobie prawa do wierzytelności hipotecznej, aby się i takowymi zgłosili §.119. W edyktcie wyrazić należy dokładnie wpis wraz ze wszystkimi wpisami do lakowego odnoszącymi się, i ustanowić do zgłoszenia się i roszczeniami termin jednego roku, który wyznaczyć należy w przybliżeniu i uwzględniieniem pierwszego ogłoszenia edyktu i wymiśnieniem ostatniego dnia kalendarowego. Edykt w sadzie przybić i trzy razy w gazetach na ogłoszenia sądowe przeznaczonych umieścić należy. Zarządzenie ogłoszenia także w innych dziennikach krajowych lub zagranicznych zostawia się sądowi bisp. §120.

Jeżeli kto zgłosi się z poręczeniem w ciągu terminu edyktalnego, należy o tem zawiadomić rządającego umorzenia, a interesowanym zachowuje się wolność wyjednania orzeczenia o ich prawie na drodze sporu.

Jeżeli zaś termin edyktalny bezskutecznie przeminię, sąd hipoteczny dorwoli na żądanie proszącego przez rewolucyjnego umorzenia tak wpisów, jakoteż datowych do tegoż odnoszących się wpisów, oraz ich wykreślenia.

Oddział III.

O postępowaniu zabezpieczającym i wykonawczem.

Część pierwsza.

O postępowaniu zabezpieczającym czyli o środkach zaradczych tymczasowych.

Rozdział I.

Część ogólna.

W toku procesu niekiedy i przed jego rozpoczęciem może strona wyzkać od sądnego zarządzenia smierające do tego, by zaradzić grożącemu szkodzeniu.

nie doctwodzenia prawa albo utrudnie-
niu w porukiwaniu towaru.

Środki te tak zwane środki karawne
tyncrasowe różnią się od rozporządzeń
egzekucyjnych tem, że one mają sku-
teczność tylko podczas procesu i że nie
urasađniają prawa procesowego na
przedmiotach karawnem sądowem
dotkniętych.

Ustawa sądowa palicza do tych
środków:

1. arest osobisty (rozdział 28)
2. napowiedzenie rzeczy ruchomych
(rozdział 29) i,
3. sekwestrację przedmiotu sporne-
go (rozdział 30)

Wrazie w skład tych środków wchodzi
jeńczer:

4. adnotacye w księgach gruntowych,
i to:

- a. Adnotacya wypowiedzenia pretensyi
hipotecznej, i adnotacya wiracego spo-
ru (§§ 59 i 61-71 ust. o ks. grunt.)
- b. Adnotacya skargi nastawiającej na
skuteczność czynności prawnej przedsię-
wziętej przez dłużnika niewypłatnego
(§ 46 ust. z 16 marca 1884 l. 36.)

5. nakazy sądowe budowania, wykonywa-
nia wszelkich czynności posiadania, i
wzwekanych zmian podczas postępowania
z powodu naruszenia posiadania i po-
stępowania w sprawach o najem lub
dzierżawę.

6. oddanie jednej ze stron przedmiotu, o
który spór się toczy podczas postępowania
z powodu naruszenia posiadania

lub postępowania w sprawach o najem
lub dzierżawę.

Przypadek pod 4) wchodzi w zakres prawa
cywilnego; a przypadek pod 5.) i 6.) omó-
wiono przy przedstawieniu odnosnych po-
stępowan.

Rozdział II.

O tymczasowym przymusie oso-
bistym (arescie).

Przymus osobisty jest w postępowaniu cy-
wilnem dwójaki:

1. prowizoryczny, z powodu obawy że dłuż-
nik ucieknie
2. jako środek egzekucyjny, aby dłużni-
ka przymusić do dostarczenia środków
wyплаты. Ustawa z 4 maja 1868 l. 34 nie.

siono przymus osobisty egzekucyjny, a
wekslowe lub inne pieniężne długi. -

Provizoryczny przymus osobisty jest to
przytrzymanie dłużnika podejrzanego o
uciekę, albo rabierającego się do ucie-
rki, albo znajdującego się już w ucieczce,
dowolone przez sądziego cywilnego przed
rozpoczęciem procesu lub w toku tegoż, w
celu, aby dłużnik nie uciekł. O tym przy-
musie stanowi rozdział XXVIII ust. 6.

I. Warunki dowolenia aresztu oso-
bistego.

A. Strona żądająca aresztu powinna
mieć do dłużnika pretensję realną i
wystatną, w dowód której - albo

1. przedkłada dokument na zupełną, wie-
rzącą zastęgujący, tj. taki, który stano-

wi zupełny dowód pretensyi, jeżeli przeciwnik wina go za prawdziwy § 367, albo
2. nie mając takich dokumentów

a. przedkłada dokumenty uprawołopodobniające byt pretensyi, i kararem

b. składa dostateczną kancję, z którejby przytrzymany być mający wynagrodzonym być mógł za oświecenie i szkodę wyrządzić się mogącą § 368.

W braku wszelkich dokumentów przypuszczać nie może być dowolony.

B. Strona domagająca się aresztu uprawołopodobnić winna okoliczności wykazujące, że dłużnik dla wzmiankowanego długu podejrzany jest o ucieczkę, albo że się rąbia do ucieczki, albo że się już znajduje w ucieczce. Oczenienie

tych okoliczności należy wyłączenie od
umniania sądowego. Karancie

Ł. osoba mająca być przytrzymana nie
może być prawnie uwolniona od aresztu,
na który serwolic może sąd cywilny?
Do osób uwolnionych należy:

1. wszystkie osoby, które dotychczas podle-
gały jurysdykcji wojskowej cywilnej
(pat. z 20 kwietnia 1782), wszelako nie-
gają przymusowi osobistemu:

a. żołnierze należący do rezerwy i do
obrony krajowej, jeżeli nie są w służbie
przymusowej i

b. żołnierze, którzy są na urlopie aż do
powołania, przeniesienia do rezerwy
albo aż do zupełnego uwolnienia,
(reskr. min. z 3 marca 1867 l. 52 i ust.
z 5 grudnia 1868 [53.]

Żeżeli żołnierz w przypadku pod a i b, powołanym został do służby, przez władzę wojskową, nosi się natychmiast przymus osobisty.

2. Urzednicy państwa (patent n. 25 parów. 1798 l. 436) dopóki porostają, w służbie czynnej.

Prawo to służby, takie:

a.) praktykantom zaprzysiężonym, zastępowanym w dekret nominacji (dekr. nadw. n. 18 grudnia 1800).

b.) urzednikom urzędu zastawniczego, szpitali, niemniej wogóle wszystkich takich zakładów, które utrzymywane bywają z fundusów, którymś może bezpośrednio powiadamie, dalej urzednikom miejskim i wydziału krajowego (dekr. nadw. n. 16 stycznia 1799 i 3 kwietnia 1828).

- c.) służbie dworu cesarskiego, która pobiera stałą płacę ze skarbu państwa (dekret nadw. z 8 lutego 1828), nie zaś aktorom nadwornym (dekr. nadw. z 17 lipca 1833).
  - d.) subiektem apteki nadwornej (dekr. nadw. z 13 kwietnia 1805)
  - e.) nauczycielom publicznym i nauczycielom ludowych szkół, nie zaś kościelnym (dekret nadw. z 3 lipca 1801, 10 sierpnia 1822 i 9 lutego 1841)
  - f.) pryncipalnym gmin żydowskich (dekret nadw. z 22 lutego 1828).
3. Zawiaadowcy paktołów wyrabiających proch (reskr. min. z 31 kwietnia 1853 l. 91)
4. Konsulowie generalni, konsulowie, vice-konsulowie i kanclerze francuscy ustanowieni w monarchii austriackiej nlegacy-

ja wtenczas tylko przymusowi osobistemu, gdy są kupcami i gdy się rozchodzi o dług handlowy (Umowa z 16 grudnia 1866 l. 167). Ten przywilej słuzi takie konsulom państwa niemieckiego, królestwa hiszpańskiego etc.

II. Dzwolenie.

O dzwolenie przymusu osobistego podaje się prośba, nie skarga. Jeżeli wszystkie zachodzą warunki, sąd dzwoliła przez rozucę areotu bez sluchania Źwinika, nakazując wyznaczonemu urędnikowi sołowemu wykonanie areotu. Jeżeli kanoya ma być slowona, wykonanie nastąpi za popředniem slowieniem Kanoyi do ręk delegowanego urędnika lub sądu (prośba wnosi się o trzech okazach).

III. Sad właściwy.

Przepis § 369 został zastąpiony przepisem § 46 normy jurys., według którego podania o dorwolenie prowizorycznego arestru, zapowiedzenia sądowego, sekwestracji prowizorycznej, lub innego środka tymczasowego paradnego, mogą być wniesione według wyboru domagającego się, albo przed sad który jest właściwym dla sprawy głównej, albo przed ten sad powiatowy (także miejsko-del.), w którego okręgu zabezpieczenie prowizoryczne ma być uskutecznionem. Jeżeli podanie wniesione jest do sadu powiatowego, niewłaściwego dla sprawy głównej, naówczas ma miejsce jurysdykcyja przerególna dla prowizorycznego zabezpieczenia.

IV. Wykonanie aresztu.

Delegowany urzędnik sądowy wieczor
dłżnikowi resolucję doręczającą a-
resztu, i kararem go przytrzymuje. - Re-
kurs ratowany od tej resolucyi niemai mo-
cy rostrzymujacej. Prawidłowo dżnik
ma być przyprowadzonym do aresztu
zwyczajnego, wszelako od sędziego pale-
iz perwolic, aby dżnik ratymany
był w swem mieszkaniu, lub też aby
zapewpienie względem niego nastę-
piło w inny sposób np. przez dodanie
strazy § 279. -

Koinica, jaka tu pachodzi, jest ta, że
utrzymanie dżnika ratymanego w
areszcie zwyczajnym dostawczonem być
musi na jego żądanie przez wiewciela;
w przeciwnym razie dżnik sam potrzebuje

koszta ponosić winien. Sąd wymierza koszt
ta na utrzymanie dłużnika w arescie wy-
crajnym zatrzymanego, które wierzyciel w
ratach przez sąd wyznaczonych z góry płać
winien. W razie niedotrzymania tych rat,
musi być dłużnik na żądanie swe bez
względnej rozprawy uwolnionym i dla tego
samego dłużnik nie może być już więcej przy-
aresztowanym. (dekr. nadw. z 18 października
1817 l. 1379 i Smarza 1833 l. 2601.)

Dłużnik zatrzymany w swem mieszkaniu,
nie mogący ponosić kosztów straży, odpro-
wadzonemu zostanie do aresztu wyjątkowego.
(dekr. nadw. z 12 września 1796).

V. Usprawiedliwienie dowolnego
aresztu prowizorycz. i właściwości sądu § 372.
Kładzący aresztu jest obowiązany skargą

usprawiedliwić dowolony arest. Skar-
ga ta wnosi się albo równocześnie z pro-
śbą o dowolenie arestu, albo w ciągu 14
dni po wykonanym areście. Według §6
noweli z r. 1874 termin ten nie jest od-
wrotny. Arest przypuszcza wszelką i
zapadłą pretensję, z tego powodu sąda-
nie skargi może mieć za przedmiot tyl-
ko rzeczywistą wypiętą i uwanie arestu
za usprawiedliwioną. Na skargę raz-
dra sędzia postępowanie ustne. Jeżeli
przed wykonaniem arestu toczył się już
spór o ten sam dług, naówczas niema po-
treby wniesić skargi usprawiedliwiają-
cej, jednak wierzyciel wykazać musi, że
spór wisi. Skarga usprawiedliwiająca ma
być wyniesiona:

1. przed sąd dla sprawy głównej właści-

wy, skoro sąd ten dorwolił aresztu
 b. jeżeli aresztu dorwolił sąd powiatowy,
 w którego okręgu przytłumano dłużnika,
 wierzyciel może będzie wynieść skargę w-
 sprawiedliwiającą

a. przed sąd dla sprawy głównej właści-
 wy, albo

b. przed wmiarkowany sąd powiatowy. -
 Skargi jednak należące według zasad nor-
 my juryśd. przed sąd koleg. I inst., nie
 mogą być wnieszone przed sąd powiatowy,
 który dorwolił aresztu, lecz tylko przed sąd
 kolegialny I inst., w którego okręgu sąd
 powiatowy ma swoją siedzibę. (restr. min.
 z dnia 19 czerwca 1855).

W przypadku pod b) zachodzi szczególna ju-
 rydykcyja osobista. -

VI Czas trwania aresztu prowizorycznego.

Areszt ten nie jest ograniczony do pewnego czasu, gdy przeciwnie areszt egzekucyjny tylko rok cały nieprzerwanie trwać może. (§ 465 dekr. nadw. z 13 czerwca 1806 l. 768).

Areszt prowizoryczny wyrokiem usprawiedliwiony, zamienia się na areszt egzekucyjny, a to z dniem wreczenia wyroku I inst., w sprawie sprawiedliwiającego areszt (nadw. dekr. z d. 21 stycznia 1808). Postanowienie to o tyle obecnie zachowuje swą skuteczność, o ile się nie pochodzi o areszt na wekslowe lub inne pieniężne długi. Areszt prowizoryczny z powodu takich długów dowolony znosi się z dniem wreczenia wyroku usprawiedliwiającego areszt, a dłużnik zostaje pułkowny na wolną nogę.

VII. ²¹ Wniesienie aresztu prowiro-
ycznego §§ 371 : 373.

Areszt znosi się:

1. jeżeli dłużnik dług swój zapłacił
2. jeżeli dłużnik dług swój dostatecznie zabezpieczył
3. jeżeli wskutek skargi usprawiedliwiającej, pretensya domagającego się aresztu nie została uznana za uzasadnioną,
4. jeżeli wierzyciel nie dotrzymał terminów rat, w których koszt utrzymania dłużnika miały być złożone (ob. L. IV)
5. jeżeli dłużnik udowodni, że jest uwolniony od aresztu
6. wskutek powołania do służby wojskowej żołnierza przytrzymanego w areszcie.
7. wskutek zapadnięcia wyroku usprawiedliwiającego areszt dowolny dla

wekselowego lub innego pieniężnego długu
(wyrok najw. tryb. z r. 1860).

W przypadkach pod 1-4 i 7 uwaraci naley,
czyli dłużnik nie jest ratnymany w
takie dla innych długów.

VIII. Skarga o radosynczynienie § 373.

Czyli skarga usprawiedliwiająca wpra-
sie właściwym nie była podana, albo
jeżeli pretensya domagającego się aresztu
nie została uznana za usasadnioną,
dłużnik ma prawo wynieść skargę o ra-
dosynczynienie z powodu ostawienia i
wyraźdowej szkody. Skargę tę wynieść
można w czasie trwania aresztu przed są-
d, który go dozwolił § 386, a po przeniesieniu
aresztu przed sąd osobisty wienyciela.

Rozdział III.

O zapowiedzeniu rzeczy ruchomych.

Verbot auf fahrende Güter.

Ten zapowiedzenie (*condictio Verbot*) rozumiemy nakaz sądu moca, którego na ządanie wienyciela (zapowiadającego) poleceniem bywa osobie trzeciej (zapowiedzianej) mającej w ręku rzeczy ruchome dłużnika, aby takowych pod własną odpowiedzialnością nikomu bez zezwolenia sądu nie wydawała. Tym sposobem dłużnik nie może rozrządzać tymi rzeczami dowolnie na niekorzyść swego wienyciela (Zapowiedzenie ma za przedmiot rzeczy ruchome).-
I. Warunki §§ 374, 376 i 377.

Masady, na których polega aryst prowiro-
ryczny stosują się także do zapowiedzenia.
Zapowiedzenie może być dozwolone przed wy-
toczeniem procesu lub w ciągu tego proce-
su. Warunkami dozwolenia są:

1. Rzeczy ruchome, które mają być zapo-
wiedziane, muszą być własnością Dłwini-
ka i być w ręku trzeciego. Gdy trzeci
nie ma w ręku rzeczy Dłwiniaka, lecz ob-
wiązany jest do pewnego świadczenia
na jego korzyść, wówczas sędzia nakła-
duje trzeciemu, aby się wstrzymał w
świadczeniem na rzecz swego wierzycie-
la tj. Dłwiniaka osoby rządzącej zapo-
wiedzenia. (Jeżeli się rzeczy znajdują
w ręku Dłwiniaka, ma miejsce sekwestra-
cja § 389.). Jeżeli wierzyciel sam ma w
ręku rzeczy Dłwiniaka lub obowiązany

jest do jakiejś raptoty na jego rzecz, na-
ówczas zapowiedzenie tylko w ten sposób
osiągnąć może, że rzeczy, albo wypłatę na-
liżytości której do sadu, jeśli zaś rzecz do te-
go nie jest zdolną, domaga się funkcjonowa-
nia rzeczy przez trzeciego, a w obu przypad-
kach zapowiedzenia wymienionych
przedmiotów.

2. Żadający zapowiedzenia winien u-
prawdopodobnić, że zostaje w niebezpie-
czeństwie nieodebrania raptoty od swego
dłużnika, dla braku innych dostateczn.
funduszy, lub dla innych przyczyn up.
że dłużnik jego opuszcza kraj, miewa
zagranicą.

3. Żadający zapowiedzenia przedłoży-
w dowód swej pretensyi już płatnej:
a. dokument na zupełną wiare kasu-

gujacy §. 376, i

• w braku takowego dokumentu uprawdo-
podobniający pretensję. W tym przypo-
wziakie rozstrzyga i stoiy kancję, z któ-
rejby Dłuinik otrzymał rozstrzygnięcie
na ośławienie i wyrażoną mu wdę-
dę.

4. Rzeczy ruchome nie powinny być wy-
jęte z pod rozporządzenia lub egzekucyi.
(Obacz naukę o egzekucyi).

Jeżeli się te warunki ziszcily, sąd perwo-
ła przez rozstrzygnięcie bez wysłuchania dłuini-
ka na rozporządzenie rzeczy stosunkowo do
wysokości na leżytości wienyiciela.

II. Przedmiot rozporządzenia.

Przedmiotem rozporządzenia są rzeczy ru-
chome dłuinika, o ile nie są wolne od ra-

powiedzenia. Wszelkie rzeczy wyjęte z pod egzekucyi są wolne i od zapowiedzenia, na odwrót, chyba że ustawa wyraźnie unalnia od zapowiedzenia, nie zaś od egzekucyi.

III. Sąd właściwy. § 378.

W miejsce tego paragrafu weszło postanowienie § 46 KZ, o którym mówiliśmy w rozdziale poprzednim.

IV. Wykonanie zapowiedzenia. Prośba o zapowiedzenie wnosi się w 3^{ci} okarach. Polecenie sądu różnem jest z uwzgl. następujących przypadków:

1. rzeczy dłużnika znajdujące się u trzeciego § 372 i § 379.

Sąd dowalający zapowiedzenia winien

ostrzec tego, w którego ręku znajdują się rzeczy zapowiedziane być mające, aby z takowych nie wcale nie wydawał pod własną swoją odpowiedzialnością. Zapowiedziany, któremu rozkaz nakazywać doręczonym został winien do niego się zastosować, choiby nawet podlegał innej władzy sądowej i żadnego polecenia w tym względzie od swej władzy nie otrzymał. Jeżeliby rzeczy zapowiedziane ulegały zepsuciu lub zachowanie tychże było kosztownem, wówczas na prośbę jednej lub drugiej strony sprzedane być winny przez publiczną licytację za pośrednictwem oszacowaniem, a rebrane pieniądze w depozycie sądowym zachowane być winny.

W. rzecz znajduje się w sądowym zachowa-

niu (art. 386). W takim przypadku winien sąd dowolnie zapowiedzenie w księdze depozytowej zanotować lub wnieść o to sąd, w którego przechowaniu rzecz się znajduje.

3. ⁴ Zapowiedzenie fundusów pieniężnych pobieranych przez dłużnika z kas publ. etc. § 381. Zapowiedzenie takie ulega przepisom reskryptu ministerstwa z 9° maja 1860 l. 125 (ob. naukę o egzekucyi)

4. Zapowiedzenie sądowe obligacyi publ. i ich odsetek wykutekowania się według przepisów reskr. min. z 2° lipca 1859 l. 120 (obacz naukę o egzekucyi).

5. Przy zapowiedzeniu sumy pieniężnej, która osoba trzecia musić winna dłużnikowi niewyciela nędogającego zapowiedzenia nakazuje się temu trzeciemu (zapo-

wiedrianemu), aby się wstrzymał z wypłatą, dopóki sąd nie wyda właściwego rozstrzeżenia.

6. Przy zapowiedzeniu rzeczy dłużnika znajdujących się u samego wierzyciela i przy zapowiedzeniu należności, które tenże musi na swemu dłużnikowi postąpić należy, jak wyżej pociągnięto pod b. I. 1. - Zwracamy na to uwagę, że otrzymać można zapowiedzenie rzeczy dłużnika, na których osobom trzecim słuszy prawa przetrone uprawnienie zastawu.

V. Skutki prawne zapowiedzenia.

Zapowiedzenie wywiera ten skutek, że rzecz zapowiedziana wyjęta zostaje z pod władzy właściciela i że wierzyciel na przypadek pomyślnego wyroku względem prawa

na którego zabezpieczenie rzecz zapowiedział, na rzeczy tej egzekucyę prowadzić może. Właściciel rzeczy zapowiedzianej nie może ani takową dowolnie porządkować, ani dobrowolnem odstąpieniem zapowiedzianej wiarytelności, udaremnić zabezpieczenie wiaryciela.

Wskutek zapowiedzenia nie nabywa wrak. ie wiaryciel zapowiadający prawa rzeczowe. go na rzeczach zapowiedzianych, dlatego też osoba trzecia nie może dokonać przeszkód w popieraniu egzekucyi na rzeczach zapowiedzianych, chociażby ta osoba przedtem nie była wyškata zapowiedzenia, a nawet gdyby prośba o egzekucyę po dowolnem zapowiedzeniu wniesiona, była (dekret nadw. z 5 kwietnia 1791 n. 134 lit. c). —

$\frac{1}{2}$ tego samego powodu nie nadaje raportu w upadłości żadnego pierwszeństwa w uporządkowaniu wierzyteli (Sekr. nadw. z 4 czerwca 1789 l. 1015). Zatem ten idzie, że między raportowaniami na jednej i tej samej rzeczy wskazanymi, nikomu z wierzyteli nie służy pierwszeństwo, i że temu z nich pierwszeństwo przyznaniem będzie, który pierwszy namocy wyroku usprawiedliwiającego raportowanie, domagał się egzekucyi na zabezpieczenie przewrażliwiec rzeczy (§ 12 reskr. min. z 18 lipca 1859 l. 130 i § 339 ust. sąd.)

Korunnie się samo przez się, że prawa rzeczowe przez osoby trzecie poddowoleniu raportowania wskazuje, nie mogą być wzruszone przez raportowanie, przedtem wskazuje mają zatem pierwszeństwo przed

prawem zastawu nabytem w drodze egzekucyi przez zapowiadającego wierzyiciela wszelako już po nabyciu owych praw rzeczowych.

II. Usprawiedliwienie zapowiedzenia § 384.

Tak samo jak prokuratorski arest osobisty, musi być usprawiedliwione i zapowiedzenie przez wyniesienie skargi, w której udowodnia się wiarytelność, na której zabezpieczenie wyskano poprzednio zapowiedzenie. Wiarytelność winna być rzeczywista i wypłatna. Skarga ta powinna, aby porwanego wrzucić na powołanego zapłacić sumę etc. w przeciągu dni 14, i aby wyskane zapowiedzenie wrzucić było na usprawiedliwione. Po do właści-

wości sądu, obowiązując to, cośmy w poprzednim rozdziale pod l. 6. powiedzieli. Jeżeli skarga usprawiedliwiająca nie może być wyniesiona w ciągu dni 14, wierzyciel prosić może o przedłużenie terminu (§ 6 noweli z 1874). Podanie o zwłokę wnosi się do tego sądu, do którego wniesiona być winna skarga usprawiedliwiająca. Jeżeli sądem tym nie jest sąd, który dozwolił zapowiedzenia (ob. l. VI rozdz. popr.) wierzyciel uwiadomi o tem ten sąd o razadanej zwłoce, a względnie o wyniesieniu skargi usprawiedliwiającej, a to w dniach 14 (§ 384). Jeżeli wierzycielowi służy prawo wyboru między sądami, co do wyniesienia skargi usprawiedliwiającej, wynieść należy prośbę o zwłokę do sądu, który dozwolił zapowiedzenia.

VIII. ²Wniesienie raportowania.

§§ 383 i 385.

Raportowanie rnosy się na rządzanie strony:

1. Jeżeli dłużnik dług zupełnie zapłacił, albo dostatecznie zabezpieczył. W razie zaś sporu o to, czyli zapłacone zabezpieczenie jest przyjmowalnym, spór ten jak najspieszniej na audyencyi rozstrzygnięty być winien.
2. Jeżeli skarga usprawiedliwiająca w nadstęptym czasie podana nie była
3. Gdy skargę wprowadzić w czasie właściwym wyniesiono przed sąd, który raportowania nie dozwolił, wszelako po drugiego dozwalającego raportowania nie uwiadomiono o wyniesieniu skargi w dniach 14 po jej wyniesieniu (§§ 384, 385)
4. Gdy wskutek skargi usprawiedliwiająca-

cej prawo raportującego uznano za
niezasadnione.

W ostatnich trzech przypadkach Ślwinik
żądać może słusznego wynagrodzenia
za postawienie i wyrządzone szkody.-

Skargi o wynagrodzenie podana być win-
na dopóki raportowanie trwa, do sądu,
gdzie wyskanem było raportowanie, po
wniesieniu zaś tego do sądu, któremu
raportujący podlega co do swej osoby.
(§§ 385 i 386).-

Rozdział IV.

o sekwestracyi.

Przez sekwestracyę rozumieny oddanie
z polecenia sądu rzeczy cudzej osobie tre-
ciej pod zarząd, względnie przechowanie,
celem wyjęcia takowej z pod wpływu osób
innych. Sekwestracya jest dwojaka:
tymczasowa i egzekucyjna. -

O pierwszej stanowi rozdział 30 ust. sąd.
Sekwestracya przewidziana należy prawi-
dłowo od wyniesienia skargi, tyczącej się
rzeczy, mającej być sekwestrowana, al-
bowiem odnośne notawy mówią o powo-
dnie i porwanym (§§ 387-389, 339 ust. sąd.
i § 1101 k. r.). Przedmiotem sekwestracyi
mogą być rzeczy ruchome i nieruchome.
Sekwestracya niema miejsca, jeżeli rzecz

moie być przyjętą do przechowania sądowego?

A. Przypadki sekwestracji.

1. Przypadek.

Jeżeli między powodem a pozwany spór się toczy o posiadanie rzeczy lub prawa jakiegoś up. prawa propinacyi, a żaden z nich nie znajduje się w posiadaniu, albo żaden z nich prawa do posiadania natychmiast wykazać nie może, wówczas sędzia, przed którego spór wytoczono, dowala sekwestracji rzeczy lub prawa § 387. Ustawa przypuszcza że żadna ze stron nie znajduje się w posiadaniu godziwym, albowiem w razie godziwego posiadania idzie w zastorowanie przepis § 388. Do podanego przypadku.

liwicy należy i ten, gdy jedna strona suto-
wodniła, że jej przeciwnik znajduje się w po-
siadaniu niegodziwym, ona jednak sama
nie może natychmiast wykazać prawa swe-
go do posiadania. (§ 347 k.c. i § 10 postęp. w
sprawach o naruszenie posiadania).-

W wymienionym przypadku dorwała
sędzia na pytanie jednej lub drugiej stro-
ny sekwestracji bez słuchania przeciwni-
ka np. kilku spadkobierców zgłosiło się
do spadku w taki sposób, że się wzajem-
nie wykluczają i radnemu z nich na mo-
cy § 810 k.c. nie oddano radu i wywoła-
nia spadku. W tym razie sędzia wyzna-
cza jednego, który jako powód wnieść wy-
stąpić. Jeżeli tenie wyłożył skargę, wpra-
sie oznaczonym, która ze stron spór wo-
dzących domagać się może sekwestracji

spadku (§ 127 ustęp I pat. z 9 sierpnia 1854 l. 208). Jeżeliby zaś jednemu z wyżej wspomnianych spadkobierców powierzono zarząd i wycie spadku, natenczas ma miejsce drugi przypadek sekwestracji (§ 127 ustęp 2 powołanego patentu).

2. Drugi przypadek sekwestracji § 388. -

Jeżeli porwany znajduje się w godziwym posiadaniu krechy lub prawa, o którą to rzecz powód występuje ze skargą, wówczas sedria dowala sekwestracji pod następującymi warunkami.

Powód powinien:

- a.) wykazać niebezpieczeństwo że porwany mógłby rzecz lub prawo wciągnąć w proces, sprzedać, porzucić, albo inną okolicznością wyprzedzić, i

54
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.
9.
10.
11.
12.
13.
14.
15.
16.
17.
18.
19.
20.
21.
22.
23.
24.
25.
26.
27.
28.
29.
30.
31.
32.
33.
34.
35.
36.
37.
38.
39.
40.
41.
42.
43.
44.
45.
46.
47.
48.
49.
50.
51.
52.
53.
54.
55.
56.
57.
58.
59.
60.
61.
62.
63.
64.
65.
66.
67.
68.
69.
70.
71.
72.
73.
74.
75.
76.
77.
78.
79.
80.
81.
82.
83.
84.
85.
86.
87.
88.
89.
90.
91.
92.
93.
94.
95.
96.
97.
98.
99.
100.
101.
102.
103.
104.
105.
106.
107.
108.
109.
110.
111.
112.
113.
114.
115.
116.
117.
118.
119.
120.
121.
122.
123.
124.
125.
126.
127.
128.
129.
130.
131.
132.
133.
134.
135.
136.
137.
138.
139.
140.
141.
142.
143.
144.
145.
146.
147.
148.
149.
150.
151.
152.
153.
154.
155.
156.
157.
158.
159.
160.
161.
162.
163.
164.
165.
166.
167.
168.
169.
170.
171.
172.
173.
174.
175.
176.
177.
178.
179.
180.
181.
182.
183.
184.
185.
186.
187.
188.
189.
190.
191.
192.
193.
194.
195.
196.
197.
198.
199.
200.
201.
202.
203.
204.
205.
206.
207.
208.
209.
210.
211.
212.
213.
214.
215.
216.
217.
218.
219.
220.
221.
222.
223.
224.
225.
226.
227.
228.
229.
230.
231.
232.
233.
234.
235.
236.
237.
238.
239.
240.
241.
242.
243.
244.
245.
246.
247.
248.
249.
250.
251.
252.
253.
254.
255.
256.
257.
258.
259.
260.
261.
262.
263.
264.
265.
266.
267.
268.
269.
270.
271.
272.
273.
274.
275.
276.
277.
278.
279.
280.
281.
282.
283.
284.
285.
286.
287.
288.
289.
290.
291.
292.
293.
294.
295.
296.
297.
298.
299.
300.
301.
302.
303.
304.
305.
306.
307.
308.
309.
310.
311.
312.
313.
314.
315.
316.
317.
318.
319.
320.
321.
322.
323.
324.
325.
326.
327.
328.
329.
330.
331.
332.
333.
334.
335.
336.
337.
338.
339.
340.
341.
342.
343.
344.
345.
346.
347.
348.
349.
350.
351.
352.
353.
354.
355.
356.
357.
358.
359.
360.
361.
362.
363.
364.
365.
366.
367.
368.
369.
370.
371.
372.
373.
374.
375.
376.
377.
378.
379.
380.
381.
382.
383.
384.
385.
386.
387.
388.
389.
390.
391.
392.
393.
394.
395.
396.
397.
398.
399.
400.
401.
402.
403.
404.
405.
406.
407.
408.
409.
410.
411.
412.
413.
414.
415.
416.
417.
418.
419.
420.
421.
422.
423.
424.
425.
426.
427.
428.
429.
430.
431.
432.
433.
434.
435.
436.
437.
438.
439.
440.
441.
442.
443.
444.
445.
446.
447.
448.
449.
450.
451.
452.
453.
454.
455.
456.
457.
458.
459.
460.
461.
462.
463.
464.
465.
466.
467.
468.
469.
470.
471.
472.
473.
474.
475.
476.
477.
478.
479.
480.
481.
482.
483.
484.
485.
486.
487.
488.
489.
490.
491.
492.
493.
494.
495.
496.
497.
498.
499.
500.
501.
502.
503.
504.
505.
506.
507.
508.
509.
510.
511.
512.
513.
514.
515.
516.
517.
518.
519.
520.
521.
522.
523.
524.
525.
526.
527.
528.
529.
530.
531.
532.
533.
534.
535.
536.
537.
538.
539.
540.
541.
542.
543.
544.
545.
546.
547.
548.
549.
550.
551.
552.
553.
554.
555.
556.
557.
558.
559.
560.
561.
562.
563.
564.
565.
566.
567.
568.
569.
570.
571.
572.
573.
574.
575.
576.
577.
578.
579.
580.
581.
582.
583.
584.
585.
586.
587.
588.
589.
590.
591.
592.
593.
594.
595.
596.
597.
598.
599.
600.
601.
602.
603.
604.
605.
606.
607.
608.
609.
610.
611.
612.
613.
614.
615.
616.
617.
618.
619.
620.
621.
622.
623.
624.
625.
626.
627.
628.
629.
630.
631.
632.
633.
634.
635.
636.
637.
638.
639.
640.
641.
642.
643.
644.
645.
646.
647.
648.
649.
650.
651.
652.
653.
654.
655.
656.
657.
658.
659.
660.
661.
662.
663.
664.
665.
666.
667.
668.
669.
670.
671.
672.
673.
674.
675.
676.
677.
678.
679.
680.
681.
682.
683.
684.
685.
686.
687.
688.
689.
690.
691.
692.
693.
694.
695.
696.
697.
698.
699.
700.
701.
702.
703.
704.
705.
706.
707.
708.
709.
710.
711.
712.
713.
714.
715.
716.
717.
718.
719.
720.
721.
722.
723.
724.
725.
726.
727.
728.
729.
730.
731.
732.
733.
734.
735.
736.
737.
738.
739.
740.
741.
742.
743.
744.
745.
746.
747.
748.
749.
750.
751.
752.
753.
754.
755.
756.
757.
758.
759.
760.
761.
762.
763.
764.
765.
766.
767.
768.
769.
770.
771.
772.
773.
774.
775.
776.
777.
778.
779.
780.
781.
782.
783.
784.
785.
786.
787.
788.
789.
790.
791.
792.
793.
794.
795.
796.
797.
798.
799.
800.
801.
802.
803.
804.
805.
806.
807.
808.
809.
810.
811.
812.
813.
814.
815.
816.
817.
818.
819.
820.
821.
822.
823.
824.
825.
826.
827.
828.
829.
830.
831.
832.
833.
834.
835.
836.
837.
838.
839.
840.
841.
842.
843.
844.
845.
846.
847.
848.
849.
850.
851.
852.
853.
854.
855.
856.
857.
858.
859.
860.
861.
862.
863.
864.
865.
866.
867.
868.
869.
870.
871.
872.
873.
874.
875.
876.
877.
878.
879.
880.
881.
882.
883.
884.
885.
886.
887.
888.
889.
890.
891.
892.
893.
894.
895.
896.
897.
898.
899.
900.
901.
902.
903.
904.
905.
906.
907.
908.
909.
910.
911.
912.
913.
914.
915.
916.
917.
918.
919.
920.
921.
922.
923.
924.
925.
926.
927.
928.
929.
930.
931.
932.
933.
934.
935.
936.
937.
938.
939.
940.
941.
942.
943.
944.
945.
946.
947.
948.
949.
950.
951.
952.
953.
954.
955.
956.
957.
958.
959.
960.
961.
962.
963.
964.
965.
966.
967.
968.
969.
970.
971.
972.
973.
974.
975.
976.
977.
978.
979.
980.
981.
982.
983.
984.
985.
986.
987.
988.
989.
990.
991.
992.
993.
994.
995.
996.
997.
998.
999.
1000.

1) naofiarować dostateczne zabezpieczenie
na szkodę porwanemu stać wyniknąć
mogącą.

Wskutek podania o sekwestracyę porwany
będzie wysłuchany co do niebezpieczeństwa
przez powoda twierdzonego, i co do dosta-
teczności naofiarowanego zabezpieczenia;
nie zaś co do warunków tyrających się spra-
wy głównej. Po wysłuchaniu rapada
reolucya dorwalajaca lub odmawiają-
ca sekwestracyi. (dekr. nadw. z 31 paźd.
1800 № 512).

3. Trzeci przypadek sekwestracyi
podaje § 389 ustawy sądowej. Jeżeli ra-
chodzą wszystkie w porzr. 29 mt. sąd.
podane warunki, od których zależy
dowolenie rapowiedzenia precy dwini-
ka, wierzyciel może żądać, aby precy

dlużnika podejrzanego o ucieczkę, albo przygotowującego się do ucieczki, nie będące nawet przedmiotem skargi, które jednak na uspokojenie wierzyciela wystąpić by mogły, dłużnikowi podjęto i osobie trzeciej do przechowania oddano.

§8. Sąd właściwy.

Właściwość sądu stosuje się do przepisów §46 Nf. (obacz rozdział o areście osobist.)
Z właściwości sądu do postępowania spadkowego wynika, że podczas trwania postępowania tego tj. aż do przyznania spadku żaden inny sąd nie może dorwolić sekwestracji spadku spornego (dekr. nad. z 4^{go} lipca 1845 i §37 Nf.)

L. Wykonanie sekwestracji.

Sekwestracji domagać się należy w wy-

ktem podaniem, wskutek czego napada rezolucya (dekr. nadw. z 31 października 1800 l. 512) Sedzia dopuszczający sekwestracyi w nien zarazem według §. 390, wezwać strony, aby się w ciągu dni 14 po wręczeniu rezolucyi względem sekwestratora, utoryty i takowego w tym samym czasie sądowi przedstawiły. Jeżeli każda ze stron inna osobę przedstawia noc sekwestratora, sedzia wyznaczy audyencyę, i po wysłuchaniu stron mianuje na ich niebepieczestwo sekwestratora. To samo zachodzi jeżeli jedna tylko strona przedstawiła sekwestratora § 391. Sekwestratora mianuje się sekretarzem sądowym polecającym, aby o rzeczy lub prawie sekwestrowanem miał staranie, jako Dobry gospodarz, wszelkie zaś przytki, składal tam

gdzie sąd dla bezpieczeństwa po wysłucha-
niu obu stron postanowi.

Reklamacja sekwestratora należy do są-
du dowalającego sekwestracji. Wprowa-
dzenie jednak sekwestratora do nierucho-
mości niepodlegających temu sądowi na-
leży do sądu rzeczowego (§ 51 KZ), który
wezwanym być musi o wprowadzenie
sekwestratora. Sąd oddaje rzecz sekwe-
strowaną sekwestratorowi przez delegowa-
nego urzędnika sądowego. Sekwestratorowi
dla przedsiębiorstwa przemysłowego usta-
nowionemu mają być także tylko listy
i przesылki pocztowe wydane, które obej-
mują pieniądze albo wartości pieniężne.
(Rester. min. z 2 lipca 1877 l. 8510.)

Sekwestrator obowiązany jest najdalej
w dni 30 po upływie każdego roku sto-

żyć rachunki sądowi, ten zaś winien w
razie, jeżeliby się strony inaczej nie uło-
żyły, udzielić rachunki obydwom na re-
ce powoda w celu ratwierdzenia takowych
lub czynienia porruntów, w którym to przy-
padku tak jak z innymi rachunkami
postąpić należy § 393. - Obie strony poczyni-
ć mogą porruty przeciw rachunkom
jednak w jednym i tym samym przedmiocie,
gdyż między nimi zachodzi wspólność
prawa względem sekwestratora, a na przy-
padtek gdyby przyszło do procesu rachun-
kowego, strony występowałyby jako uczestni-
cy sporu. Sekwestratorowi należy się wy-
nagrodzenie za jego trudy, które sednia
po wysłuchaniu stron wynosiła Sekwe-
strator nie może jednak żądać, aby mu
z uwzględnieniem § 266 k.p. dano po 5%

crystego dochodu jako wynagrodzenie.
Teżeli realność jaka jest już rasekwi-
strowana, a ktoś trzeci domaga się
także sekwestracji, sekwestracja później-
sza domaga się z tem dołożeniem, iż
się poleca ramiarowanemu już sekwe-
stratorowi, aby przy zarządzie realności
i dołożeniu rachunków uwzględnił
także późniejszą sekwestrację (Seli-
naw. z 6 maja 1814 ł 1085).. Jeżeli
rasekwestrowano dochody realności
na której znajdują się rahiplotekowa-
ne wierzytelności, prawo wrażliwe wie-
prycieła, na którego przez sekwestrację
domwolono, nie było rahiplotekowane,
nawetsec sekwestrator winien opła-
cać z przychodów, o ile te wystarczają,
odsetki i inne daniny rocznie opłacać

się mające, a wzmiankowany wierzy-
ciel może jedynie wykonać swe prawa
na resztujących przychodach § 394. Docho-
dy pracy sekwestrowanej, których się
cepuje osoba domagająca się sekwe-
stracji, składają się do sądu, aż do
zakoniecznienia procesu właściwego.

Podane przepisy dotyczą się także sekwe-
stracji paradywnej przez władzę ad-
ministracyjną. W tym względzie sta-
nowi dekret nadw. z 17 listopada 1798
l. 440, co następuje:

1. Sekwestrator ustanowiony przez wła-
dzą administracyjną, przedkłada, urzę-
dowi politycznemu wykaz dochodów i
rozchodów, rachunki wszelkie z płatami
kami właścicielowi realności lub właści-
wym interesowanemu. Według przewo-

rycznego porządku wydanego dla rachodniej części Galicyi z 9 października 1855 a mającego być rachowanym przy egzekucyi w celu ściągania podatków, rachunek przedkłada się starostwu powiatowemu, które takowy udziela właścicielowi realności.

2. Spory o rachunki między sekwestratorem a osobami interesowanymi sąd rozstrzyga.

3. Przeciągniętego sekwestratora nieważa w żadnym politycznym do płócenia rachunków, a

4. nie wymaga się, aby o administracyjnej sekwestracji wiadomono sądowi właściwy, przeciwnie, kto się domaga sekwestracji sądowej winien wykazać, że realności wolna jest od sekwestracji

politycznej. -

D. Usprawiedliwienie sekwestracji prowizorycznej.

Ponieważ dorwolenie sekwestracji prawidłowo należy od poprzedniego wyniesienia skargi, czego strona dowodzi na wprost o sekwestrację, przeto sekwestracja nie wymaga usprawiedliwienia przez wyniesienie skargi, jedynie zwarty przypadek §. 389 wymaga wyniesienia skargi usprawiedliwiającej. -

E. © skutkach prawnych sekwestracji prowizorycznej.

Skutki te są te same, które podaliśmy przy zapowiedzeniu rzeczy ruchomych.

Sekwestracya więc nie nadaje żadnego
prawa rzeczowego, i nie może przesko-
dzić egzekucyi popieranej przez trzecie-
go na rzeczach sekwestrowanych. —

Część II.

O postępowaniu egzekucyjnem czyli wykonawczem.

I. Egzekucya jestto ogół środków prawnych, którymi sąd zniwolta prawem pokonanego do radościnczynienia orzeczeniu sądowemu, jeżeli tenre takowemu Dobrowolnie radości nie uczyni. Przeprowadzenie tych środków jest rzeczą państwa, wrakie od woli uprawnionego rakiy rozporzeczcie, objętości i Dal. sy ciąg egzekucyi. Sąd perwala na ma bez sluchania obowiazanego.

II. Egzekucya nastąpić może jedynie na

podstawie tytułu dopowierającego egzekucyi tj. na podstawie faktu, który w sposób prawnie niewątpliwy ustala zobowiązanie mające być wyegzekwowane (wymuszone). Pod tym warunkiem może uprawniony otrzymać zupełne radościnywienie, a egzekucya nazywa się egzekucyą na radościnywienie (Execution zur Befriedigung).

III. W celu ochrony praw prywatnych, dochodzi się na zasadzie mniej pewnej, jeszcze słabszej, albo jeszcze słabszej ulegającej egzekucyi na zabezpieczenie (Execution zur Sicherstellung), do której przyłącza się następnie egzekucya w znaczeniu właściwym, czyli na radościnywienie.

Rozdział I.

O egzekucyi na zabezpieczenie.

Tako egzekucya na zabezpieczenie dorwolonem jest:

1. opisanie zastawnicze tych przedmiotów, na których w celu zabezpieczenia czynności najemnego, wynajmującego płacy ustawowe prawo zastawu (§ 1101 k.c.) i sekwestracya przedmiotów drzewiawej.

Domagać się można zabezpieczenia na tychmiast przy wyniesieniu skargi o zapłatę zabiegającego czynszu (z 3° listopada 1819. № 1621.)

2. przenośnica nieprawomocnych orzeczeń sądowych pierwszej lub drugiej instancji bezwarunkowo przymuszających albo odmawiających prawa rzeczowego. (§ 38 ust. o księgach grunt.)-

3. zajęcie i orzecowanie lub sekwestracja rzeczy ruchomych i nieruchomych w celu zabezpieczenia należytości sądowej dochodzonej, wszakże stanowczo nieustalanej. (§§ 4 i 12 reskr. min. z 18 lipca 1859. № 130) Podstawę prawną założenia tejto egzekucyi na zabezpieczenie są:

a.) w postępowaniu wyzrajnem orzeczenie pierwszej instancyi bezwarunkowo kasadujące, przeciw któremu założono apelację albo zarządzenie nieważności, (§ 339), tudzież wyrok karny orzekający o porzuceniach prawno-prywatnych, przeciw któremu założono środek prawny albo domwolono wznowienia (§ 358 kod. post. kar.) niemniej wyrok pierwszej lub wyższej instancyi kasadły przed sporem o właściwość, podniesionym przez

włódnę administracyjną (§ 13 ust. 1.
dnia 18 kwietnia 1869 R² 44)

- b) w procesie egzekucyjnym perolucya odrażająca rozprawę na pierwszej audyencji nieskończoną, albo paradržającą dowód ze świadków lub znawców.
- c) w postępowaniu summarzem wyrok pierwszej lub drugiej instancji przeciw któremu wniesiono apelację względnie rewizję lub zarządzenie nieważności § 56 tudzież perolucya paradržająca dowód ze świadków lub znawców, nadto skarga polega na dokumencie na zupełną, wiarę zasługującym § 53, to samo pacho-dzi w sporach wynikłych z umów o dzierżawę rzeczy nieruchomości, niemię i w postępowaniu drobnarżowem.
- d) w procesie nakazowym, nakaz na

skargę wydany, jeżeli przeciw niemu
wniesiono kasację)

e.) wyrok sądów przemysłowych kasacio-
ny przed sądem zwyczajnym (ust. z 14
maja 1869 § 63)

f.) orzeczenie władz wojskowych w dro-
dze administracyjnej wydane a noka-
mujące zwrot (Ersatz) podczas trwania
kasacji tego orzeczenia na drodze
administracyjnej lub sądowej (ust. z
6 czerwca 1887 § 72).

Postępowanie co do egzekucyi na kabex-
pienie (pod 3) stosuje się do przepisów
objętych §§ 4, 5, 6 ust. 2, 7, 8 i 11 resk-
min. z dnia 18 lipca 1859 l. 130 a poda-
nych w procesie nakazowym.

Odrębne przepisy istnieją co do egzekucyi
na kabexpieniu w toku postępowania

wetstowego?

W celu zabezpieczenia państwa, nie
raz innych pod zastępstwem prokura-
toryi skarbu zostających fundusów
i osób /dekr. nadw. z 29 stycznia 1839
№ 460/ ma sąd prawo na środki za-
bezpieczające dopuszczać w prawie
procesowem, jeżeli prokuratora skar-
bu tego sądu na podstawie wiarygod-
nych dochodzeń, albo porządzeń minister-
stwa lub władz centralnych, albo
krajowych /18 września 1786 l. 577 d. n./,
a w przypadku nie nadania się pre-
tensyi do dochodzenia sądowego, tak-
że na bezpośrednie wezwanie władzy
politycznej powołanej do śledztwa, na-
wyrokowania i egzekucyi /dekr. nadw.
z 24 października 1806 № 789/. - Upr.

wredlinienie takich środków zabezpieczających następuje sądownie skoro pretensya na drodze prawa do ochrony być musi - przeciwnie w drodze administracyjnej.

Porządek II

O egzekucyi na radościurynienie.

Odróżniamy egzekucyę rzeczową i osobową.

Berpśrednim przedmiotem egzekucyi rzeczowej jest majątek prawem pokonanego. Egzekucya ta obejmuje albo jeden tylko akt np. przyznawanie przy wywołaniu powołowi rzeczy mu przyznanej; albo obejmuje trzy stopnie: rajecie, oszacowanie i licytacyę rzeczy.

Egzekucya osobowa działa na wolę ^ślwinika i ma dwa stopnie: nakazy groźące i kary pieniężne, niekiedy i przymus osobisty.

Tytuł pierwszy.
O warunkach dopuszczenia
egzekucyi.

W tym względzie odróżniamy trzy przypadki:

II. Wykonywanie w kraju orzeczeń władz sądowych w tym kraju ustanowionych §. 896 (tj. kraje w Radzie państwa reprezentowane).--

Egzekucya z wyroków tutejszokrajowych choć tylko pod następującymi warunkami obowiązana być może:

A.) Popierający egzekucyę przedłoży

jeden z następujących Dokumentów
wkładających na dłużnika obowiązek
do pewnego świadczenia, zaniechania
lub znoszenia:

1. wyrok sądów cywilnych (§ 396 u.s.)
(wiece i byłych sądów wojskowo-cywil-
nych) Równa powaga z wyrokami
sądowym co do mocy wykonawczej
mają:

a.) rozstrzygnięcia sądowe w ogólności, wy-
dawane w postępowaniu o spra-
wach spornych i niespornych (§ 19
protentu z dnia 9 sierpnia 1854 r.
№ 208)

b.) orzeczenia sędziego polubownego
§ 365

c.) wyroki sądów karnych §§ 373; 198
p. k. / ob. też § 358 proc. karn.-

- d) wyroki władz skarbowych i sądów
w sprawach o przestępstwa skarbowe,
wyplane, §§ 116, 880 do 888, 894, 895,
902 i 933 k.k. co do przestępstw skarbo-
wych.
- e) wyroki sądów wojennych - resk. min.
z 22 marca 1804
- f) wyroki trybunatu państwa § 39 ust. 1
z 18 kwietnia 1869 R 44
- g) wyroki sądów procenylowych - § 75
ust. z 14 maja 1869
- h) Ugody sądowe, a to takie, które wsku-
tek wyniesionej skargi przed sądem
kawarto / dekr. nadw. z 22, czerwca 1805
R 735 i z 15 stycznia 1821. § 396 n.s.)
Poważę ugód sądowych mają:
- a) ugody kawarte przed unedem roz-
jemczym w miarę przepisów ustawy

z dnia 21 września 1861 l. 150, i ustawy
dla Galicyi z dnia 6 marca 1875:

b.) niemniej ngody zawarte między da-
wniejszymi poddanymi przed urzędem
dominikalnym (dekr. nadw. z 23 czerwca
1788 r.)

c.) przed urzędem policyjnym (rekr. min.
z 18 czerwca 1853 l. 114).

d.) przed magistratami politycznymi
(dekr. nadw. z 8 czerwca 1832 l. 2567)

e.) przed komisją indemnizacyjną
(rekr. min. z 9 sierpnia 1850 l. 326)

f.) przed sądami wojskowymi, chociaż
bez poprzednio wyniesionej skargi

g.) przed sądami przemysłowymi (ust.
z dnia 14 maja 1869 l. 63)

h.) co do galicyjskiego Towarzystwa
kredytowego ziemskiego nabywają po

wagę ugody sądowej dokumenta, mo-
cą których dłużnik rzetelności długu
wnaję i do Towarzystwa przystępu-
je, wierzyciele zaś swą wierzitelność
i tejże pierwszeństwo, lub tylko to dru-
gie Towarzystwu temu odstępują, rów-
nie jak pełnomocnictwa do tych czyn-
ności się odnoszące; wszelkie
te dokumenta muszą być mające wo-
bec sądu. § 69 statutu.

i) akta notaryalne stwierdzające dług
pieniężny lub dług w innych pomiernych
rzeczach, dokładnie oznaczające
osobę uprawnionego i zobowiązanego,
tudzież tytuł prawny, przedmiot i pra-
swiadczenia, jeżeli parą zobowią-
zany przyzwolił w dokumencie, aby
tenże co do danego długu był

wprost wykonalnym (§ 3 ust. mol. z 25°
lipca 1878 l. 75 Op.p).-

k.) układ w postępowaniu upadkowem
kawarty i sądownie ratwierdzonej ma
moc wykonawczą (§ 198 ust. o upadł.)

l.) tak samo mają moc wykonawczą
względem upadłego wypisy przez ko-
misarza upadłości z protokołu co do
likwidacyi wierzytelności i upondko-
wania rozrzeni wierzycieli tymie wyda-
ne, jeżeli się z wypisu okazuje, że i
upadły nie zaprzeczył należności. § 121
ust. o upadł.-

m.) Jeżeli rozrzenia, z którymi się do
upadłości zgłoszono, nie są zaprzeczane.
nie ani od ogółu wierzycieli, ani od
upadłego, można wydać ich wyegretno-
wania z ich majątku nabytego przez

upadłego po namknięciu upadłości, lub
z majątku zostawionego mu do dowol-
nego rozrządzenia, i nie potrzeba tu już
wytaczać nowego postępowania przeciw
dłużnikowi § 55 ust. o upadł.

n.) Z powodu niewytleńności, które w upad-
łości stowaryszeń jarobkowych lub
gospodarczych z odpowiedzialnością, ni-
ograniczoną, wznano za słusne, a kłó-
nych dyrekcyja względnie likwidato-
rowie nie zaprzeczyli, można wyje-
dnać dyrekcyja przeciw poprzedzają-
cym członkom § 60 ust. z 19 kwietnia
1873 l. 70

3. Zatrzymanie irby obrotunkowej (pat.
z 16 stycznia 1786 l. 516)

4. Według defektów wydane przez Dawniej-
szy Dwór wemni oficjalności na rłwione

przez niego rachunki § 39. art. 1.

5. Decyzje władz wojskowych i centralnego wojskowego departamentu obrotowego (§ 8 ust. 2. Czerwca 1887 r. l. 72)

6. Decyzje władz politycznych.

Prawidłowo winny władze polityczne orzeczenia swe same wykonywać naprzeciwko środków egzekucyjnych im służących (reskr. min. 20 kwietnia 1854) Wszakże, gdy środki te są niedostateczne, lub dla zachodzących praw osób trzecich w zastosowanie wejść nie mogą, winno być orzeczenie władzy politycznej sądowo wykonane na pośrednictwem prokuratora skarbu, co ma miejsce:

a.) jeżeli pretensya jest tak znaczna,

lub

- b.) realności, do której egzekucya jest wymierzona, tak zadłużona, iż zapokojenie należności tylko przez sprzedaz otrzymać być może
  - c.) jeżeli po do majątku dłużnika otwarto upadłość
  - d.) jeżeli realność egzekucyi podpadająca już na rzecz trzeciego poskwestrowano, albo
  - e.) jeżeli jeden z wierzycieli hipotecz. zaprzeczył prawa pierwszeństwa pretensyi ograniczeniem władzy politycznej urz. 26 lutego 1789 l. 977, z 24 października 1806 l. 789 i z 16 lipca 1823.)
- Egzekucyi nie można dorwolić:
- d.) z wyroku zapadłego na skargę

-wyniesiona przeciw więcej porwanym,
jeżeli wyrok nie wymienienia wszystkich
z imienia i nazwiska (dekr. nadw. z
10 września 1847 l. 6977)

β) z ugód sądowych (dekr. nadw. z 11
września 1801 r. l. 537)

γ) z wyroku sądu cywilnego, skoro nie-
właściwości sądu paskariono przed
trybunałem państwa (ust. z 18 kwietn.
1869 l. 44).-

B. Orzeczenie winno być prawo-
mocne.

Sąd werwany o dorwolenie egzekucyi z
własnego swego orzeczenia sądowego wi-
nien ze swoich aktów przekonać się o
przejściu orzeczenia w rzecz osądną
(dekr. nadw. z 10 listopada 1804 l. 702) ;

w innych przypadkach udowodni strona
na prawomocność, wszelako orzeczenie
I instancji ratowujące stanowczo spór
o naruszenie posiadania może na rozda-
nie strony wygrywającej natychmiast
w drodze egzekucyi być wykonane, bez
względu, czy termin na ratowanie rekur-
su upłynął, lub czy rekurs został wniesi-
ony (rozporz. ces. z 27 października 1849
t. 12).

C. Wymaga się, aby upłynął czas zatre-
śłony w orzeczeniu do zadościuczynienia
zobowiązaniu. Jeżeli porwany zaniechać
na pewnego dziśtania, wtedy nie
można żadnego terminu wyznaczyć pra-
wem pokonaniem § 400. W takim ra-
zie porostaje prawo do egzekucyi z chwi.

ła przedsięwzięcia przez skarzanego wbro-
nionej czynności.

D. Teieli iadano egzekucyi z wyroku
nawracającego stronie przysięgę (z wy-
łączeniem przysięgi wyjawienia) nateriy
przedłożyi perolucya zawiadamiająca
strony o wykonaniu przysięgi (deker.
nawr. z 19 paźdr. 1792 l. 63, z 15 grudn.
1794 l. 207 i z 26 kwietnia 1822). -

Teieli wykonania wyroku iadano przed
protentem finansowym z 20 lutego 1811
zapadłego, w którym waluta sumy na-
płócić się mającej nie została wyro-
żoną, natercas najpierw nastąpić po-
winna ewaluacya tj. sedria wyrna-
ry na wniesione podanie drieni do
audyencyi i rozstrzygnięcie rzecz na pod-

stawie ustnej rozprawy (jeżeli ułoda
do skutku nie dojdzie) przez rezolucyę
na mocy której, jeżeli się stała prawo-
mowa, egzekucya nadana być może.
(dekr. nadw. z 16 i 27 maja 1819 ł. 991 i
994).

II. Wykonywanie w kraju wyro-
ków sądów ustanowionych w kra-
jach korony węgierskiej i na odwrót.
Wyroki prawomocne wszystkich sądów
cywilnych ustanowionych bądź w kra-
jach reprezentowanych w radzie pań-
stwa, bądź w krajach do korony wę-
gierskiej należących są bez wszelkie-
go poprzedniego sprawdzenia w ra-
dym obrebie monarchii austro-węg.
równie skuteczne i wykonawne wzglę-

dem majątku znajdującemu się gdziekolwiek w obrębie monarchii, a sądy werwane o wykonanie wyroku względem majątku w ich okręgu sądowym są obowiązane bezwarunkowo zadecydować o werwaniu i o wyniku bezpośrednio zawiadomić sąd wyrywający (resk. min. z 23 września 1862 l. 9627.)

Wykonywanie wyroków odbywa się według przepisów obowiązujących w tej części monarchii, gdzie wyrok ma być wykonany z wyłączeniem wszelkiego wnikania się sądu wyrywającego (resk. min. z 7 września 1871). - Ta zasada ogarnia całe postępowanie wykonawcze od rozpoznania aż do jego stanowiącego zamknięcia. Z tego powodu i według tej zasady rozwiązu-

je się pytanie, kiedy egzekucya powinna być na ra dokonana, a prawo egzekucyi na ogół. Według ustawodawstwa węgierskiego winien wierzyciel popierający egzekucya być obecnym przy przedsięwzięciu albo osobiście, albo przez pełnomocnika i może przy tej sposobności obliczyć sobie koszty egzekucyi, inaczey ponosi skutki szkodliwe wynikające z zaniechania interwencji, zwłaszcza ten, że przedstawieniem sądowi wyzywajacemu o przedsięwzięcie egzekucyi, sumy dłużnej z przynależnościami, dłużnik uwolnia się względem swego wierzyciela od wszelkich dalszych zobowiązań. - Stąd wynika że według prawa węgiers. uwolnieniem będzie prawo do egzeku-

cyi za zgastę; ie zatem późniejsza egzekucya za później obliczone koszty egzekucyjne nie będzie mogła mieć miejsca. Te zasady rachować mają i tutaj: srodkowe sądy przy wykonaniu wyroków sądów węgierskich (rester. min. z 9 listopada 1872).

Według cyrkulara ministra węgiers. z 2 lipca 1880 wynika z powyższej zasady ta następność, ie sądy austriackie nie mogą w toku egzekucyi prowadzonych w krajach węgierskich przyznać popierającemu egzekucyę kosztów egzekucyjnych z tym skutkiem, by koszty te mogły być w drodze egzekucyi ściągane przez sądy węgierskie, upr. koszty za prośby wniesione do sądów austriackich o przyspieszenie egzeku-

czy przez sądy węgierskie itp., gdyż sądy
 austriackie te tylko kosita przyznawać mo-
 gą, które urosły przed werwaniem sądu
 węgierskiego przez sąd tutejszy o wykonanie
 egzekucyi. Tej zasady trzymać się mają i
 nasze sądy przy przeprowadzeniu egzekucyi
 wskutek werwania sądu węgierskiego (restr.
 min. z 11 sierpnia 1880 r.).

Egzekucya przedsiębierze się nawet, gdyby
 do oderwy sądu wywołającego o egzekucya
 nie dołączono ratierki na kosita z wyko-
 naniem egzekucyi połączone. Jeżeliby
 kosita urosły nie mogły być pokryte z pie-
 niedzy wskutek egzekucyi ściągniętych,
 sąd uwiadomi o tem sędziego wywołają-
 cego o egzekucya celum zwrotu opędzonych
 w rakie nie pokrytych kosztów (restr. min.
 z 3 października 1875.)

71.

Sądy w Kroatyi i Sławonii wykonywują nie tylko prawomocne wyroki sądów austriackich, ale też dorwolone przez te przeciwprzerne środki zabezpieczenia. Sądy austriackie mają zatem na mocy reskryptu ministerialnego z 19 maja 1879 l. 8417 przestrzegać ścisłej wiarygodności.

III. Wykonywanie w Austrii sądowych wyroków i orzeczeń rapadłych w Bosnii i Hercegowinie i naodwrot.

Wyroki i orzeczenia sądów austr. rapadłych w sprawach cywilnych wykonywane będą przez sądy i władze polityczne w Bosnii i Hercegowinie, skoro sędzia austr. był właściwym do wydania wyroku lub orzeczenia i takowe stały się prawomocnymi.

Sady tutejsze mają przestrzegać wra-
jemności (reskr. min. z 7 grudnia 1879).

IV. Wykonywanie w Austrii
wyroków sągranicznych i naodwrot.
Wykonywanie wyroków sągranicznych
w naszym kraju, a to wyroków sądów
cywilnych (nigdy zaś karnych) przeciw-
podobnym bądź tutejszym bądź są-
granicznym sąpadłych, wymaga na-
mocy dekretu nadwornego z 18 maja
1792 l. 16, 18 stycznia 1799 l. 452 i 15
lutego 1805 l. 711, co następuje:

1. Wyroki sądów austr. powinny być
wykonanymi w kraju, skąd procho-
dzi wyrok, który w naszym kraju ma
być wykonany i to na zasadzie wra-
jemności formalnej tj. że w odnośnym

kraju zagranicznym nie zachodzi pod
względem wykonania wyroku sądów
cywilnych żadna różnica między tam-
tymi a austriackimi poddanymi.

W wątpliwości żądający wykonania
wyroku udowodni tę okoliczność przez
poświadczenie Ministerstwa sprawiedl.
lub najwyższego sądu kraju zagrani-
cznego, albo w inny sposób niewątpliwy.
Jeżeli w kraju cudzym sądy tameczne
albo wcale nie udzielają egzekucyi z
wyroków sądów austr., albo tylko pod
ograniczeniami, które nie mają miej-
sca względem własnych poddanych,
wówczas mają sądy austr. ściśle zachow-
wać prawo odwetu.

h. Sąd zagraniczny powinien być w da-
nym przypadku właściwym do rozstrze-

dzienia sprawy. Ustawy austriackie nie
orzekają, według jakich praw sądzić na-
leży właściwość, czy według praw austr.
lub zagranicznych, którymi ma się
sąd, który wydał ów wyrok, lub czy we-
dług zasad prawa międzynarodowego.
Z istoty rzeczy wypływa, że właściwość
przedmiotowa sądu zagranicznego, ocie-
niona, być może tylko według ustaw,
którymi sąd zagraniczny się ma; i
natomiast miejscowa właściwość sądu
należy jedynie od ustaw austr., to zna-
czy, że sąd austriacki tylko wówczas
może uważać sąd zagraniczny za właści-
wy dla poddanego austriackiego, kie-
dy przy uwzględnieniu przepisów o
jurysdykcji cywilnej, austriackiej
zwłaszcza o jurysdykcji szczególnej

poddany austriacki mógł być powołany przed sąd zagraniczny.

3. Wyrok winien być przedłożony w oryginale.

4. Prawomocność wyroku winna być udowodniona, a egzekucya musi mieć za przedmiot czynności na mocy prawa austr. nie rakarskiego. Wykonanie wyroku zagranicznego odbywa się według ustaw obowiązujących w miejscu przedsięwzięcia egzekucyi, więc w Austrii według naszego ustawodawstwa. W Austrii nie może być egzekucya domwolona z zagranicznymi aktów notaryalnych, mających za granicą moc wykonawczą, lub z zagranicznych orzeczeń władz administracyjnych. Sądy zagraniczne nie

moga wykonywać jakiejkolwiek bądź
jurysdykcji rzeczowej nad rzeczami nie-
ruchomymi w Austrii będącymi.-

Co do pytania jak się zachowują kra-
je graniczne względem wykonalności
wyroków sądów obcych krajów proda-
jemy:

1. Wykonania wyroków gran. rzecz.
odmawiają:

a.) Wielka Brytania z Irlandją (dekr.
nadw. z 31 stycznia 1842). Dekret
ten nie jest dokładny, bo się nie
zgadza z ustawodawstwem angielsk.
wyroki bowiem sądów wy-
konują się w Anglii, byleby ten
sąd był właściwym według pra-
wa międzynarodowego, a nie oka-
zało się, że przy sawyrokowaniu sa-

chowano się podstępnie. Wykonanie wyroku wymaga wyniesienia skargi, polegającej na wyroku cudzego sądu, a prawnym może się tylko tem bronić, że sąd nie był właściwym, lub że się dopuszczono podstęp przy rawyrokowaniu. Inne zarzuty, zwłaszcza zarzuty tyjące się stosunku prawnego spornego są wykluczone.

- b.) Szwecya (dekr. nadw. z 30 paźdz. 1845)
- c.) Rosya (dekr. nadw. z 24 maja 1833
i reskr. min. z 19 kwietnia 1865)
- d.) Hollandya (reskr. min. z 7 sierpnia 1871.)
- e.) Praxya (reskr. min. z 9 paździer. 1875.)
- f.) Dania (reskr. min. z 18 paździer. 1875.)

2. W następujących krajach może wykonanie wyroków nastąpić dopiero za poprzednią rozprawą (Delibationsverfahren) między stronami przed sądem właściwym nad pytaniem, czyli wyrok może być wykonany, poczem sąd o tem orzeka. Do tych krajów należą:

a.) Francya (dekr. nadw. z 9 marca 1804)

b.) Królestwo Polskie (dekr. nadw. z 13 listopada 1838).

c.) Włochy (restr. min. z 29 września 1879 R. 120 Dp.p.)

d.) Niemcy.

Według §§ 610 i 611 nowej ust. cywil. prawnictwa niemieckiego z 13 stycznia 1877, obowiązującej od 1^{go} października.

ka 1879 domwała się egzekucyi z wyroków sądów zagranicznych jedynie na mocy wyroku sądu niemieckiego, zapadłego na wyniesioną o to skargę, a uznającego wykonalność wyroku sądu zagranicznego. Sąd niemiecki nie wdaje się w sprawozdanie prawności orzeczenia sądu zagranicznego?

Wykonania odmawia się:

- a.) jeżeli według prawa obowiązującego sąd zagraniczny, wyrok nie nabył jeszcze prawomocności.
- β.) jeżeli wyznaczona ma być karyność, zakazana na mocy prawa obowiązującego, sąd niemiecki, werwany o wykonanie wyroku
- γ.) jeżeli według prawa obowiązującego sąd niemiecki, sąd zagraniczny

nie był właściwym

S) jeżeli strona skarana jest podda-
nym państwa niemieckiego, wrak-
że nie wolała się w spór (wyrok więc
jest raocznym), a werwanie lub roz-
porządzenie rarradrajace postępo-
wanie sądowe (proces) nie było wrę-
czone ani jemu, osobicie w obrebie
państwa, gdzie sąd ragraiczny
jest ustanowiony, ani w państwie
niemieckim przy wyczeniu pomo-
cy prawnej za pośrednictwem władz
niemieckich;

E) jeżeli wrajemność nie jest rapewnio-
na (verbürgt) ma to na podstawie
obrad odwołnej komisji radu nie-
mieckiego takie znaczenie, że nie
wymaga się takiego rapewnienia

skoro już przedtem na mocy umów
międzynarodowych zapewniono so-
bie nawzajem wzajemność.

Takiej umowy Austria nie zawarta
z Niemcami (reskr. min. z 28 marca
1880.) wrelatko d. u. z 18 maja 1792 l. 16
z. u. s. zapewnia każdemu państwu
wzajemność.

3. Wyroki pograniczne wykonywane
bywają na skutek rekwizycji sądu,
który wydał wyrok w następujących
krajach:

a.) Argentyna i Urugwoj (reskr. min.
z 6 lutego 1877)

b.) Kanton Tessin (dekr. nadw. z 11 lu-
tego 1823)

c.) Rumunia (reskr. min. z 29 czerw-
ca 1871).

d) Serbia (umowa zawarta z Austr.
6 maja 1881).

Tytuł drugi. O stronach.

Wyrok wykonalnym jest prawidłowo jedynie między stronami spórwiodącymi, względem których wyrok zapadł.

Popierający egzekucyę nazywa się egzekwentem (wierzycielem), a przeciwnik jego egzekwowanym (dłużnikiem).- Prawo pierwszego przeciwko na jego prawonabywców. Wyrok może być wykonanym tylko przeciw te-

mu, przeciw któremu wypadł, wreszcie
ko wykonanym być może takie:

1. przeciw mojej spadkowej a względnie
spadkobiercom dłużnika, byleby
zobowiązanie dłużnika nie było
ściśle osobowem, albowiem wtedy
dochodzić można na spadkobiercach
tylko wynagrodzenia szkody § 410.

Wyrok o stanie osobowym, działu
przeciw wszystkiemu np. wyrok o ślu-
bieniu lub nieślubieniu ojcostwie. —

W jakiej rozciągłości spadkobiercy
odpowiadają, podlegają §§ 801 i 802
kod. cyw.

2. przeciw temu, którego prawo do
pewnej rzeczy należy wyłączenie od
prawa tej strony, która co do tej re-
czy skarano, badano na tej wyda-

nie, badi na dopuszczenie pewnych
ograniczeń, i tak np. skutecznym bę-
dzie wyrok przyznający powodowi wła-
dności realności wytworzonej w najem,
przeciw biorącemu w najem, chociaż wy-
rok przeciw niemu nie zapadł. Z tej sa-
mej przyczyny skutkują i są wykonane.
ne przeciw biorącemu w podnajem wy-
powiedzenia, których biorący w najem
lub dzierżawę nie zaprzeczył, niemniej
wszelkie w sprawach o najem lub dzier-
żawę przeciw biorącemu w najem lub
dzierżawę wyskone prowizoryczne za-
rządzenia, lub uchwały i wyroki, cho-
ciażby wypowiedzenie nie było wymie-
nione przeciw podnajmującemu lub
tenie nie był raportowany do rozpra-
wy (§ 21 rozporz. pes. z 16 listop. 1858).

3. Wypowiedzenie najmu lub dzierżawy należyćie ucrzynione przez jedną ze stron, może być wykonane przez drugą stronę, nawet przeciw samemu wypowiedzającemu (§ 3 tegoż porzeczadzenia)

4. Jeżeli w sprawach o pewną orna-
czoną rzecz własności tejże przeniesio-
ną została na osobę trzecią, wyrok
przeciw porwanemu napaadły nie może
być wykonany przeciw nabywcy rzeczy.
W takim przypadku nowy proces prze-
ciw nabywcy przeprowadzony być mu-
si § 410, przypuszciliśmy że to jest moż-
liwym według zasad powszechnego
prawa cywilnego.

Wyrok może być wykonany przeciw
nabywcy tylko:

a.) gdy nabycie nastąpiło po wykon-

nie pierwszego stopnia egzekucyi,
wymierzonej do rzeczy ruchomych lub
nieruchomych, wpisanych lub niewpi-
sanych do ksiąg gruntowych.

b) jeżeli w księgach gruntowych, w któ-
rych wpisana jest rzecz, wierzytel-
ność lub prawo przedmiotem sporu bę-
dące, uwidocznionem było, że o tę rzecz
spór się toczy, albowiem w takim
przypadku wyrok, choćby nawet i
po porzyciu wspomnianych przedmio-
tów na korzyść powoda zapadł, skut-
kuje przeciw każdemu nowonabyw-
cy, tudzież przeciw wszystkim osobom,
które nabyły prawa tabularne po
chwili, w której do sadu tabularne-
go wniesiono prośbę o zapisek, iż
spór co do wspomnianej rzeczy wi-

si (§ 61-71 ust. o ks. grunt.)

5. Adnotacya uskuteczniiona w księ-
gach gruntowych przy wiery-
telności z hipotekowanej, że wie-
ryciel takową wypowiedział,
albo że wyniósł skargę hypo-
teczną, skutkuje też przeciw ka-
 demu późniejszemu właścicielo-
 wi hipoteki.

Wyrok zapadły na tę skargę, ugo-
 da z tego powodu zawarta są wy-
 konanie bezpośrednio przeciw ka-
 demu posiadaczowi nieruchomości.

Wyrok w sprawie o zniesienie współ-
 nej własności na korzyść powoda za-
 padły, wykonany być może na ra-
 dzenie każdej ze stron.

Tytuł trzeci.

Prośba o egzekucyę.

Egzekucya nie idzieła się z urzędu, lecz wskutek podania, które wnosi się w dwóch okolicach. Na prowincyi, wyjmując sądy kollegialne, domagać się można egzekucyi także ustnie (dekr. nadw. z 1 lipca 1818 l. 1481.)

1. Do podania o egzekucyę dołączyć należy oświadczenie w odpisie, w oryginale zaś wtedy, gdy ma nastąpić wpis w księgi gruntowe; § 87 ust. hip.)
2. Dowód że orzeczenie jest prawomocne, chyba, że wykonania domagał się, który sprawę rozstrzygnął, gdyż ten.

nie przekonać się ma z własnych
aktów czy orzeczenie jest prawomocne.
(dekr. nadw. z 20 listopada 1804). Je-
żeli prawomocność jest udowodniona,
przekonać się może sąd, czy i termin
upłynął, w ciągu którego według
osnowy orzeczenia dłużnik obowią-
zany był zadośćuczynić obowiązko-
wi. Termin ten wynosi 14 dni, je-
żeli go sędzia ma wyznaczyć (§§ 399
i 400). Termin ten nie rozpoczyna
się z dniem po prawomocności wy-
roku, lecz z dniem po jego wręce-
niu. (dekr. nadw. z 11 lutego 1828
t. 85).

Jeżeli ten termin upłynął a nie za-
łożono środków prawnych (apelacji,
rewizji, zażalenia nieważności) wy-

grywający nadać muie wykonania orzeczenia. W razie załatwienia tych środków prawnych, termin ten rozpoczyna biec po wzięciu wyroku sędziego wyższego, albowiem kasada §400 objęta jest ogólną i stosowaną być winna także do wyroku II i III instancji. (dekr. nadw. z 20 grudnia 1822 l. 1915).-

W termin 14 dniowy wliczają się ferie/orzeczenie kraj. Tryb. z 30 stycznia 1856) i nie jest odwołanym (§§ 5 i 6 nowelli).-

Wyjątki od kasady, że sędzia w wyroku narzącyć ma Dłwiniowski dni 14 do wypełnienia nałożonego na niego obowiązku, zachodzą:

- a w procesie rekolutowym, w którym termin ten tylko 3 dni obejmuje
- b Termin do zapłacenia długu bank. obejmuje 3 dni, jeżeli wyrok, zapadł

- w sądzie handlowym § 584.

c.) jeżeli jakie działanie konieczne lub jakaś praca wykonana być ma, sędzia w pierwszym przypadku żadnego terminu dać nie może, w drugim wyznaczy termin, jakiego praca wymaga.

d.) w procesie nakazowym (rozpr. ces. z 29 maja 1855) oznacza się termin od 14-45 dni.

e.) w postępowaniu w sprawach drobiarskich termin do wypełnienia obowiązku obejmuje dni 8, nawet w sprawach handl.; gdy zaś chodzi o wykonanie jakiejś pracy, ma być oznaczony czas wolny, okoliczności wskazywać.

Jeżeli obecne były obie strony przy ogłoszeniu wyroku, okres 8 dni zaczyna się następnego po ogłoszeniu, inaczej od doręczenia wyroku i to dla obu stron.

Domagający się srekucyi winien do-
kładnie swe żądanie sformułować; w po-
danu podać natury korata srekucyi.-
Jeżeli wierzyciel domaga się drugiego lub
trzeciego stopnia srekucyi, udowodni, że
stopień poprzedni miał miejsce (§ 427 ust.
sąd.)

Tytuł czwarty.

O właściwości sądu, o orze-
czeniach w postępowaniu wyko-
nawczem i środkach prawnych prze-
ciw tymże.

O właściwości sądu jest mowa w §§ 69-72
normy jurysd. i w § 401 ust. sąd.-

Na podanie o dorwolenie egzekucyi zapada rezolucya, która, jeżeli się dorwała egzekucyi, zaopatrując być ma w pieczęć sądową (§ 468 ust. sąd. i § 212 inst. sąd.)

Egzekucyi dorwała się prawidłowo bez poprzedniego wysłuchania przeciwnika. Por. prawę, jednak paragrafa się:

a.) w sprawach najmu w przypadku domagania się egzekucyi na mocy sądowego wypowiedzenia, objętego dokumentem prywatnym, a to w celu sprawdzenia prawdziwości tegoż dokumentu (§ 20 postęp. w sprawach najmu). -

b.) w przypadku egzekucyi z wyroku polubownego w celu sprawdzenia ważności kompromisu (zapisu na sąd polubowny) i prawomocności wyroku polu-

bownego,

c.) w przypadku egzekucyi z wyroku nakazującego umorzenie lub zaniechanie.

Przy dowoleniu i wykonaniu egzekucyi winny sądy austriackie i strony ściśle przestrzegać przepisów procesu cywilnego austriackiego, choiby się rozchodziło o wykonanie wyroku sądu zagranicznego (D. nadw. z 18 stycznia 1799 № 452).—

O zachowaniu sądów naszych przy wykonywaniu wyroków sądów zagranicznych stanowi dekr. nadw. z 15 stycznia 1805 № 711, co następuje:

1. Strona wygrywająca może prosić o egzekucję bezpośrednio podać do sądu tutajszego, w którym to przypadku strona ma zachować przepisy ustaw austriackich..
2. Jeżeli sąd zagraniczny wyrywa sądziwego

tutejszego o wykonanie swego wyroku,
sąd tutejszy nie postąpi z urzędu lecz pre-
stregać winien:

- a) jeżeli w oderwie sądu pogranicznego
nie wskazano przedmiotów, do których
ma być egzekucya wymierzona, sąd
tutejszy z urzędu stanowi stronie wy-
grywającej obrońcę, który poda prośbę
o egzekucyę, oznaczając narazem
przedmioty egzekucyi.
- b) jeżeli sąd pograniczny oznaczył wzmia-
nowane przedmioty, sąd tutejszy do-
zwoli: rajecia, prawa pastawu, lub
wogóle pierwszego stopnia egzekucyi
w ten sam sposób, jak gdyby inny
sąd tutejszo- krajowy wydał egre-
kucyi. Jednocześnie ustanowi stronie
obrońcę, który egzekucyę dalej po-

- pierać i nad prawami strony czuwać ma.
- c.) sąd tutejszy uwiadomi sędziego pogranicznego, o wyniku co poradził, by ten ostatni powiadomił stronę wygrywającą, przyzem karzem wyrażenie do woli porostawić należy stronie, czy się chce porozumieć z obrońcą, zawsze na jej niebezpieczeństwo ustanowionym, lub czy chce innego obrońcę mianować.
- d.) jeżeli zachodzi konieczność, sędzia tutejszy poda także sądowi pogranicznemu do wiadomości, powołując ustawy odnośnie i omawiając to, co ma być uzupełnionem lub wyjaśnionem.
- e.) w każdym przypadku porozumie się sąd tutejszy z pogranicznym, względem zabezpieczenia nagrody należącej się obrońcy z urzędu ustanowionemu.

Na korzyść niektórych zakładów wprowadzono wyjątki od ogólnych warunków, od których należy dozwolenie egzekucji:

1. Zakłady trudniące się pod dozorem państwa na mocy swych statutów przymusięciami kredytowymi mogą zaspokojenia należności wynikłych z przymusięciami statutem dozwolonych poruczeń na zastawie ustanowionym na zabezpieczenie tychże należności, trzymając się albo postępowania określonego art. 310 albo art. 311 K. handl., bez względu, czy dłużnik jest kupcem i należności wynikła z czynności handlowych, tudzież czy nastąpił lub nie nastąpił układ pisemny względem ustanowienia zastawu ruchomego i postępowania przestrzegającego się mającego przy jego sprzedaży.

Uprzedaż zastawu ruchomego wyskaza-
na na mocy art. 310 kod. handl. usku-
tuczenia się według przepisu § 47 ust. wpr.
kod. handl. (reskr. min. z 28 paździer. 1865
№ 110 Dppp.).

2.) Kaktad kredytowy ziemski galicyjski
może jest ścigać odsetki, raty należne
i inne należności w drodze egzekucyi
administracyjnej albo sądowej. Egzeku-
cyi sądowej dowala się bez poprzedniego
procesu i słuchania dłużnika; wystar-
czy przedłożenie odpisu skryptu dłużne-
go i świadectwa tabuli krajowej, je-
żeli dług jest intabulowany na dobrach, do
których wymierzona jest egzekucya, na-
reszcie dotacza się do prosby dyrekcyi wy-
ciągnąć z księgi głównej kaktadu. Sądem
właściwym jest sąd realny. Dowala się

ści egzekucyi na piądanie sadu polubownego przy dotęczeniu jego wyroku i uetowodnieniu, że wyrok jest prawomocny.

3.) Zakład kredytowy dla handlu i przemysłu w Wiedniu (reskr. min. z 6² list. 1855).

4.) Bank austriacko-węgierski, jako bank hipoteczny (reskr. min. z 20 marca 1856 i ustawa z 27 grudnia 1862, ustawa z 27 czerwca 1878 l. 66 Dz. p. p. a obecnie ustawa z dnia 21 maja 1887 l. 51).

5.) Ogólny zakład kredytowy ziemski w Wiedniu (reskr. min. z 1 czerwca 1864).

6.) Towarzystwo zastawnicze w Wiedniu (reskr. min. z 26 czerwca 1864).

7.) Bank anglo-austriacki w Wiedniu (rekr. min. z 28 lipca 1864).

8.) Bank hipoteczny królestwa ceskiego (rekr. min. z 26 grudnia 1864).-

Prawo rozporządzenia siebie z ustawami
rekr. nego bez pośrednictwa sądu, słusz:

1.) prawowi na rozporządzenie ²⁴stworzonej przez
wzrostnika kancuji takich nakazytoci
(zwrotów), które ze stosunku służbowe-
go wynikły (dekr. nadw. z 3 stycznia
1842 l. 583.)

2.) Bankowi austriacko-węgierskiemu
(ust. z 21 maja 1887 l. 51 Drup.).

3.) Publicznemu wrodom zastawniczym
(dekr. nadw. z 23 lipca 1795).

4.) Zakładowi kredytowemu dla handlu
i przemysłu w Wiedniu (jak wyżej).-

5.) Kasom oszczędności (pat. z 2 lut. 1852).

- 6) Wierzycielowi mającemu nastaw kupiecki (art. 310-312 kod. handl. i §§ 44-47 ust. wprowad. kod. handl.)
- 7) Komisantowi, spedytorowi, przewoźnikowi (art. 374, 375, 382, 409-412 kod. handl.)
- 8) Mającemu w nastawie weksel, albo-
wiem ten może w dniu płatności domagać się zapłaty od dłużnika wekslowego, i z otrzymanej sumy rozpokoić swą należność za pośrednictwem wykazaniem prawa nastawu. (§ 118-u. p. i dekr. nadzw. z 13 lipca 1789 l. 1033 lit b.)
- 9) Do interesów pastawniczych tudzież
bz. protongacyjnych będących interesami giełdowymi, stosują się przepisy art. 311 k. h. nawet wówczas, kiedy interes nie powstał między kupcami dla ubex.

przeobrażenia naleytyości i obustronnej czyn-
ności handlowej wynikłej, i gdyby nie było
układu, że wierzyciel bez postępowania sądo-
wego może i zastawu rozpoznać obcy-
mość (§ 15 ust. z 17 kwietnia 1875 o gieldach)

Prawo handlowe podaje przypadki, gdzie
strony w celu dochodzenia swych praw, spre-
dawać mogą towary bez udania się do są-
du, albo bez zachowania przepisów proce-
sowych (art. 333, 354, 357 k. h.)

Jeżeli egzekucya przez sąd właściwy Dorow-
lona ma być wykonana w okręgu innego
sądu austriackiego, sąd pierwszy uda-
je się do tegoż sądu, który obowiązany
jest wykonać egzekucyę i o wyniku uwia-
domić sąd wywołający §§ 9-11 A.F. -

Egzekucyi Dorowala lub odmawia się, perso-
nacya.

Przeciw tym rewolucyom, jak wogóle
przeciw paragrafom sądowym wydanym
w toku postępowania egzekucyjnego, stu-
żę rekurs. Żalić się mogą nie tylko strō-
my, ale też i inne osoby, które bezpo-
średnio w swych prawach dotknięte posta-
tą postanowieniem sądowem im wreco-
nem.

W braku wyraźnego pravidła wychodzi
praktyka z tego założenia, że przepisy
postępowania orzekającego tyczące się
rekursu, stosować należy także do re-
kursów wniesionych w postępowaniu egre-
kucyjnem.

Ostad wynika, że rekurs wniesionym ma
być w postępowaniu zwykłym w 14
dniach, a w postęp. wcel. w 3 dniach, -
(O. N. T. z 13. I 1874 l. 90 k. o.) a w postęp.

sumaryzmem, iako rowem i Drobiargowem w dniach 8, z wyłączeniem rekursu nadzwyczajnego (O. N. T. 3. II 1872 l. 19 i O. N. T. 24. II 1873 l. 54 R. C.). Te krótsze terminy stosuje praktyka nawet do przypadku, gdzie się rozchodzi o dorwolenie egzekucyjnego prawa zastawu na nieruchomościach (O. N. T. 24. II 1872 l. 35 R. C.)
Tęli jednak postanowieniem sądownym dotknięto praw osób innych, praktyka dozwala tym osobom dni 14 we wszystkich powyższych przypadkach?

Wspomniane zapamiętywanie praktyki nie da się usprawiedliwić, gdyż egzekucja mimo różności zachodzącej w poszczególnych sposobach postępowania orzekającego, w zasadzie prawem jest toż samą; rekurs zatem powinien być wniesiony w 14 dniach

bez względu na sposób postępowania orzekającego. Tej samej zasady trzyma się też ustawa z 10 czerwca 1887 l. 74 Druy. (tak zwana nowela egzekucyjna) albowiem według § 22 tejże ma rekurs - o ile na mocy tej ustawy jest dozwolony - być wniesionym w 14 dniach. Tym sposobem dawną praktykę sposobność stosować ten przepis i do wszystkich innych przypadków egzekucyjnych.

Tytuł piąty.

O egzekucyi na rzeczach.

Dozwolenie egzekucyi na majątku dłużnika zależy wogóle od dwóch warunków:

- 1.) przedmiot, do którego egzekucya wy.

mierzonu, nie winien być wyjęty z pod egzekucyi.

Wyjęcie z pod egzekucyi jest bezwzględnem lub względnem. W pierwszym przypadku jest wszelki sposób egzekucyi wykluczony, w drugim przypadku jest przedmiot wolny od pewnego sposobu egzekucyi, zwłaszcza od tego, że on nie może być rajety i sprzedany w celu uspokojenia pieniężnej naderżytości wierzyciela. I tak np. rzeczy wyjęte z obrotu nie ulegają egzekucyi bezwzględnie; przeciwnie relikwie, jako tak. że i inne rzeczy nie mogą być rajety i sprzedane w celu uspokojenia pieniężnej naderżytości wierzyciela; jednakże przedmiotem skargi wydobywczej mogą być, a na mocy wyroku pomysłnego dla powodu może być ten sposób egzekucyi dopuszczony.

nym, który za przedmiot ma odebranie
dlużnikowi rzeczy ściśle oznaczonej § 405.

Przedmioty ulegające egzekucyi ulegają
tejże albo bez ograniczenia, albo z pewnem
ograniczeniem, które jest różne.

2.) Sposób prowadzenia egzekucyi ma być
prawem dowolny. Przedmioty wyjęte
z pod egzekucyi są tem samem wyjęte
z pod napowiedzenia i urodwrot.

Do przedmiotów wyjętych z pod napowie-
dzenia i egzekucyi należą:

1.) rzeczy wyjęte z obrotu

2.) przedmioty, które na mocy ustawy w
całości lub w części wyjęte są z pod
egzekucyi. —

Najwainiejsze w tym względzie obowiąz-
ujące przepisy podaje wydanie polskie
ustawy powszechnej cywilnej P^{ro} Łatorski.

go i *G^{ra} Kasparka* str. 238-246, gdzie wyliczono przedmioty, których zastawienia ustawy wybraniają.

Co do przedmiotów podanych w tem Dziale pod l. 6, 7, 8 i 9 (str. 234 et.) wydano ustawę z 21 kwietnia 1882 l. 123 Druż. o egzekucyi popieranej na dochodach osób w służbie publ. zostających i porostających pod nich rodziny. (Ta ustawa obejmuje supplement Koczyńskiego do ustawy sądowej dla Galicyi zachodniej Kraków 1885).

Dodajemy tylko:

- a.) uprawnienia handlowe i przemysłowe ściśle osobowe są wyjęte z pod egzekucyi, lecz dowolona jest sekwestracja dochodów (dekr. nadw. z 15 lutego 1784). -
- b.) do narzędzi, którymi dłużnik parabia podziemić na rywności dla siebie

- i swej rodziny, a które z tego powodu na mocy § 453 nie ulegają egzekucyi, należą tu także maszyny do szycia (oszez. kraj. Tryb. z 17 grudnia 1873 N. 82 ks. o.).
- c.) z pod egzekucyi wyjęte są uaktętosci lekarzy prywatnych i innych znawców w sprawach karnych (oszez. namw. z 30 czerwca 1855).
- d.) tak samo towary ulegające drobitaniu urzędów celnych, zwłaszcza przed opłaceniem od nich sta. 511 i dalsze ustawy o stach).
- e.) Obligacye państwa opiewające na okaziciela nie mogą być w kasie utrzymywanej właściwe Księgi kredytowe, ani zapowiedziane ani egzekucya na nich wyrokana, chyba, że są złożone w depozycie na rzecz Ołwinika, lub na nich

uwidoczniono ostrzeżenie (Vincisliering)
pat. z 28 marca 1803 i reskr. min. z 28^{go}
lipca 1859 l. 120.-

Wierzyciel patem, który zdoła podać H^o
obligacyi i datę wystawienia i ilość ka-
pitatu i stopę procentową, twierdząc, że
obligacya ta stanowi własność dłużnika,
nie może na niej wyskoczyć ani paberspice-
renia, zapowiedzenia ani egzekucyi.-

Jeżeli jednak przy wykonaniu egzeku-
cyi na rzeczach ruchomych dłużnika na-
trafia wierzyciel na takie obligacye, mo-
że je rącać. To samo tyczy się papierów
prywatnych na okaziciela.-

f. Prawo dziedziczenia i spadek w całości
wyjęte są z pod egzekucyi. Wierzyciel dzie-
dzica może tylko poszczegółne rzeczy dłużni-
kowi w spadku przypadłe rącać, zapowie-

dzieci lub prenotować na nich swoją nale-
żytość (§. 822 k. p. i dekr. nadw. z 3 czerwca
1846 l. 968).--

g.) Dodatki do emerytur wojskowych przy-
znane wojskowym z powodu otrzymanych
ran nie ulegają bez względu na ich ilość
ani sądowej ani kasadowej egzekucyi lub
zapowiedzeniu (§ 46 i 98 ust. z 27 grudnia
1875 l. 158)

h.) Środki przewożone na granicznych kolei
żelaznych przechodzące w wykonaniu pu-
chu z obcego państwa do państwa aust-
riack., są wyjęte z pod egzekucyi i zapo-
wiedzenia, czyto w drodze sądowej, czy
administracyjnej w celu zabezpieczenia
jakichbyś powierzeń do rządu kolej-
owego do którego należą owe środki przewo-
żone (Res. postan. z 19 września 1886 l. 144

okólnik minist. z 8 listopada 1886 l. 151, i
reskr. min. 31 marca 1887 l. 34.)

Aby dłużej, przeciw któremu egzekucyę
wyskano, utrzymać w stanie zdolnym do na-
robkowania i zapobiec roztworzeniu nieruchomości,
a tem samem obniżeniu cen realności
wydano ustawę z dnia 10 czerwca 1887 l. 74
tyczącą się odmianny, względnie uzupełnie-
nia niektórych przepisów o postępowaniu
egzekucyjnem w celu uspokojenia należy-
tości pieniężnych.

Ustawa ta zmienia i uzupełnia jedynie
przepisy dotyczące się uspokojenia należności
pieniężnych (obacz niżej I^{ty} przypadek egre-
kucyi §§ 411-460).

Ustawa uwalnia cały szereg rzeczy ruchom.
od egzekucyi w celu uspokojenia nale-
żytości pieniężnej, i stanowi w tym wzglę-

dzie, co następuje:

§ 1. Na przedmiotach wyzywanych do sprawowania służby Bożej, kościoła prawnie uznanego lub takiejże społeczności religijnej, nie można prowadzić egzekucyi.

Egzekucya na ciałkach krycia św. i relikwiach, nie jest dozwolona, atoli podlega jej oprawa tychże bez uszkodzenia jednak autentyków w niej się znajdujących.

§ 2. Oprócz przedmiotów istniejącychmi przepisami z powód egzekucyi wyjętych wyłącza się nadto:

- 1.) Odrzeź, łóżce z pościelą, bielizna, sprzęty domowe i kuchenne, mianowicie raki piec do ogrzewania i gotowania, o ile się przedmioty te są niezbędne dla służnika, jakoteż dla członków jego rodziny i służących z nim we wspólnem gospodarstwie.

darstwie..

2. Zapasy żywności i opłat potrzebne na 2 tygodnie dla Dłwiniaka, jakoteż dla członków jego rodziny i służby żyjących z nim we wspólnem gospodarstwie.
3. Krowa dojna, lub według wyboru Dłwiniaka dwie krowy, albo 3 owce z zapasami paszy i podściółki potrzebnymi na 2 tygodnie do wyżywienia tych zwierząt i na postanie dla nich, o ile przekroczenie pręta są niezbędne do wyżywienia Dłwiniaka, jakoteż członków jego rodziny i służby żyjących z nim we wspólnem gospodarstwie..
4. U oficerów, urzędników, duchownych, nauczycieli, adwokatów, notariuszów, lekarzy i artystów, jakoteż u innych osób oddających się zawodowi naukowemu

przedmioty potrzebne do sprawowania
służby, lub wykonywania prawodu, tu-
dzież przyrwoita odziei.

5. U rekoździelnikoź, robotnikoź rekoździel-
niczych i fabrycznych, jakoteż u akture-
rek przedmioty potrzebne do osobistego
wykonywania zatrudnienia.

6. U ośoź, ktoźrych płaće na zasadzie istnie-
jacych postanowień ustawowych są cat-
kiem lub po części uchylone z pod egre-
kucyi, kwota pieniężna równajaca się
niepodlegajacej egrekucyi cześci płaćy
za czas od wykonania egrekucyi, aż do
najbliźszego poboru płaćy

7. Sprzęty, narzunia i zapasy towaroź nie-
zbędne do prowadzenia przemysłu apte-
cznego, nie wnoszajac mwinności sekwe-
strowcy tego przemysłu i przedmiotów do

niego należących.

8.) Książki służące Dłwinikowi, jakoteż
aktom jego rodziny i żyjącym z nim
we wspólnem gospodarstwie do wyjazdu
w kościele lub szkole.

9.) Pierścień ślubny Dłwinika, twardzi
pisma, listy, portrety familijne z wy-
jątkiem ram.

10.) Brodery i ozdoby honorowe.

§. 3. Przynależność nieruchomości na niej
się znajdujących (§§ 294-297 k.p.) podoba-
na być może egzekucji, tylko razem z
tą nieruchomością, i dlatego winna być
wraz z nieruchomością objęta oszacowa-
niem egzekucyjnem.

W tych przypadkach, w których niem-
chomości ma być bez pośredniego osza-
cowania egzekucyjnego wystawiona na

licytacye egrekcyjnej, przymocować
taka winna być opisana z uwzględnieniem przed
pozwoleniem na licytację i następnie
wziągnięta do licytacji.

§ 4. Egrekcyjna na nieruchomościach ma
być pamiętkana i poczynione już kroki
egrekcyjne poczynane być mają za po-
zabawione skutków prawnych, jeżeli nie
można się spodziewać, że gotówka nie
sprowadzi w drodze publicznej tych przed-
miotów przewyższy koszt egrekcyjny.

§ 5. O możliwości zastosowania przepisów
§§ 1 i 4 do 4 orzeczeń ma w parze pochodzą-
cych wątpliwości sąd do przedsięwzięcia
egrekcyjnego powołany, według własnego
wnownia rozstrzygnąć, opatrzoną w prawo-
dy orzeczenia. Rekurs od takiego orze-
czenia jest dopuszczalny.

§.6. O ile według postanowień §§ 1-3 egzekucya albo wcale nie jest dozwolona, albo tylko pod pewnymi zastrzeżeniami nie można także środków zabezpieczenia co do odnoszących przedmiotów albo wcale nie zarządzić, albo tylko pod umiarkowanymi zastrzeżeniami.

Sposób prowadzenia egzekucyi na majątku dłużnika zależy od istoty prawa, które ma być wykonane i od przedmiotu, do którego egzekucya ma być wymierzona.

Miedzy sposobami egzekucyi praczowej nie ma sztywnego porządku, któryby musiał być zachowanym, owszem wolno jest proponującemu egzekucyę uczynić wybór miedzy więcej sposobami.

Ustawa sądowa zawiera przepisy dla następujących przypadków:

I. Pierwszy przypadek egzekucyi przymusowej.

1.) Oddanie ściśle oznaczonej rzeczy nieruchomości (§§ 402 i 403).

Jeżeli porwanego skarano na oddanie powodowi nieruchomości sąd poleci na prośbę powoda, aby ten na mocy wyroku lub ugody sądowej wpisany był w Księgi gruntowe za właściciela nieruchomości i aby w jej posiadanie był wprowadzony § 402. - Gdyby księgi gruntowe dotyczące tej nieruchomości utrzymywane były przez inny sąd, albo nieruchomości była w innym okręgu, sąd wyrokujący uda się do sądu, którego się to tyczy, z merwanieniem aby wykonał wpis w księgi gruntowe, względnie spowodował wygrywającego w posiadanie. Nierucho-

ności nie wpisane w księgi gruntowe, oddają się w posiadanie przez wprowadzenie.

2.) Przyznanie prawa rzeczowego na nieruchomości § 464 u.p.

Jeżeli powodowi przyznano prawo rzeczowe na nieruchomości porwanego, sąd na podaną przez powoda prośbę zarządzi, aby wyrok wpisany był do ksiąg gruntowych, jeżeli nieruchomość jest wpisana. Wogóle sąd zarządzi to, co z prawa wypada, by powód nabył odpowiednie prawo rzeczowe.

II. Drugi przypadek.

Oddanie pewnej oznaczonej rzeczy ruchomej §§ 405 i 406 u.p.

Jeżeli porwany obowiązuje jest oddać

powodowi jakąś rzecz ruchomą ściśle
ornaczoną, sąd na prośbę powoda po-
leci wykonawcy sądowemu, aby ją od
dłużnika odebrał i powodowi za jego
pokwitowaniem oddał. Jeżeliby rzecz
ta przeszła w ręce trzeciego, wtedy wolno
powodowi stosownie do prawa cywilne-
go, albo trzeciego o tę rzecz napomóc,
albo też wynieść skargę przeciw porwane-
mu o wartość tej rzeczy i wynagrodze-
nie szkody, która to skarga ma miejsce
i wtedy, kiedy rzecz już więcej nie istnieje.
Aby napomóc wyniesieniem odrębnej
skargi o wartość rzeczy i wynagrodze-
nie szkody, może powód w skardze, któ-
rą dochodzi oddania rzeczy sądzić ra-
razem pewnej sumy pieniężnej, jako
wartości i wynagrodzenia szkody na

^{przy-}
padek, gdyby rzecz nie była u porwa-
nego.

III. Trzeci przypadek.

Oddanie rzeczy ruchomej nie-
ornamentowej §§ 407 i 408.

Jeżeli porwany obowiązany został od-
dać powodowi rzecz ruchomą, nieornam-
entowaną, a porwany posiada-
ła taką rzecz, sąd poleci wykonawcy
sądowemu, by od porwanego tyle ode-
brał, ile się powodowi należy i ode-
brana rzecz doręczył powodowi na jego
pokwitowaniem. Jeżeliby porwany
takiej rzeczy nie posiadał, sąd doru-
dzi powodowi, aby rzecz tę w sposób, jak
być może obydwu stronom najmniej
szkodliwy kupić i skłody swej przeciw

porwanemiu doctiodził, lub też skargę o
wynagrodzenie wartości pracy i wyrządzo-
nej szkody przeciw porwanemu wyniosł.
Aby uniknąć tych skarg, postąpić należy
jak podaliśmy pod II.-

IV. Szwarty przypadek. Wykonywanie pewnej przymusi- cyli pracy §§ 409 i 410.-

Jeżeli porwany obowiązany jest do usku-
telnienia takiej pracy, która przez trze-
ciego może być wykonana, sąd dozwoli
prowodowi, aby pracę tę uskutecznił przez
trzeciego w sposób obu stronom najmniej
szkodliwy, powód zaś wytoczy skargę
o wynagrodzenie szkody stąd wynikłej
lub skargę o wartość tej pracy i szkodę
stąd wynikłą. Co powiedzieliśmy pod II

i III ma i tu swoje zastosowanie. Po-
wód moje żądać, aby znawcy orzekli
czy praca uskuteczniiona przez formane-
go odpowiada wyrokowi (O. K. T. z 18
listopada 1857 Nr 7 Ks. C.).

Jeżeli wspomniana praca przez trzecie-
go uskutecznioną być nie może, sąd zna-
gli formanego przez karę pieniężną,
aby swej powinności poroloryć uczynił.

Gdyby to nie skutkowało, może nastą-
pić arest egzekucyjny tw. ad praestan-
dum factum. Wolno powodowi jeżeliby
na wykonanie pracy obstawać nie chciał,
wynieść przeciw formanemu skargę, aby
mu wartość pracy i pomiesioną szkodę
wynagrodził § 410..

Jeżeli się rozchodzi o uskutecznienie
Dziela, sedria w wyroku orzacza termin

w przeciągu którego praca ma być wykonana. Na przypadek niedotrzymania terminu sąd wyznacza na żądanie powoda nowy termin pod zagrożeniem kary pieniężnej. Gdyby termin ten bezskutecznie upłynął, sąd ściągnie karę pieniężną i zagrożając więzienie kara, ustanawia nowy termin na prośbę powoda. Sąd może zamiast kary pieniężnej ustanowić arest osobisty, który jest arestem prewencyjnym. — O karach pieniężnych stanowi reskrypt ministerjalny z 5 listopada 1852. Nr 227, który wyżej podano.

Ustawa sądowa nie podaje żadnych przepisów, jak strona przestąpić ma, w celu wykonania wyroku wkładającego na porwanego obowiązek pownienia

czegosi lub wstrzymania się od przedsię-
wzięcia pewnej czynności. Jeżeli pozwany
nie uczyni radości swojemu obowiązкови,
sąd na prośbę powoda wyznaczy audyencyę
w celu wysłuchania obu stron, stwierdzą po-
winy okoliczności i zakazuje powołanemu
dalszego nadwyrężania praw powoda pod
karą pieniężną lub karą aresztu, niekie-
dy na włóceniem na powołanego obowiązku
dania zabezpieczenia (§ 9 post. w sprawach o
namówienie w pos.)

Zawycaj już samo orzeczenie sągowa ka-
rami.

V. Piąty przypadek.
Zapłacenie sumy pieniężnej?
§§ 411-460.

Opierający egzekucyę winien w prozjem
78.

podaniu oznaczyć przez Dłwiniaka, z której
rada rozporządzenia § 411. Do majątku Dłw-
niaka, z którego wierzyciel rada za bierpie-
czenia, należą:

A.) Wypłaty które się Dłwiniakowi należą
z kasy publicznej § 412. Reskr. min. z 9^{go}
maja 1860 N. 125 Dpp. zarządza postę-
powanie przy raportowaniach i egzeku-
cyach wymienionych do wypłat z kas
publicznych, a nie wyjętych z pod rapo-
rtowania lub egzekucyi:

1. Sad winien p. wnieść nie tylko kasie pro-
woda wymienionej, ale i władzy bezpo-
średnio tejże powołanej udzielić porzoga-
dzenie sądowe dozwolające lub zmuszające
zarządzenie lub egzekucję na wierzy-
telności, należnej się osobie prywatnej
ze skarbu państwa, albo z funduszu pod

zarządem publ. roztwierającego.

2. Kasa jest obowiązana, w każdym przypadku niezwłocznie na rozporządzenie sądowe natychmiast dzień i godzinę, kiedy ją rozporządzenie došlo, tudzież liczbę porządkową, pod którą rozporządzenie do drzemnika podawczego kasy miało być, czyniąc zarazem zapiszek w swych księgach.

Tę kasa musi mieć, że rachodzą, przesłado. dy w wykonaniu, mowa o takiej władze jej pretorionej.

3. W chwili, w której wpłynęło kasie rozporządzenie sądowe, egzekucyjne, wstrzymuje się kasa aż do nadejścia polecenia władzy bezpośrednio pretorionej z wypłatą sumy papowiedzeniem lub egzekucją, dotkniętej, nawet gdyby wy-

plata już była asygnowana. Kasa
wykona rozporządzenie sądowe dopiero
po odebraniu pisemnego nakazu wła-
dzy bezpośrednio prokuratornej.

4. Władza ta zbada wykonalność dorwo-
zonego raportowania lub egzekucyi, i sto-
sownie do tego kazać albo wykonać na-
kaz sądowy, albo udzieli sądowi pre-
skode stojącą na prawdzie wykonaw-
nin, polecając zarazem kasie wymara-
nie odnośnych rapisków w księgach wła-
ściwych.

5. Stronie, na której koryść wydano roz-
porządzenie sądowe, słuzij od chwili, kie-
dy takowe kasie wręczono, prowo. temu
rozporządzeniu odpowiednio, jeżeli jego
wykonanie jest możliwe. Jeżeli rozpo-
rządzenia wydane na koryść różnych

osób, a tyczące się tej samej wypłaty, równocześnie doszły kasę, wtenczas stwóżyć wzystkim tym osobom między sobą, od tego samego czasu prawo odpowiednie porządkowaniu sądowemu. Kasa wtedy wstąpiła się tymczasem z wypłatą należności i osiągnie polecenia władzy ber. pośrednio jej przełożonej?

Wiedług. reskr. min. z 27 września 1869 k. 1181, są obowiązane stady w swych porządkowaniach do kas wystosowanych ściśle oznaczyć ilość przynależności wie. wy celowi pązananej, wysokości odsetek i dzień od którego one przypadają.

Korp. min. z 2 lipca 1859 k. 120 Dyp. względna postępowanie, mające być prze. stępane przy udzielaniu publicznym kasom i władzom im przełożonym roz.

porządzeń sądowych zarządzających
zapowiedzenie, wyrażenie, rajecie lub
wydanie publicznych obligacyi, długów
pomiotu i odsetek od takowych.

1.) Kaidy nakaz sądowy dowołujący lub
rurowacy co do kapitału lub odsetek
zapowiedzenie lub egzekucye (rajecie, wy-
rażenie, wydanie) na obligacyach pa-
ństwowych na pomiarone narwisko opie-
wających, albo wskutek połorionego na
nich postrozenia (Vinculierung) na pe-
wien cel przerwanych, wzięła się
prer sąd kasie publicznej, w której kapi-
tał na procent umieszczone, a zararem
i tej władzy, której kasa bezpośrednio
podlega. - Jeżeli jednak wypłate ka-
pitału i odsetek przekazano innej ka-
sie, w której kasa bezpośrednio umieszczo-

no, domagający się, egzekucyi uwiadomi sąd, by nakaz uiszczenia i drugiej kasie, innej nieodpowiadatoby, gdyby odsetki lub kapitał wydata nim, suakcie sądowym w drodze uiszczenia uwiadomiona została. -

2. Kasa bezwzględnie ranotuje tymczasem nakaz sądowy, wykona go wreszcie dopiero po odebraniu pisemnego rozporządzenia władzy jej przełożonej. Prejis ten stosuje się też do obligacyi pod 1.) wymienianych, jeżeli takowe sądownie zostały stowione, nie zaś do publicznych obligacyi opiewających na skarżyciela, a nie przeznaczonych do pewnego celu wskutek przełożonego na nich ostrzeżenia.

3. Stronie, która wyskaza perwolewanie

sądowe stwórz prawo temu rewole-
nin odpowiednie, prawidłowo od tej
chwili, kiedy kasie wrócono rewołenie
sądowe.

To samo tyczy się odsetek od obligacyi
sądownie rżonych, jeżeli odsetki z ka-
sy nie bywają pobierane za kuponami.
Co się zaś tyczy samych obligacyi, tr-
dziej obligacyi na okaziciela opiewa-
jących ostatecznem niedotkniętych,
lecz w sadzie rżonych, wrzecie kupo-
nów, to prawo stronie przynależne przez
rozporządzenie sądowe, wyekadane bywa-
jui od chwili, kiedy prośba o rozrządze-
nie sądowe wniesiona została do sądu,
w którego zachowaniu znajdują się te
depnity. Jeżeli rewołenie sądowe wy-
dane na korzyść różnych osób pod tej

samej rzeczy wyczerpująco-kaście równocześnie,
albo jeżeli prośby o zarządzenie po do obliga-
cyi lub kuponów sądowicie złożonych równo-
cześnie od różnych osób do sądu wniesione
zostały, wówczas stary prawo-rewolucyjny sa-
dowemu odpowiednio weryfikacji tym problemom
między sobą, od tej samej chwili.

4.) Wreszcie porostają niewzruszone przepisy ty-
jące się zajęcia depozytów sądowych w ogól-
ności, a sądowicie złożonych obligacyi w okre-
śleności.

B. Prywatne należności dłużnika
§§ 415-420.

W tym przypadku pędzić może wierzyciel:

1.) aby mu przyznano wierzytelności dłużni-
ka.

Jeżeli powód przyjąć chciał na kapitale, swo-

jej wierzytelności tę należności, która
powstanem z tytułu pożyczki, składu lub
innej jakiej pożyczki od tego dłużnika
prywatnego przypada, wówczas powinien zaś
przyjąć taką wierzytelność aż do ilo-
ści wierzytelności, a prawem polecić wyko-
nawcy sądowemu, aby oblig, jaki się w re-
ku dłużnika znajduje od niego powziął,
i takowy powodowi wcielił, jeżeli dług
tym obligiem objęty nie obejmuje większej
sumy nad tę, która się powodowi nale-
ży, jeżeliby zaś obejmował sumę większą,
zawodzi na tymie obligu należność po-
wodowi sądowinie przyznana, sam zaś ob-
lig po uskutecznieniu tego prawotowania
powstanem powróci. § 415.

Jeżeli należność wierzytelności przyznana
jest wpisana w księgach hipotecznych, przy-

sądzenie wpisuje się w księgę gruntową
na rozstrzygnięcie sprawy. Przesądzenie
sądowe jest to reszta przymusowa.

Wielkie niewyistnienia dłużnika, o ile nie
gają egzekucji, mogą być przesądzone
egzekwency, a zatem i niewyistnienia nie
pewne na piśmie, tudzież wątpliwe lub
jeszcze niewypłacalne etc. O dowolnym
przesądzeniu wiadomości się, dłużnika
strony, egzekwowanej, wręczając mu tre-
ci okazy prośby § 417 u. s. i § 1395 k. c.

Jżeli niewyistnienie dłużnika przesądzone
poprzez egzekucję nie jest jeszcze
niewyistnione, wskazuje sąd, wów-
czas egzekwent dochodzić może sądowo
w drodze skargi niewyistnienia swego, na
dłużnika swojego dłużnika. W miejsce
§ 418, 420 wchodzi tu przepis § 1393, 1397-

1399, 1414 i 931 k. c.

2.) Popierający egzekucję nadać moie
zajęcia wierzytelności swego dłużnika,
w którym to przypadku wprost nasto-
pić moie licytacja tejże bez pośrednie-
go oszacowania (obacz pod E.4)

E. Plody lub dochody z rzeczy nie-
ruchomej, tudzież odsetki od sum na
nieruchomościach, pahi potekowane.

§§ 422-425.

Przytki, stanowiące przedmiot egzeku-
cji są albo:

1.) naturalne tj. plody rzeczy nierucho-
mej, w takim przypadku domaga się
wierzytel sekwestracji egzekucyjnej, tu-
dzież moie nadać intabulacji prawa
sobie przysadzonego, jeżeli rzecz sekwe-

stracyi ubiegajaca jest wpisana w
ksiegi gruntowe 5422. Popierajacy egre-
kucye mianem przedstawicieli sekwestratora
sadowi, ten zaś uwiadomi o jego narwi-
sku stronie przeciwną, aby przeciw przed-
stawieniu poczyniła swe karumty, w cię-
gu 3 dni, inaczej przedstawiony sekwe-
strator postoiłby potwierdzony. Za prop-
jadek poczynionych karumtów winien zaś
werać niewłaśnie obydwie strony, a je-
żeli by na osobę sekwestratora się nie za-
strzeli, takowego z urzędu postanowić.
Zresztą słosować tu należy przepisy ty-
czące się sekwestracji promiorycznej.
Wierzyciel może być sekwestratorem, by-
leby dłużnik na to przystał, lecz stoić
rachunki, jak każdy inny sekwestrator
(dekr. nadw. z 31 paźd. 1785 l. 489 lit. ff i rz).

Ustacia uprawnienia osobowe do prowadzenia handlu lub przemyslu nie mog^o byc rapowiedriane lub zajete, to przeciwnie dopuszcza^j sekwestracji. Pro-
wiza materiala sie utrzymujacy w skla-
dy tytoniu i znakow stemplowych, lub
listowych, ulega rapowiedzeniu i egrek-
cji. Sam rapas moie byc sekwestrowa-
ny, a gotowizna w lokalu składowym sie
znajdujaca, jako mlasnosć trafikanta,
moie byc w drodze egrekcji rapjeta i
pobrana. O kazdym takim kroku ra-
widomi sad dyrekcye skarbowe^o pro-
wiatowa^o, by ta zabezpieczyc mogła
prawo skarbu paistwa (dekret nad-
worny z 13 pazdziernika 1844 l. 840 i 8/4
reskryptu minister. z dnia 28 marca 1854
t. 70.)..

2.) Odsetki od kapitałów tureckich, cynsze.
§§ 424 i 425. - W takim przypadku sąd przy-
znaje wierzycielowi na jego żądanie odset-
ki w miarę wartości, przyciem nie po-
treba ustanowienia sekwestratora; wy-
starczy jeżeli sąd nakazuje temu, który
do płacenia cynszów lub innych przycho-
dów jest obowiązany, aby takowe egzeku-
cyę popierającemu wyplacał. Jeżeli wię-
cej wierzycieli domaga się egzekucyi co
do tych samych przychodów, wówczas ci, któ-
ry mają, prawa zastawu, poprzedzają
wierzycieli niezapewiczonych tem pra-
wem. Między pierwszymi pierwszej powsta-
te prawo zastawu ma pierwszeństwo przed
drugiej powstałym prawem (dekrety nadw.
12 października 1790. § 68 i 20 stycznia 1834. §
2638). - Co do reszty wierzycieli poprzedza

ten, który w pierw wyskał egzekucyę.
Na przypadek kolizyi między wierzy-
cielami porządku składają się w są-
dzie, porostawiając wierzytelom, by
prawa swego pierwotństwa sądownie
dochodzili.

Dobra nieruchomości nie mogą być w dro-
dze egzekucyi wydzierżawiane lub wy-
najmowane w celu zaspokojenia natęży-
tości wierzyciela. Także kredytowy
ziemski goliński może jednak padać
egzekucyjnego wydzierżawienia niern-
chomości.

D. Rzecz nieruchoma (§§ 426-452)
Celem dla zaspokojenia sumy pienięż-
nej prowadzi się egzekucya na rzeczy
nieruchome, wówczas mają, miejsce

worystkie 3 stopnie egzekucyi rzeczowej.

A. Pierwszy stopień egzekucyi rzeczowej
tj. zajęcia egzekucyjnego §426.

Celem wyekania zajęcia egzekucyjnego roz-
różnić należy czy nieruchomości jest lub nie
wpisana w księgi gruntowe. W pierwszym przy-
padku wierzyciel postara się o intabulację
swej należności na mocy wyroku lub ugody są-
dowej (§.33 ust. 1 up.). - Jeżeli niewydolności, na
rozpokojenie której prowadzi się egzekucya,
już pierwszej była intabulowana lub przeno-
wana, Domagać się można natychmiast dru-
giego stopnia egzekucyi. Jeżeli realność
nie jest wpisana w księgi gruntowe, propiera-
jący egzekucyę prosić winien o zajęcie real-
ności, co się skutecznia przez jej sądowe opi-
sanie w celu ustanowienia prawa zastawu.
O dozwoleniu pierwszego stopnia egzekucyi

§4.

wyskazanego przeciw gminom, sąd uwad-
domi wydział rady powiatowej tej gminie
przełożony. (reskr. min. z 29 kwiet. 1864 l. 3563.

B. Drugi stopień egzekucyi precowej
tj. oszacowanie egzekucyjne § 428.

Przy dobrach wpisanych w księgi grunto-
we należy do prośby o oszacowanie dołą-
czyć najświeższy wyciąg hipoteczny. O do-
zwolenie oszacowania prosić można albo sz-
driego szukającego albo szdriego precowego.
Przedsięwzięcie oszacowania należy w każdym
razie do sądu realnego. § 51 A.F.

Oszacowanie odbywa się w sposób podany
przy dowodzie re pwanców. Do przedsięwzię-
cia takiego wymagają się strony, a na przy-
padek panów umowy własności realności,
także każdorazowy właściciel, nie zaś wieny-
ciel.

Żeśli więcej wierzycieli domaga się oszacowania tej samej realności, a jeden już z nich uzyskał wykonanie oszacowania, inni żądać mogą rozciągnięcia aktu oszacowania i do innych realności. Od obowiązku żądania oszacowania nieruchomości przed domaganiem się przedsięwzięcia trzeciego stopnia egzekucyi są uwolnione:

a.) Towarzystwo kredytowe galicyjskie ziemskie.

b.) Bank austro-węg.

c.) Wogółe wszystkie zakłady trudniące się czynnościami kredytowymi pod dozorem państwa (resk. min. z 28 paźd. 1865.

Jako wartość szacunkowa i cena wywołania sturij natenczas wartości, która zakład na mocy statutu przyjął przy udzieleniu pożyczki.

C. Trzeci stopień egzekucyi czyli
sprzedaż egzekucyjna. §§ 429-452.

Předewszystkiem zwracamy uwagę na
to, że § 429 zmieniiony został na mocy reskr.
min. z 10 grudnia 1851 § 258, według które-
go obład popieraający cenę egzekucyjną, rów-
nież jak i dłużnikowi wolno domagać się
licytacyi nieruchomości, nie będąc w tym
względzie obowiązany złożyć jej w ciągu
30 dni po wiadomieniu o dokonaniu osza-
cowania nieruchomości, jak to § 429 powia-
da. Wskutek tego reskr. minist. straciły
znaczenie i § 430 i § 431.

1.) Sad właściwy.

Według § 428 i 432 (w którym to ostatnim
wyraz na miejsce „ciągu dni 30” wykreślił
wypada) należy, wnieść prośbę o licytację
do sadu realnego, można jednak udać

się i do sądu orzekającego.

W każdym przypadku tylko sąd realny może wskazać licytację § 51. K.O.

2.) Podanie o licytację.

Nie tylko popierający egzekucję, ale i dłużnik może składać podanie o licytację. Do podania dołącza się dowód:

- a) dokonanego orzeczenia, przedkładając rozwiązanie zawiadamiającą stronę o dokonanej transakcji;
- b) najwcześniejszy wyciąg hipotecny, jeżeli nieruchomości wpisana jest w księgę gruntową (decyz. nadw. z 29 lutego 1836)
- c) projekt do warunków licytacji, chociaż strona nie jest do tego obowiązana
- d) tyle napisów podania, ile jest nieruchomości hipotecznych, gdyi ci wszyscy podają się do licytacji o dowoleniu tejże

uwiadomieni być muszą §438. Aby rapo-
biec tej następności, domagający się licy-
tacji p_odać ma, by kurator był instano-
wiony dla wierzycieli co do ich pobytu nie-
wiadomych, niemniej dla tych, którym z
jakiegokolwiek przyczyny rozstrzygnięta dozwol-
ająca licytacji, przed pierwszym terminem
licytacji nie mogła być doręczona, warenie
dla tych, którzy później od czasu wystawie-
nia wyciągu hipotecznego aż do licyta-
cji ze swymi wierzycielstwami do ksiąg
hipotecnych wpisani byli. Na równi z
wierzycielami zhipotekowanymi stoi ten,
któremu stw^o prawo pierwokupu §1076
kod. cyw.

3.) Warunki licytacji.

Sąd układa warunki, pod którymi real-
ności sprzedana będzie. Takowe zawierać

muszą:

a) warunk, że najwyżej ofiarujący przy-
jąć winien długi na nieruchomości in-
żace, aż do ilości ceny przy licytacji wys-
kanej, a to wtedy, gdyby wierzyciele swych
kapitałów przed wypowiedzeniem podnieść
nie chcieli (§ 426 lit. b)

b) zagrożenie powtórnej licytacji na przy-
padek niedotrzymania terminów wypłat.
§ 451.

c) postanowienie, kiedy nabywcy realności wy-
dana będzie na własność § 452.

Oprócz tego ustanawia się wadyum mają-
ce być złożone przez każdego licytującego
(10% ceny szacunkowej); terminy, w których
cena wylicytowania ma być płaconą; czas
oddania realności we fizyczne posiadanie
nabywcy; obowiązek tegoż zapłaconia kō-

ostów intabulacji nabytej własności,
nie mniej opłat od przeniesienia własności.
Żeeli na realności, z hipotekowana jest
nie wykutek instytutu kredytowego ziem
galicyjskiego, a ktoś drugi prosi o egre-
kucję, sąd winien warunki licytacji pro-
tego zaproponowane właścicieli temu pak-
towi, by ze swej strony przedłożył pro-
jekt warunków licytacji, wynosząc
mu w tym celu termin peremptoryjny
od 14-30 dni. (reskr. min. z 3 lipca 1859
L. 221). -

Takie samo prawo stw. bankowi austro-
węgierskiemu (ustawa z 7 czerwca 1878 r.
§ 65 Dyp), dalej podrechnemu pakciado-
wi kredytorem ziemskiemu austriack.
i bankowi hipotecznemu królestwa
węgierskiego. -

4) Porzolenie licytacji i edykt licytacyjny §§ 432-439.

Sąd winien badać przewidziane warunki licytacji i według okoliczności sprostować i uzupełnić. Licytacja dowolona, bywa przez persohę, a ogłoszona przez edykt nawierający warunki licytacji.

Co do terminów licytacyjnych stanowi § 8 now. egz., że do wystawienia na licytację ruchomości, jakoteż nieruchomości wyznaczyć należy tylko 2 terminy, a na ostatnim jeżeli wartości szacunkowej nie można otrzymać, powinny być sprzedane nawet po niższej cenie. Wskutek tego przepis uchylony zostają §§ 148-152 i § 453 ustawy sądowej Andriei dekr. nadp. z 25, czerwca 1824 l. 2017. Jeżeliby na drugim terminie nikt z chęcią licytowania się nie stawiał, wówczas

nakazy o popierającego egzekucję albo domagać się sekwestracji nieruchomości lub pójść dalszej licytacji, w którym to przypadku stosować się należy do przepisów o drugim terminie licytacji §434.

Przy licytacji większych dóbr ziemskich zostawia się notropności sądu, czyli pierwszy termin licytacji do dni 60, czyli later do 90 dni określony być ma.

Edykt nawierać winien:

- 1.) nazwę realności (liczba domów i nazwa miejsca, gdzie się znajduje) i opis nieruchomości
- 2.) nazwisko popierającego egzekucję i należitości jego, na zaproszenie której powinno egzekucji licytacji.
- 3.) cenę szacunkową nie zaś dług i oświadczenie na nieruchomości (dekre. nadw. p. 31 pańd. 1785).

- 4.) terminy licytacji, dzień, godzinę i miejsce, gdzie licytacja się odbędzie
  - 5.) warunki licytacji
  - 6.) warunki, gdzie przejrzeć można akt opracowania i wyciąg tabularny
  - 7.) wymienienie wierzycieli co do miejsca pobytu niewiadomych i kuratora ustanowionego dla nich, jak niemniej dla wierzycieli, którym przed pierwszym terminem nie mogło być doręczone pozwolenie, albo, którym od czasu wystawienia przedłożonego wyciągu hipotecznego aż do licytacji ze swymi wierzytelnościami do ksiąg hipotecznych wpisani byli.
- § 437 przybija się na 3 miejscach publicznych siedziby sądu i wywiesza się w samym gmachu sądowym. Wójt nadejmuje § 437 po upływie terminu, zamiesz-

ca na nim dzień przybicia i odjęcia i
przedkłada sądowi z relacją (2219 instr.
sąd.).—

Edykt ramienia się trzykrotnie w gare-
cie krajowej, a od sądu zaliczy, czy edykt
moż być umieszczony w trzech po sobie na-
stępujących numerach, czy też z pewną
przerwą.

Jeżeli się rozchodzi o dobra tabularne,
edykt udziela się w Palicyi celom obwie-
szania sądom kolegialnemu Inst., i
starostwom powiatowym.

Reskrypt ministerjalny z 25 października
roku 1860 l. 7033 wymienia te punkta edyktu
które pora sędzią sądu wywierane,
tundzież innym władzom do obwie-
szania udzielać, i w gazetach ramienia-
ne być mają.—

5. Uwiedomienie sakiptotekowanych
wierzycieli i innych osób o dozwole-
niu licytacji.

Każdemu wierzycielowi na nieruchomości
intabulowanemu albo prenotowanemu na-
leży doręczyć jedynie pierwsze porządne
licytacyi a to sądownie i w tym samym
czasie, w którym obwieszczenie o tej licy-
tacji wygotowanem postaje, inaczej licy-
tacja byłaby nieważna, wyjąwszy, jeżeli-
by najwięcej ofiarujący przyjął na siebie
uspokojenie wszystkich wierzycieli inta-
bulowanych § 438. W jaki sposób, zapobie-
ga się tym następstwom podaliśmy wy-
żej pod 2). 2)

Porządne licytacji widzieli się kaide-
mu wierzycielowi w sposób - w jaki się wrę-
cają pierwsze porządne sądowne

§. 505 (deker. nadw. z 20 lipca 1810 № 906).

Wierzycieli przebywających po granicach
albo niewiadomych z ich miejsca pobytu,
uwiadomienia się według przepisów §§ 512
i 513 wyżej prowadzonych.

Według deker. nadw. z 6 maja 1847 № 1063,
wystawny uwiadomienie wierzycieli hipotecznych o pierwszym terminie licytacji
i niema potrzeby uwiadomienia ich
o każdym później ustanawianym ter-
minie tj. o każdym później wydanym
edykcie.. Wierzycieli wstępujących do ksiąg
gruntowych z wierzytelnościami pro wy-
stawieniu wyciągu hipotecznego nale-
ży, o ile czas dozwala, pomimo utona-
wienia dla nich kwartała, uwiadomić
do ranki wtórných o dozwolonej licyta-
cji.

Dekret nadzwyczajny z 4 lipca 1794 № 1040,
nie wymaga uwiedomienia wierzycieli,
których wierzytelności są raki potekowa-
ne na wierzytelnościach bezpośrednich na
realności ciężących.

1) Dowolnej licytacji uwiedomienia nale-
ży również:

1.) mającego prawo pierwokupu w księ-
dze gruntowej wpisane § 1076 k. p., ina-
czej licytacja byłaby nieważna.

2.) urząd podatkowy, w którego okręgu
leży realności, bez względu czy się rozcho-
dzi o dobra ziemskie czy domy, z któ-
rych się opłaca podatek domowo-pry-
watny lub klasowy / reskrypt ministery-
alny z 7 grudnia 1866 № 135 i, z dnia
11 maja 1868 № 40. -

---

6. Przedsięwzięcie licytacji. §§ 440-450.
Komisya prawnicza do przedsięwzięcia licytacji składa się z jednego sędziego i protokolisty, a jeżeli się rozchodzi o niektóre dobra, a licytacya odbywa się w sądzie kolegiatnym I inst. przybiera się do referenta drugiego jeszcze sędziego (§ 188 i § 247 instr. sąd. unow. § 440 n. p.). -

Wzrymnie się protokół dokładny. Popierający egzekucyę przedkłada gwarę, w której był ogłoszony edykt 3 krotnie, a bez czego licytacya przedsięwzięta być nie może (dekr. nadw. z 31 sierpnia 1807). -

Licytować nie mogą:

a) osoby niesamowolne

b) osoby na mocy ustaw politycznych nie.

niezdolnione do posiadania takich nieruchomości, do których należy nieruchomość wystawiona na licytację.

c) Śluznik sam tj. który sam radził nieruchomości tej wierzytelności, na której rozpiętkowanie sprowadzi się odbywa § 463 k. p. - nie zaś Śluznik, który tylko z zupełki odpowiada.

d) osoby sądowe, czynne w sądzie licytacyjnym § 572 i woźny wywołujący § 52 inst. sąd. i § 13 porządku licytacyjnego.

Te osoby ani same, ani przez kogoś na swój koszt licytować nie mogą.

Dopóki licytacja nie rozpocznie się, wolno jest każdemu właścicielowi nieruchomości zapisanemu w księgach dłużnych, a powodem którego licytacja płaconą była. § 462 k. p. (ius offerendi) i tym spo-

sobem wstrzymać licytację. Licytacja odbywa się według przepisów §§ 432-448, i porządku licytacyjnego z dnia 15 lipca 1786 N: 565 ogłoszonego w Galicyi dnia 8 maja 1787.

Chce do licytacji zgłaszać się jeden lub więcej chęć kupna mających, nakleju odrywając akt oszacowania dóbr, ciężarów, jakie się na nich znajdują i warunki, pod którymi dobra sprzedane być mają, następnie przystąpić do rozporządzenia licytacji § 441.

Ciężary, o których § 441 wspomina, są to takie, które na realności przystać mają, np. służebności... Następnie przyjmują sejm wady od mających chęć licytowania, wpisując to w protokół, niemniej zwrot wadyów; jedno jak drugie podpisuje składający lub odbierający wadyum. —

Jeżeli cena płaconiana rośnie, a nikt
wyżej nie postępuje, wówczas najwyższe
płaconianie „ po pierwszy raz „ często
powtarzać należy, czyli kto nie da wię-
cej. - Na przykład drugiego milczenia,
powtarzać należy, wołanie „ po raz drugi,
i gdy tylko kto daje więcej, a nikt wyżej
nie postępuje, wywołanie ponowione być
winno. Cena niepłaconiana przy samym
akcie licytacji lub płaconiana, bez bez
urządzenia licznego, na jeden wzrost
nie różni się. § 442.

Jeżeli jeden, lub więcej chęć kupna mają-
cych radają w czasie licytacji chwili
do namyslenia się, takowa najdłużej
przez kwadrans być może dozwolona, i to
nie więcej jak raz jeden § 445.

Jeżeli płaconianie najwyższe wywoł-

no po raz drugi, a nikt więcej nie ofiaruje, wówczas takowe wywołanie jeszcze raz przez pięć minut powtarzaniem być winno zapytaniem, czyli daje kto więcej, a jeżeli nikt więcej nie ofiaruje, licytacya ma być zakończona w tych wywołaniach, i po raz trzeci, a następnie nieruchomość najwięcej ofiarująca cenną przegrana być winna, choćby on sam tylko z chęcią kupna zgłosił się i nie więcej nad cenę wywoławcą, a na drugim terminie licytacyi cenę niższą zaofiarował \$8 446 i 88 now. egr. -

Jeżeliby dwóch chęć kupna mających tę samą cenę zaofiarowało, a nikt wyżej ceny nie podał, należy się pierwotniemu temu, który poprzed ten sam pracunek zaofiarował. - Jeżeliby przy licy-

tacyi poświęcał, chce kupić mają-
cy cenę niższą, lecz w gotowiznie, wów-
czas, jeżeli poświęcona cena wy równa
cenie, szacunkowej natych mi pierwszeń-
stwo przed tym, który poświęcał wpra-
wdzić cenę wyższą, lecz na raty; wyjąwszy
wtedy:

- a) jeżeliby terminy wypłat (raty) już wc-
dykie były umówione, albo
  - b) jeżeliby ten, na rozstrzygnięcie którego li-
cytacja się odbywa na raty pierwotnie § 448.
- Raty przebieg licytacji wpisuje się do pro-
tokółu, a potem każe ofiarowanie z wy-
mienieniem nazwiska ofiarującego. Przy
licytacji, nikomu nie służy pierwszeństwo
§ 449 i § 450, nawet mającemu prawo pier-
wokupna, ten bowiem tylko mwiado-
mym być musi o dozwoleniu licytacji

§ 1076. kod. cyw.

z ofiarowaniem najwyższej ceny (która może być cena procentowa, a względnie wyższa - na drugim terminie miana). kończy się akt licytacji.

W protokole czyni się wzmiankę, kto najwyższą ofiarował cenę, a potem kogo na nabycie realności uważać należy. Uwagę tę podpisuje nabywca; innym licytującym wracają się waluty. Akt licytacji przedkłada się przez dzieńnik prowadzący sądowi do potwierdzenia. O rewolucyi w tym względzie rozprawić mającej wiadomości się rozpraszają, czego egzekucye, dłużnika i nabycie realności. Jeżeli się nikt nie zgłosił z chęcią kupna realności, czyni się o tem wzmiankę w protokole, a sąd uwiada-

nia, o tem strony. Woiny wywołują
nie ma prawa do wynagrodzenia za
wywołanie ceny kupna (restr. min. z
30 czerwca 1857).-

Każdy sąd, który przewidział egzeku-
cyjną licytację nieruchomości, albo wie-
rytelności hipotecznej, zarządził prwe-
dn zapisek w księdze gruntowej, w wy-
konanej licytacji. Zapisek ten pociąga
za sobą ten skutek, że z dalszych wpisów
przewidzianych przeciw dotychczasowemu
właścicielowi, tylko na ten przypadek
powstają prawa, gdyby licytacja uru-
noła nieważna. Jeżeli licytacji nie
zaskarżono, albo zaskarżenie odruczo-
no, wykreślają się na żądanie osób in-
teresowanych wszystkie wpisy przeciw
zapisowi przeciw dotychczasowemu właści-

cielowi wyjednane, razem z dalszymi
ze względu na owe wpisy przewidziane
mi wpisami (§ 7² ustawy o księgach
gruntowych).

7. Wydanie nieruchomości na
własności nabywcy § 45².

Nieruchomość nabyta na licytacji nie
może być oddana na własności nabywcy,
dopóki cała cena kupna nie została, lub
dostateczne zabezpieczenie w do umó-
wianych terminów wypłaty danem
nie będzie, lub też porozumienie się, w
tym względzie między stronami udział
w tym przedmiocie mającymi nie nastę-
pi § 45². Jeżeli nabywca uczynił radość
warunkom licytacji, od których zależ-
iły wydanie nieruchomości na własność

wówczas sąd wydaje mu dekret winający
go na właściciela (dekr. nadw. z 11 sierpnia
1827 l. 2300 nie potrzebując określać wyniku
rozprawy z wierzytelami o przyznanie ceny
kupna) wprowadza go w posiadanie naby-
tej realności i zarządza to, co według warun-
ków licytacyjnych wypadła. Zarządza na-
prądza sąd intabulacyjny nabywcy, jako
właściciela, wykreślenie wszystkich długów,
które według warunków licytacyjnych nie
pozostają na nieruchomości, przeniesienie
tokowych na cenę kupna w depozycie stwo-
rzoną, a to bez słuchania wierzyteli, narenie
intabulacyjną na nieruchomości rezultującą
ceny kupna z zagrożeniem reliktycyi na
przypadek niedotrzymania terminów do ra-
płaty ceny kupna wyznaczonych.

8. Relicytacja.

Ofiarujący najwyższą cenę winien ściśle dotrzymać umówionych terminów wypłaty, inaczej nieruchomości na rękowanie tak wieprzejsze jak i dłużnika bez żadnego nowego oszacowania i tylko za wynaczeniem jednego terminu, nawet niej ceny oszacunkowej na jego niebezpieczeństwo i koszt na licytację, wystawioną i sprzedaną będzie. Jeżeliby jednak przed godziną wynaczenia do licytacji naległe raty i koszty narodziły w gotowinie stawił, wówczas takowe przyjąć, a z licytacji wstrzymać się należy § 451.

Relicytacji domagać się może każdy wieprzejszy hipoteczny (orech. najw. z 2 listopada 1864 l. 63 ks. orech.)

Przy relicytacji cena wywołania jest cena,

za którą nieruchomości na licytacji nabyto.
Na przypadek uzyskania wyższej sumy prze-
wyżka przypada niewycielom i dłużnikowi, w
razie przeciwnym nabywca niedotrzymujący
warunków raportu różnicę między ceną, za któ-
rą nabył nieruchomości, a ceną przy licytacji
osiągniętą, opłaci tego odpowiada za
wrełkie konta i składe. Jednakowoż prze-
wyżka dochodzić moina jedynie w drodze pro-
cesu. Nabywca wspomniany odpowiada, oso-
biscie.

9. Ofercie dodatkowej?

Nowela egzekucyjna wprowadziła do eg-
kucyi - na wzór ustawodawstwa francuskie-
go - nową instytucję tj. ofertę dodatkową
(Reberbot podniesienia ceny wylicytowanej,
podkup), aby zapobiec powstronieniu (sprze-
daniu za bessen) nieruchomości (§§ 10-16 now.).

Nowela stanowi w tym względzie co nastę-
puje:

§.10. Jeżeli w razie dokonania sprzedaży
przymusowej nieruchomości, cena przez
nabywcę ofiarowana nie dochodzi dwóch
trzecich części wartości ^{szacun} dodatkowej, a w
przypadkach, w których wartości szacun-
kowej nie oznaczono, dwóch trzecich części
ceny wywołania, dokonana sprzedaż
można uznać bezskuteczną przez ofer-
tę dodatkową (podkup) w celu uzyskania
ponownej licytacji. Jednakże taka ofer-
ta wtedy tylko ma być przyjęta, jeżeli
nie dochodzi żadna przeszkoda wyłącza-
jąca ofiarę, czego od licytowania i jeżeli
tenże ofiaruje się zapłacić cenę szacun-
kową, co jest większą od poprzedniej naj-
większej oferty, warunków licytacji dopel-

nić, jakoteż napłacić wszelkie koszty pro-
nowego wystawienia na licytację, a pro-
ta część ofiarowanej kwoty naberpienny,
składając w sądzie lub u notaryusza pie-
niądze lub papiery publiczne.

§ 11. Oferta dodatkowa podać należy na
piśmie do sądu, który wystawienia na
licytację dokonał, w terminie nieodwło-
cznym 14 dniowym licząc od dnia zam-
knięcia licytacji, i dołączyć do prośby
dowód płaconia kwoty naberpienającej,
według § 10. Termin do wniesienia ofer-
ty dodatkowej liczy się od dnia zamknię-
cia licytacji tj. od dnia, w którym wys-
kano najwyższą ofertę (najwyżej podaną
cenę), a nie od jakiegoś późniejszego dnia.

§ 12. Z kilku czyniących oferty dodatkowe
ten będzie przyjęty, który ofiarował naj-

wyższą cenę, gdy oferty są równe, ten który najprzód się zgłosił.

Oferty Dodatkowej cofnąć nie można.

§13. Po upływie terminu 14 dniowego, wyznaczonego do czynienia ofert dodatkowych §11, sąd orzec ma resolucyę co do przyjęcia tychże. Prawo odwołania się od tego orzeczenia służy pierwotnemu nabywcy i wyst. kim tym, który uczynił oferty Dodatkowe; od orzeczenia odrzucającego ofertę dodatkową, także egzekutowi.

§14. Gdy przyjęcie oferty dodatkowej staje się prawomocnem, pierwotna sprzedawca traci swą skuteczność. Piemadze i papiery publiczne złożone przez pierwotnego nabywcę i czyniących oferty Dodatkowe, których oddano, należy zwrócić.

§15. Gdy przyjęcie oferty dodatkowej stanie

się prawomocnem, wyznaczy sąd nowy termin wystawienia na licytację i uwiadomi o tem oprócz czyniących oferty dodatkowo pierwotnego nabywcę i wszystkich tych, którzy przy według przepisów w tej mierze obowiązujących o rozpisaniu licytacji mają być uwiadomieni. Na wypadek założenia rekursu, racjonalnego licytacji, wstrzymać się należy z powyższem porządkiem aż do prawomocnego załatwienia rekursu.

Przeciwko wyznaczeniu ponownego terminu wystawienia na licytację, kurs nie jest dopuszczalny. W edyktie dotyczącym się wystawienia na licytację, podać należy cenę ofiarowaną przez czyniącego ofertę dodatkowo i nadmienić, że na licytacji przyjęta będzie tylko większa od tej kwoty.

Termin w terminie ponownego wystawienia

na licytacji, nikt nie ofiaruje ceny kwoty tej przewyższającej, nieruchomości przypisadrona będzie temu, którego ofertę dodatkową przyjęto i to na cenę, którą ofiarował, chociażby nie stanął na licytacji. — Dalsza oferta dodatkowa przeciw temu przypisadreniu nie jest dozwolona.

§. 16. Warunki ustanowione do pierwszego wystawienia na licytację, ratyfikują moc swoją, także do drugiej sprzedawcy, o ile nie zostały zmienione, wskutek rekursu przeciw następującej sprzedawcy. Prawa i obowiązki przynależące do oferty dodatkowej, wynikające z przyjęcia jego oferty, ustają, jeżeli warunki licytacji zostały zmienione wskutek prawomownego ratatwienia rekursu przeciwko przypisadreniu, które nastąpiło przed ofertą dodatkową.

Wyjawszy ten przypadek, czyniący ofertę dodatkową, chociażby nie stał się nabywcą, przewidziany jest swoją ofertą, póki nie nabędzie mocy prawa nowa najwyższa oferta na licytowaną nieruchomość, o ile zgłębnyja po do tej nieruchomości nie postanie wreszcie uchyłona.

10. O skwestrowaniu nieruchomości na przymusowej licytacji nabytej.

W tym względzie stanowi § 17 noweli egzekucyjnej co następuje:

§ 17. Gdy się licytacja odbydzie, oprócz wieprzycieli, wierzonych, także nabywca i ten, którego ofertę dodatkową przyjęto, może żądać egzekucyjnej skwestracji nieruchomości przeciw dłużnikowi, o ile wa-

punkty licytacji, nie stanowi, inaczej. Takie praciwko, nabywcy w posiadanie nabytej realności jesi wprowadzonym, ale w wolne, stojącym, można do. magać, się sekwestracji dla zabezpie- czenia, dopóki, realność nie będzie mu oddana na własność.

We wszystkich tych przypadkach sąd ustanowi, na sekwestrata bez wzglę- du na wniosek strony.

11. Orazem na bezskutecznej sprzedaży nieruchomości pro- prowadzonej w drodze przymu- sowej licytacji.

Nowela, egzekucyjna, stanowi, w tym względzie:

§ 18. Jeżeli, cena ofiarowana przez na-

bywcę nieruchomości przymusowo sprzedanej, nie wynosi nawet trzeciej części wartości szacunkowej, a w braku takiej trzeciej części ceny wywołania i dokonanie tej sprzedaży doprowadziłoby dłużnika do ruinby ekonomicznej, ma ten-
cie prawo sąsadać od sądu, który zajmował się licytacją, aby dokonana sprzedaż przymusowa uważała za niekute-
czną.

§ 10. ⁶ⁱ Zadanie to przedstawić ma dłużnik pisemnie lub do protokołu w terminie 14 dniowym nieodwrotnym. Termin upływa, jeżeli oferty dodat-
kowe nie uczyniono w terminie § 11 usta-
nowionym, od dnia po upływie tego
ostatniego terminu, jeżeli zaś oferty
także uczyniono w czasie właściwym,

od dnia po ponownej licytacji, do-
konanej w myśl §15, a względnie
od chwili prawomocnego odwołania
oferty Dodatkowej §18.

Na takie pisanie Dłwiniaka, jeżeli
nie jest oczywiście bezasadne, za-
pradzić ma sąd audyencya, w termi-
nie ile możliwości jak najkrótszym,
i wezwać na nią z urzędu Dłwini-
ka popierającego sprzeczenie i nabyw-
cę, jakoteż osoby, które według istnie-
jących w tej mierze przepisów o wysta-
wieniu na licytację mają być inwia-
domione.

Sąd winien nadto jeszcze przed audy-
encyą zasięgnąć z urzędu od gminy
lub, od właściwej administracyjnej wy-
jaśnienia co do stosunków ekonomicznych

dłwinika, gdyby to było potrzebne.

§ 20. Po wysłuchaniu, werwanych, a jeżeliby nie staneli, także pomimo ich niestawieństwa, sąd wyskawszy waradliwy pogląd na stan rzeczy i po stwierdzeniu osób stawiających i z innych dowodów mających być rebranyymi bez wytaczania formalnego postępowania dowodowego, oświadczył, że ma, oświadczając wierzytelności, wydać według własnego prawdopodobnego uznania i pomniejszenia powodów przeciwnych. Jeżeli sąd przychylił się do rządania aby dokonana sprzedaż przymusowa uznana została za niekutek, wyprawa prawną położył się przed upływem roku od chwili, w której to orzeczenie nabędzie mocy prawa, nie można już

dać ponownego egzekucyjnego wysta-
wienia na licytacyę realności, z powo-
dów tego samego Sługu.

Odwrotanie się przeciwko orzeczeniu co
do pądania Słwinika, aby dokonana
sprzedaż przymusowa uinana, zosta-
ła za nieskuteczną, jest dowolnem.

§ 21. Co otwarcie upadłości co do ma-
jątku Słwinika, ani Słwinik, ani ra-
wiadowca mający nie może pądać, aby
dokonana, sprzedaż przymusowa, uina-
no za nieskuteczną.

Jeżeli upadłość zostanie otworzona
w ciągu postępowania tymczasowego
co takiego pądania, odroczyć nale-
ży pądanie.

12. Rozdzielenie ceny

kupna między wierzycielami.
Do zatwierdzenia aktu licytacji mo-
że każdy wierzyciel hipoteczny ró-
wnie jak Słownik iadać, aby sąd
który przewidział licytację, a zatem
sąd powiatowy (§ 51 n. j.) wyznaczył
termin do audyencji celem wykazo-
wania weryfikacji i pierwszeństwa hi-
potecznego weryfikacji na realności
istniejących (*extricatio liquidatis et
proprietas Antrognung der Richtig-
keit und des Vorrechtes*). - Sąd wyzna-
cza termin do audyencji i wyzna-
wa weryfikacji wierzycieli hipotecznych,
Słownika i prokuratorów skarbu do
stawienia się na niej.
Każdy wierzyciel może wnieść prośbę.

telności i pierwocinstwa hipotecznego swej wiarytelności. Pretelności udowadnia się przeciw Świnikowi. Jeżeli padeł wyrok lub inne pociąganie sądowe po tej wiarytelności, należy takowe przedsięwziąć, reszta wystarczyć umiancie wiarytelności przez Świnika. Jeżeli Świnik się nie oświadcza, lub zaprzeczył pretelności, wówczas, ta wykarana być winna w osobnym procesie. Aż do ukoniecznienia tego sporu powstaje odpowiednia część ceny kupna na nieruchomości, albo ratywnemu się w depozycie sądowym a to stosownie do warunków licytacyjnych.

Pierwocinstwo hipoteczne udowadnia się wykazaniem hipotecznym i należy od

liczby dziennika podawczego, która
rozpatrzone, zostało podanie o wpis
przez wtodre tabularna § 29 ust. hip.
Wobec tego Stwinik i każdy następny
wierzyciel hipoteczny mają, prawo ra-
poroczenia bytu i pierwocności prawa
pactawu wierzycelności, w którym to
przypadku postępuje się jak w parie, ra-
poroczenia ptektelności z tą różnicą, że
raproccajacy wystąpić winien ze skora-
gą, w terminie przez sąd wyznaczyci się
mającym - inaczej nie uwzględnią się
raprocczenia.

Wierzyciel nie stawający na audyencji
nie traci przez to swej wierzycelności,
zachowuje się bowiem tejże pierwocności
stwo stwając jej według wykazu hipotecz-
nego za udowodnieniem ptektelności

o ile, się to okaże potrzebnem. Wierzy-
ciele z pobytu niewiadomi rastępowani
bywają przez kuratora ustanowionego
dla nich przy Dzwoleniu licytacji.

Po skończeniu rozprawy protokolarnej
sąd wydaje rozstrzygnięcie ustanawiające
przeważek, w którym wierzytele rozpo-
żeni być mają z ceny kupna; określenie
to nazywa się tabelą płatniczą (Zah-
lungstabelle, Meistbotsvertheilung).-

Należy zwracać uwagę na to, że kwoty na-
rosłym z powodu oszacowania i licyta-
cji, nieruchomości w drodze przymuso-
wej sprzedaży nie stają na mocy §. 9
now. egzek. i żadne pierwszeństwo przed
wzrostkami wierzytelami hipotecznymi,
lecz mają to samo pierwszeństwo, co ma
wierzytelność z powodu której licytacja

nastąpiła i z uwzględnieniem tego
pierwocześnictwa rozporządzone być mają.
Pierwsze miejsce w tabeli pitatniczej raj-
mują należności, którym stwój pierw-
ocześnictwo przed wierzytelnościami hipo-
tecznymi, jako to: podatki państwowe ma-
jące być uiszczone z wyjątkami do-
datkami i wszelkie inne należności
na równi z podatkami stojące, lecz z
tym zastrzeżeniem, że wspomniane
pierwocześnictwo stwój tylko podatkom
należnym za 3 lata, licząc wstecz
od dnia odbytej licytacji. -

Kranka o należnościach mających
pierwocześnictwo przed wyjątkami wierzy-
telnościami hipotecznymi, wchodzi w
zakres prawa cywilnego przeciwko hi-
poteczności. Obacz też paragraf do 5490

ke. p. wydania Zatorskiego i Kaspar-
ka.

Do tych należności skarbowych
następują, wierzytelności hipoteczne
z dołożeniem, od którego dnia przypa-
dają, odsetki, i z dołożeniem, czy wie-
ryciel udowodnić ma pretensję lub
pierwotność pretensyi, lub jedno i
drugie. Odsetkom stwiy równe pierwsz.
w kapitale na lat 3, licząc wstecz
od dnia oddania nieruchomości na-
bywcy § 17 w. h.

Wielu dla odsetek kapitału intaba-
lowanego wpisano w księgi gruntowe
^{egrekty} intabulacyjne prawo zastawu, wów-
czas przyznaniem tychże przy podziale
ceny kupna nieruchomości między
wierycieli, nie stoi na prawadzie

§ 17 ust. o ks. grunt., choćby już row-
chodziło i o odsetki, które dłużej
jak za 3 lata należą; wreszcie ta-
kie dawniejsze należności odsetkowe
mają, tylko ten stopień hipoteki,
który odpowiada prawu zastawu
dla nich uzyskanemu, choćby nawet
prawo to z odroczeniem się do po-
średnio intobulowanego kapitału
wpisanemu było. (O. N. T. z 18 listopa-
da 1879 r. N° 106 ks. orz.). -

Trzeci w drodze egzekucyi wpisuje
się w księgi gruntowe kapitał (po-
średnio jeszcze niewpisany) równo-
cześnie z odsetkami dłużej należa-
jącymi jak za lat trzy, wówczas
tym dawniejszym należnościom stu-
pni równy stopień hipoteczny, z sa-

mych kapitałom, gdyi takowe, na mo-
cy reskryptu ministeryalnego z 21
lipca 1858 r. stanowią, samowolną, wie-
rytelność nie ulegającą, krótszemu
przerobowi przedawnienia. Kwestion są-
dowym i egzekucyjnym stwiy i bez
intabulacyi równe pierwszeństwo w
podosna, wierytelności, § 16 u. k. —
Po prawomocności tabeli płaconiczej
następuje wydanie treści i ceny kupna
na proce ogólnych, wicryciei przypad-
ających lub kapitału przez nabycie,
nieruchomości.
Wicryciei, na których rozprokowanie
cena kupna nie wystawryta, nie mo-
gą się opiekai nieruchomości sprzedaw-
nej / dekr. nadw. z 15. I 1787; z 23
paźd. 1794; z 7. VIII 1802; z 22. IV 1803,

i p. 21. III 1815.)..

Terli naleytoś ciąg⁵ niepodzielnie
na kilka realnościach (hip. Tęma)
trzymać się naley względem podria-
tu sen wylicytowanych między wierzy-
cieli analogicznie §. 37 ust. o upadł.

(O. R. T. z 16 lipca 1872 l. 4 rep. pr.)..

Ten paragraf stanowi co następuje:

„Terli wierzytelności ciąg⁵ niepodziel-
nie na kilka nieruchomościach
do mają upadkowej należących,
kiedy z tych nieruchomości przyry-
nia się do jej rozporządzenia części-
wą ilością, która się ma tak do ca-
łej wierzytelności, jak się ma resorta
wylicytowanej ceny kiedyj poprzedz-
nej nieruchomości po rozporządzeniu
pośrednich wierzytelności porożata

„do sumy wszystkich tych reset.”

„Każdemu wierzycielowi można pła-
dzić zaspokojenia z jednej albo z kil-
ku nieruchomości, ale wierzyciele na
tych nieruchomościach po nim nastę-
pujący, którzy wskutek tego wyborn
otrzymają mniej, aniżeli by otrzymali,
gdyby on ze wszystkich nieruchomości
stosunkowo zaspokojenie był odebrał,
mogą żądać żeby z ceny sprzedanej
sumy nieruchomości ta ilość, któ-
ra z nich według powyższego stosun-
ku na jego należności byłaby prze-
padła, wyliczona i bez ciężarów im
wypłacona została.”

„Teżli inne nieruchomości nie są
jeszcze sprzedane, prawo to następnie
w stopień należności umorzonej

"i jeżeli jest wciągnięte do księgi gruntowej, będzie pąntabulowane w stopniu należytości równocześnie wymarać się mającej."

Kp. na realnościach A, B, C, których ceny sprzedaży wynosią 4000, 6000, 8000 zł, mają sumą 4000 należyta do Jana. Suma t₃ poprzedza na realności A suma Józefa 1000 zł; na realności B suma Piotra 2000 zł, na realności C suma Pawła 3000 zł.

Według § 37 ma się każda realność przyczynić do rozprokowania 4000 Jana t₃ ilowicą częściową (x, y, z), która się tak ma do wienytelności, jak się ma reszta ceny sprzedaży realności przostająca po rozprokowaniu poprzedzających wienytelności t₃:

§ 63

co do A. 4000 - 1000 = 3000
 co do B. 6000 - 2000 = 4000
 co do C. 8000 - 3000 = 5000 } 12.000

do sumy wszystkich tych trzech re-
 stujących sum tj. do 12000. Będzie-
 my więc mieli:

co do realności A:

$$A) x: 4000 = 3000: 12000 \quad x = 1000$$

co do realności B:

$$B) y: 4000 = 4000: 12000 \quad y = 1333\frac{1}{3}$$

co do realności C:

$$C) z: 4000 = 5000: 12000 \quad z = 1666\frac{2}{3}$$

$$\text{a więc } x + y + z = 4000 \text{ zł.}$$

E. Pręty ruchome.

§§ 453 - 460.

Ekzekucya na pręty ruchomej celom
 zapłacenia sumy pieniężnej obejm.

je też trzy stopnie: ruzęcie, oszacowa-
nie i sprowadzi.

1. Przedmiot § 453.

Wierzyćel winien wskazać rzeczy
dzwiniaka, na których chce prowadzić
egzekucyę, i prosić o ich ruzęcie, o ile
nie są wyjęte z pod egzekucyi. (ob. wyz.)

2. Rozjęcie §§ 454-459.

Pierwszym stopniem egzekucyi na
rzeczach ruchomych jest ruzęcie, któ-
re się skutecznia przez dokładne
ich opisanie w protokole, który z po-
wodn przedziwizcia ruzęcia spisu-
je wolny lub delegowany wzdnie-
sądony. Popierający egzekucyę wi-
nien poprostu na rzeczach ruch.

mych potrzebnych do pokrycia swej
pretensyi. -

Wykonawca sądowy któremu polecono
rajecie winien pod własną odpowiedzial-
nością, natychmiast po odebraniu pole-
pema udać się z wierzytelnem lub jego
pełnomocnikiem do Dłwinka, tamże
dostąpić rozstrzygnięcia dowalającego rajec-
cia i spisać dokładnie rzeczy rajaci się
mające. Tym sposobem nabywa wierzy-
ciel na rajetych, rzeczach rzeczywiście
prawo, zastawu. § 455.

Wykonawca sądowy winien jednak od-
dać rzeczy rajete pod dworku królewskiego, je-
żeli wierzytel tego rządu, a to na jego
niebezpieczeństwo. Jeżeli rzeczy rajete
byłyby kosztowne i łatwo się przenieść
długo, należy je należyć do depozytu pa-

dowego - jeżeli, zaś takimi nie są, do-
syć jest, aby je oprećtował i opreć-
towanie przez wycisnienie sądowej pie-
częci zabezpieczył w miejscu gdzie się
znajdują.

Można nawet tymczasowo postawić pod do-
korem Dłwiniaka i do jego użytku niektó-
re rzeczy rajete jak np. konie,
a jeżeli wycyćiel na to wymaga §456.

Wierzytela zabezpieczenia, ustawa z 25 ma-
ja 1883 l. 78 (Obacz prawo karne)

Jeżeli wykonawca sądowy nie zostaje
Dłwiniaka lub takiej osoby, która by mu
zrezy wujmować się mające wskazać
mogła, winien o tem ustnieawiado-
mić sąd, który na wypadek potrzeby
dzwoli natychmiast przybrania mar-
ty i służarza, poczem rajecie bezwło-

cznis ma być przedsięwzięte § 457. -

Po dokonaniu rajęcia winien wykona-
wać sądowy rdać sprawę sądowi przy
dołączeniu opisu rzeczy rajetych. Sąd wi-
nien ten opis zachować u siebie i stro-
now na ich żądanie odpisy takiegoż
wzdrzelić § 459.

Jeżeli inny wierzytel rdać rajęcia pre-
czy ruchomych już rajetych, sąd pierwszy
rajęcie porciaga na rzecz drugiego wiery-
ciela, co się uwidoczni w protokół raję-
cia (dekr. nadw. z 19 listop. 1829 l. 6649.)
jednakowoż drugi wierzytel nie może
bez pozwolenia pierwszego oddać pod do-
rót trzeciego rajetych rzeczy, które pro-
stoty w zachowaniu dłużnika.

Żołnierzy uważa się od roztropności sądów ra-
berpiernić prawa rzeczowe powiniejszego

wierzytela, o ile to nastąpić może bez
narazięcia praw pierwszego wierzytela,
zwłaszcza przez złożenie rzeczy zajętych
do sądu, jeżeli się do tego nadadzą, lub
przez oddanie ich trzeciemu za prope-
dkiem młakie zabezpieczeniem pierw-
szego wierzytela przez drugiego (dek. nadz.
z 25 stycznia 1823 N° 1921). -

Jeżeli między zajętymi rzeczami znajdu-
jącymi się w chwili zajęcia w posiad-
nin dłużnika są takie rzeczy, względem
których trzecie osoby twierdzą, że własne
są ich własnością, lub że im na tokowych
służą, inne prawa rzeczowe, wówczas idą,
w zastosowanie przepisy Dekr. nadz. z 29
maja 1845 N° 589 ustanowione, co następuje:
a.) wierzytel może pomimo zarzutów
osoby trzeciej paść, aby zajęcie rzeczy

wykonano co do precy, które wykonawca sądowy zastaje w chwili zajęcia w posiadanie Dłwinika. Gdyby wojennemu naruszyła się wątpliwość, czy uważać ma Dłwinika za posiadacza tych precy, zasięgnąć opinii w tym względzie decyzyi sądu za poprzedniemi zaobserwowaniem wykonania czynności mu poruczonej.

b.) Rozstrzeżenia osób trzecich muszą być przez wojennego uwidocznione w protokole zajęcia i osoby te uwidocznione przez sąd o karistym kroku egzekucyjnym odnozącym się do tych precy.

c.) Trzecia osoba winna wynieść skargę przeciwko przypierającemu egzekucyę i Dłwinikowi, a przy niewodnieniu prawa własności lub innego pra-

wa przerwego padoć unania tego
prawa, a jeżeli się rochodzi o prawo po-
siadania lub własności - takie uchylema
dowolonej egzekucyi i wyłazczenia prawy
z pod rąjcia. Skarga ta nazywa się
skargą o wyłazczenie prawy rąjtych z
pod egzekucyi (Excindirungsklage). Skar-
ga wyniesiona być może albo przed sąd
dowalający rąjcia, albo przed sąd, któ-
ry rąjcie wykonał § 72 N. j.

d.) jeżeli osoba trzecia może swe prawo
uprawdopodobnić lub dać dostateczne
raberpiczenie, może padoć, aby się do
porstrygnięcia sporu ratymano się w
dalejszymi krokami egzekucyjnymi o tyle
o ileby jej pier to wyprawiono napowe-
lowania, jakode. Prośba ta powie się po-
domiem o wyłazczenie / Excindirungsge-
suche)

§ 72

Owe karrenty osób trzecich mogą być ucy-
nione nie tylko w chwili, rajscia, ale też
aż do spłaty rzeczy w drodze licytacyi.

e.) Jeżeli rzeczy Włownika są w ręku tre-
ciego lub w przechowaniu innego sądu,
lub władzy publicznej, dozwolenie raj-
scia dociera się tymże. Jeżeli treści spe-
cjalnie się wykonaniu egzekucyi, mimo
to perolucya dowalająca rajscia je-
mu się, wyzera i tenie staje się od chwi-
li docierania tej odpowiedzialnym
popierającym egzekucyę za własność
rzeczy Włownika, o ile ta udowodniona
bądź może.

Wobec tego popierający egzekucyę wystę-
pie winien w drodze procesu.

Przepisy pod c.) i d.) stosują się także do
rzeczy nieruchomości. (C. K. T. z 3 lipca

1873 l. 13 rep. orz.)

Takie w przypadkach egzekucyi politycznej, sąd rozstrzyga prywatne roszczenia osób trzecich pokrzywdzonych dokonaną egzekucją, bez względu na to, czy pokrzywdzenie tyczy się posiadania, własności lub innych praw rzeczowych osób trzecich.

Sąd Porwala też na ich żądanie wstrzymania dalszych kroków egzekucyjnych. /C. N. T. z 12 listopada 1878 l. 78 ks. orz.). - Dekwestracya pól i dochodów dóbr niemieszanych w drodze egzekucyi Porwala własna lako, niepowetowana szkoda, która uprawnia trzeciego do przesygnienia sobie prawo własności do rzeczy paskwestrowanych iądać, aby egzekucya ta była wstrzymana. /C. N. T.

z 31 stycznia 1873 l. 39 rep. owj. —

3. Oszacowanie i sprzedaż publiczna rzeczy ruchomych. —

Wierzyciel może domagać się rarem za-
jęcia i oszacowania rzeczy ruchomych. § 7
now. egzek. —

Co się tyczy oszacowania, ogłoszenia li-
cytacji i sposobu licytowania rzeczy ru-
chomych, należy zachować to, co postanowiono w tym względzie o dobrach nieru-
chomych z tą, jedynie różnicą, iż ter-
miny licytacji przenoszą się tylko od
dni 14 do dni 14, tudzież że sąd obowiąz-
kanym jest wyznaczyć najwyższego ofia-
rowania przez 5 minut, ani dłużej
licytującym czasu do namysłu przez kras.
Draus (ss 444. 445); owzem mocz jest

to ostatnie terminy według zdania
swego skróci, zwłaszcza jeżeli rzecz
nie ma wielkiej wartości §460.

Według §8 now. egz. ustanawiają się
tylko 2 terminy dla sprzedaży rzeczy ru-
chomych, a na drugim terminie licytat-
cyi sprzedane być mają, nawet więcej ce-
ny procentowej, jeżeli cena ta otrzymano,
być nie może. Przy podziale ceny
ściągniętej postępuje się jak przy kon-
pnie reszności - nierzytelności zastawu
się uprzedkują, się według pierwszeństwa
ich prawa zastawu. Pierwszeństwo ma-
ją, należne należności stowe i depozy-
towe, tudzież podatki konsumpcyjne
od towarów nie wydranych odbiorcy, nie
różne podatki parobkowy i dochodowy.
C. K. T. z 16 sierpnia 1872 l. 17 rep. or. —

4. Szczególne przepisy.

a.) towary niewyżywane w obiegu
wyjete. -

W edykcji lub przy licytacji musi do-
mieć właściwą publiczność, iż towary te
nabyte być mogą, tylko na własny wy-
tek i przez osobę, która wykazuje prawnos-
ć wladzy skarbowej.

b.) druki zakazane.

Wielkie druki, do których się ustawa
drukowa odnosi, a których rozprowa-
dzenie uważa się za przekroczenie tej
ustawy są, wykluczone od sprzedawcy
na publicznych licytacjach. -

Opis druków do licytacji przeznaczonych
wdrzeć się wladzy bezpieczeństwa. Dru-
ki uznane za niebezpieczne do publicznej
licytacji nie mogą, do takiej dopu-

muszą być i ulegają przepisom sta-
wy Drukowej. Księgi prawne lub gor-
sze obrary, rysunki lub inne druki
ortuki porostate w spadku nie mogą
być publicznie sprzedawane (dekr.
min. z 23 kwietnia 1853.). -

c.) Wiarytelności prywatne.

Takowe nie ulegają obracowaniu przy
licytacji bieżącej wyraża się suma,
na jaką, opiewają, a na drugim ter-
minie mogą być sprzedawane i niez-
rezy nominalnej. (dekr. nadw. z 27^{go}
października 1797 l. 385). -

Obliży nierahipotekowane - najmu-
ją się odebraniem takowych przy mwie-
domieniu o tem Dziennika. -

d.) obliży państwa.

Przy tych porocini nakiy ery popie-

rajacy egrekuncy i jego Sturimik ego. drili się na to, że pierwory przyjmie obli- gi w pewnej, umiarowej sumie, albo że obli gi w pewien sposób sprzedane być mogą, np. u bankiera, lub w lokcie pro- porumienie nie nastąpiło. W pierworym przypadku trzymać się należy umowy, w drugim zaś mogą być sprzedawane obli gi tylko na giełdzie wiedeńskiej, je-ieli sprawa się toczy w Wiedniu; w in- nych miejscach przepisuje się tylko jeden termin bieżący, a jeżeli na takowym obli gi nie mogły być sprzedane według ich ostatniego kursu, sąd prosił je do wiedeńskiego sądu krajowego, aby tenie porządził ich sprzedaż na giełdzie wiedeńskiej. (dekr. nadw. z 24 styczni. 1844 № 778). —

To samo rozumie się o akcyach Banku austro-węg. z tą różnicą, że jeżeliby te nie mogły być sprzedane na pierwszym terminie, rozpisane być mogą także terminy, na których ostatni kurs i cena wywołania podawny być ma.

e) Kredyt ruchomej własności państwa kredytowy galicyjski ziemski.

Kredyt taki natychmiast przyjąć mając oszacowane być winny, jeżeli są w miejscu taksonowania; inaczej uskutecznia się oszacowanie przed licytacją. Jeżeli na pierwszym terminie licytacji nikt nie ofiarował ceny szacunkowej, sprzedaż nastąpi i więcej ceny szacunkowej § 47 stat. —

f. Prawo spadkowe.

Spadek w całości nie może być zajęty, je-dnakowoż mogą być zajęte poszczególne

SS a₃

wieczny do spadku należące (dekr. nadw. z
3 czerwca 1846 № 968.) -

- g) kancelarya notaryusza (obacz wyżej).

- h) Prawo kupna stługie Dłwinikowi.

Prawo to ulega egzekucyi i może być ra-
poprowadzonym oszacowaniem sprzedane / O.

№ 1. z 16 maja 1855.)

i) Upoważnienie przemysłowe sprzedajnie.
Takowe nie mogą być wyżej oszacowane i
sprzedane nad cenę, za którą ostatni raz
posłaty sprzedane. (cena normalna) dekr.
nadw. z 1 lipca 1803 i z 5 listop. 1831. -

Jeżeli w Galicyi przy licytacji sprzedajnie-
go przedsiębiorstwa aptekarskiego dwóch
lub więcej ofiaruje cenę normalną, namie-
stnictwo, obierze następcę. (Dekr. nadw. z 27 li-
stopada 1843.)

k.) Zakład wystawiający listy zastawne

pod Dororem prądu może tylko za
rewołucją komisara prądowego za-
radzić takimi przedmiotami majątku,
które według statutu sturji mają prze-
stworzyć do pokrycia listów zastawu.
Posiadawcy takich listów mają prawo za-
dać aby byli zaspokojeni przedwzrostk.
z przedmiotów wmurowanych, dlatego
że ten inni wierzyciele zastawu wyso-
kość mogą, na tych przedmiotach tylko
zyskując bez naruszenia prawa posia-
daczy listów zastawnych (art. 24
kwietnia 1874 § 48).

1.) Wypadki gdzie wierzyciele zaspoko-
nić się mogą z zastawu bez pośrednictwa
prądu, podane są w prawie bankowem
i więcej tytuł II. —

Tytuł szósty

O egzekucyi osobowej.

§§ 461 i 466.

Przymus osobisty jest dwójaki: przymusowy i egzekucyjny. Ust. z 4 maja 1868 R. 34 uchyliła arest egzekucyjny za wekslowe i inne premizine należności; powstał więc przymus osobisty egzekucyjny jedynie dla uskutecznienia jakiegoś prawa, jeżeli ta przez trzeciego wykonana, być nie może (ad praestandum factum). Z tego powodu uległy §§ 461-466 u.s. presciowemu uchyleniu lub presciowej zmianie. Przymus osobisty egzekucyjny trwać może tylko rok j.d.

den. O przymusie tymczasowym mówi Rordriat XVIII ust. 8. Prepiry. adnoine restawione są, wyżej. Obacz też przypadki przymusu osobistego, fiw. dane przy przysiedze wyjawienia, mianowicie §§ 96-101 ustawy o upadłości i § 3 ust. 2 16 marca 1884 l. 35. Do przymusu osobowego egzekucyjnego, stosuje się to, cośmy podali o przymusie prawnym, zwłaszcza o osobach wolnych od przymusu osobistego, o obowiązku wierzyciela dostarczenia dłużnikowi w areście ratnymancem utrzymywania, o sposobie dostarczenia i o skutkach niedotrzymania rat przez sąd wymuszonych, wreszcie o przypadkach, gdzie przymus osobowy powinien być nie przesłany.

Tytuł siódmy.

O przeszkodach zachodzących w toku egzekucyi, czyli o uchyłaniach całkowitem lub częściowem i o wstrzymaniu egzekucyi. -

Od perolucyi dorwabajacej egzekucyi strona pokrzywdzona ratwicy moze jedynie rekurs, a sedzia sdrucni p. n. w. s. skargę, moze której powód dorwaga się, o uchyleniu, aby prawomocnie dorwolona egzekucya umiana, byla za nieważną lub odwołaną / dekre. nadw. z 22, czerwca 1836 N. 145). -

La jednak wyjątki od tej zasady, w niektórych bowiem przypadkach egzekucya

wnana była za nieważną lub od-
wołana. (dekr. nadw. z 22. VI 1836 N:145).
Sa jednak wyjątki od tej zasady, w
niektórych bowiem przypadkach egre-
kucya rzuca się całkowicie lub części-
wo lub też się wstrzymuje.

St. Wniesienie egzekucyi.

Wniesienie egzekucyi ma miejsce, gdy)
dowolona lub wykonana egzekucya
całkowicie lub częściowo się uchyła.
Częściowe uchylenie również się ogranicza
niem egzekucyi.

Wniesienie egzekucyi następuje:

- 1.) Jeżeli prawo popieraającego egzeku-
cyę, zgodnie z skutkiem faktów, które sa-
dzą po wyroku lub ugodzie sądowej, z
których egzekucyi dowolono np. przez

rapita^{te}, nowacze, dorowanie Długu
(dekr. nadw. z 22 czerwca 1836). —
W takim przypadku moie Dłownik wy-
nieśi skargę, w której przy udowodnie-
niu odnośnego faktu wywodzić moie
swe prawa. Jeżeli wyrok sąpać na
korzyść powoda (Dłownika) egzekucya
sątkowicie lub częściowo się wnosi. Skar-
ga ta trw. skarga sporycyjna wynie-
sioną być moie tylko przed sąd dorwa-
lający pierwszego stopnia egzekucyi
§ 71 B. j. — Wyniesienie tej skargi nie
wstrzymuje prawidłowo egzekucyi, chy-
ba że propierający takową, na to przy-
staje (obacz pod B 1.)
2.) Mchylene moie nastąpić wskutek
skargi o wytaczenie rzeczy rajstych z
pod egzekucyi (obacz Tyt. I § 2, 2), je-

żeli proces wypadł na korzyść porroda.

3.) Jeżeli proces jest niewarny, a przyory.
na niewarności nie da się uchylić. —

4.) W przypadku wyskanej restytucyi
lub unowia nieistowienictwa za uspra.
wiedlinione.

5.) Jeżeli się prowadzi egzekucya na
przedmiotach rakładu upowainionego
do wystawiania pod dozorem radu
listow rastawnych, sąd dowalajacy
egzekucyi z uacdu uwiadomi o tem
komisarza radowego, który obowiaza.
ny jest doniesi^ć sądowi te przedmioty
te stwyci^ć maja^ć do pokrycia poicada.
cy listow rastawnych, skoro do tego
sa^ć pincernacune. Wskutek tego donie.
sienia sąd ograniczy egzekucyę do
ten prosib, iz takowa nie moie uolac.
Sg ark.

coś prawom posiadawcy listów poistaw.
(int. p 24. IV 1874 l. 48 drpp)

6.) Obacz § 374 processu karnego

7.) Obacz §§ 18-21 noweli egzekucyjnej tyra-
ce się umiana przedsięwziętej przymusowej
licytacji za bezskuteczność.

8.) Obacz § 42 int. p 16 marca 1884 l. 36 o ra-
skazaniu bezskuteczności czynności przed-
sięwziętych przez Ślunika niewypłatne-
go.

B. Wstrzymanie egzekucyi.

To pochodzi gdy sąd wstrzyma się mu-
si tymczasowo od dalszej egzekucyi. To
ma miejsce:

1.) W pierwszym przypadku pod A, je-
li Ślunik przez dokumenty zupełnie do-
wód stanowiące udowodnić doła fakt

proces przeciwnika patajony pówniej
nastapiiony, wskutek którego prawo je-
go do egzekucyi pgało. Dłownik ja-
dać moie od sędziego Inst., aby dalszą
egzekucyę wstrzymać. Wskutek takiego
podania (podanie oporocyjne) sędzia
wstrzymuje tymczasowo dalszą egzeku-
cyę, rawiadomi o tem przeciwnika i na-
znaczy termin do audyencyi dla wytłu-
chania obu stron. Pótem rozstrzyga
proces perolucyą pytanie, czyli dalszą
egzekucyę należy wstrzymać czy do roz-
strzygnięcia procesu pod A/ lub nie.
Dekr. nadw. z 22 czerwca 1836 r. —

Podanie to musi być do pa-
du, który parradit wykonanie egre-
kucyi lub też do pađu, który wcrwa-
ny był, o wykonanie egzekucyi 872 uję.

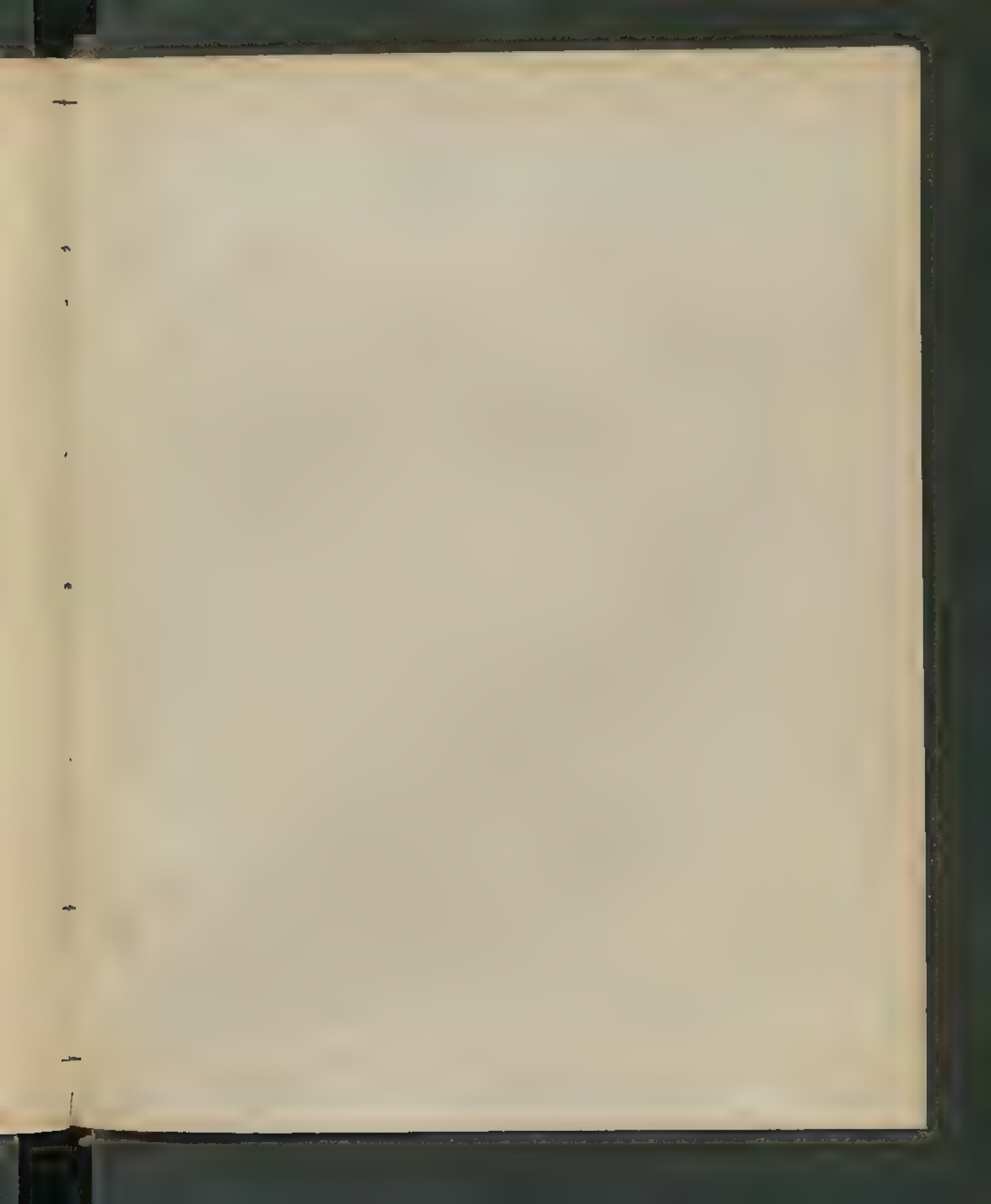
2. Jeżeli kto chce w Drobie procesem zapre-
czyć aktowi notaryalnemu mocy wykonania,
wyniesie skargę przed sąd według ustaw
procesowych właściwy. Na przypadek wynie-
sienia tej skargi należy na rozkanie powo-
da zarządzić tymczasowe zawieszenie wy-
konania, skoro oględzinami sądowymi, al-
bo dokumentami stanowiącymi dowód pu-
biczny stwierdzonej akt notaryalny spó-
rządony i wydany został z uchybieniem
tym przepisom, od których przestrzegania
należy moc aktu notaryalnego jako do-
kumentu publicznego lub jego moc wyko-
nawcza § 4 ust. not.

3. Wstrzymanie egzekucyi może nastą-
pić wskutek wyniesienia skargi o wy-
łączenie, racę, rajetych i pod egzeku-
cyi pod warunkami wyżej podanymi.

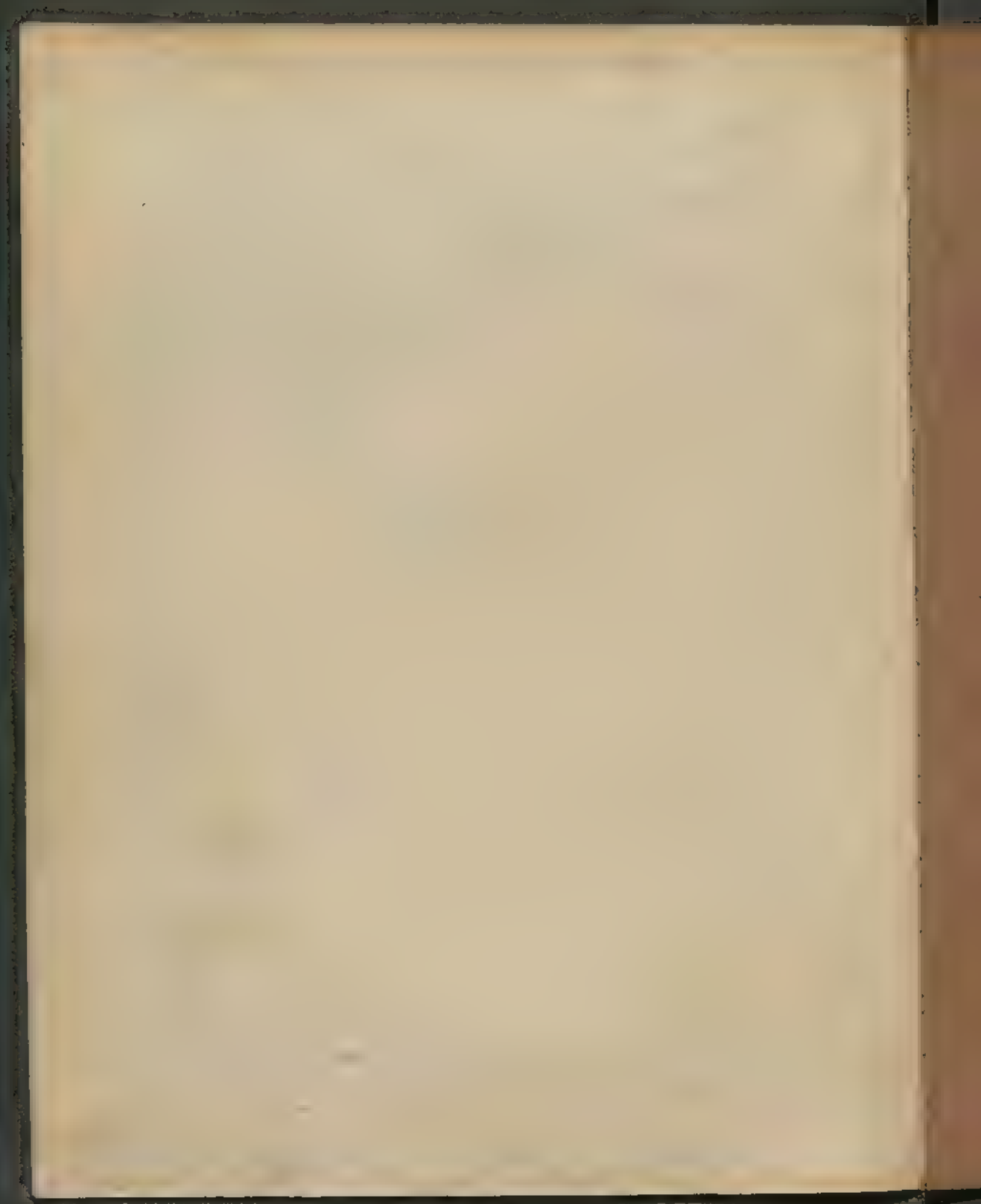
- 4.) Obacz § 6 rechr. min. z 18 lipca 1859 ustanowiącego o procesie nakarowym.
  - 5.) W sprawie o własności między wła-
dzą sądową a administracyjną.
  - 6.) Po otwarciu upadłości nie można
na majątku do masy upadkowej na-
leżącym dla porcelany do upadłego ani
wykazać egzekucyi, ani wykonać egre-
kcyi przedtem już domwolonej.
- Egzekucya wszakże mająca na celu wy-
konanie nabytego już zastawu na nie-
ruchomościach lub ruchomościach, tu-
dzież prawo odrywania i ratowania
nie może być i po otwarciu upadłości
wykazana, i dalej popierana. § 11 i
§ 12 ustawy o upadłościach.
- Prawo służące na mocy § 13 k. c. dzie-
licom i kuratorowi spadku, ustawy.

mać zaspokojenie wierzytelni
spadkowych aż do upłynięcia ter-
minu edyktu, nie przeszkadza wie-
rycielnom poszukiwać swoich wierzy-
telności w drodze procesu i osiągnąć
furow egzekucyjne. (O. N. T. z 8 sierpn.
1872 L. 20 kś. pr.). —

Koniec.

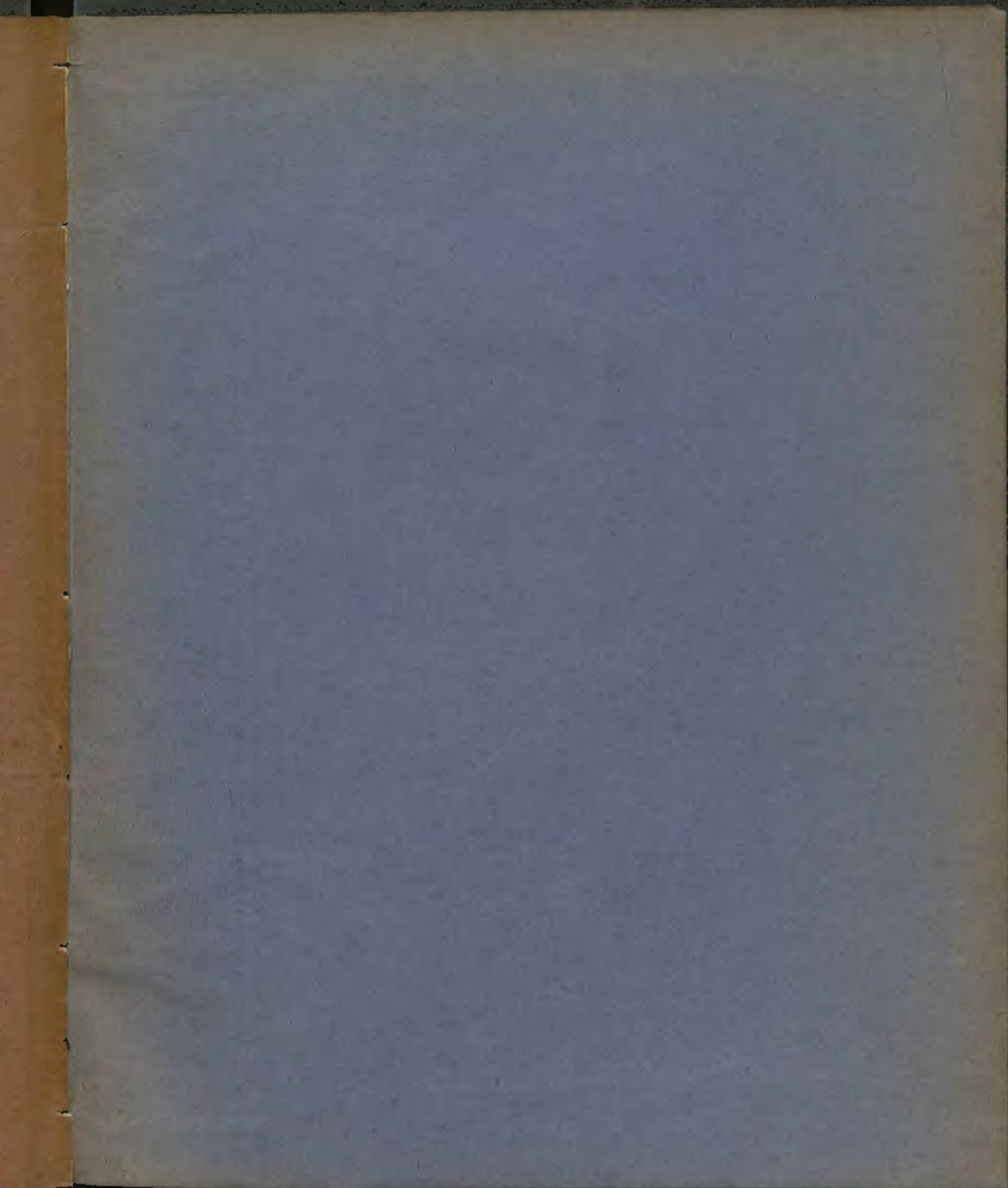

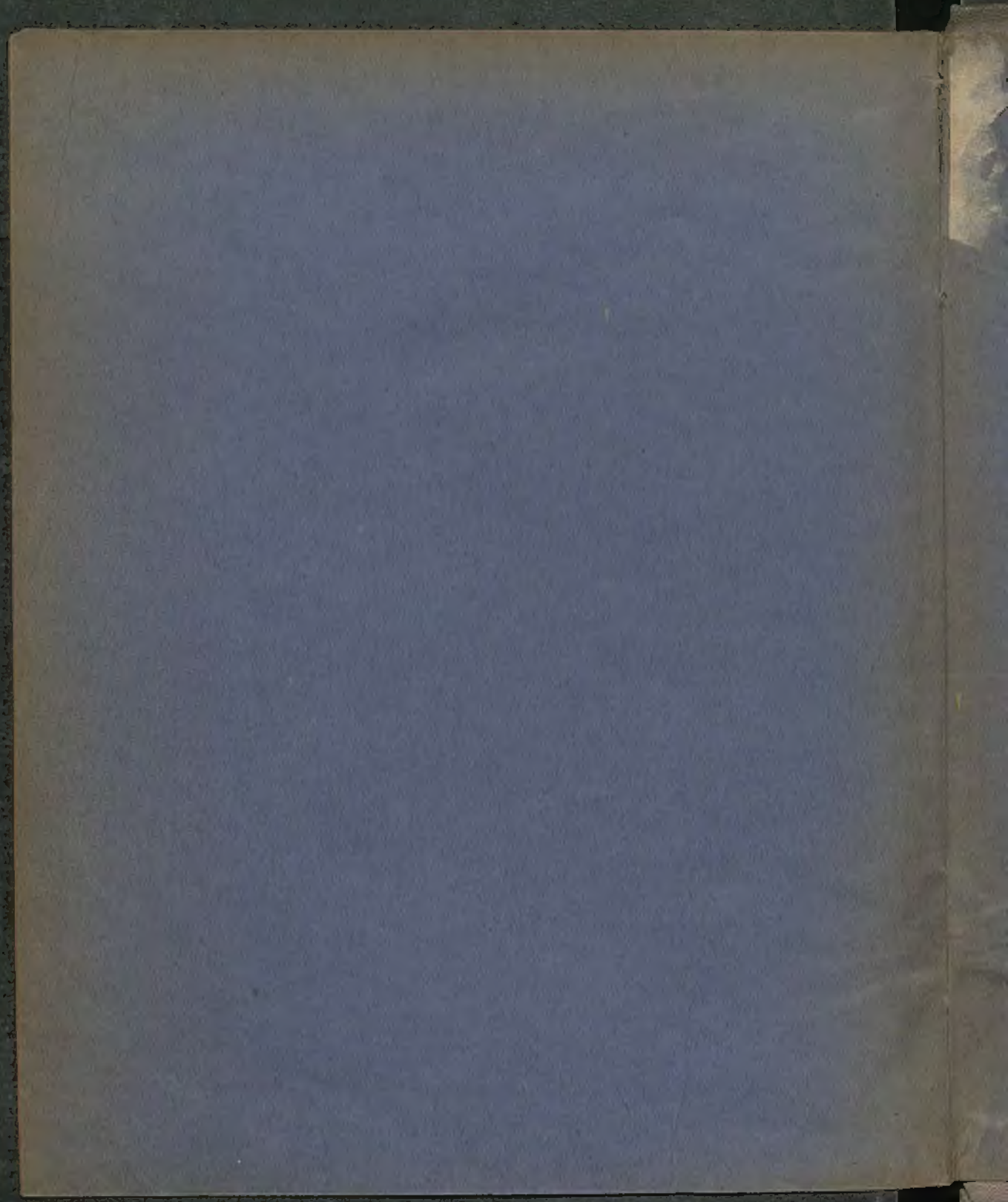

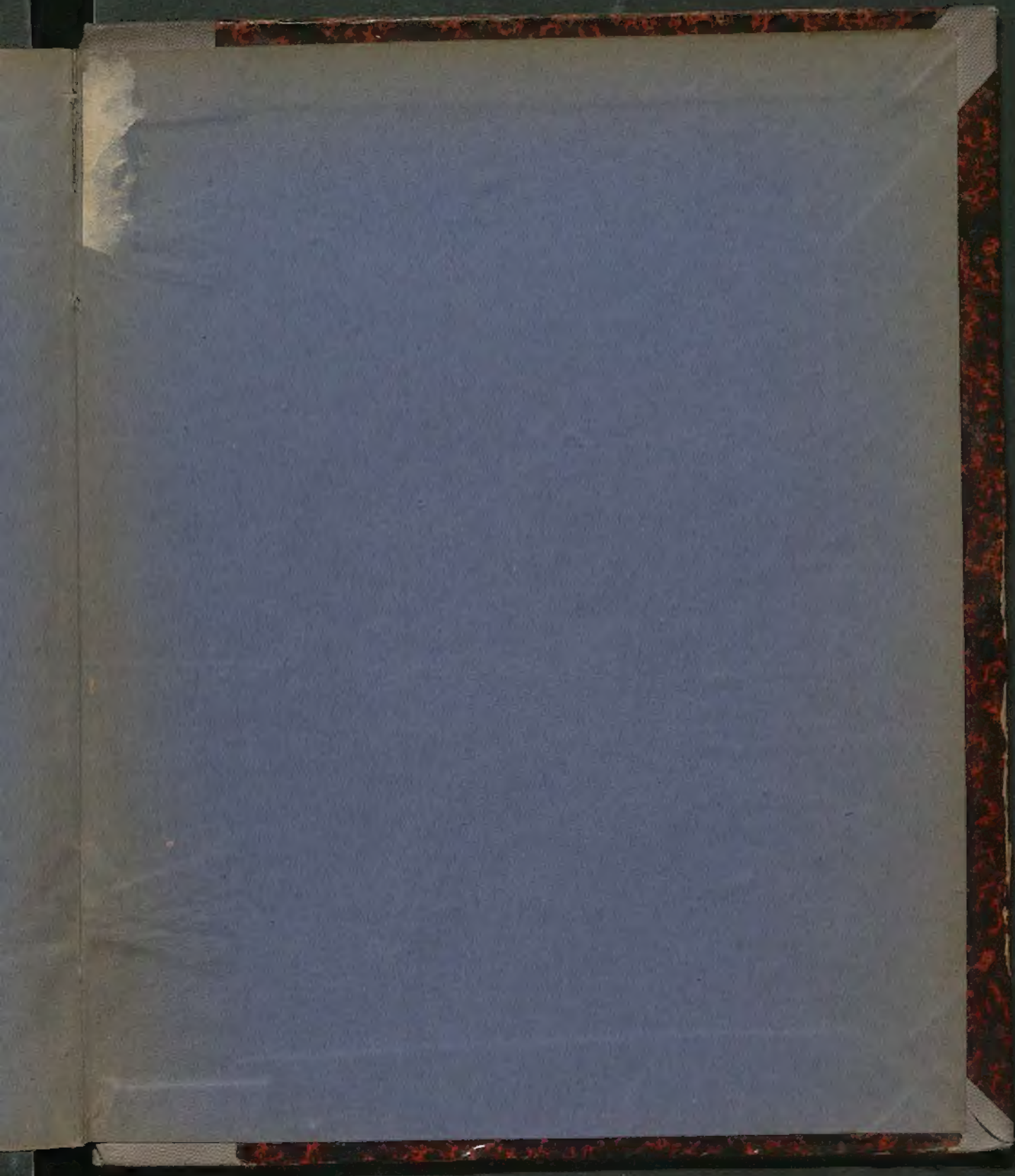

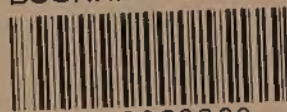

BOOKKEEPER 2006

0010029960